

JEZUS MET HEERLIJKHEID EN EER
GEKROOND

VERKLARING
van het
BOEK DER OPENBARING

DEEL V

*

door G.Vooy's

UITGEGEVEN IN EIGEN BEHEER

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Gaat uit en aanschouwt, gij dochteren van Sion! de koning Salomo met de kroon waarmee Zijn moeder Hem kroonde op de dag Zijner bruiloft en op de dag der vreugde Zijns harten.

Hooglied 3 : 11.

INLEIDING

op

HOOFDSTUK 19

Reeds bij de aanvang van deze verklaringen hebben wij gewezen op de overwinningsliederen die na elk der openbaringen afzonderlijk, te weten na de openbaring des Vaders en die des Zoons en die des Heiligen Geestes, door de verlostte Gemeente uitgejubeld zullen worden.

Wij hebben er de aandacht op gevestigd, dat er een toename der heerlijkheid en der zaligheid in deze jubelzangen geopenbaard zal worden.

Ook hebben wij in dit verband de jubelzangen der engelen vermeld en in beeld gebracht op welke wijze zij God in deze dingen verheerlijken.

De toename van de openbaring der heerlijkheid in de jubelzangen der verlostten hebben wij aangewezen op tweeërlei wijze. Ten eerste ten aanzien van de strijdende Kerk maar ook ten aanzien van de triomferende Kerk.

Nu zullen in dit negentiende hoofdstuk, waarmee de openbaring des Heiligen Geestes besloten wordt, de jubelzangen der gezaligden haar allerhoogste toppunt bereiken.

De jubelzangen der engelen zullen in de drie volgende hoofdstukken niet meer voorkomen.

Uiteraard is dan ook in dit negentiende hoofdstuk weer een bepaald besluit verborgen, zoals dit ook het geval was met het zevende en het veertiende hoofdstuk. Dit temeer daar er in 16 : 17 en 18 gezegd is: "Het is geschied." En ook omdat in hoofdstuk 19 de volkomenheid van de glorie der overwinning van de Ruiters op het witte paard geopenbaard zal worden. Want het is de Heilige Geest Die Hem verheerlijken zal als de Koning der koningen aan Wie gegeven is alle macht in de hemel en op de aarde - Mattheüs 28 : 18b - zoals in dit hoofdstuk blijken zal in de verzen 14, 16 en 21.

Dit is hetgeen de Heere Jezus gezegd heeft van de Heilige

Inleiding op hoofdstuk 19

Geest: "Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het u verkondigen." - Johannes 16 : 14. Hieruit volgt dat hoofdstuk 20 (in bepaalde zin) geen vervolg is op de vorige openbaringen, maar meer zal zijn het tonen van de glorie der overwinning die de Koning der koningen, de Ruiters op het witte paard, verworven heeft. In het bijzonder toen Hij als de Zoon der gerechtigheid - Maleachi 4 : 2 - geslagen is. Dit is geopenbaard bij het blazen der vierde bazuin - 8 : 12 - maar aan Zijn Kerk geopenbaard in Zijn lijden en sterven aan het kruis en in Zijn opstanding uit de doden. Aldaar is in beginsel voor Hem reeds de zevende bazuin geblazen. Daarom heeft Hij gezegd: "Het is volbracht!" - Johannes 19 : 30b.

Het zal dan ook onmiddellijk blijken uit 20 : 1 op welke wijze de Heere Jezus Overwinnaar geworden is.

Hij heeft (zoals Hij aan Zijn discipelen bekendgemaakt had) de overste dezer wereld buiten geworpen, zeggende tot hen: "Nu is het oordeel dezer wereld, nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden." - Johannes 12 : 31.

En hierom zal Johannes dan ook hoofdstuk 20 aanvangen met: "En ik zag een engel afkomen uit de hemel, hebbende de sleutels des afgronds en een grote keten in zijn hand en hij greep de draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas en bond hem duizend jaren."

En van hieruit zal in de laatste twee hoofdstukken de heerlijkheid geopenbaard worden van de vreugde die Hem voorgesteld is geweest - Hebr. 12 : 2 - die de Vader voor Hem en Zijn volk bereid heeft. Namelijk de allerhoogste heerlijkheid, God alles en in allen zijnde.

Want wanneer alle dingen aan de Zoon onderworpen zullen zijn, zoals in hoofdstuk 19 geopenbaard zal worden, zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Dien Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God alles in allen zal zijn. - 1 Corinthe 15 : 28.

Inleiding op hoofdstuk 19

Wanneer wij vanuit dit gezichtsveld dit 19^e hoofdstuk gaan verklaren en wij ontvangen door genade een door de Heilige Geest verlicht verstand en oog, zal zijn glorie onvoorstelbaar blijken te zijn.

Allereerst al hoe de jubelzangen in de aanvang van dit hoofdstuk alle voorgaande jubelzangen die door Johannes in de hemel gehoord zijn, verre overtreffen.

Anderzijds, hoe deze jubelzangen in het bijzonder in zo scherpe tegenstelling staan tot de vele menigmaal klagelijke en treurige liederen van de nog in strijd en lijden verkerende Gemeente van de Heere Jezus op de aarde. Zolang zij nog in het grote Babylon dezer wereld moeten verkeren, moeten zij menigmaal klagen, evenals de dichters van vele psalmen of andere geestelijke liederen: "Mijn tranen zijn mij tot spijs dag en nacht, omdat zij de ganse dag tot mij zeggen: Waar is uw God?" - Psalm 42 : 4. Of met Heman: "Mijn oog treurt vanwege verdrukking." - Psalm 88 : 10a. Of met Psalm 89 : 47: "Hoelang, o HEERE, zult Gij U steeds verbergen?" Dit was ook Jeremia's klacht.

Hoeveel te meer zijn deze allerhoogste jubelzangen in ons teksthofdstuk in tegenstelling met de geesteloze en dorre liederen van allen die wel uitwendig tot de Kerk des Heeren behoren, maar die de Heere Jezus in der waarheid niet kennen of liefhebben.

Van hun zingen zegt de Heere: "Doe het getier uwer liederen van Mij weg; ook mag Ik uwer luiten spel niet horen." - Amos 5 : 23; Jesaja 1 : 14 en 5 : 12.

Aan het liederlijk getier, het walgelijk en ijdel zingen der openbare goddelozen willen wij stilzwijgend voorbijgaan.

Samenvattend wordt in hoofdstuk 19 de hoogste openbaring der vreugde van Jezus met Zijn verlostte Gemeente geopenbaard.

In hoofdstuk 20 de glorie der overwinning van de Heere Jezus op het kruis en in Zijn opstanding uit de doden.

Inleiding op hoofdstuk 19

In hoofdstuk 21 de plaats der heerlijkheid, de nieuwe hemel en de nieuwe aarde en het nieuwe Jeruzalem, de heilige Stad, nederdalende uit de hemel, toebereid als een bruid die voor haar man versierd is.

En in hoofdstuk 22 de openbaring der zaligheid in de eeuwige rust.

HOOFDSTUK 19

1a *En na dezen hoorde ik als een grote stem ener grote schare in de hemel, zeggende: Halleluja.*

Dit tekstgedeelte is tezamen met de eerste vijf verzen de inleiding tot het derde, het allerhoogste loflied dat gezongen zal worden aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams. Wij moeten er wel op letten dat er aan elk der jubelzangen die tot nu toe geopenbaard zijn, een voorzang is voorafgegaan.

De eerste jubelzang is geopenbaard in de openbaring des Vaders. - 7 : 10 t/m 12.

Dit lied is voor de grote Strijder, de Ruiter op het witte paard, uitgejubeld toen Hij gereed stond om uit te gaan, overwinnende en om te overwinnen. Hierin is Hem de vreugde voorgesteld van de schare der verlostten die niemand tellen kan, verzameld uit alle natie en geslachten en volken en talen, staande voor de Troon en voor het Lam, bekleed met lange, witte klederen en met palmtakken in hun handen. De vreugde die Hem voorgesteld is, als Hij het kruis zal verdragen en de schande veracht zal hebben. - Hebréeën 12 : 2b.

Het voorspel of de voorzang van déze jubelzang is geopenbaard in 5 : 11 t/m 14.

De tweede jubelzang is geopenbaard in de openbaring des Zoons. - 14 : 2 en 3. Deze is Hem als Overwinnaar ten deel gevallen toen Hij de hemel is binnengekomen na Zijn volbrachte verlossingswerk op de aarde.

Het voorspel of de voorzang van déze jubelzang is geopenbaard in 11 : 15 t/m 17.

Het derde jubellied, dat alle vorige verre zal gaan overtreffen, ja dat alle grenzen te buiten zal gaan, is in ons hoofdstuk vermeld, namelijk in deze openbaring des Heiligen Geestes. Dit is de vervulling van de stem uit de hemel - Johannes 12 : 28 - "Ik heb Hem verheerlijkt en Ik zal Hem wederom verheerlijken."

Het voorspel of de voorzang van dit jubellied is geopenbaard in 15 : 2 t/m 4.

In ons tekstgedeelte zegt Johannes: *En...na dezen*. Door dit kleine woordje *en* heeft er in feite een verbinding plaats met hetgeen hieraan vooraf geopenbaard is, namelijk: de val en de gruwelen van het grote Babylon en het oordeel over haar.

Dit vervolg is b.v. in tegenstelling tot 4 : 1, waar Johannes zonder meer zegt: "Na dezen" met weglating van het woordje *en*, zonder enige verbinding met het voorafgaande.

Hierom willen wij vanuit deze verbinding dit tekstgedeelte nader gaan bezien.

En dan zeggen wij allereerst: Welk een oneindige gelukzaligheid ligt erin besloten voor het in het grote Babylon verdrukte volk des Heeren, dat er voor hen nog een *na dezen* te verwachten is. Dat er voor hen na alle tranen en zuchten, na alle kwellingen en lijden, na alle smart en rouw die zij in het grote Babylon dezer wereld hebben moeten verduren, na alle gruwelen waarmee het uit de afgrond opgekomen beest (vooral in de vertoning van zijn twee hoornen, des Lams hoornen gelijk) hun zielen gekweld heeft, nog een *na dezen* is. Op hoe velerlei wijze heeft dit beest hen gekweld, gelijk uit 11 : 7 t/m 10 en 13 : 11 t/m 17 gebleken is.

Behalve met de uitwendige kwellingen die het leven voor hen onmogelijk maakten in het grote Babylon, namelijk dat zij niet konden kopen of verkopen zonder in gewetensnood te komen, heeft hij hen ongetwijfeld bij voortduring gekweld met zijn boze ingevingen.

En dit zeggen wij omdat wij dit uit ervaring weten en omdat de Heilige Schrift ons hierin onderwijst, dat dit beest gedachten in onze harten werpt dat er voor óns nooit zo'n zalig *na dezen* te verwachten is. Bovendien werpt hij lasterlijke gedachten over Gods bestuur en over Zijn oordelen in de ziel. Toen wij ons voornamen om dit boek der Openbaring te verklaren, wees hij ons op onze onbekwaamheid in het samen-

stellen van goede zinnen. Hij wees ons op vele teksten die toch niet te verklaren zijn. En soms duurde het dagen, ja in sommige verborgenheden zelfs jaren eer het licht van boven erover straalde. Soms fluisterde hij ons in, alsof hij een engel des Lichts was, dat het toch niet geoorloofd is om zulke kostbare paarden in de zwijnenstal van het grote Babylon dezer wereld te werpen. Het geheel dezer verklaringen zou toch maar een onsamenhangend en chaotisch werk worden. Dit werk zou slechts zijn een verzamelen van hout, hooi en stoppelen die in de dag der dagen verbrand zullen worden. - 1 Corinthe 3 : 12 en 13.

Tegen al deze aanvallen des satans hebben wij (en alle mensen die op gelijke wijze door hem gekweld worden) dit antwoord: Stilzwijgen. Want het gebod onzes Konings is: "Gij zult hem niet antwoorden." - 2 Koningen 18 : 36.

Al is het dat in de heilige Wet van God ons doodvonnis getekend is indien wij haar niet volkomen volbrengen, al is het dat wij verdeld, gedood en omgebracht moeten worden - Esther 7 : 4a - en dat dit beest getracht heeft ons alzo te vernietigen toen hij ons voor ogen stelde dat het schrift dat in des Konings Naam geschreven is en met des Konings ring verzegeld, niet te wederroepen is - Esther 8 : 8b - wij, wetende dat een ieder die tot de Koning in het binnenste voorhof ingaat zonder geroepen te zijn, zijn enig vonnis de dood is, tenzij de Koning hem de gouden scepter toereike - Esther 4 : 11 - gaan aan al zijn kwellingen voorbij en gaan op bevel van de meerdere Mordechaï tot de Koning om Hem te smeken - Esther 4 : 8 - om behoudenis van ons leven. - Esther 7 : 3. "Wanneer ik dan omkom, zo kom ik om." - Esther 4 : 16c.

En wij antwoorden de satan als Sadrach, Mesach en Abednego: "Wij hebben niet nodig u op deze zaak te antwoorden." Zal het zo zijn (zoals gij zegt) onze God Die wij eren, is machtig ons te verlossen uit de oven des brandenden vuurs én Hij zál ons verlossen, maar zo niet, u zij bekend (o satan) dat wij aan u geen gehoor zullen geven. - Daniël 3 : 16

19 : 1a

en vervolgens.

Onze bedoeling is slechts om te ijveren voor de Heere, de God der heirscharen, zoals Elia dit gedaan heeft, omdat ook in onze dagen het geestelijke Israël Gods Zijn Verbond verlaat, vele van Zijn altaren afgebroken worden en op vele plaatsen Zijn kinderen door het zwaard gedood worden. - 1 Koningen 19 : 14.

”Om welke oorzaak ik óók deze dingen lijd, maar word niet beschaamd, want ik weet Wien ik geloofd heb en ik ben verzekerd dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag.” - 2 Timotheüs 1 : 12. Namelijk tot die dag waarop Johannes ziet, als hij zegt: *Na dezen*. Die dag, van welke de satan juist Gods ware kinderen influistert, dat die toch niet voor hen te verwachten is.

Vandaar de uitzonderlijke betekenis van de woorden *en na dezen*. Juist nadat aan Johannes al die gruwelen van het grote Babylon getoond zijn, zegt hij nochtans: *En na dezen hoorde ik*.

Er zullen niet veel kinderen van God zijn, die evenals Johannes reeds in dit leven de hemelingen hebben horen zingen. Maar toch staat het vast dat al Gods kinderen, hetzij wakende, hetzij slapende, al is het slechts éénmaal in hun leven, iets hiervan hebben mogen smaken. ”Want God spreekt eens of tweemaal, doch men let niet daarop, in de droom, door het gezicht des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt, in de sluimering op het leger. Dan openbaart Hij het voor hun oor en verzegelt hun kastijding.” - Job 33 : 14 t/m 16. Hij vertroost hen met deze blijken van Zijn genade.

Ongetwijfeld zullen er velen onder hen zijn, die evenals de moordenaar aan het kruis deze genade pas op hun sterfbed mogen smaken.

Het volgende woord in ons tekstgedeelte is ook belangrijk en hoogst merkwaardig. Johannes zegt: *En na dezen hoorde ik als een grote stem ener grote schare in de hemel*.

Als er in het grote Babylon een stem als van een grote schare

19 : 1a

te horen is, is deze slechts zelden een uiting van blijdschap of vreugde, maar soms dodelijk angstaanjagend of oproerverwekkend.

De Heere Jezus heeft ook eens een stem van een grote schare gehoord, maar die eiste dat Hij gekruisigd moest worden. - Mattheüs 27 : 23; Lukas 23 : 23.

En in Jesaja staat geschreven: "Wee der veelheid der grote volken die daar bruisen gelijk de zeeën bruisen en het geruis der natiën die daar ruisen gelijk de geweldige wateren ruisen!" - Jesaja 17 : 12.

En als de Heere Job aanspreekt over het rumoer der volken, brengt Hij (evenals in vers 6 van ons teksthoofdstuk) zelfs de donder in het geding, zeggende van het paard (houdt hierbij de Ruiters, gezeten op het witte paard, in gedachten) dat het in het volle geklank der bazuin zegt: Heah en de krijg van verre ruikt, de donder der vorsten en het gejuich. - Job 39 : 28.

Hoe het grote Babylon hierdoor in beroering gebracht kan worden, weten we bij ervaring uit de tweede wereldoorlog die zelfs in het blazen der vijfde bazuin in het geding is gebracht. - 9 : 1 t/m 12. De hele wereld sidderde van vrees en verwachting der dingen die het aardrijk overkomen zouden. - Lukas 21 : 26. Het hysterisch gebrul van Hitler op de 26^e september van het jaar 1939, door de radio op grote afstand te horen, deed de gezichten van velen verbleken, toen hij als een blaffende hond met korte, afgebroken zinnen een zeer grote volksmenigte opzweepte die op elke blaf 'Sieg heil' schreeuwde.

Wij brengen een en ander in het geding om het oneindige verschil aan te wijzen tussen het rumoer van het grote Babylon en *de grote stem der grote schare in de hemel*, wier gejuich zal uitbreken in een stem als van sterke donderslagen.

Uit deze vergelijking is te zien wat onze val in de zonde te betekenen heeft. Welk een tegenovergestelde reactie heeft deze val in het leven der mensen veroorzaakt. In plaats van licht duisternis, in plaats van blijdschap tranen, van heiligheid onreinheid, van waarheid leugen, van liefde haat, van welrie-

kendheid stank, van jubelen tot eer des Heeren een hysterisch krijzen uit begeerte naar eigen eer verbonden met bloed en moord. Een val vanuit de eeuwige gelukzaligheid in de eeuwige verdoemenis. Hiermee is in beginsel iets verklaard van de betekenis van het woord *als* in ons tekstgedeelte.

Het heeft echter een nog verderstreckende betekenis, namelijk deze: Toen de tweede engel de bazuin geblazen heeft, is dit woord *als* ook op bijzondere wijze in het geding gebracht. Toen werd er iets 'als' een grote berg, brandende van vuur, in de zee geworpen. - 8 : 8a. Hiervan hebben wij verklaard: Het was in wezen geen grote berg, maar de gelijkenis ervan had het wel. Daarom zeggen wij in de verklaring van ons tekstgedeelte: Het is inderdaad *de stem van een grote schare* en het is *een luide stem*, maar uit het woord *als* blijkt ongetwijfeld met welk een uiterst zwakke vergelijking wij hier te doen hebben. Vooral wanneer deze *stem* zal uitbreken in een stem als van zware donderslagen is er niets op de aarde mee te vergelijken.

Ook is er niemand in de strijdende Kerk die zich van de heerlijkheid dezer jubel een flauwe voorstelling kan maken. "Hetgeen het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord en in het hart der mensen niet is opgeklommen, heeft God bereid voor dien die Hem liefhebben." - 1 Corinthe 2 : 9. Daarom staat er in deze tekst geschreven: *als*.

Wanneer dit woord er niet stond, zou de genoemde tekst - 1 Corinthe 2 : 9 - geen gelding hebben, omdat de strijdende Kerk zich alsdan wél een voorstelling zou kunnen maken van hetgeen God bereid heeft voor degenen die Hem liefhebben. Ook is er niemand die dit gezang kan leren, dan alleen zij die van de aarde gekocht zijn en betaald door het dierbare bloed van het Lam. - 14 : 3b.

Ook de zuiverheid en de heiligheid van deze vreugde is met geen enkele vreugde of aardse blijdschap te vergelijken. Zelfs niet met de vreugde van Maria, noch met die van Elizabet. - Lukas 1 : 41 t/m 55. Ook niet met die van Hanna. - 1 Sa-

19 : 1b

muël 2 : 1. Zij zouden déze blijdschap en déze vreugde in hun sterfelijke lichamen niet hebben kunnen verdragen.

Vandaar het zo veelbetekenende woord *als* in ons tekstgedeelte.

Eveneens het woord *Halleluja*.

Het is voor ons gevoel alsof er met dit woord een zucht van verlichting geslaakt wordt. Dit woord betekent; Looft God. Looft Hem, dat wij na zoveel strijd, lijden en verdrukkingen nu eindelijk verlost zijn uit de macht van de grote draak en van het grote Babylon.

Nochtans hebben allen in de strijdende Kerk, die uit de duisternis van een leven zonder God in de wereld overgezet zijn in het Koninkrijk des Zoons van Gods liefde, al is het dat zij nog niet in de volmaaktheid zijn, evenveel reden om dit *Halleluja* uit te jubelen, al moet het hier menigmaal onder tranen en zuchtigen geschieden.

Daarom is het niet te verwonderen, dat zelfs de Heere Jezus, toen Hij de strijd volstreden had en de overste dezer wereld geoordeeld en buiten geworpen was - Johannes 12 : 31b - niet gezegd heeft: 'Halleluja', het is volbracht.

Naar ons gevoelen is dit hieruit voortgevloeid, dat Hij de strijdende Kerk die Hij op de aarde achtergelaten heeft, wilde leren dat haar in deze wereld nog veel verdrukkingen te wachten zullen staan en dat haar 'Halleluja's' nog met smart en tranen vermengd zullen zijn. Daarom heeft de Heere dit volzalige *Halleluja* voor en mét hen bewaard tot deze stonde. Daarom is er ook een verschillende reactie in de Kerk op de *Halleluja's*, wij zijn verlost, God heeft ons welgedaan.

In de triomferende Kerk echter zijn de reacties hoger, zij vervolgen:

1b *De zaligheid en de heerlijkheid en de eer en de kracht
zij de Heere, onze God.*

Zij roemen daarin ook Gods waarachtige en rechtvaardige oor-

19 : 1b

delen. Ja hun hoogste roemen hierin is, dat God het verworven Koninkrijk uit de hand des Zoons Zijner liefde heeft willen aanvaarden. Dit blijkt uit 11 : 17 en 19 : 6 (vert. N.B.G.). In dit 'Halleluja' loven zij God ook, omdat Hij de grote hoer geoordeeld heeft, zoals zal gaan blijken.

Wanneer wij in deze openbaring des Heiligen Geestes de drie 'Halleluja's', geopenbaard in de verzen 1, 3 en 6, bezien, staan wij weer versteld van de onnaspeurlijke glorie der samenstelling van Gods heilig Woord.

In het eerste 'Halleluja' worden de waarachtige en rechtvaardige oordelen van God de Vader geprezen.

In het tweede 'Halleluja' wordt het daadwerkelijke oordeel des Zoons geprezen. ("Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon gegeven." - Johannes 5 : 22).

Daarom verheerlijkt de Heilige Geest Hem in vers 5.

In het derde 'Halleluja' wordt in het bijzonder de heerlijkheid des Heiligen Geestes geprezen, dit blijkt uit de verzen 8 en 9. En voorts de heerlijkheid des Drieënigen Gods, dit blijkt uit vers 6b.

Wanneer wij deze drie jubelzangen in dit besluit van de openbaring des Heiligen Geestes vergelijken met alle jubelzangen die in de openbaring des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes gezongen zijn, valt ons onmiddellijk de hoogte in de rangorde van dit zingen op.

Van de jubelzangen die in de openbaring des Vaders gezongen zijn, hebben wij ten aanzien van de scheppingsjubel - 4 : 11 - gezegd: De zegelen van het verzegelde Boek zijn nog niet ontsloten. Daarom is deze jubel slechts profetie van de heerlijkheid die de verlostte Gemeente ten deel zal vallen, als de vierentwintig ouderlingen tezamen met de heilige engelen ja met alle schepsel dat in de hemel is en op de aarde en onder de aarde en die in de zee zijn en alles wat in dezelve is - 5 : 8 t/m 13 - niet alleen de Schepper hulde zullen brengen zoals zij dit deden in 4 : 11, maar mede het Lam in hun jubel zullen be-

19 : 1b

trekken, zeggende: "Hem Die op de Troon zit én het Lam zij de dankzegging en de eer en de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid." - 5 : 13b.

Waarop de schepping (uitgebeeld door de vier dieren) het 'Amen' uitjubelt. - 5 : 14a.

En ook deze jubelzangen zijn nog weer slechts een zwakke afschaduwing van de glorie die de grote schare die niemand tellen kan (verzameld uit alle geslachten en volken en talen) tezamen met al de engelen en de ouderlingen en de vier dieren in de eindeloze gelukzaligheid uitjubelen. Dit is geopenbaard in 7 : 9 t/m 12.

Dat deze laatste jubelzangen van hoger orde zijn, vloeit hieruit voort, dat tussen de scheppingsjubel en deze jubelzangen der volmaaktheid nog de zeven bazuinen des alarmgeklanks geblazen moeten worden. Vandaar dat ook deze laatste en hogere jubelzangen weer van lagere orde zijn dan deze die in ons teksthoofdstuk geopenbaard worden.

Zo is ook de voorzang van de jubel des Heiligen Geestes (geopenbaard in 15 : 3 en 4) die aan onze drievoudige Halle-luja's is voorafgegaan, weer hoger in rangorde dan die van 7 : 9 t/m 12 en van 11 : 15 t/m 17, ja zelfs die van 14 : 2 en 3.

Al deze jubelzangen zijn als een afschaduwing en een uitbeelding van de volkomen glorie die eenmaal aan de Drieënige God (God alles en in allen zijnde) zal worden toegebracht. Namelijk als alles geschied zal zijn.

Vandaar: "Het is geschied." - 16 : 17.

Wat hier tussenin ligt is de tijd, namelijk de tijd van het lijden en strijden van onze geliefde Heiland, waarin Hij Zijn bloed en tranen gestort heeft ter verzoening van onze zonden.

De tijd waarin Hij het bange Gethsémané doorworsteld heeft, de gruwelijke beledigingen van Kajafas, van Herodes en Pontius Pilatus heeft ondervonden, de vreselijke pijnen en verschrikkingen van het ontzettende kruis heeft moeten verduren.

Daar ligt nog tussen de bange strijd en de worsteling van al Zijn uitverkorenen en bovenal de strijd die zij in het grote Babylon dezer wereld met de draak, de oude slang, hebben moeten strijden. Maar ook de strijd die zij met hun eigen vleselijke begeerlijkheden hebben moeten strijden.

Het onderscheid tussen de eerste jubelzangen, namelijk die vóór de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek geopenbaard zijn, die ná de ontsluiting van het eerste zegel geopenbaard zijn en die na de ontsluiting van het zevende zegel geopenbaard zijn, hebben wij reeds in beeld trachten te brengen.

Wanneer wij erop letten valt het verschil in rangorde onmiddellijk op. Bovendien is uit die woorden gebleken van hoeveel lagere orde het zingen der strijdende Kerk is dan de jubelliederen der triomferende Kerk, als alles geschied zal zijn.

Wanneer nu in de openbaring des Vaders reeds een stijgende lijn in de verheerlijking van God viel waar te nemen en deze zich in de ontsluiting van het zevende zegel (waarin de glorie van de Heere Jezus Christus geopenbaard zal worden) heeft voortgeplant (zoals in beginsel gebleken is toen de zevende bazuin geblazen is - 11 : 15 - en háár volle glorie in 14 : 1 t/m 3 is geopenbaard) zeggen wij, hierop aansluitend: Hoeveel te meer zal deze stijgende lijn van lof en glorie die aan God zullen worden toegebracht, zich nu openbaren, nu alles geschied is in deze openbaring der volheid Gods des Heiligen Geestes in Christus Jezus.

Dit is het waarom noch de profeet Jesaja noch de heilige apostel Paulus hebben kunnen zwijgen over de oneindige majesteit der lof en der heerlijkheid die aan God zal worden toegebracht door Zijn verlore volk. Ja zelfs door Zijn uitverkoren engelen.

Jesaja zegt van alle voorgaande jubelzangen: "Vanouds heeft men het niet gehoord, noch met oren vernomen en geen oog

19 : 2a

heeft het gezien, behalve Gij, o God, wat Hij doen zal dien die op Hem wacht.” - Jesaja 64 : 4.

En Paulus zegt het met deze woorden: ”Hetgeen het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord en in het hart des mensen niet is opgeklommen, heeft God bereid dien die Hem liefhebben.” - 1 Corinthe 2 : 9.

Men moet er echter op letten, dat deze allerhoogste *zaligheid* die in ons tekstgedeelte aan God de Vader wordt toegebracht; haar oorsprong heeft in de waarachtige en rechtvaardige oordelen van God over de grote hoer, zoals blijken zal in het volgende tekstgedeelte.

En deze glorie is in feite slechts de inleiding tot de allerhoogste glorie der hulde die aan God zal worden toegebracht. Dit zal gaan blijken uit de verzen 6 en 7.

Vandaar dat in de ontsluiting van het zesde zegel in 7 : 10 reeds de glorie van het Lam op dezelfde wijze geopenbaard is als nu in 19 : 5, namelijk in 7 : 10, waar geschreven staat: ”De zaligheid zij onze God Die op de Troon zit en het Lam.” En in 19 : 5a: ”En er kwam een stem uit de Troon, zeggende: Looft onze God.” En vervolgens in vers 7b: ”Want de bruiloft des Lams is gekomen.”

2a Want Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig.

Zo jubelt de triomferende Kerk in de hemel.

Maar in de strijdende Kerk is dit een van de meest aangevochten teksten uit de ganse Heilige Schrift.

Evenwel, uit het veelbetekenende woord *want* in de aanvang van ons tekstgedeelte blijkt, dat Gods *waarachtige en rechtvaardige oordelen* de eerste oorzaak van de vreugde der gezaligden in de hemel zijn zal, al is het waar, dat de aanvaarding (door God) van het Koningschap van Christus over hen met een stem als van zware donderslagen door hen uitgejubeld zal worden.

De duivel en zijn engelen en het ganse menselijke geslacht dat

met hem in opstand gekomen is tegen God (voorzover God een mensenkind nog niet uit de duisternis getrokken heeft en overgezet in het Koninkrijk des Zoons Zijner liefde) doen niet anders dan deze *waarachtige en rechtvaardige oordelen* van God lasteren en vervloeken. Ja zelfs in de harten van Gods uitverkorenen tracht de duivel deze gruwelen in te blazen, zodat zij daaronder soms zwaar hebben te lijden en met bittere tranen hierover moeten zuchten.

Nochtans, al hebben wij, zolang wij in dit aardse leven zijn, hiermee te strijden, toch willen wij in alle ootmoed en in diep schuldbesef voor onze God trachten een weinig van de glorie van deze majesteit Gods aan te wijzen.

Al trachten vele gruwelijke mensen in de tijd die wij beleven alle godsdienst uit de wereld en uit hun persoonlijk leven te bannen, hun geweten als met een brandijzer toeschroeiende - 1 Timotheüs 4 : 2b - zo is het nochtans kenbaar, dat er niet één mens geboren wordt zonder geweten dat hem voortdurend waarschuwt dat hij niet ongestraft zal blijven als hij kwaad doet.

Hierdoor is ieder mens ervan overtuigd, dat er een hogere macht boven hem is. Of ook iemand tot de zogenaamde Christelijke volken, tot de Islam, tot het Boeddhisme, Hindoeïsme of tot de donkerste heidenen behoort, er leeft in hem een besef dat er een hogere macht boven hem is die hij te vrezen heeft, al doet hij dit met een slaafse vreze.

En een mens kan zo bruut in de goddeloosheid niet worden, of hij weet in ieder geval (vooral wanneer hij tot sterven komt) dat hij minder dan niet en ijdelheid is. - Jesaja 40 : 17.

Uit deze overtuiging van het geweten volgt *de waarachtigheid en de rechtvaardigheid van Gods oordelen*.

Vandaar de vraag: Indien onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid bevestigt, wat zullen wij zeggen: Is God onrechtvaardig als Hij toorn over ons brengt? Paulus stelt deze vraag, rekening houdend met het menselijk oordeel.

Maar Gods antwoord is: "Dat zij verre." - Romeinen 3 : 5

en 6.

Maar wat is hierop de reactie van de natuurlijke mens? Aldus: "Waarom hebt Gij mij alzo gemaakt?" - Romeinen 9 : 20a. En het beslissende antwoord in de Heilige Schrift is: "Opdat Hij zou bekendmaken de rijkdom Zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid die Hij tevoren bereid heeft tot heerlijkheid." - Romeinen 9 : 23a.

En wat is hiervan het gevolg? Dat God in feite niemand zal oordelen, want er staat geschreven: "De Vader oordeelt niemand" - Johannes 5 : 22 - want "Hij wil, dat alle mensen zalig worden en tot kennis der Waarheid komen." - 1 Timotheüs 2 : 4.

Maar *de waarachtige en rechtvaardige* toorn van God vloeit voort uit het feit dat een mens aan Zijn roepstem om tot Zijn Christus de toevlucht te nemen (Die Hij voorgesteld heeft tot een verzoening van onze zonden) geen gehoor geeft. Of wanneer hij, hiervan nimmer gehoord hebbende, geen acht slaat op de stem van zijn geweten.

En al is het dat God al het oordeel aan de Zoon gegeven heeft, de Heere Jezus Zelf zegt nochtans: Ik oordeel hem niet, maar het Woord dat Ik tot hem gesproken heb (namelijk door Mijn Woord in zijn geweten) dát zal hem oordelen ten jongsten dage.

Uit al deze dingen blijkt, dat *de waarachtige rechtvaardigheid* van God voortvloeit uit Zijn heilig Wezen.

Zijn goedertierenheid, barmhartigheid en genade zijn verweven met de heiligheid van Zijn Wezen. Vandaar is het, dat God ten aanschouwen van Zijn schepselen de vastigheden van Zijn Troon niet heeft gevestigd op Zijn almacht van eeuwigheid maar op recht en gerechtigheid. Dit blijkt uitdrukkelijk uit Psalm 97 : 2b, waar geschreven staat: "Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid van Zijn Troon." Dit is het, dat de almachtige God Zichzelf in Zijn Christus ("Die in de gestaltenis Gods zijnde het geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn") vernietigd heeft, de gestaltenis eens dienst-

knechts aangenomen hebbende, de mensen gelijk is geworden, uitgenomen de zonde.” - Filippensen 2 : 6 en 7. Hieruit zijn ook de nieuwe liederen geboren (daar het God behaagd heeft Zijn oneindige goedertierenheid, barmhartigheid en genade te openbaren) die niet uitsluitend - 4 : 11 - de majesteit van Gods almacht in Zijn schepping van alle dingen verheerlijken of zoals in ons tekstgedeelte de glorie van Zijn *waarachtige en rechtvaardige oordelen* bejubelen, maar bovenal Zijn geopenbaarde genade in het Lam, staande als geslacht - 5 : 9 - zoals ook blijken zal in de verzen 6 en 7 van ons teksthoofdstuk.

Ook in Zijn Christus zijn Gods *waarachtige en rechtvaardige oordelen* geen schijnvertoning geweest, maar evenzeer *waarachtig en rechtvaardig*. Daarom die veelvuldige, nieuwe liederen, door zijn geheiligden in Christus Jezus vanouds reeds uitgejubeld. - o.a. in Psalm 33 : 3; 40 : 4; 96 : 1; 144 : 9; Jesaja 42 : 10; Openbaring 5 : 9.

”Zo dan indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel, het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden.” - 2 Corinthe 5 : 17.

Daarom, toen deze verborgenheid Gods vervuld is geworden, gelijk Hij Zijn dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft - 10 : 7 - is de gehele hemel in beroering gekomen, zeggende met luide stemmen: ”De koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijn Christus en Hij zal als Koning heersen in alle eeuwigheid.” - 11 : 15.

Daarom zijn de vierentwintig ouderlingen die voor God zitten op hun tronen, voor Hem nedergefallen op hun aangezichten, God aanbeddende, zeggende: ”Wij danken U, Heere God, Almachtige, Die is en Die was en Die komen zal, dat Gij (deze) Uw grote kracht hebt aangenomen” en (vert. N.B.G.): dit (nieuwe) Koningschap (van Christus) hebt aanvaard. - 11 : 16 en 17.

En in 19 : 6 daarop aansluitend: Als een stem ener grote schare en als een stem veler wateren en als een stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja, want de Heere, de almach-

19 : 2a

tige God, heeft dit Koningschap (van Christus) aanvaard (vert. N.B.G.) over een arm, schuldig en in zichzelf verloren zondaarsvolk. Vandaar de onvoorstelbare en dubbele betekenis van het woord *want* in de verzen 2 en 6.

Uit dit alles is verklaard op welke wijze het Gode behaagd heeft Zijn toorn te bewijzen en Zijn macht bekend te maken. - Romeinen 9 : 22. En op welke wijze de heerlijkheid, de majesteit Zijner genade geopenbaard is.

Maar wat is des satans oordeel over Gods *oordelen*?

"Satan opent zijn mond tot lastering tegen God, om Zijn Naam te lasteren en Zijn tabernakel (dat wil zeggen Gods volk op aarde) en die in de hemel wonen." - 13 : 6.

En Gods kinderen in de strijdende Kerk? Hoe beleven zij Zijn *oordelen*?

Job zegt in zijn moedeloosheid en in zijn verdrukkingen: "De oprechte én de goddeloze verdoet Hij." - Job 9 : 22b. En als God Zijn aangezicht van hém verbergt, klaagt hij: "Zijn toorn verscheurt en Hij haat mij." - 16 : 9a.

En Jeremia?

Als zijn oog door de zwaarte van Gods *oordelen* verduisterd is, klaagt hij (ongetwijfeld wenende): "Ach Heere HEERE, waarlijk Gij hebt dit volk en Jeruzalem grotelijks bedrogen, zeggende: Gijlieden zult vrede hebben; daar het zwaard tot aan de ziel raakt." - Jeremia 4 : 10.

Maar om dezer dingen wille wenen zij, hun oog vliet af van water, omdat de Trooster Die hun ziel zou verkwikken, alsdan verre van hen is. - Klaagliederen van Jeremia 1 : 16.

Vandaar de beproevende vraag van Jozua tot des Heeren volk: "Zo het kwaad is in uw ogen de HEERE te dienen, kiest u (dan) heden wie gij dienen zult." - Jozua 24 : 15a.

En Elia? Hoe spreekt hij des Heeren volk aan?

"Hoelang hinkt gij op twee gedachten? Zo de HEERE God is, volgt Hem na en zo het Baäl is, volgt hem na!" - 1 Koningen 18 : 21.

Hieruit blijkt hoe uiterst moeilijk het voor de mens is, zolang

19 : 2a

hij in de strijdende Kerk vertoeft (zelfs al heeft hij de Godzaligheid van Job en Jeremia bereikt) om evenals de triomferende Kerk te jubelen: *Want Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig.*

Als God aan de mens het allerliefste ontnemt wat hij op de aarde bezit of hem bezoekt met zwaar lichamelijk lijden of ook als hij door een boze geest benauwd en gekweld wordt, gelijk Paulus overkomen is - 2 Corinthe 12 : 7b - dan komt Job er zelfs toe de dag te vervloeken waarop hij geboren is. - Job 3 : 1 t/m 12.

In al deze verdrukkingen en benauwdheden verwijst ons de Heilige Schrift naar Jezus Christus Die in álle dingen, gelijk als wij, verzocht is geweest. Doch Hij, zonder daarin te zondigen. - Hebréeën 4 : 15. Zie vooral Mattheüs 27 : 46.

Daarom is het voor ieder mens, in welke omstandigheden hij ook komt te verkeren, raadzaam tot Hem de toevlucht te nemen Die God ons voorgesteld heeft als de haven der behoudenis, in plaats van te murmureren over Gods *waarachtige en rechtvaardige oordelen*. Ja ook dan wanneer men zich ervan bewust is dat dit toevlucht nemen tot Hem een genadegave van God is.

Wanneer men zich ervan bewust is zich als een drenkeling te bevinden in de zee der verlorenheid, vraagt men niet: Zou de Redder Die aan de kant staat, wel bereid zijn om mij de hand ter redding toe te steken? Dan vraagt men niet: Maar ben ik wel een kind van God of ben ik wel uitverkoren of wil God zulk een ellendige als ik ben wel in genade aannemen?

Dan grijpt men naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij óók geroepen zijt. - 1 Timotheüs 6 : 12b. Daarom:

Welzalig hij die al zijn kracht
en hulp alleen van U verwacht,
die kiest de welgebaande wegen.

Psalm 84 : 3a (berijmd)

19 : 2b

Zalig hij die in dit leven
Jakobs God ter hulpe heeft;
hij die door de nood gedreven
zich tot Hem om troost begeeft;
die zijn hoop in 't hach'lijkst lot
vestigt op de HEER', zijn God.

Psalm 146 : 3 (berijmd)

Wanneer Gods *oordelen* nu eens niet *waarachtig en rechtvaardig* waren? Als Hij alle gruwelijke goddelozen zonder bekering vrijuit liet gaan? Ook degenen die u en velen van Gods kinderen op het allerfelst gekweld, gepijnigd en op de brandstapel gebracht hebben, hoe zou dan ons oordeel over God zijn? Wij komen er niet toe, maar vandaar de drievoudige Halleluja's in de hemel over Gods *oordelen*.

2b *Dewijl Hij de grote hoer geoordeeld heeft, die de aarde verdorven heeft met haar hoereri.*

In de triomferende Kerk kunnen de heiligen een volmaakt heilig 'Halleluja' uitjubelen over Gods oordelen. Maar wij, zolang wij in de strijdende Kerk zijn, kunnen dit niet. Wij zijn nog gevangen onder de wet der zonde die in onze leden is, die ons verstand (ook aangaande Gods oordelen) verduistert. - Romeinen 7 : 23.

Voorts blijken de woorden *grote hoer* niet alleen en uitsluitend betrekking te hebben op *de grote hoer* die daar zit aan vele wateren, met dewelke de koningen gehoereerd hebben - 17 : 1 en 2 - namelijk de Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is, die tenslotte tot een woonstede der duivelen geworden is. - 18 : 2.

Onder deze naam (*grote hoer*) blijken ook het beest en de zeven koningen der aarde begrepen te zijn, zoals deze in 17 : 10 voor de aandacht gesteld zijn, die hun heirlegers vergaderd hebben om krijg te voeren tegen Hem Die op het witte paard

zat en tegen Zijn heirlegers blijkens 19 : 19.

Onder de heirlegers die tegen de Ruiter op het witte paard krijg gevoerd hebben, moeten zelfs zij verstaan worden die in de hemel oorlog gevoerd hebben met Michaël en zijn engelen. En onder de benaming *grote hoer* in feite allen en alles wat tegen God in opstand gekomen is. Zij allen vloeien (onder deze benaming) in één oceaan van ongerechtigheid en onreinheid tezamen.

Daarom wordt *de grote hoer* in 17 : 5 genoemd "verborgenheid, het grote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde." De vader die deze gruwelen der aarde bij deze moeder verwekt heeft, is de duivel.

Daarom heeft de Heere Jezus tot de Joden die in Hem niet geloofden, gezegd: De duivel is uw vader en gij wilt de begeerten uws vaders doen. - Johannes 8 : 44.

Hieruit volgt, dat alle mensen die niet in Jezus geloven, niet door een oprecht en waar geloof in Hem zijn ingeplant, kinderen des duivels zijn, wier ouders, de duivel (oorspronkelijk in de hemel) en Eva, de moeder aller levenden (in het Paradijs), het trouwverbond met God verbroken hebben. En dientengevolge zijn zij hoerenkinderen.

En deswege worden alle gevallen engelen én mensen onder deze ene verzamelnaam *grote hoer* genoemd, die allen tezamen *de aarde verdorven hebben met hun hoererijen*, wier raadslagen het zijn om God van Zijn Troon te stoten. Zij hebben behagen in leugen, met hun mond zegenen zij, maar met hun binnenste vloeken zij, zoals Psalm 62 : 5 dit zegt. Der goddelozen begeerte is (in navolging van hun geestelijke vader, de duivel) zich boven de ander te verheffen, ja om tenslotte evenals de duivel hun troon boven de sterren Gods te verhogen en evenals *de grote hoer* op de berg der zeven heuvelen hun scepter te zwaaien op de berg der samenkomst van Gods kinderen - Jesaja 14 : 13 - die aan de zijde van het noorden is, dat wil zeggen op die zijde van de berg waarop de tempel des Heeren gebouwd is blijkens Psalm 48 : 3.

19 : 2b

Vanaf het moment dat Eva haar hand uitgestrekt heeft om de verboden vrucht te nemen, is de satan met een satanische grijnslach vervuld, wetende dat zij door deze daad geworden is tot de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde, want door deze daad is blijkens Genesis 6 : 11a *de aarde verdorven geworden* voor Gods aangezicht.

Wij twijfelen er niet aan dat aan Eva haar zonden vergeven zijn en dat haar genade bewezen is. Evenwel hebben al haar nakomelingen, ieder voor zich persoonlijk, dezelfde keuze gedaan als hun moeder Eva en alzo worden zij allen tezamen als *de grote hoer geoordeeld, die de aarde verdorven heeft met haar hoererijen*.

Echter zoals Gods reddende ontfermingen zich over Adam en Eva hebben uitgebreid, zo wil God deze ook over hun geestelijke zaad uitbreiden, opdat zij bevrijd zullen worden van Gods waarachtige en rechtvaardige oordelen.

Niet omdat Hij van Zijn heilig recht zou afwijken, maar omdat Zijn Christus in hun en onze plaats de verleiding en de verzoeking van de oude slang, welke is de duivel en satanas - 20 : 2 - heeft weerstaan - Lukas 4 : 2 t/m 13 - en zo voor hen die tot Hem de toevlucht nemen, hun schuld wil betalen en een nieuw Koningschap verwerven, hetwelk zij door hun zondigen tegen God verloren hebben. Dit blijkt uit 11 : 15 en 19 : 6.

Ons koningschap over de schepping is om onzer zonden wil verloren gegaan. Het ganse schepsel is om onzer *hoererijen* wil der ijdelheid onderworpen geworden en zuchtende. - Romeinen 8 : 19 t/m 24.

Nochtans heeft de Heere tenietgedaan de gedachten van deze arglistige vijand, zodat zijn handen niet één ding kunnen uitrichten dat tot zijn uiteindelijke glorie zou kunnen leiden, ook niet in zijn volgelingen blijkens Job 5 : 12.

Er worden echter twee afzonderlijke redenen genoemd in onze tekst, waarom Gods waarachtige en rechtvaardige *oordelen over de grote hoer* gebracht worden.

19 : 2c

De eerste reden was toverij - 18 : 23 - waardoor zij *de aarde verdorven heeft met haar hoererijen*. De volken zijn daardoor verleid.

De tweede reden wordt vermeld in:

2c *En Hij het bloed Zijner dienaren van haar hand gewroken heeft.*

In 18 : 24 wordt dit *bloed* aldus omschreven: "En in dezelve is gevonden *het bloed* der profeten en der heiligen en al dergenen die gedood zijn op de aarde."

In aansluiting op de aanvang van de verklaring van het voorafgaande tekstgedeelte en op de directe zin en betekenis van dit tekstgedeelte brengen wij allereerst de verbranding van de grote stad Babylon (die op de berg der zeven heuvelen gebouwd is, waarop de stad Rome haar gruwelen geopenbaard heeft) - 18 : 10 - in het geding als de wrake Gods over *het bloed Zijner dienaren*.

Haar ondergang tezamen met de ondergang van de grote stad Babylon hebben we breder aangewezen in de verklaring van hoofdstuk 18 en bij de verklaring van de zesde bazuin. - 9 : 14 t/m 19. Daar hebben wij aangetoond op welke wijze God *het bloed Zijner dienaren gewroken heeft* in de derde wereldoorlog, toen *de grote hoer*, genezen zijnde van haar wonde die zij in de Reformatie der Kerk opgelopen had, in de oecumene tot het grote Babylon der wereld geworden is. - 11 : 8; 13 : 12; 17 : 12 en 18 : 2.

Wij zouden naar aanleiding van deze *wrake Gods* over het grote Babylon dezer wereld de vraag kunnen stellen: Maar hoe zal het met Gods uitverkorenen gaan in deze catastrofe?

Wij antwoorden: Ook zij zullen te dien dage wenen en rouw bedrijven vanwege de verschrikkingen van deze gruwelijkste oorlog van alle tijden. Dit is het wat de Heere Jezus tot hun vertroosting heeft gezegd: "Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zo ziet omhoog en heft uw hoofden opwaarts, om-

dat uw verlossing nabij is.” - Lukas 21 : 28.

Nu is er vreugde in de hemel over deze oordelen (oordelén in het meervoud). Iemand zou de vraag kunnen stellen: Is er dan vreugde in de hemel over de laatste, grote wereldoorlog?

Wij antwoorden: Deze oorlog is het beginsel en als een voorspel en afschaduwing van het wezenlijke oordeel dat over het grote Babylon dezer wereld geopenbaard zal worden ten jongsten dage. In deze hemelse vreugde over dit oordeel, nu op deze plaats, ontsluit zich een onvoorstelbaar panorama.

Wij hebben er in de eerste plaats op te letten, dat deze vreugde in de hemel over het oordeel der *grote hoer* voorkomt in de openbaring des Heiligen Geestes.

Nu hebben wij naar aanleiding van de driedeling van het boek der Openbaring erop gewezen dat de ganse Heilige Schrift (in bepaalde zin) ook in deze drie openbaringsvormen onderscheiden kan worden. Daaruit vloeit voort, dat de ganse werelddij-geschiedenis in drie verschillende tijdperken onderscheiden kan worden.

Reeds eerder wezen wij aan:

Eerste tijdperk: vanaf Adam tot op Abraham.

Tweede tijdperk: vanaf Abraham tot op de verwoesting van Jeruzalem

Derde tijdperk: vanaf de verwoesting van Jeruzalem tot het einde der wereld.

Wanneer wij op deze driedeling letten, zowel van de gehele Bijbel als van dit boek der Openbaring, dan komen wij tot de opmerkelijke ontdekking dat in elk dezer tijdsperioden of in elk dezer openbaringsvormen Gods rechtvaardige en waarachtige oordelen geopenbaard zijn. En dat God te allen tijde *het bloed Zijner dienaren van de hand der grote hoer gewroken heeft*. Daarom hebben wij in de verklaring van vers 2b *de grote hoer* getekend in haar *hoer* zijn van oorsprong.

Deze *wrake* is in der wereld tijdgeschiedenis, in de openbaring des Vaders, geopenbaard in de zondvloed die God over de wereld gebracht heeft.

Ook daarin is echter het beslissende einde der wereld niet geopenbaard. Ook dat oordeel was een voorspel en een afschaduwing van het toekomstige gericht ten jongsten dage. Het is opmerkelijk, dat voorafgaande aan dit oordeel de aarde verdorven geweest is voor Gods aangezicht - Genesis 6 : 11 - zoals dit in ons tekstgedeelte ook het geval is.

In de tweede periode der wereld tijdgeschiedenis is het oordeel geopenbaard in de openbaring des Zoons, namelijk in de verwoesting van Jeruzalem en in de verharding van het overgrote deel van Gods oude Verbondsvolk. - Romeinen 11 : 25. Daarom hebben wij reeds eerder hiervan gezegd: Ook de verwoesting van Jeruzalem is als een voorspel en schaduwbeeld geweest van het oordeel dat eenmaal ten jongsten dage geopenbaard zal worden.

Ook in dat oordeel *heeft God het bloed Zijner dienaren van de hand der grote hoer gewroken*. Inzonderheid het bloed van de Heere Jezus en van Johannes de Doper. Om welke *wrake* de Joden zelf geschreeuwd hebben.

Hoewel het alles volbracht was en voor de Zoon Zelf de zevende bazuin reeds geblazen was, aangezien de overste dezer wereld reeds buiten geworpen was - Johannes 12 : 31b; Openbaring 20 : 1 en 2 - is ook in dit oordeel het beslissende einde der wereld nog niet geopenbaard.

Maar in de derde periode der wereld tijdgeschiedenis, in de openbaring des Heiligen Geestes (uitdrukkelijk en zeer duidelijk blijkt uit de Handelingen der apostelen dát dit openbaring des Heiligen Geestes is) zal dit oordeel aanvankelijk geopenbaard worden in de verwoesting van de residentie der *grote hoer* die haar scepter gezwaaid heeft op de berg der zeven heuvelen.

Dit oordeel zal gepaard gaan met het beginsel der verwoesting van het grote Babylon dezer wereld, zoals dit bij het blazen der zesde bazuin geopenbaard is in 9 : 13 t/m 19.

In dit oordeel *heeft God het bloed Zijner dienaren gewroken*

19 : 2c

van de hand der hoer die dronken geworden is van het bloed der heiligen en van de getuigen van Jezus.

Maar ook in dit oordeel zal nog niet ogenblikkelijk het beslissende einde der wereld geopenbaard worden blijkens 9 : 20 en 21.

Nu wij deze driedeling der Heilige Schrift ten opzichte van de wereltijdgeschiedenis met haar oordelen zo voor de aandacht stellen, hebben wij er in het bijzonder op te letten, dat dit geschied is in de openbaring des Vaders en in die des Zoons en in die des Heiligen Geestes.

En omdat dit boek der Openbaring ook steeds in deze drie openbaringsvormen voorgesteld wordt, volgt hieruit dat deze drie oordelen in hun uiteindelijke gevolgen (in profetische zin) op dezelfde wijze voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld zijn.

In de openbaring des Vaders is dit oordeel voorgesteld in 6 : 12 t/m 17.

In de openbaring des Zoons in 14 : 14 t/m 20.

In de openbaring des Heiligen Geestes in hoofdstuk 18.

Er is echter nog een ander verschil tussen de oordelen der tijdgeschiedenis en de oordelen der profetie.

In de openbaring des Vaders was het uitsluitend de verdorvenheid der aarde - Genesis 6 : 11 - die de zondvloed ten gevolge had.

In de openbaring des Zoons was het uitsluitend *de wrake* van God over *het bloed Zijner dienaren*, die de verwoesting van Jeruzalem en de verwerping van Israël tot gevolg heeft gehad. - Mattheüs 27 : 25.

Maar in de openbaring des Heiligen Geestes zijn blijkens ons tekstgedeelte beide deze gruwelen de oorzaak van de ondergang van de grote stad Babylon.

Daarom wordt (vanwege deze beide gruwelen) met dit oordeel de beslissende ondergang van het grote Babylon dezer wereld ingeleid. Daarom zal de volkomenheid van dit oordeel geopen-

19 : 3a en b

baard worden in de openbaring van God Drieënig in 20 : 8 t/m 15. Dan zal het grote Babylon dezer wereld geworden zijn tot het geestelijke Laodicéa der laatste dagen, hetwelk God alsdan uit Zijn mond zal spuwen. - 3 : 16. Het zal geworden zijn tot een woonstede der duivelen, een bewaarplaats van alle onreine geesten en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.

In de kracht van haar *hoer* zijn heeft zij reeds velen van de liefste en meest getrouwe kinderen des Heeren, in een volslagen geestelijke dronkenschap, als bloed en vuur en rookpilaren in het grote Babylon dezer wereld tentoongesteld. Het is reeds door de profeet Joël voorzeggd dat dit geschieden zal. - Joël 2 : 30b.

3a *En zij zeiden ten tweeden maal: Halleluja!*

Afgezien van de drie Halleluja's die wij aangewezen hebben naar aanleiding van vers 1b, te weten:

het eerste Halleluja dat de waarachtige en rechtvaardige oordelen van God de Vader verheerlijkt,

het tweede Halleluja dat de oordelen des Zoons verheerlijkt en het derde Halleluja - 19 : 4 - waarin de Heilige Geest de lof aan de almachtige God en aan het Lam op de lippen der grote schare in de hemel legt, dient dit *tweede Halleluja*, vanwege het besluit van deze tekst, namelijk:

3b *en haar rook gaat op in alle eeuwigheid,*

in niet geringe mate ter vertroosting van de zozeer verdrukte en vervolgde Gemeente des Heeren in het laatste der dagen. Ook deze Halleluja's worden haar getoond als de dingen die haast geschieden moeten, op welker vervulling zij wachtende en hopende is.

Uit deze ontzettende woorden: *haar rook gaat op in alle eeuwigheid*, blijkt wat het voor de mens betekent als hij het

bloed van Gods kinderen op de aarde vergiet. Niet één mens kan zich een voorstelling maken van de betekenis van deze woorden.

Ook blijkt de verdorvenheid der aarde uit wat in 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 7 geschreven staat, hoe vreselijk en gevaarlijk de laatdunkendheid der mensen is, als zij met hun moderne 'wetenschap' Gods woorden krachteloos trachten te maken door aan eenvoudigen menselijke skeletten voor te stellen van miljoenen jaren oud en de schepping in zes dagen bespottelijk trachten te maken.

Eveneens blijkt hoe vreselijk en gevaarlijk het is alle gezag vanuit de hemel en op de aarde te verwerpen, zoals in het bijzonder het uit de afgrond opgekomen beest de mensen hierin onderwezen heeft in de Franse revolutie die over de gehele aarde verspreid is in socialisme, communisme, atheïsme en anarchisme. Hiermee gaat gepaard een onvoorstelbare verblindheid in de kennis van Gods getuigenissen, een in duizend stukken verscheurde Kerk, een verwildering waarbij de grote massa vervreemd is van een recht Godzalig leven.

Zij worden steeds meer wellustig, zijn sportafgodendienaars en aanbidden het uit de afgrond opgekomen beest in zijn tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven, in het bijzonder radio, televisie en computer. De verslaving is onvoorstelbaar. Hierbij moeten wij bedenken, dat alles wat de moderne tijd te bieden heeft op allerlei terreinen van het leven, in het bijzonder alle gemotoriseerd verkeer, aanleiding geeft en volgens 13 : 14 de mensen verleidt tot feestvieren, uitgaan, hun leven door te brengen in kermisachtige vermakelijkheden, gepaard gaande met een zedeloosheid waarvoor de lieden van Sodom en Gomorra zich geschaamd zouden hebben.

Het ergste is echter, dat dit alles bij zeer velen gepaard gaat met een schijn van Godzaligheid, maar die de kracht ervan verloochend hebben. - 2 Timotheüs 3 : 5.

Vandaar het herhaalde Halleluja der grote schare in de hemel over de waarachtige en rechtvaardige oordelen van God.

Welk een ontzettende tegenstelling tussen de Halleluja's der gezaligden en de rampzaligheid der verdoemden, want *hun rook gaat op in alle eeuwigheid*. Dat wil zeggen: Het vuur dat deze verstikkende *rook* veroorzaakt, zal in der *eeuwigheid* niet uitgeblust worden.

Dit blijkt mede een oorzaak te zijn waarover de verlost en in de hemel zich verheugen. Zou er in de hel nog enig medelijden zijn van wie dan ook, dan zouden de smarten en angsten nog enigszins verlicht kunnen worden. Maar God Zelf zal lachen in hun verderf, zoals blijkt uit Spreuken 1 : 22 t/m 32, omdat Hij geroepen heeft en zij geweigerd hebben en omdat zij al Zijn raad verworpen hebben.

Dan zullen zij de verlost en van verre zien in hun gelukzalige staat (zoals blijkt uit Lukas 16 : 23b) hun Halleluja's uitjubelende over de waarachtige en rechtvaardige oordelen van God over hen.

Die rampzaligheid is met geen pen te beschrijven. Al zouden alle oceanen inkt zijn en het gehele uitspannel papier, dan zou dit niet genoegzaam zijn om dit onder woorden te brengen.

Wanneer een onbekeerd mens, een zwakgelovige of een benauwde van geest ooit deze dingen leest, zou het kunnen zijn dat hij of zij hierdoor dodelijk verschrikt wordt. Maar dan wijzen wij als met uitgestrekte hand naar Gods eigen Woord: "DEWIJL IK GEROEPEN HEB." Dat betekent: Als God roept en wij antwoorden: "Och HEERE, bevrijd (ook) mijn ziel" - Psalm 116 : 4 - dan is de Heere vanwege Zijn waarachtigheid aan Zichzelf verplicht u en mij alles te schenken wat tot onze zaligheid van node is, namelijk vergeving der zonden, heiligheid des levens en liefde tot Zijn Waarheid.

4 En de vierentwintig ouderlingen en de vier dieren vielen neder en aanbaden God Die op de Troon zat, zeggende: Amen, Halleluja!

Wanneer wij maar enigszins de majesteit, de grote glorie kon-

den zien die in de samenstelling van de eerste negen verzen van ons teksthoofdstuk verborgen is, zouden wij kunnen begrijpen dat Johannes nedergevallen is voor de voeten van de engel die hem deze dingen toonde, om hem te aanbidden.

In feite is het voor een eenvoudig mens niet mogelijk om deze glorie naar waarde onder woorden te brengen. Nochtans, ondanks onze uiterst zwakke vermogens, willen wij trachten er iets van aan te wijzen.

Het *Halleluja* in dit vierde vers geeft in 't bijzonder aanleiding tot onze grote verwondering over de samenstelling van dit gedeelte der Heilige Schrift.

Van het tweede *Halleluja* in vers 3 hebben wij gezegd: Dit heeft betrekking op het oordeel des Zoons.

Het opmerkelijke is dat zij na hun eerste *Halleluja* de reden aangegeven hebben, zeggende: "Want Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig."

Dit redengevende woord 'want' ontbreekt bij het tweede *Halleluja* en daarom zijn wij van mening dat het de Heilige Geest Zelf is Die van dit tweede *Halleluja* der grote schare melding maakt, omdat Hijzelf hiervoor de grondslag heeft gelegd, zeggende: "En haar rook gaat op in alle eeuwigheid." Daarom is deze mededeling aan Johannes wel zeer in het bijzonder ten behoeve van de strijdende Kerk. Want de grote, sterke stad Babylon is haar in het vorige hoofdstuk brandende voor ogen gesteld.

En hierom maakt de Heilige Geest haar bekend met het feit dat haar rook zal opgaan in alle eeuwigheid. En vanwege deze mededeling door de Heilige Geest *vallen* de verheerlijkte Kerk en de ganse schepping (uitgebeeld door *de vierentwintig ouderlingen en de vier dieren*) *in aanbidding neder voor de Troon, zeggende: Amen, Halleluja!*

In dit *Halleluja* wordt in feite het oordeel des Zoons wederom verheerlijkt.

Het *Halleluja* in vers 3 had betrekking op het oordeel des Zoons als waarachtig God, maar het *Halleluja* in vers 4 heeft

betrekking op de verheerlijking des Zoons als waarachtig Mens. Vandaar het *Amen der vierentwintig ouderlingen en der vier dieren*, vertegenwoordigende in de hemel de strijdende Kerk en de schepping, hoewel zij in heerlijkheid gezien worden. (Zie de verklaring van 4 : 4 en 6; 5 : 8 en 11 : 16) In dit *Amen aanbidden zij Hem Die op de Troon zit* vanwege de geopenbaarde glorie Zijns oordeels als waarachtig God, maar door hun *Halleluja* is het alsof zij nu voorts in spanning verkeren, verwachtende het resultaat van Zijn overwinning voor Zijn uitverkorenen.

Vandaar onze grote verwondering over de samenstelling van deze eerste negen verzen, want in vers 5 t/m 9 zal het resultaat van Zijn overwinning over duivel, zonde en dood voor Zijn door Hem verlost volk geopenbaard worden, die Hij in Zijn waarachtig Mens zijn voor hen verworven heeft.

De glorie der samenstelling van Gods Woord is in deze openbaring des Heiligen Geestes (ten aanzien van de verheerlijking des Zoons als waarachtig God en Mens) tot haar hoogste toppunt gevoerd, nadat deze ook geopenbaard is in de openbaring des Vaders in de hoofdstukken 4 t/m 7 en in de openbaring des Zoons in de hoofdstukken 8 t/m 14, al is het aldaar als in een vergezicht en in een toekomstverwachting voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld.

Wanneer wij nu deze drie openbaringsvormen, namelijk des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes (waarin, in elk afzonderlijk, de glorie van deze twee staten van de Heere Jezus geopenbaard wordt) met elkaar vergelijken en in verband brengen met de eerste negen verzen van ons teksthofdstuk, zal de uitermate wonderlijke glorie der samenstelling van Gods Woord ook in dit gedeelte van de openbaring des Heiligen Geestes gaan blijken. Hoewel het, zoals gezegd, voor een zwak mens niet mogelijk is om deze glorie naar waarde onder woorden te brengen

In de openbaring des Vaders (in de hoofdstukken 4 t/m 7) is

deze glorie des Zoons als waarachtig God en Mens aldus geopenbaard:

In hoofdstuk 5 als waarachtig God: "En alle schepsel dat in de hemel is en op de aarde en onder de aarde en die in de zee zijn en alles wat in dezelve is, hoorde ik zeggen: Hem Die op de Troon zit én het Lam zij de dankzegging en de eer en de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid." - 5 : 13.

Dit is een Goddelijke hulde die aan het Lam (tezamen met Hem Die op de Troon zit) wordt toegebracht.

Dit temeer daar zij het oog gericht hadden op Zijn onoverwinnelijke kracht, als zijnde de Leeuw uit de stam van Juda, de Wortel Davids - 5 : 5 - op Zijn waarachtig Menselijke natuur in dewelke Hij zal uitgaan overwinnende en om te overwinnen. - 6 : 2.

Dit uitgaan is reeds in beginsel geopenbaard in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek.

In deze Zijn kracht is het Lam uitgegaan om de grote hoer, het machtige Babylon dezer wereld, te oordelen, die de aarde verdorven heeft met haar hoererijen, opdat Hij het bloed Zijner dienaren van haar hand zou wreken, zoals de grote schare in de hemel dit in 19 : 2 uitjubelt.

Daarom is dit eerste Halleluja in 19 : 1 als een echo van de verheerlijking van Hem Die op de Troon zit en het Lam in 5 : 13.

Hieruit is het tweede Halleluja geboren, zoals dit in 19 : 3 geopenbaard is.

Na dit Halleluja zwijgt de stem van de grote schare in de hemel. Maar de Heilige Geest geeft Zelf het resultaat van de uitgegane Overwinnaar, namelijk de machtige Ruiters op het witte paard, te kennen met deze woorden: "En haar rook gaat op in alle eeuwigheid."

Dit zwijgen der grote schare in de hemel na het tweede Halleluja is het stilzwijgen in de hemel van omtrent een half uur, zoals dit in 8 : 1 geopenbaard is. Namelijk omdat het Lam nu, bij de ontsluiting van het zevende zegel, daadwerkelijk uit-

19 : 4

gegaan is overwinnende en om te overwinnen. Om gedurende het blazen der zeven bazuinen rondom het Jericho dezer wereld te trekken, opdat de muren van het grote Babylon dezer wereld ineen zullen storten.

Vandaar dit tweede Halleluja in 19 : 3 van hetwelk een nagalm, een echo, gehoord is in de velden van Bethlehem Efratha, toen een menigte des hemelsen heirlegers het op de aarde uitgejubeld heeft: "Ere zij God in de hoogste hemelen en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen." - Lukas 2 : 13 en 14. Daarom vermeldt de Heilige Geest na dit tweede Halleluja de overwinningsvictorie van het Lam Dat nu uitgegaan is overwinnende en om te overwinnen met de woorden: "En haar rook gaat op in alle eeuwigheid."

Deze glorie des Zoons als waarachtig God en Mens is ook vermeld in de openbaring des Zoons.

Zijn waarachtig Menselijke natuur is geopenbaard toen Hij is uitgegaan om de wereld te overwinnen. Dit blijkt uitdrukkelijk uit 8 : 3 t/m 5.

Zijn Goddelijke natuur is geopenbaard in hoofdstuk 10 en in 11 : 15.

Vandaar dat, toen het Lam door Johannes gezien is op de berg Sion na Zijn volbrachte strijd op de aarde, door Johannes aanvankelijk gehoord is: Een stem als van vele wateren en als een stem van een grote donderslag en een stem van citerspelers, spelende op hun citers. - 14 : 2.

Maar in ons teksthoofdstuk, nu alles geschied is en alle uitverkorenen bijeen vergaderd zijn, zegt Johannes: *En de vierentwintig ouderlingen en de vier dieren vielen neder en aanbaden God Die op de Troon zat, zeggende: Amen Halleluja!*

En van hieruit zullen zij allen (blijkens 19 : 5) door een stem, voortkomende uit de Troon, worden opgeroepen om God en Zijn Christus te verheerlijken.

Nu is het bovenmate wonderlijk, dat deze beide *Halleluja's*

19 : 4

zoals zij in 19 : 3 en 4 geopenbaard worden, in feite reeds uitgejubeld zijn in de openbaring des Vaders.

Namelijk het eerste Halleluja nadat bekend geworden was dat het Lam het verzegelde Boek genomen heeft uit de rechterhand Desgenen Die op de Troon zat. Reeds toen zijn *de vier dieren en de vierentwintig ouderlingen* voor het Lam nedergevallen en hebben in Hem God verheerlijkt. - 5 : 8 t/m 10. Evenwel toen nog niet het *Amen* uitjubelende, omdat de strijd nog gestreden moest worden. *De vier dieren* deden dit daar wél, omdat zij ook cherubim genoemd worden blijkens Ezechiël 1 en Ezechiël 10 : 1 en als zodanig vertegenwoordigen zij ook de engelengemeenschap. Zij konden dit *Amen* uitjubelen, omdat er voor hen geen verlossingsstrijd gestreden behoefde te worden.

Maar het tweede *Halleluja* - 19 : 4 - is in de openbaring des Vaders uitgejubeld in 7 : 10 t/m 12, nadat de grote schare der verlostten die niemand tellen kan, door Johannes gezien is staande voor de Troon en voor het Lam. Ook toen zijn *de vierentwintig ouderlingen en de vier dieren* (evenals nu in 19 : 4) op dezelfde wijze *voor de Troon nedergevallen* om God te verheerlijken omdat daar in profetie aan Johannes de glorie der overwinning van het Lam getoond is. Daar is in 7 : 12, evenals in 19 : 4, het *Amen* der ruste door hen uitgejubeld, zeggende: "Amen, de lof en de heerlijkheid en de wijsheid en de dankzegging en de eer en de kracht en de sterkte zij onze God in alle eeuwigheid. Amen."

Als deze drie jubelzangen, van het eerste Halleluja en van de twee in 19 : 3 en 4, al zo onvoorstelbaar glorievol zijn, wat zullen wij dan moeten verklaren van het vierde Halleluja in 19 : 6, als alle gezaligden als met een stem van vele wateren en als een stem van sterke donderslagen zullen uitjubelen: "Halleluja, want de Heere, de almachtige God, heeft het Koningschap aanvaard." - Vert. N.B.G. Hetgeen alsdan openlijk bekendgemaakt zal worden bij het blazen der laatste of zevende bazuin, zoals blijkt uit 1 Corinthe 15 : 52 en uit Open-

19 : 4

baring 11 : 15. Want dan zal de verborgenheid Gods vervuld worden, gelijk Hij Zijn dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft. De Heere heeft dat Zelf gezegd in 10 : 7.

Hoe moeten de laatdunkende verachters van Gods Woord, zoals Paulus deze beschreven heeft in 2 Timotheüs 3, met hun gedaante van Godzaligheid op deze dingen reageren? Zullen zij dan nog niet door de glorie der samenstelling van Gods Woord (wanneer zij dit ooit zouden lezen) of vernederd of verpletterd worden?

En dan te bedenken dat dit nog maar een uitermate zwak kennen is van Zijn wegen.

Wij willen er de aandacht op vestigen dat dit de laatste maal is, dat wij *de vier dieren en de vierentwintig ouderlingen* ontmoeten in de Heilige Schrift.

Wij hebben ze nu viermaal ontmoet:

De eerste maal in 4 : 9, toen hebben zij God verheerlijkt vanwege Zijn scheppingsmogendheden.

De tweede maal in 5 : 5, toen is te midden van hen gezien de Leeuw uit de stam van Juda, evenwel als een Lam, staande als geslacht. - 5 : 6. Toen is door hen het nieuwe lied der verlossing uitgejubeld. - 5 : 8 t/m 14. Voor *de vier dieren* was dit hun Amen der ruste. - 5 : 14.

De derde maal hebben wij alléén *de vierentwintig ouderlingen* ontmoet bij het aanvankelijke blazen der zevende bazuin, zoals dit in feite op Golgotha geschied is. Dit was in 11 : 16, waar zij God loofden, dat Hij het Koningschap uit Zijn hand heeft willen aanvaarden. Dit ziet kennelijk op Zijn opstanding uit de doden en op Zijn hemelvaart. Daarom hebben wij hen voor de derde maal ontmoet tezamen met *de vier dieren* in 14 : 3 en 4, het volbrachte werk der verlossing bejubelende voor de Troon, vertegenwoordigd door de 144000 gekochten van de aarde.

De vierde en laatste maal in onze tekst - 19 : 4 - *Hem Die op de Troon zit, aanbeddende, zeggende: Amen, Halleluja!*

Het is geschied.

Als wij nu elk dezer vier openbaringen betreffende *de vierentwintig ouderlingen en de vier dieren* overwegen en letten op hun afzonderlijke reacties op de grote werken Gods, gaat er iets schemeren van de glorie van onze tekst en van de glorie van de teksten die hiermee in verband staan. Om dit aan te tonen willen wij enige reacties *der dieren en der ouderlingen*, in elk dezer openbaringen afzonderlijk, in volgorde voor de aandacht stellen.

Ten eerste:

In hun scheppingsjubel - 4 : 8d - was de reactie *der dieren*: "Heilig, heilig, heilig is de Heere God, de Almachtige, Die was en Die is en Die komen zal."

En de reactie *der vierentwintig ouderlingen*: "Gij, Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht, want Gij hebt alle dingen geschapen en door Uw wil zijn zij en zijn zij geschapen." - 4 : 11.

Ten tweede:

Wanneer wij hen echter ten tweeden male ontmoeten, namelijk in hun reactie op de geopenbaarde verlossing, is deze volgorde volkomen anders. Kennelijk zingen alleen *de ouderlingen* een nieuw lied, als zij jubelen: "Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht en taal en volk en natie." - 5 : 9. Terwijl *de vier dieren* hier reeds het "Amen" der ruste op de verlossing uitjubelen. - 5 : 14.

Ten derde:

Wanneer alleen *de ouderlingen* de derde maal jubelen (namelijk als de zevende of laatste bazuin geblazen wordt) aanbidden zij God, zeggende: "Wij danken U, Heere God almachtig, Die is (nu het 'Die is' vooraan stellende) en Die was en Die komen zal! dat Gij Uw grote kracht hebt opgenomen en het Koningschap (over ons) hebt aanvaard." - 11 : 17 - vert. N.B.G.

Wij zijn van mening dat zij het 'Die is' hier op de voorgrond stellen, omdat de glorie der verlossing in het heden groter is dan de scheppingsglorie in het verleden van Hem Die was. Dit kan blijken uit 14 : 1 t/m 5 en uit 19 : 5 t/m 9.

19 : 4

Ten vierde:

De vierde en laatste reactie *der vierentwintig ouderlingen en der vier dieren* - 19 : 4 - is een triomfjubilé over het oordeel der grote hoer en de verbranding der grote, sterke stad Babylon. Vandaar hun *Amen, Halleluja!*

Wanneer wij ook hierop letten, wat blijkt dan opnieuw op onvoorstelbare wijze de glorie der samenstelling van Gods Woord.

In de openbaring des Vaders (in de scheppingsjubel) was het God Die was, Die verheerlijkt wordt.

In de openbaring des Zoons (in de verlossingsjubel) is het God Die is, Die verheerlijkt wordt.

In de openbaring des Heiligen Geestes (als alles geschied is blijkens 16 : 17) is het God Die komen zal, Die verheerlijkt wordt.

Al deze jubelzangen zijn als een voorzang op het bruiloftslied dat gezongen zal worden aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams. Al deze jubelzangen blijken reacties der verheerlijkte Kerk te zijn.

Maar wat zijn de reacties der strijdende Kerk op al deze heerlijke openbaringen?

Als het goed met hen gesteld is, kan het niet anders zijn dan in de eerste plaats een uitroep van verbazing over de wonderbare samenstelling van Gods Woord. Zelfs de dichter van Psalm 119 heeft zich hierover al verwonderd, zeggende: "Uw getuigenissen zijn wonderbaar." - Psalm 119 : 129a. En welke getuigenissen had die dichter bij ons vergeleken? Hoeveel te meer moeten wij ons verbazen over de wonderbaarheid van Gods getuigenissen.

Maar vervolgens mag onze reactie wel zijn een bede: Hoe zullen wij U, o Heere, hierin naar waarde kunnen groot maken, loven en prijzen? Hoeveel te meer U kunnen loven over Uw geopenbaarde ontferming en verlossing in Christus Jezus. Een gebed tot de Heere of Hij ook ons, onwaardigen, genade wil

schenken, dat ook wij reeds hier in beginsel mogen komen tot het *Amen, Halleluja* der ruste, vertrouwend op Zijn belofte dat de bange nacht der zonde en der verlorenheid voor allen die hierover treuren en zichzelf mishagen, voor eeuwig verzinken zal in het graf van onze Heere Jezus, waarin de omwindselen van onze verdorvenheden achtergebleven zijn. Als het profetisch woord vervuld zal worden: "De ganse aarde rust, zij is stil, zij maken groot geschal met gejuich. Ook verheugen zich de dennen over u en de cederen van Libanon, zeggende: Sinds dat gij daar nederligt, komt niemand tegen ons op die ons afhouwe." - Jesaja 14 : 7 en 8. Namelijk de koning van Babylon, wiens sterke stad (voor het Nieuwtestamentische Israël) geworden was tot een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte. - 18 : 2.

Zoals bij een aardse strijd na een glorierijke overwinning de eerste jubelklanken rumoerig en luid zijn, zo was het ook bij het blazen der zevende bazuin. Toen de victorie der overwinning bekend geworden was in de hemel en de Overwinnaar glorievol in de hemel was teruggekeerd, was er een spontane reactie in de hemel, want er geschiedden grote stemmen in de hemel, zeggende: "De koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijn Christus en Hij zal als Koning heersen in alle eeuwigheid." - 11 : 15.

Van hieruit zal het eeuwige feest der victorie ingeleid worden, want vers 5 vervolgt:

5 En een stem kwam uit de Troon, zeggende: Looft onze God, gij al Zijn dienstknechten en gij die Hem vreest, beiden klein en groot.

Ook deze tekst is weer zo boordevol van wonderbare geheimenissen, dat zij in feite nog zwaarder te verklaren is dan de vorige tekst.

5a *En een stem kwam uit de Troon, zeggende: Looft onze God.*

Ieder die deze woorden zonder nadenken leest, is ongetwijfeld van mening dat God Zelf deze *stem* voortgebracht heeft, dat God Zelf die woorden gesproken heeft die hierna volgen zullen. Want voor *de Troon* van God hebben alle uitverkoren engelen en mensen zo'n onvoorstelbare eerbied, dat zij geen enkele nevengeachte hieromtrent durven hebben.

Nochtans wanneer wij overdenken en overwegen al hetgeen van *de Troon* van God geopenbaard is, en dan letten op de *stem* en op de woorden die *uit de Troon* voortgekomen zijn, zou het kunnen zijn, dat wij iets gingen ontdekken van de wonderbare glorie die in deze tekst verborgen is, reeds als zij zegt: *En een stem kwam uit de Troon, zeggende: Looft ónze God.*

Er staat feitelijk een overtuigend en beslissend woord in dit tekstgedeelte, namelijk het woord *ónze, onze God*.

En toch blijft er een huivering bij ons, nietige stervelingen, om hieraan een gedachte te ontlenu die soms de heiligheid en de majesteit van *de Troon* van God zou kunnen aantasten. Vooral wanneer we in gedachten brengen de glorie van *de Troon* zoals deze in hoofdstuk 4 voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld is.

Toch wanneer wij met geheiligde aandacht letten op de woorden: *Looft onze God*, komt het ons voor dat het enigszins onwezenlijk, enigszins onaanvaardbaar is om deze *stem* op God Zelf te betrekken, alsof God van Zichzelf gezegd zou hebben: *Looft ónze God*. Of zou ook de Heilige Geest, in Wiens openbaring deze tekst staat, gezegd hebben: *Looft onze God*?

Uit de woorden: "Laat ons blijde zijn", die in vers 7 voorkomen, kan vastgesteld worden, dat het ook niet de woorden van de Zoon van God geweest zijn. Ja daaruit blijkt juist dat het *een stem* is van één die namens velen spreekt om het Lam te verheerlijken.

Hier doet zich vanzelf de vraag voor: Maar wiens *stem* is het dan wél die *vanuit de Troon van God* deze oproep laat horen om *God te loven*?

Ook blijkt dat het slechts één enkele *stem* is. Als er gestaan had 'stemmen' in het meervoud, hadden wij deze misschien nog op de vierentwintig ouderlingen of (in oneigenlijke zin) op de vier dieren kunnen betrekken, van wie in 4 : 6 gezegd is dat zij in het midden *des Troons* zijn.

Het kan zijn dat zeer veel kinderen des Heeren in de strijdende Kerk van mening zijn dat we hiernaar niet behoren te vragen. Wanneer de Heilige Schrift het niet duidelijk meedeelt behoeven we het bepaald niet te weten.

Dit kán zo zijn. Toch zijn wij van mening, dat de schoonste paarden in de diepste zeeën gevonden worden en dat het Koninkrijk der hemelen, hetwelk toch in Gods Woord verborgen is, gelijk is aan een schat, in de akker verborgen. - Mattheüs 13 : 44.

Daarom is een ieder schriftgeleerde die in het Koninkrijk der hemelen onderwezen is, gelijk een heer des huizes die uit zijn schat nieuwe en oude dingen voorbrengt. - Mattheüs 13 : 52. Daarom willen ook wij trachten uit deze tekst nieuwe én oude dingen voort te brengen.

Voorzover het de oude dingen betreft moeten wij allereerst letten op de plaats, het verband waarin deze tekst voorkomt. En dan zien wij haar (en horen wij deze *stem die uit de Troon voortkomt*) ten eerste als een resultaat van en ten tweede als een besluit op alles wat eraan voorafgegaan is.

Daarom is onze tekst als een inleiding tot het vreugde bedrijven aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams en als een schakel tussen die bruiloft en hetgeen er geschied is in de strijdende Kerk. Immers aan deze tekst is voorafgegaan alles wat er geschied is in de strijdende Kerk.

Wij willen de dingen die er geschied zijn even in volgorde opschrijven, opdat de glorie van de *stem, uit de Troon gekomen*, temeer luister verwerve.

19 : 5a

- De wandeling van de Zoon des mensen te midden Zijner in strijd en lijden verkerende Gemeente op de aarde, vertolkt in de zeven brieven die de Heere aan de zeven Gemeenten in Klein-Azië geschreven heeft.
- De ontsluiting der zeven zegelen van het verzegelde Boek.
- Het blazen der zeven bazuinen.
- De verschrikkingen van het uit de zee en het uit de afgrond opgekomen beest.
- De glorie der overwinning van de machtige Ruiters op het witte paard.
- De uitgieting van de fiolen van Gods toorn over het rijk der duisternis, met als resultaat: "Het is geschied."
Het oordeel der grote hoer, dat op veelkleurige wijze aan de strijdende Kerk getoond is.
- Tenslotte de ondergang van het grote Babylon dat als een grote molensteen in de diepte der zee geworpen zal worden en niet meer gevonden zal worden. En haar rook gaat op in alle eeuwigheid.

Om dit alles wordt in ons gehele hoofdstuk de glorie der overwinning van de grote Overwinnaar, de machtige Ruiters op het witte paard, geopenbaard. Aanvankelijk met het Halleluja ener grote schare in de hemel, die Gods waarachtige en rechtvaardige oordelen over de grote hoer bejubelt, omdat Hij het bloed Zijner dienaren van haar hand gewroken heeft, mét het Amen, Halleluja der vierentwintig ouderlingen en der vier dieren.

Door de vierentwintig ouderlingen en de vier dieren is God verheerlijkt (om zo te spreken) voorzover het de oude dingen betreft. Want zij hebben tot nu toe steeds het middelpunt gevormd in de verheerlijking van God. De ouderlingen steeds de Gemeente vertegenwoordigende, hetzij in haar scheppingsluister, hetzij in haar verlorene staat. De vier dieren steeds de schepping of de engelengemeenschap vertegenwoordigende.

In de verklaring van 11 : 16 hebben wij er reeds de aandacht op gevestigd, dat als het geschied zal zijn, wij de vierentwintig

19 : 5a

ouderlingen en de vier dieren in 19 : 4 voor het laatst zullen ontmoeten met het Amen, Halleluja, omdat alsdan de bruiloft des Lams een aanvang zal nemen.

Dan zal het oude (zullen de eerste dingen) voorbijgegaan zijn en alles zal nieuw worden. - 21 : 4 en 5.

Daarom zullen dit nu voorts de nieuwe dingen zijn die uit de schat die in deze akker van Gods Woord verborgen is, voortgebracht zullen worden, namelijk dat van nu voortaan niet meer de vierentwintig ouderlingen en de vier dieren op hún wijze God verheerlijken zullen (mede blijkens hun Amen) maar dat het de verlostte en verheerlijkte Bruidsgemeente zal zijn. En wel aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams. Dit is het waarom ons tekstgedeelte zegt: *En een stem kwam uit de Troon.*

Hierbij moeten wij op het grote verschil letten tussen 16 : 17 en ons tekstgedeelte.

In 16 : 17 staat dat er een grote stem ván de Troon gekomen is, maar ons tekstgedeelte zegt: *Uit de Troon.*

Dit verschil bestaat hierin, dat de Heere Jezus tot hen die in Zijn kracht de duivel, de wereld en hun eigen boze natuur overwonnen zullen hebben, gezegd heeft, dat zij met Hem zullen zitten in Zijn Troon, gelijk als Hijzelf overwonnen heeft en gezeten is met Zijn Vader in Zijn Troon. - 3 : 21.

Ook Elihu heeft van deze gelukzalige staat der verlostten reeds geprofeteerd, zeggende: "Hij onttrekt Zijn ogen niet van de rechtvaardige, maar met de koningen zijn zij in de Troon, daar zet Hij hen voor altoos en zij worden verheven." - Job 36 : 7.

Ook Johannes heeft zelf in zijn eerste brief ter vertroosting van zijn geestelijke kinderen gezegd: "Geliefden, nú zijn wij kinderen Gods en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen, maar wij weten, dat als Hij geopenbaard zal zijn, wij Hem gelijk zullen zijn, want wij zullen Hem zien gelijk Hij is." - 1 Johannes 3 : 2.

Iemand zou nog kunnen menen dat het een onpersoonlijke stem is die uit de Troon voortgekomen is. Maar deze mening

delen wij beslist niet.

Gelet op de voorgaande uitspraken der Heilige Schrift, die wij in het geding gebracht hebben, zijn wij ervan overtuigd dat het de *stem* geweest is van de meest begenadigde onder de kinderen Gods, die de bruid, de vrouw des Lams, oproept om *God te loven*. Deze *stem* is het die de ganse Bruidsgemeente in de hemel in beroering gebracht heeft, zodat de schare die door niemand te tellen is, met een stem als van vele wateren en als van sterke donderslagen het Halleluja der genade van God over hen, heeft uitgejubeld.

En als het inderdaad één uit die ontelbaren is, die deze *stem* voortgebracht heeft, zijn we zo licht geneigd de vraag te stellen: Is het de stem van Noach, van Daniël, van Job, van Mozes, van Samuël, de bijzondere uitverkorenen onder het Oude Verbond blijkens Ezechiël 14 : 14 en Jeremia 15 : 1? Of is het soms de stem van Abraham, de vader der gelovigen of van David, de man naar Gods hart?

Of Nieuwtestamentisch de stem van Johannes de Doper die de meeste is dergenen die van vrouwen geboren zijn? Of van Petrus, de rotsman, die de eerste is onder de discipelen van de Heere Jezus? Of van Johannes zelf, de discipel die Jezus zo uitzonderlijk lief had? Of soms van Paulus die bij zijn leven reeds tot in de derde hemel opgetrokken is geweest?

Naar onze mening geen van deze allen, hoe hoog begenadigd zij allen elk voor zich ook geweest mogen zijn. Naar onze overtuiging is het de meest begenadigde onder het ganse menselijke geslacht, namelijk Maria, de moeder des Heeren, tot wie de engel Gabriël gezegd heeft: "Wees gegroet, gij begenadigde."

Hoewel wij geen Mariavereerder zijn zoals de Roomse Kerk haar vereert, zijn wij er nochtans van overtuigd dat het de *stem* van Maria, de moeder des Heeren, is, die de ganse Bruidsgemeente opgeroepen heeft om *onze God te loven*.

Wij willen echter trachten om uit de Heilige Schrift aan te tonen, ja te bewijzen, dat deze overtuiging juist is.

Vooraf willen wij vaststellen dat niemand met ons van mening zal verschillen, dat in dit 19^e hoofdstuk de glorie der overwinning van de Ruiters op het witte paard bejubeld wordt, aanvangende met de jubel over Gods waarachtige en rechtvaardige oordelen over de ondergang van het grote Babylon.

Dit aldus vastgesteld hebbende, zeggen wij: Toen Mozes, de knecht des Heeren, die een zwakke afschaduwning is van de overwinnende Ruiters op het witte paard, het volk des Heeren uit Egypteland geleid had, hen in de Naam des Heeren verlossende uit het diensthuis der ellende en uit de macht van het beest Farao, heeft hij aan de overzijde van de Rode Zee tezamen met de kinderen Israëls het lied der verlossing en van het oordeel over de vijanden van Gods volk uitgejubeld. - Exodus 15 : 1 t/m 19.

Dit als een profetie van en als een voorzang op de verlossing van het uitverkoren volk des Heeren uit het geweld van het uit de afgrond opgekomen beest en uit de macht van het grote Babylon dezer wereld.

Daarom is dit lied van Mozes en van het volk des Heeren een afschaduwning van de jubel der grote schare in de hemel - 19 : 1 - die met haar Halleluja's de waarachtige en rechtvaardige oordelen van de Heere haar God bejubelt. En een zwakke afschaduwning van het Amen, Halleluja der vierentwintig ouderlingen en der vier dieren, nadat hun geopenbaard is: "En haar rook gaat op in alle eeuwigheid."

En uit dit lied der verlossing van Mozes en van de kinderen Israëls is de oproep geboren van de Oudtestamentische Maria, namelijk van Mirjam (naar men zegt de Hebreeuwse benaming voor Maria) om *de Heere te loven*.

Mirjam, de profetes, zei: "Zingt de HEERE", met als gevolg: "Al de vrouwen gingen uit, haar na, met trommelen en met reien." - Exodus 15 : 20 en 21. Of zoals Openbaring 19 : 6 het zegt: "Met een stem als van vele wateren en als een stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja."

Dit lied van Mozes en van het volk Israël en het lied van Mir-

jam zijn de oude dingen die de Heere des huizes uit Zijn schatten voortgebracht heeft.

Maar de jubel der grote schare in de hemel, met haar Halleluja's de zaligheid en de eer en de kracht van haar Heere God bejubelende, waaraan de oproep van Maria is voorafgegaan: *Looft onze God*, zijn de nieuwe dingen die de Heere des huizes uit Zijn schatten voortgebracht heeft.

De echo's van het lied van Mirjam hebben zich in de loop der tijdgeschiedenis voortgeplant.

Toen Samuël geboren is, heeft ook Hanna, zijn moeder, het uitgejubeld: "De boog der sterken is gebroken en die struikelden, zijn met sterkte omgord." - 1 Samuël 2 : 4. "Hij zal in de hemel over hen donderen, de HEERE zal de einden der aarde richten en zal Zijn Koning sterkte geven en de hoorn Zijns Gezalfden verhogen." - 1 Samuël 2 : 10.

Zo heeft ook Maria, de moeder des Heeren, in haar aardse leven op dezelfde wijze en door dezelfde Geest gejubeld. Dit blijkt uit haar lofzang, zoals deze in Lukas 1 : 46 t/m 55 vermeld is:

"Mijn ziel maakt groot de Heere; en mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker, omdat Hij de nederheid Zijner dienstmaagd heeft aangezien; want zie, van nu aan zullen mij zalig spreken al de geslachten. Want grote dingen heeft aan mij gedaan Hij Die machtig is en heilig is Zijn Naam.

En Zijn barmhartigheid is van geslacht tot geslacht over degenen die Hem vrezen.

Hij heeft een krachtig werk gedaan door Zijn arm; Hij heeft verstrooid de hoogmoedigen in de gedachten hunner harten. Hij heeft machtigen van de tronen afgetrokken en nederigen heeft Hij verhoogd. Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij ledig weggezonden.

Hij heeft Israël, Zijn knecht, opgenomen, opdat Hij gedachtig ware der barmhartigheid. Gelijk Hij gesproken heeft tot onze vaders, namelijk tot Abraham en zijn zaad, in der eeuwigheid."

En ondanks de verheven woorden van haar nicht Elizabeth, die bijna aan aanbidding van Maria grenzen, als zij met luide stem uitroept: "Vanwaar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt?" - Lukas 1 : 43 - was de uitermate nederige reactie van Maria: "Mijn ziel maakt groot de Heere..... omdat Hij de nederheid van Zijn dienstmaagd heeft aangezien." - Lukas 1 : 46 t/m 48.

Evenals Mirjam, na het zingen van Mozes en de Israëlieten, juichende over de waarachtige en rechtvaardige oordelen die God over Farao en zijn heirleger gebracht heeft, een trommel in haar hand genomen heeft en de vrouwen opgeroepen heeft om met haar de HEERE te zingen, zo heeft Maria de verlore Gemeente des Heeren opgeroepen om met haar *God te loven*, ook zij ná de Halleluja's der grote schare in de hemel - 19 : 1 - en ná de jubel der vierentwintig ouderlingen en der vier dieren - 19 : 4 - over de bevrijding van Zijn volk uit de machten der duisternis.

Het is echter niet alleen door déze overeenkomst tussen Mirjam en Maria dat wij van mening zijn dat het de *stem* van Maria is, die *uit de Troon gekomen is*, maar ook het volgende gedeelte van onze tekst, namelijk vers 5b, geeft daar aanleiding toe als het zegt:

5b *Gij al Zijn dienstknechten én gij die Hem vreest, beiden klein en groot.*

Zowel het woord *dienstknechten* als de woorden *klein en groot* weerspiegelen haar ervaringen en haar nederige aard en karakter die zij had toen zij nog in de strijdende Kerk vertoefde.

Wanneer zij zegt: *al Zijn dienstknechten*, dan heeft zij ongetwijfeld hiermee alle uitverkoren engelen op het oog, want door het woordje *en* worden zij uitdrukkelijk afgezonderd van allen *die God vrezen*, zowel *de kleinen als de groten*. Zij betreft de engelen mede in het loven van God, omdat zij in haar volmaakte staat er ongetwijfeld mee bekend is geweest,

19 : 5b

dat Michaël en zijn engelen ook oorlog gevoerd hebben tegen de draak en zijn engelen en dat ook zij in die strijd overwinnaars zijn gebleven. Want zij hebben na hun overwinning op de draak gejubeld: "Nu is de zaligheid en de kracht en het Koninkrijk geworden onzes Gods en de macht van Zijn Christus, want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onze God dag en nacht, is nedergeworpen." - 12 : 10.

Vanuit deze overwinning (van Michaël en zijn engelen) is de belofte gegeven aan Adam en Eva in het paradijs. Vanuit deze belofte is één van de *dienstknechten des Heeren*, namelijk de engel Gabriël, eerst tot Zacharías gezonden om hem de geboorte van Johannes de Doper, de wegbereider van het beloofde Zaad, aan te kondigen. - Lukas 1 : 11 t/m 20. Daarna is hij aan Maria zelf verschenen om haar de blijmare der heilige Ontvangenis in haar te melden. - Lukas 1 : 26 t/m 38. "Zijn ze niet allen gediensstige geesten die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen?" - Hebreëen 1 : 14.

Zij heeft ook alle engelen opgeroepen om God te loven, omdat zij mededienstknechten zijn dergenen die de getuigenis van Jezus Christus hebben, zoals dit uit 19 : 10 blijkt.

Iemand zou hierom de mening nog kunnen hebben, dat het de engel Gabriël is die deze stem vanuit de Troon voortgebracht heeft of soms ook Michaël, maar naar onze overtuiging laat de samenstelling van vers 6b en 7a deze mogelijkheid beslist niet toe, want in 19 : 6b staat geschreven: "Halleluja, want de Heere, de almachtige God, heeft het Koningschap aanvaard." (vert. N.B.G.). En in 19 : 7a: "Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven."

God behoefde over de engelen immers geen (nieuw) Koningschap te aanvaarden, dat is voor hen nimmer verloren gegaan.

Trouwens voorzover het 't vreugde bedrijven in de hemel be-

treft dat uit deze oproep om God te loven voortgekomen is, daarvan is reeds in 18 : 20 gebleken wie het zijn die hiervoor opgeroepen worden, namelijk: "Bedrijft vreugde over haar, gij hemel en gij heilige apostelen en gij profeten."

De uitverkoren engelen kunnen God wel loven omdat Hij hen heeft willen bewaren, dat zij niet mede met de hoogst geschapen engel tegen God in opstand gekomen zijn, maar met de bruid van Christus deelnemen aan het Avondmaal des Lams is voor hen niet weggelegd. Hun hoogste gelukzaligheid is om zich over deze genade van God over verloren zondaren te verwonderen.

Voorts wanneer de tekst zegt: *En gij die Hem vreest, beiden klein en groot*, wekt dit onze verwondering. Dit klinkt ons als iets onwezenlijks in de oren, omdat uit het loven zelf blijkt, dat de bruiloft des Lams reeds gekomen is. - 19 : 7. En dan zeggen wij in onze verdorven, aardse overleggingen: In de volmaaktheid behoeft dit onderscheid toch niet meer gemaakt te worden, namelijk tussen hen *die God vrezen* en hen die Hem niet vrezen?

Wij zouden dan ook eerder verwacht hebben dat zij gezegd zou hebben: Looft onze God, gij die overwonnen hebt door het bloed des Lams en door het woord uwer getuigenis, zoals dit door de triomferende engelen gezegd is in 12 : 11. Of dat zij gezegd zou hebben: Looft onze God, gij die de overwinning hebt van het beest en van zijn beeld en van zijn merkteken en van het getal zijns naams, gij die staat aan de glazen zee, hebbende de citers Gods. - 15 : 2.

Daarom zijn wij van mening, dat al is deze stem bestemd voor de gezaligden, als het geschied zal zijn en de bruiloft des Lams gekomen zal zijn, Maria desniettemin ook de nog in strijd en lijden verkerende broeders en zusters oproept om God te loven. Zij echter in het blijde vooruitzicht van de zaligheid die hen wacht aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams, opdat zij, hoewel nog in de strijdende Kerk vertoevende, door het geloof zich verheugen mogen alsof het ook voor

hen reeds in vervulling is gegaan te mogen aanzitten aan de bruiloft des Lams.

Daarom wanneer zij op deze wijze deze oproep laat horen om God te loven en om Hem te *vrezen*, ligt hier voor de strijdende Kerk een onderwijzing in, dat het loven van God zonder de *vreze* des Heeren een schijnvertoning is. God te loven zonder wedergeboren te zijn, zonder een kinderlijke *vreze* Gods in het hart te hebben en zonder zichzelf te mishagen over eigen zonden en onvolmaaktheid is geen loven dat Hem welbehaaglijk is.

Voorts blijkt uit de woorden *kleinen en groten* (de *kleinen* vóór de *groten* stellende) haar liefelijke, nederige gestalte die zij had toen zij nog in de strijdende Kerk vertoefde. Wat heeft zij dit zelf ervaren, dat haar nederheid door God aangezien is boven de *groten*.

Zacharias en zijn vrouw Elizabeth konden misschien nog bij de *groten* in de Kerk gerekend worden, maar zij was wel de nederigste van allen.

Deze nederige gestalte van Maria en haar oproep tot *de kleinen en de groten* om God te loven is tot vernedering, tot vernietiging en tot oordeel van de grote draak en van het rijk der duisternis in het algemeen.

Welke onbeschrijfelijke tegenstellingen tussen de doelstellingen van de draak en zijn rijk en de zaligheid der ootmoedigheid en der nederigheid in het Koninkrijk Gods.

In het rijk der duisternis stelt ieder zich ten doel zich boven de ander te verheffen. Dit is de erfenis van hun aller vader, de duivel, wiens ondergang het geweest is dat hij zijn troon boven de sterren Gods (boven zijn mede-engelen) heeft willen verhogen, ja zelfs boven de hoogte der wolken wilde klimmen om de Allerhoogste gelijk te worden. - Jesaja 14 : 14.

Dit heeft ons geslacht van de draak geërfd, zodat zijn volgelingen zelfs in de Kerk Gods zich tegenstellen en verheffen boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt, zodat zij in de tempel Gods zijn gaan zitten, zich vertonende

dat zij God zijn. - 2 Thessalonicensen 2 : 4.

In het Koninkrijk der hemelen zijn het juist daarentegen de *kleinen*, de geringsten, de gekrookte rietjes en de bijna uitgedoofde, rokende vlaswieljes, zij die zelf hun ziel bij het leven niet kunnen behouden, die door God uitverkoren zijn om de zaligheid te beërven. Maar hoe worden juist dezen op de aarde door de schouders der sterken weggedrongen.

Het is een bijzondere zaligheid voor hen dat de stem, komende uit de Troon, hen vóór de *groten* stelt. Want hoe bevinden zij zichzelf in de strijdende Kerk? Soms, in benauwdheid des harten en met een betraand oog, zien zij op naar de eikenbomen der gerechtigheid, waarvan de Schrift zelf zegt, dat zij geacht worden pilaren te zijn in de Kerke Gods. Tot hun vertroosting zeggen wij, dat de allersterksten even afhankelijk zijn van de genade Gods als de allerminste der heiligen.

In de hemel zal blijken, hoe de *kleinen* in de genade het meest vertroost zullen worden, want de stem uit de Troon zegt: Looft onze God, beiden *klein en groot*.

Wat zien we in deze weinige woorden niet alleen de nederige aard van Maria, maar bovenal de aard van haar grote Zoon weerspiegelen. Want Jezus, beginnende de voeten Zijner discipelen te wassen (hetgeen op zichzelf al tot de nederigste slavenarbeid gerekend moet worden) is blijkbaar niet bij Johannes of Jakobus begonnen, maar bij de geringste der discipelen, want Hij eindigde bij de grootste, bij Petrus. - Johannes 13 : 4.

In deze stem die uit de Troon gekomen is, hebben wij ook nog op te merken de rust die ervan uitgaat na het rumoer van het oordeel dat over het grote Babylon gegaan is.

Wij zouden een volkomen andere reactie verwacht hebben na de triomf van dit oordeel. In aansluiting op het verdubbelde Halleluja van de grote schare in de hemel, zoals in de verzen 1 en 3 geopenbaard is en na het Amen Halleluja der vierentwintig ouderlingen en der vier dieren - 19 : 4 - hadden wij mis-

schien wel rechtstreeks een stem als van zware donderslagen verwacht, maar dan uitsluitend God lovende dat het machtige Babylon als een grote molensteen in de diepte der zee geworpen zal worden.

Daarom worden wij getroffen door de eenvoud der woorden, gesproken door de stem der ruste, komende uit de Troon.

Dit is bovenmate wonderbaar, want hoe is de strijdende Kerk tot nu toe onderwezen omtrent de majesteit van de Troon?

In 4 : 5 is gezegd: "En van de Troon gingen uit bliksemen en donderslagen en stemmen en zeven vurige lampen waren brandende voor de Troon, welke zijn de zeven Geesten Gods," met alle overige gloriëtekenen die in het midden van en rondom de Troon door Johannes gezien zijn.

En toen de toorn Gods in beginsel over het grote Babylon dezer wereld geopenbaard is (bij het blazen der zevende bazuin) zoals dit aanvankelijk op Golgotha geopenbaard is en toen in feite aldaar was aangebroken de tijd der doden om geoordeeld te worden en om het loon te geven aan Zijn dienstknechten, de profeten, en de heiligen en die Zijn naam vrezden, de kleinen en de groten, zoals 11 : 18 dit onderwijst, is in volkomen overeenstemming met ons tekstgedeelte ook een reactie uit de hemel gekomen, namelijk uit de tempel Gods: "En er werden bliksemen en stemmen en donderslagen en aardbeving en grote hagel." - 11 : 19.

En toen het daadwerkelijk geschied was - 16 : 17 en 18 - toen de zevende engel zijn fiool in de lucht uitgegoten had, is er ook een grote stem uit de tempel des hemels van de Troon gekomen en geschiedden er stemmen en donderslagen en bliksemen en een grote aardbeving, hoedanige niet is geschied, van dat de mensen op de aarde geweest zijn.

Vanwaar dan nu deze stem der ruste in onze tekst?

Wij antwoorden: Het is de vervulling der profetieën. De profeten hebben van deze rust reeds geprofeteerd, zeggende: "De ganse aarde rust, zij is stil (nochtans) zij maken groot ge-

19 : 5b

schal met gejuich, ook verheugen zich de dennen en de cederen van Libanon (dat wil zeggen evenals in onze tekst *de kleinen en de groten*) over u (namelijk over de val van Babylon) zeggende: Sinds gij daar nederligt, komt niemand tegen ons op, die ons afhouwe." - Jesaja 14 : 3, 7 en 8.

Toch zijn wij van mening, dat als zij die nu reeds aan de oevers van deze oceaan der heerlijkheid mogen wandelen, ons konden horen stamelen over de glorie van de Troon, zij dit zouden horen als een rede, komende uit een duistere nacht. Paulus onderwijst ons dit trouwens ook, als hij zegt: "Wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht." - 1 Corinthe 13 : 12.

De majesteit van de Troon met zijn bliksemen en stemmen en donderslagen en met al de hem omringende glorie zal naar onze mening uitmonden in deze liefelijke stem der ruste die uit de Troon gekomen is, zeggende: *Looft onze God, gij al Zijn dienstknechten en gij die Hem vreest, beiden klein en groot.*

De heilige strijd die de grote Strijder op het witte paard gestreden heeft tegen de berijder van het rode paard en zijn gevolg, zal alsdan voorbijgegaan zijn. Van nu af zullen al Zijn vrijgekochten de hemel geopend zien en zullen zij de glorievolle Overwinnaar zien, gezeten op het witte paard der victorie, bekleed zijnde met een kleed dat met bloed geverfd is. Maar zij zullen Hem mogen volgen op witte paarden, gekleed met wit en rein, fijn lijnwaad. - 19 : 11 t/m 14. Het oude zal alsdan voorbijgegaan zijn, alles zal nieuw worden zijn, als de Heere, de almachtige God, het nieuwe Koningschap van genade en recht over Zijn uitverkoren volk aanvaard zal hebben en de heerlijkheid van God de Vader in Zijn Christus door de Heilige Geest zich openbaren zal aan de bruiloft des Lams.

De stemmen en de dondersagen en de bliksemen die uit de Troon voortgekomen zijn, zullen zich vanaf dat moment openbaren in stemmen als van vele wateren en als een stem

van sterke donderslagen en in de Halleluja's van de juichende, ontelbare schare der gezaligden in de Troon, die allen blinken zullen als de zon in het Koninkrijk huns Vaders. - Mattheüs 13 : 43.

Deze stem der ruste die uit de Troon is voortgekomen, is door alle inwoners van de hemel onmiddellijk en gelijktijdig gehoord blijkens de reactie hierop in vers 6. Welk een verschil met de ervaringen van Gods volk in de strijdende Kerk.

Toen Mordechaï de blijmare van de mogelijkheid der bevrijding aan het in 127 landschappen verstrooide volk moest bekendmaken, waren er vele boden, rijdende op snelle paarden en kamelen en muilieren, nodig. - Esther 8 : 10. Bovendien moest dit geschieden aan ieder landschap naar zijn schrift en aan ieder volk naar zijn spraak. - Esther 8 : 9.

Op de nieuwe aarde en in de nieuwe hemel zal dit anders blijken te zijn. Ondanks de onmetelijke ruimte en de ontelbaarheid der inwoners zullen daar geen aardse hulpmiddelen nodig zijn en zal er ook geen Babylonische spraakverwarring zijn.

Hoewel wij in de ure der verzoeking gekomen zijn - 3 : 10b - en het uit de afgrond opgekomen beest door de tekenen die hem te doen gegeven zijn - 13 : 14 - ook op de aarde tracht de Allerhoogste gelijk te worden - Jesaja 14 : 14 - zo is de glorie des hemels voor de strijdende Kerk toch onvoorstelbaar.

Al weet het uit de afgrond opgekomen beest door middel van zijn radio en televisie óók met slechts één stem, komende uit zijn troon, de ganse wereld in beweging te brengen, God Die in de hemel woont, zal hem en zijn volgelingen die zich over hém verwonderen en hém in deze ijdele dingen aanbidden, bespotten en belachen, ja, al doet hij ook (door middel van de elektriciteit) vuur van de hemel afkomen op de aarde. - 13 : 13.

Maar in de hemel heeft God voor hen die Hem liefhebben, bereid hetgeen het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord en in het hart des mensen niet is opgeklommen. - 1 Corinthe 2 : 9; Jesaja 64 : 4.

19 : 6a

Het antwoord op de stem die uit de Troon is gekomen is:

- 6a *En ik hoorde als een stem ener grote schare*
- 6b en als een stem veler wateren
- 6c en als een stem van sterke donderslagen,
- 6d zeggende: Halleluja,
- 6e want de Heere, de almachtige God, heeft het Koning-
schap aanvaard. (vert. N.B.G.).

Toen Johannes deze stem *als een stem ener grote schare* in de hemel gehoord heeft, moet dit voor hem een nóg verhevener openbaring geweest zijn dan die welke de heilige apostel Paulus ten deel gevallen is, toen hij in de derde hemel opgetrokken is geweest - 2 Corinthe 12 : 2 - en daar onuitsprekelijke woorden gehoord heeft, die het een mens niet geoorloofd is ze uit te spreken. - 2 Corinthe 12 : 4.

Naar onze overtuiging houden de woorden "die het een mens niet geoorloofd is uit te spreken" verband met de intieme omgang van de Bruidegom met Zijn bruid aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams.

Hoewel Johannes reeds vele malen in de hemel opgetrokken is geweest, moet dit voor hem wel zijn Jonath Elem Rechokim geweest zijn, namelijk het lied der Duive die hij op deze verre terebinten heeft horen jubelen.

David is blijkbaar met heimwee vervuld geweest, toen hij gedachtig is geworden aan de stem dezer Duive die ook hij op verre terebinten heeft horen jubelen. Namelijk gedachtig zijnde in zijn leed aan de bekoorlijkheden van deze stem der Duive in de vele blijken der genade die hem ten deel gevallen waren, toen hij zijn bittere en droeve klachten voor het aangezicht des Heeren uitgestort heeft in Psalm 56.

Aan Johannes is echter de genade te beurt gevallen om deze stem der Duive te mogen horen in het juichen der *grote schare* in de hemel. Al is ook dit juichen door hem nog niet in zijn volle glorie gehoord, want hij heeft het gehoord *als een stem ener grote schare* en als een stem veler wateren en als een

19 : 6b

stem van sterke donderslagen.

6b en als een stem veler wateren.

Dit tot driemaal toe herhaalde woordje *als* in deze tekstgedeelten betekent in feite dat het met geen pen te beschrijven is hetgeen Johannes gehoord heeft en dat wij met ons zwakke bevattingsvermogen, zolang wij in de strijdende Kerk ver-toeven, ons er geen voorstelling van kunnen maken hoe de wezenlijke glorie aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams uitgejubeld zal worden.

Wij menen nog wél de aandacht te kunnen vestigen op het verschil tussen de jubelzangen dezer grote schare en de jubelzangen der 144000 die Johannes ook gehoord heeft *als een stem van vele wateren*, maar aldaar als de stem van een grote donderslag. Dat was (zoals wij verklaard hebben) bij de Kroning van Jezus - 14 : 1 t/m 5 - bij Zijn terugkeer in de hemel, toen Hij zo luisterrijk ten hemel opgenomen is. Aldaar wás er nog niet de grote schare (zoals deze nu voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld wordt) die er zijn zal als alles geschied is blijkens 16 : 17.

Op de berg Sion, de wezenlijke berg der verheerlijking van Jezus, heeft Johannes alleen de 144000 gezien, die de Naam huns Vaders geschreven hadden aan hun voorhoofden, de eerstelingen die Gode en het Lam gekocht zijn van de aarde. Maar nu, nu alles geschied is en zelfs de grote dag des Heeren in hoofdstuk 18 als het ware voor de ogen der strijdende Kerk geschilderd is en in feite het oordeel over het grote Babylon dezer wereld in beeld gebracht is en aan God over deze oordelen door een grote schare in de hemel een driewerf Halleluja is toegejubeld, nu is het niet de stem van de 144000 die door Johannes gehoord wordt; het is ook niet de stem der grote schare die gejubeld heeft dat Gods oordelen waarachtig en rechtvaardig zijn - 19 : 1 - de oordelen die Hij over de grote hoer gebracht heeft die de aarde verdorven heeft met haar hoererij, toen Hij het bloed Zijner dienaren van haar hand ge-

19 : 6c

wroken heeft”, neen, nu is het de grote schare der verlostten, die niemand tellen kan, wier jubelzangen door Johannes gehoord worden *als een stem veler wateren* en als een stem van zware donderslagen. Het is de vervulling van hetgeen hem getoond is in de ontsluiting van het zesde zegel van het verzegelde Boek. - 7 : 9.

In de verklaring van 14 : 2 hebben wij gezegd, dat de *stem als van vele wateren*, die daar door Johannes gehoord is, in de eerste plaats *de stem* van de verheerlijkte Heiland Zelf is geweest.

Wanneer de laatste der uitverkorenen, wanneer de laatste feestganger aangezeten zal zijn aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams, zal het niet alleen *de stem* van de verheerlijkte Heiland blijken te zijn (namelijk ons tekstgedeelte: *als een stem van vele wateren*) maar deze zal samenvloeien met de stemmen van alle uitverkoren engelen en mensen tezamen.

Dit blijkt niet alleen uit de voorgaande tekst (vers 5) maar ook uit het woord "donderslagén" in het volgende tekstgedeelte, omdat het in het meervoud gesteld is. In 14 : 2 heeft Johannes na *de stem als van vele wateren* slechts de stem van één grote donderslag gehoord. Maar nu hoort hij bovendien als een stem ener grote schare en na die stem één *als van vele wateren*.

6c *En als een stem van sterke donderslagen.*

In het besluit van onze tekst zal door het redengevende woord 'want' de reden worden aangegeven voor deze onvoorstelbare vreugde in de hemel. Deze reden is in 14 : 2 niet vermeld.

En nu wij alles hetgeen in hoofdstuk 19 tot nu toe vermeld is, voor de aandacht gesteld hebben, achten wij het weer van het hoogste belang nogmaals de aandacht te vestigen op de onbegrijpelijke glorie der samenstelling van Gods Woord. Hierbij hebben wij niet zozeer de stem die uit de Troon gekomen is op het oog (hoewel wij voor onszelf deze mede in

die glorie betrekken) maar meest de profetieën van Jesaja, te weten Jesaja 30 : 29 en 30, waarin Israël wordt toegezegd de bevrijding uit de macht zijner vijanden en welke vreugde dit voor hen teweeg zal brengen, met de toezegging van de verdelging van allen die hen zo gevangen gehouden hebben. Hoe wonderbaar is dit voor het Nieuwtestamentische Israël in vervulling gegaan. Bovenal wanneer er tot het oude Israël gezegd is, dat het feest voor hen in de nacht wederom geheiligd zal worden in de tempel, zodat zij weer met muziekinstrumenten en met blijdschap des harten zullen opgaan tot de berg des HEEREN, tot de Rotssteen Israëls

Hoe glorievol is de heiliging van dit feest aan het Nieuwtestamentische Israël voor ogen gesteld in 14 : 1 t/m 3. Ja ook de verdelging van hun vijanden, hún toegezegd, is wonderbaarlijk aan het geestelijke Israël geopenbaard.

En om dit alles te vervolmaken is hún jubelende opgang naar de berg des HEEREN met de belofte dat zij aldaar wederom de heerlijke stem des Heeren zullen horen, aan het geestelijke Israël vervuld in onze tekst, wanneer Johannes gehoord heeft als een stem ener grote schare en als een stem veler wateren *en als een stem van sterke donderslagen*, zeggende: Halleluja.

Dit nu is de glorie der samenstelling van Gods Woord die ons verslagen doet staan van verwondering.

Wanneer de meest verharde en verstokte zondaar en zij die Gods Woord verachten, de moeite namen om hier aandacht aan te schenken, zouden zij er toch wel van overtuigd móeten worden, dat er geen schepsel in staat is om zo glorievol, zo harmonieus en zo zuiver het heilige Raadsplan van God te ontsluiten en aan de mensen bekend te maken.

Nu, dit is nog maar één druppeltje uit de oceaan der wonderen die in Gods woord verborgen is. Wanneer onze ogen voor alle wonderen die in Gods Woord verborgen zijn, geopend zouden worden, zouden wij dit, zolang wij nog in de strijdende Kerk zijn, niet kunnen verdragen.

Zo zullen wij ook ons tekstgedeelte niet naar waarde kunnen

verklaren.

Bovendien kunnen zijn verborgenheden met een door de Heilige Geest verlicht oog beter gezien worden dan dat zij onder menselijke woorden te brengen zijn.

Nochtans willen wij in diepe afhankelijkheid van God trachten iets van zijn heerlijkheid aan te wijzen al is het dan ook dat wij ver onder de maat van zijn glorie zullen blijven.

Reeds in 14 : 2, hetwelk wij verklaard hebben te zijn een blik in de Kroning van Jezus, is de jubel der gezaligden door Johannes gehoord als een stem veler wateren en als een stem van één zware donderslag. En vanwege de betekenis van het woordje 'als' hebben wij reeds gewezen op het verband tussen deze donderslag en de donderslagen die van oorsprong vanuit de Troon van God zijn uitgegaan. - 4 : 5.

Hoewel de Troon van God in 14 : 3 in het geding gebracht is, zijn toch door deze verlost en de donderslagen niet meer gehoord zoals zij van oorsprong uit de Troon van God voortgekomen zijn. Hiervoor is de mens (vanwege de gerechtigheid Gods die daarin geopenbaard werd) sinds hij in de zonden gevallen is, dodelijk verschrikt geworden.

Het opmerkelijke is, dat bij de Kroning van de Heere Jezus slechts de stem 'als' van één zware donderslag is gehoord in tegenstelling tot ons tekstgedeelte, waar de glorie der oorspronkelijke *donderslagen* (in het meervoud) weer gehoord wordt, *máár* wederom 'als' *een stem van zware donderslagen*. Dit vloeit hieruit voort, dat het nu geschied is - 16 : 17 - en de volle glorie der schepping (in de herschepping) geopenbaard zal worden.

Bij de Kroning van de Heere Jezus waren alle uitverkorenen nog niet toegebracht en ook de schepping was nog niet vrijgemaakt van de dienstbaarheid der verderfenis waaraan zij onderworpen is geworden - Romeinen 8 : 21 - tot de vrijheid der heerlijkheid van de kinderen Gods.

Ook was de bruiloft des Lams nog niet gekomen, waarop de Heere, de almachtige God (in aller tegenwoordigheid) het Ko-

ningschap over de door de Heere Jezus verlostte Gemeente der gezaligden aanvaardden zal.

Daarom heeft ons tekstgedeelte *donderslagén* in het meervoud, daar God, nu alles en in allen zijnde blijkens 1 Corinthen 15 : 28, de volle glorie van Zijn oorspronkelijke Troon wederom openbaren zal.

En voorzover het *de donderslagen* betreft, *met een stem als van sterke donderslagen* bejubelen zij de liefde, de genade, de barmhartigheid en de ontfermingen van God, die Hij aan ellendige en arme zondaars bewezen heeft. De heerlijkheid van het Koninkrijk der genade door recht zal groter zijn dan die van het Koninkrijk van Gods almacht van eeuwigheid.

Naar onze overtuiging ziet hierop ongetwijfeld de profetie van de profeet Haggai: "Mijn is het zilver en Mijn is het goud, spreekt de HEERE der heirscharen. De heerlijkheid van dit laatste huis zal groter worden dan van het eerste, zegt de HEERE der heirscharen en in deze plaats zal Ik vrede geven, spreekt de HEERE der heirscharen." - Haggai 2 : 9 en 10. "En Ik zal dit huis met heerlijkheid vervullen, zegt de HEERE der heirscharen." - Haggai 2 : 8b.

Wie merkt niet, dat het viervoudige Halleluja in de eerste zes verzen van ons hoofdstuk een gelijke glorie uitbazuint als deze viervoudige glorie der openbaring van de HEERE der heirscharen, omdat de HEERE in deze plaats vrede zal geven en omdat Hij deze plaats met heerlijkheid vervullen zal groter dan van het eerste huis, zoals dit ook tot viermaal toe geopenbaard is, namelijk in 4 : 5; 8 : 5; 11 : 19 en 16 : 18.

Voor de onbekeerden zal de schrikkelijkheid van de majesteit van de Troon van God in wezen voor eeuwig blijven, maar voor de begenadigden in Christus Jezus zullen deze tekenen niet meer tot verschrikking zijn. Voor hen zal de openbaring van de Troon van God in Christus Jezus tot zaligheid en vreugde zijn. Dit is de glorie van het welbehagen van God in hen. Daarom heeft Paulus aan de Gemeente van Rome geschreven (naar aanleiding van ons zondig murmureren tegen

19 : 6d

God: "Waarom hebt Gij mij alzo gemaakt?"): "Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit dezelfde klomp het ene vat ter ere en het andere ter onere te maken? En of God, willende Zijn toorn bewijzen en Zijn macht bekendmaken, met veel lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns, tot het verderf toebereid; en opdat Hij zou bekendmaken de rijkdom Zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid die Hij tevoren bereid heeft tot heerlijkheid?" - Romeinen 9 : 21 t/m 23.

Evenwel zijn Zijn oordelen voor ons een diepe afgrond. Hoeveel te meer voor de niet wedergeborenen.

En toch bedriegt God een mens niet, als Hij hem Zijn genade aanbiedt, daar Hij onder ede betuigt: "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! maar daarin heb Ik lust, dat de zondaar zich bekere van zijn weg en leve." - Ezechiël 33 : 11.

Nochtans vloeit het uit Gods vrije genade voort, als Hij Zich over een zondaar ontfermt.

De onbekeerden van hun kant gaan te gronde aan hun vleselijke begeerlijkheden en aan hun ongelooft, geen acht slaande op de verschrikkelijke oordelen van God.

Maar slechts één schrede van waarachtig berouw over uw zondige aard en ge ligt in de veilige armen der genade van de Heere Jezus Christus.

Zij evenwel die de Heere Jezus niet boven alles verkiezen, blijven onder de verschrikkingen van *de donderslagen* en de bliksemen die van de Troon uitgaan. Vandaar het Halleluja der verlost door Johannes gehoord als een stem van vele wateren *en als een stem van sterke donderslagen*. Hieruit blijkt dat de schrik van de Sinaï aldaar veranderd zal zijn in een onvoorstelbare vreugde. De verlost bejubelen de genade en de barmhartigheid Gods over hen met een eeuwigdurend:

6d *Halleluja.*

In de strijdende Kerk wordt het *Halleluja* ook vele malen uitgejubeld met langgerekte en veelvuldig herhaalde tonen op het Kerstfeest en nog veel meer op het Paasfeest. Maar van hoeveel lagere orde zijn deze Halleluja's dan die welke aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams uitgejubeld zullen worden.

In de strijdende Kerk heeft het er meerdere malen de schijn van dat deze twee niet vertaalde woorden, namelijk *Halleluja* en Hosanna, vanwege hun unieke klanken méér emotionele gevoelens in de mensen verwekken dan wanneer zij vertaald zouden zijn met hetgeen zij betekenen, namelijk: 'Looft God'. Nu is het wel opmerkelijk, dat dit met de overige onvertaalde woorden ook het geval is, zoals: 'Amen, Abba, Maranatha' en in mindere mate "Eli, Eli, Lama Sabachtani."

Deze onvertaalde woorden wekken de indruk dat in de hoogtepunten der heilsgeschiedenis de Babylonische spraakverwarring al enigszins tenietgedaan wordt.

Nu staat evenwel vast dat de liefelijkheid, de zoetheid van het gehele Woord van God voor Gods kinderen in de strijdende Kerk, die hierin hun vermaak en hun grootste schatten gevonden hebben, somtijds als een voorportaal is van het genieten van de eeuwige gelukzaligheid. Hoeveel temeer dan dit *Halleluja* der vrije genade Gods. Dit blijkt ook uit de Psalmen, waarin het *Halleluja* meerdere malen voorkomt.

Dit neemt niet weg, dat als dit *Halleluja* in de strijdende Kerk alleen uit emotionele bewegingen wordt uitgejubeld, zonder waarachtige bekering des harten, het Gode niet behagen kan. Daarom heeft God tegen het afgefallen Israël gezegd: "Doe het getier van uw liederen van Mij weg, ook mag Ik uwer luiten spel niet horen." - Amos 5 : 23. "Uw nieuwe maanden en uw gezette hoogtijden haat Mijn ziel, zij zijn Mij tot een last, Ik ben moede geworden die te dragen." - Jesaja 1 : 14.

Hoe gans anders zal het *Halleluja* zijn dat aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams uitgejubeld zal worden. Dat zal, zoals uit vers 4 gebleken is, het Amen *Halleluja* zijn op de

ganse openbaring van Gods heilshistorie, waaraan in der eeuwigheid geen einde zal komen.

Daarom is het opmerkelijk, dat dit *Halleluja* alleen in dit gedeelte van het ganse boek der Openbaring voorkomt. In vers 4 uitgejubeld als het Amen der ruste en in dit zesde vers als het Amen der vervulling.

Vanwege dit Amen in vers 4 had dit *Halleluja* in onze tekst met zijn oorzaken genoemd na het woord "want" in dit vers en in de volgende drie verzen, het besluit der Openbaring kunnen zijn. Althans volgens onze ongeordende en van laag niveau getuigende begrippen. Wat blijkt echter hieruit dat wij, zolang wij nog in de strijdende Kerk vertoeven, zijn als de blinde te Bethsaïda.

Al is het dat de Heere Jezus hier in de strijdende Kerk in beginsel Zijn hand op onze blinde ogen wil leggen met het doel ons te genezen van onze blindheid, wij kunnen toch bij deze eerste oplegging Zijner handen de dingen van Gods Koninkrijk niet onmiddellijk ver en klaar onderscheiden. - Markus 8 : 22 t/m 26. Daarvoor zal nodig zijn dat de Heere andermaal Zijn hand op onze ogen zal leggen, namelijk als het volmaakte gekomen zal zijn. Dan zal hetgeen ten dele was, tenietgedaan worden - 1 Corinthe 13 : 10 - want na dit Amen zal gaan blijken dat de hoogste glorie der Godsopenbaring niet eindigt in óns eeuwig *Halleluja* dat uitgejubeld zal worden aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams. Dit zijn slechts vruchten van de openbaring Zijner liefde, de openbaring van Gods genade, betoond aan Zijn uitverkorenen.

God heeft niet alle dingen gemaakt om onzentwil maar om Zijns Zelfs wil. Ja ook de goddeloze tot de dag des kwaads. - Spreuken 16 : 4. Dit is het waarom alle openbaringen die nog volgen zullen na dit Amen *Halleluja* met zijn oorzaken, openbaringen zullen zijn waarin in de allereerste plaats de glorie en de eer en de heerlijkheid van de machtige Ruiter op het witte paard geopenbaard zullen worden.

Hij heeft deze zaligheid voor Zijn arme en in zichzelf verloren

zondaarsvolk verworven.

Hiermee verband houdende zal ook verheerlijkt worden de glorie Zijner oordelen over het beest en over de koningen der aarde met hun heirlegers en over de valse profeet, die allen tezamen Zijn uitverkorenen zo verschrikkelijk gekweld hebben.

Hieruit zal voortvloeien de verheerlijking van de Drieënige God in Zijn ondoorgrondelijk bestuur in het leiden Zijner uitverkorenen tot deze zaligheid.

Daarna zal in hoofdstuk 20 het oordeel over de duivel en zijn engelen en over het ganse menselijk geslacht geopenbaard worden, hetzij ten leven, hetzij ten dode.

En tenslotte zal het besluit zijn de hoogste openbaring Zijner majesteit: "God alles en in allen zijnde." Aanvankelijk in de openbaring van het wonderlijke bouwwerk van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde en het nieuwe Jeruzalem en daarna in de eeuwige gelukzaligheid der verlostten, geopenbaard in hoofdstuk 22.

Evenwel vervolgt vers 6e met deze woorden:

6e Want de Heere, de almachtige God, heeft als Koning geheerst. (St.Vert.).

Want de Heere, de almachtige God heeft het Koningschap aanvaard. (Vert. N.B.G).

De aanvaarding van het Koningschap door de Heere, de almachtige God, over deze jubelende schare blijkt de eerste en de hoogste oorzaak te zijn van de donderende Halleluja's als antwoord op de stem die uit de Troon gekomen is, die gezegd heeft: "Looft onze God, gij al Zijn dienstknechten en gij die Hem vreest, beiden klein en groot." - 19 : 5b en c.

Uit de aanvaarding van dit Koningschap door God over zo'n in zichzelf onwaardig, arm en ellendig zondaarsvolk blijkt op het allerhoogst de glorie der goedheid en der vrije genade van God.

Dit is een verborgenheid die het bevattingsvermogen van alle

engelen en mensen te boven gaat. Ja een verborgenheid waarin de heilige engelen begerig zijn in te zien. - 1 Petrus 1 : 12.

Het zijn geen wijzen naar het vlees die Hij tot Zijn volk verkiest, niet vele machtigen, niet vele edelen, maar God heeft het dwaze, het zwakke der wereld uitverkoren. Ten eerste opdat Hij het sterke beschamen zou, namelijk het rijk des satans, want van hem heeft de Heere Jezus gezegd: Niemand kan het huis van de sterke binnengaan en hem zijn vaten ontroven, tenzij hij eerst de sterke gebonden hebbe en alsdan zal hij hem zijn vaten ontroven. - Mattheüs 12 : 29 e.a. Maar ten tweede heeft God het onedele der wereld en het verachte uitverkoren en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is (namelijk onder de mensen, die ook altijd zichzelf willen verheffen, ja zelfs in de tempel Gods zich zetten om als God geëerd te worden) teniet zou maken, opdat geen vlees zou roemen voor Hem.

Juist over dezulken *heeft God het Koningschap aanvaard* om dezen te doen aanzitten aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams.

Dat God over de heilige engelen *Koning* wil zijn en blijven, menen we nog wel te kunnen begrijpen. Zij zijn heilige geesten, gedurig vaardig zijnde tot Zijn dienst. Maar dat God over ons die Hem verachtelijk als hun *Koning* verworpen en gekruisigd hebben, nog *het Koningschap wil aanvaarden*, dat is ten enenmale onverklaarbaar. En toch lopen miljoenen mensen die onder het geklank van het Evangelie geboren en opgegroeid zijn, het bijna dodelijke gevaar dit wonder als de gewoonste zaak van de wereld te beschouwen. Als zij niet wederom geboren zijn, zingen zij in het gunstigste geval bij sommige gelegenheden een emotioneel Halleluja of er is een verstandelijke aanvaarding van deze wondere dingen.

Maar uit de donderende Halleluja's der ontelbare gezaligden blijkt, wat *de aanvaarding van dit Koningschap door God* over verloren zondaars te betekenen heeft.

In de strijdende Kerk is niemand in staat om dit naar waarde te

schatten. Ja al zou iemand onder hen een engelentong hebben en al roemende deze genade van God willen bejubelen, zo zou hij toch niet in staat zijn om dit naar waarde te doen. Dit nog temeer als hij in overweging zou nemen op welke wijze dit *Koningschap* voor hem verworven is. Het is niet hetzelfde Koningschap waarmee God rechtens Zijn scheppingsmajesteit Koning over hen geweest is. Het ganse menselijk geslacht heeft, evenals het afkerige Israël, Hem verworpen, dat Hij geen Koning over hen zou zijn. - 1 Samuël 8 : 7.

Hierom willen wij van nature naar onze eigen, vleselijke begeerlijkheden wandelen en alleen datgene doen, waarin onze bedorven natuur behagen scheidt, blind zijnde voor de diep rampzalige staat waarin wij voor eeuwig verloren liggen.

Tenzij God in Zijn vrij welbehagen en in Zijn grenzeloze ontferming naar de rijkdom van Zijn innerlijke barmhertigheden onze blinde ogen ervoor openen wil, dat Hij nochtans een God van genade wil zijn voor allen die over hun verloren staat innerlijk rouwen, die over hun zonden treuren en van zichzelf walgen vanwege hun zondige en onreine bestaan.

O als de Heere de ogen van een zondaar hiervoor geopend heeft, gaat hij ontdekken dat de HEERE Zelf hulp voor hem besteld heeft bij een Held Die Hij gezalft heeft om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen, om te verbinden de gebrokenen van hart, om de gevangenen vrijheid uit te roepen en de gebondenen opening der gevangenis, om uit te roepen het jaar van het welbehagen des Heeren én de dag der wrake onzes Gods, om alle treurigen te troosten, om de treurigen Sions te beschikken dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwde geest, opdat zij genaamd worden eikenbomen der gerechtigheid, een planting des HEEREN, opdat Hij verheerlijkt worde. - Jesaja 61 : 1 t/m 3.

Dan gaan zij Hem liefkrijgen Die Zelf de straf voor hun zonden heeft willen dragen bovenal in het bange Gethsémané en op het vervloekte kruishout.

Ja niet alleen hierom, dat Hij hen verlost heeft van de straf der

19 : 7a en b

zonde en uit het geweld en de macht des duivels die zoveel sterker was dan zij, maar dat Hij hen bovendien heeft wedergebracht tot de hoogte van Sion en doen toevloeien tot des HEEREN goed, tot het koren en tot de most en tot de olie en tot de jonge schapen en runderen en hun ziel gemaakt heeft tot een gewaterde hof en zij voortaan niet meer treurig zullen zijn. - Jeremia 31 : 11 en 12.

Ja de Heere heeft hen zodanig verheerlijkt en versierd, dat zij een begeerlijke bruid voor Hem geworden zijn, die Hij in ondertrouw met Hem gebracht heeft. Zo zelfs, dat Hij tot haar gezegd heeft: "Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgene van een steile plaats, toon Mij uw gedaante en doe Mij uw stem horen, want uw stem is zoet en uw gedaante is liefelijk." - Hooglied 2 : 14.

Nu kunnen we misschien iets gaan verstaan van die stem der grote schare in de hemel, die met een stem als van vele wateren en als met een stem van sterke donderslagen het Halleluja uitgejubeld heeft, dat *de Heere, de almachtige God, het Koningschap* over hen uit de hand van Zijn Gezalfde heeft willen aanvaarden.

Vandaar het vervolg:

7a Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven en Hem de heerlijkheid geven;

7b want de bruiloft des Lams is gekomen en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid.

Nochtans, ondanks deze hoge staat der verlostten, heeft alles wat door God geschapen is, hemel en aarde, de ontelbare sterren, de planeten, de hemel der hemelen, alle engelen en mensen, alle zichtbare en onzichtbare dingen, ja alles wat de almachtige God, Die was en Die is en Die komen zal in het aanzijn geroepen en voor engelen en mensen als tentoongesteld heeft, slechts als hoogste doel:

DE VERHEERLIJING VAN ZIJN NAAM.

19 : 7a en b

Hij heeft alle dingen gemaakt om Zijns Zelfs wil. - Spreuken 16 : 4.

Deze grootheid, deze majesteit van God Die nimmer een begin gehad heeft en ook nimmer een einde zal hebben, is door niet één Zijner schepselen te doorgronden. Noch Zijn eeuwigheid, noch Zijn almacht, noch Zijn heiligheid, noch Zijn gerechtigheid, noch Zijn liefde en genade, ja geen der Goddelijke eigenschappen is door enig schepsel te doorgronden.

Hoe oneindig veel minder déze eigenschap van God, namelijk: "En of God, willende Zijn toorn bewijzen en Zijn macht bekendmaken, met veel lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns, tot het verderf voorbereid; en opdat Hij zou bekendmaken de rijkdom Zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij tevoren bereid heeft tot heerlijkheid." - Romeinen 9 : 22 en 23.

God wil en kan Zichzelf niet verloochenen, maar voorzover het Zijn almacht en de majesteit van Zijn Wezen betreft, zou Hij met slechts één wenk Zijner ogen of met slechts een weinig geblaas Zijner neus (om zo te spreken) al hetgeen Hij geschapen heeft weer in een eeuwig niet kunnen doen terugkeren.

Daarom bedekken zelfs serafs vol eerbied met hun vleugelen hun heilige aangezichten voor Hem, elkaar dag en nacht toeroepende: "Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen! De ganse aarde is vol van Zijn heerlijkheid!" - Jesaja 6 : 3. Of Nieuwtestamentisch, zeggende: "Heilig, heilig, heilig is de Heere God, de Almachtige, Die was en Die is en Die komen zal." - 4 : 8b.

Als zelfs de heilige engelen met zoveel eerbied tegenover God staan, hoeveel temeer past het ons, onreinen van hart en lippen, wonende te midden van een volk dat onrein van hart en lippen is, om zeer diep in het stof ons voor Hem te verootmoedigen.

Maar het tegenovergestelde komt meermalen uit ons boze en verdorven hart voort. De goddelozen zeggen het brutaal:

19 : 7a en b

”Waarom hebt Gij ons alzo gemaakt?” - Romeinen 9 : 20c - en: Waarom klaagt God eigenlijk over ons? Want wie heeft Zijn wil wederstaan? - Romeinen 9 : 19. In plaats dat zij hun rampzalige staat overdenken en bewenen en tot Zijn genade die Hij aanbiedt, de toevlucht nemen.

En de verlost en?

Ook zij hebben met duivelse ingevingen te kampen. Maar, ”wederstaat de duivel en hij zal van u vlieden.” - Jakobus 4 : 7b.

Vandaar de vreugde der verlost en aan het Avondmaal van *de bruiloft des Lams*, wanneer zij zeggen: *Laat ons vreugde bedrijven en blijde zijn en Hem de heerlijkheid geven.*

Alle openbaringen van God, die in de ganse Heilige Schrift beschreven zijn (maar wel in het bijzonder in dit boek der Openbaring) hebben tot dít doel geleid: *Hem de heerlijkheid geven.* Hetzij de openbaring van Zijn waarachtige en rechtvaardige oordelen over de grote hoer die de aarde verdorven heeft met haar hoererijen, hetzij de openbaring van Zijn genade over degenen die Hij uit deze duisternis getrokken heeft en overgezet heeft in het Koninkrijk des Zoons Zijner liefde.

Daarom zal vanaf vers 9 en vervolgens tot aan het einde der openbaring de glorie dezer *heerlijkheid* geopenbaard worden.

Ten opzichte van de woordelijke betekenis van ons tekstgedeelte willen wij letten op de samenvoeging der woorden, namelijk: *Laat ons vreugde bedrijven.*

Met de samenvoeging der woorden 'ongerechtigheid bedrijven' zijn we beter bekend. Want de mens van de aarde (zoals Psalm 10 : 18 dit zegt) doet niets anders dan geweld bedrijven. En de goddelozen bedrijven ongerechtigheid tegen Gods volk, alsof zij brood aten. - Psalm 14 : 4.

Daarom vragen we ons af: Vanwaar die wonderlijke samenvoeging op deze plaats?

Voorzover ons bekend zijn we deze nog niet eerder tegenge-

komen in de ganse Heilige Schrift. Wel vele andere woorden die dezelfde strekking hebben, zoals: "Zingt met vreugde, gij hemelen! Want de HEERE heeft het gedaan." - Jesaja 44 : 23a. Of: "Juicht, gij hemelen! En verheug u, gij aarde! en gij bergen! maakt gedreun met gejuich, want de HEERE heeft Zijn volk vertroost en Hij zal Zich over Zijn ellendigen ontfermen." - Jesaja 49 : 13.

Maar de samenvoeging der woorden *vreugde bedrijven* niet. Zelfs voor de Troon, bij de Kroning van de Heere Jezus, hebben de gezaligden blijkbaar op andere wijze gejubeld. Zij zongen een nieuw gezang voor de Troon en voor de vier dieren en voor de ouderlingen, maar van *vreugde bedrijven* was nog geen sprake.

Zelfs bij de aanvang van ons teksthoofdstuk is na het Halleluja der grote schare in de hemel dit niet gehoord.

Er gaat bepaald toch wel een verborgenheid schuil achter deze samenvoeging van woorden. En wel deze: Zoals het leven van de mens der zonde één doorlopende vorm is van 'ongerechtigheid bedrijven' zo is het leven van de verlost in de hemel één doorlopende vorm van *vreugde bedrijven*, namelijk aan het Avondmaal van *de bruiloft des Lams*.

Dit blijkt uit het redengevende woord 'want' in vers 7c.

7c Want de bruiloft des Lams is gekomen

7d en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid.

Welke indruk hebben Gods kinderen van deze *bruiloft*, zolang zij nog in de strijdende Kerk vertoeven?

Het gevaar bestaat dat wij er onze aardse voorstellingen van maken. Lange rijen tafels waarop glazen van het zuiverste kristal staan, gevuld met de zuiverste wijnen. De tafels bezet met in het blinkendst wit geklede, aanzittende gasten. En voorwaar, Jezus heeft tot Zijn discipelen gezegd: "En Ik zeg u, dat Ik van nu aan niet zal drinken van de vrucht des wijnstoks tot op die dag, wanneer Ik met u dezelve nieuw zal drinken in het Koninkrijk Mijns Vaders." - Mattheüs 26 : 29.

Nochtans, ondanks deze tekst, zijn wij van mening dat wij er ons geen al te vleeselijke en al te aardse voorstellingen van moeten maken.

Wanneer de Heere Jezus spreekt over "nieuw drinken", dan heeft dit woord naar ons gevoelen een bijzondere betekenis. Allereerst deze: Aldaar zal niet op de aloude wijze, zoals wij dit hier doen, dit Avondmaal gevierd worden, maar op een nieuwe wijze.

Ten andere zal het aantal aanzittende gasten aldaar zo groot zijn, dat niemand hen zal kunnen tellen. - 7 : 9.

Hier rijst dan wel de vraag: Is het mogelijk dat men zich in de strijdende Kerk daarvan een voorstelling maakt?

Wij antwoorden: Naar onze mening zijn woorden en begrippen als: bruidegom, bruid, bruiloft, trouwen, huwelijks-liefde, trouwverbond, zodanig door God in het wereldbestel ingeweven, dat zij enigermate een uiterst zwakke afschaduwing zijn van het wezen der liefde en van de Verbondstrouw. De liefde in de verloving en de bruiloft die daaruit kan voortkomen, vormen slechts een allerzwakst schaduwbeeld van *de bruiloft des Lams*.

De liefde en de verbondstrouw tot aan de dood, die er in elk rechtgeaard huwelijk zijn (een huwelijk waarin man én vrouw elkaar uit de hand des Heeren ontvangen hebben) zijn slechts uiterst zwakke afschaduwingen van het huwelijk tussen Christus en Zijn Bruidsgemeente. Dit moet het ongetwijfeld geweest zijn hetgeen de heilige apostel Paulus gezegd heeft, "dat hij opgetrokken is geweest in het paradijs en gehoord heeft onuitsprekelijke woorden die het een mens niet geoorloofd is te spreken." - 2 Corinthe 12 : 4.

Uit de meest gezegende bruiloft die er ooit op aarde gevierd is, kan blijken wat aardse bruiloften in wezen waard zijn. Namelijk de bruiloft die te Kana in Galilea gevierd is, waar ook Jezus genodigd was met Zijn discipelen. - Johannes 2. Op die bruiloft heeft Maria, de moeder des Heeren, tot Jezus gezegd: "Zij hebben geen wijn."

Hieruit blijkt ten eerste al de nog nederige en lage staat zelfs van Maria, maar ook van alle bruiloftsvierders, daar zij in de mening verkeerden, dat het feest mislukken zou vanwege gebrek aan wijn. Maar wat betekent gebrek aan wijn als Jezus Zelf op de bruiloft aanwezig is?

Wanneer we rechtgeaard bruiloft zouden vieren, zouden we in dat geval zeggen: Laat de wijn mogen ontbreken, zo weet dat ik alles heb - Genesis 33 : 11b - namelijk Jezus.

Vandaar het in onze onreine oren hard klinkende, berispende woord van Jezus tot Zijn moeder: "Vrouw, wat heb Ik met u te doen? Mijn ure is nog niet gekomen." Namelijk de ure dat Ik door de Vader verheerlijkt zal worden aan het Avondmaal van *de bruiloft* die Hij Mij bereiden zal in het Koninkrijk der hemelen. Daar zal de glorie van het wezenlijke bruiloftvieren geopenbaard worden, waar Ikzelf het middelpunt zal zijn der aanzittende gasten.

Trouwens, elk rechtgeaard kind van God, als het voor de keuze gesteld zou worden tussen het vieren van een bruiloft waar ook Jezus en Zijn discipelen aanwezig waren, al was het in vriestemperatuur in een armelijke boerenschuur, waar geen enkel glas wijn of andere lekkernij zou zijn en het vieren van een bruiloft met ijdele, aardse vreugde, met overvloed van wijn, muziek en wereldse vermaken, waar Jezus en Zijn discipelen niet aanwezig waren, dan zou hij het eerste duizendmaal verkiezen boven het laatste.

Toch schijnen zelfs bij Gods kinderen hun beste bruiloften niet te kunnen slagen, als Jezus niet voor een goed glas wijn zorgt. Hieruit blijkt hoe droevig het met ons gesteld is, zolang wij nog in de strijdende Kerk vertoeven.

Het blijde zijn en vreugde bedrijven aan *de bruiloft des Lams* wordt echter niet veroorzaakt door goede wijn, noch door de reine, fijne en blinkende klederen der aanzittende gasten, zelfs niet doordat elk der gasten stralen zal als de zon in het Koninkrijk huns Vaders. Dat zijn allemaal wel zaken die de feestvreugde zullen verhogen, maar de allesoverheersende en

allesovertreffende oorzaak der vreugde zal hierin bestaan, dat de Heere, de almachtige God, het Koningschap over hen heeft willen aanvaarden uit de hand van *het Lam* Dat in een vreselijke doodsstrijd met de satan en de wereld ten koste van Zijn eigen, waarachtige, Menselijke leven hen, ellendige slaven des duivels en der zonden, gekocht heeft met Zijn dierbaar bloed uit het geweld des duivels en des doods.

Dat God hen uit vrije genade zo verlost heeft, daarover zouden zij in der eeuwigheid al niet uitgejubeld kunnen komen, maar dat zij als *de bruid* van Jezus Christus aanzitten aan het Avondmaal van *de bruiloft des Lams*, dat is onvoorstelbaar. En dan voor eeuwig!

In de strijdende Kerk zijn daar geen woorden voor om die gelukzaligheid te beschrijven. Daarom zien we uit naar die onuitsprekelijke woorden die het een mens niet geoorloofd is ze uit te spreken.

En toch zegt vers 7d: *En Zijn vrouw heeft zichzelf bereid.*

Die *bereiding* moet dan in de tijd geschied zijn, toen zij nog in de strijdende Kerk vertoefde. Hieruit besluiten wij: Wat heeft de Heere toch alles met grenzeloze wijsheid beschikt en voortgebracht, opdat Zijn Naam en majesteit op het allerhoogst verheerlijkt zullen worden.

In wezen is de ganse schepping van hemel en aarde, van engelen en mensen, van zichtbare en onzichtbare dingen voortgebracht ter *voorbereiding* van *de bruid, de vrouw des Lams*.

Daarom heeft God bij de aanvang van de schepping van de mens gezegd: "Het is niet goed, dat de mens alleen zij." - Genesis 2 : 18b. Onmiddellijk is in Adam en Eva reeds het huwelijkstrouwverbond van het nimmermeer eindigende huwelijk tussen Christus en *Zijn bruid* afgeschaduwd. Daarom, zolang er bruiloften gevierd zullen worden en er huwelijken zullen zijn tussen man en vrouw, zijn zij alle als levende getuigen van hét huwelijk tussen Christus en Zijn Gemeente. Op geen enkel ander terrein van het leven komt dit soort liefde voor zoals tussen verloofden en gehuwden.

Dát deze liefde wonderlijk is, blijkt ook uit het klaaglied van David over Jonathan. Hij zei zelfs: "Uw liefde was mij wonderlijker dan liefde der vrouwen." - 2 Samuël 1 : 26. In elk geval wordt hiermee aangeduid dat de liefde der vrouwen een wonderlijke liefde is. Zij vormt in feite het middelpunt der schepping Gods. Daarom, wat er ook in de loop der tijden veranderen of vergaan moge, Jezus zei, toen Hij de tekenen der tijden voorzegde, die aan de ondergang der wereld vooraf zullen gaan, dat dit teken staande zal blijven: "Zij namen ten huwelijk en werden ten huwelijk gegeven." - Lukas 17 : 27b. Vandaar dat het 't beest, sinds het uit de afgrond opgekomen is om wederom de volkeren te verleiden - 20 : 8a - er alles aan gelegen is om de huwelijksgemeenschap en de huwelijkstrouw tussen man en vrouw te ontbinden. Daarvan zijn we in onze tijd reeds getuige.

"Maar gelijk een jongeling een jonkvrouw trouwt, alzo zullen Uw kinderen U trouwen. En gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, alzo zal uw God over u vrolijk zijn." - Jesaja 62 : 5. Dit is die grote verborgenheid waarvan Paulus getuigd heeft, ziende op Christus en Zijn Gemeente. - Efeze 5 : 32. Zoals een aardse bruid zich lang tevoren voorbereidt op haar toekomstige bruiloft, zo *bereidt* ook de bruid van Jezus *zich* soms lang tevoren voor op de bruiloft die gevierd zal worden aan het Avondmaal van *de bruiloft des Lams*.

Nu dringt zich naar aanleiding van ons tekstgedeelte, *en zijn vrouw heeft zichzelf bereid*, vanzelf de vraag aan ons op: Maar op welke wijze *bereidt* zij *zichzelf* voor? Welke zijn die voorbereidingen die zij getroffen heeft om haar Bruidegom op waardige en Hem welbehaaglijke wijze te ontmoeten? Op deze *voorbereidingen* willen wij dan ook acht gaan slaan.

Zij namen reeds een aanvang bij haar eerste liefdesgewaarwordingen tot haar Heiland, hetzij zij die gewaar geworden is door een hemelse trekking van haar jeugd af of dat zij Zijn liefelijke stem rechtstreeks vanuit Zijn levendmakend Woord gehoord heeft of door middel van Zijn boden die Hem in Zijn onverge-

lijkelijke schoonheid voor haar aandacht gesteld hebben.

Het kan ook zijn dat zij door de een of andere ramp of een sterfgeval misschien wel plotseling zó getroffen en terneergeslagen is geworden, dat zij hierdoor in 'de rechte straat' terechtgekomen is, waar haar (evenals dit met Paulus geschied is) de schellen van de ogen gevallen zijn, ziende de rampzalige staat van haar leven buiten de gemeenschap van de Heere Jezus Christus.

Het kan ook zijn, dat de liefde tot haar Heiland gewekt is door de onderwijzing van haar man of haar schoonmoeder, gelijk het gegaan is met Ruth die Hem tevoren niet kende. - Ruth 1 : 16.

In alle deze is evenwel Zijn levendmakende stem tot haar hart doorgedrongen: "Vrees niet, want Ik heb u verlost, Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn." - Jesaja 43 : 1b. Vanaf die tijden is zij gaan vragen: "Zeg mij aan, Gij Die mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert in de middag, want waarom zou ik zijn als een die zich bedekt (een verborgene) bij de kudden Uwer metgezellen?" - Hooglied 1 : 7. Dat wil zeggen: Vanaf die tijd zoekt zij in het bijzonder gemeenschap met Gods volk.

Sinds haar ogen voor Zijn onmisbaarheid geopend zijn, vindt zij in de gehele wereld nergens rust en vrede dan in Hem. Zoals een jongeman op allerlei wijze het meisje zoekt te ontmoeten naar wie zijn liefde uitgaat, zo zoekt de levendgemaakte ziel Hem te ontmoeten Die tot haar hart gesproken heeft.

Zoals de bruid dit zegt in het Hooglied: "Ik zocht des nachts op mijn leger Hem Die mijn ziel liefheeft." - Hooglied 3 : 1a. Ja zij hunkert inwendig van verlangen naar Zijn gemeenschap, omdat haar ogen geopend zijn voor Zijn onvergelykelijke schoonheid. Dit te meer, omdat zij door Zijn genade ervan overtuigd geworden is, dat zij ook Zijn genegenheid verworven heeft. Hij heeft door Zijn Woord in haar oor en in haar hart gefluisterd: "Gij hebt Mij het hart genomen Mijn zuster, o bruid! gij hebt Mij het hart genomen met een van uw

ogen, met een keten van uw hals.” - Hooglied 4 : 9.
Nu, in deze gestalte *bereidt zij zich* voor op de komende *bruiloft* met haar Liefste, waarop zij voor eeuwig met Hem verbonden zal worden in een huwelijkstrouwverbond.

Zij echter, kennende haar armelijke en ellendige staat waarin zij geboren is - Zefanja 3 : 12; Ezechiël 16 : 2 t/m 6 - haar diepe armoede en blindheid - Openbaring 3 : 17 - en haar overspelige aard, heeft een afkeer, ja een walging van zichzelf gekregen.

In het kennen van deze verloren staat tot zichzelf gekomen zijnde, heeft zij bij zichzelf gezegd: "Ik zal opstaan en tot mijn Vader gaan en ik zal tot Hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u en ik ben niet meer waardig Uw kind genaamd te worden, maak mij als een van Uw huurlingen." - Lukas 15 : 18 en 19.

Als zij op zichzelf ziet, durft zij zelfs haar ogen niet naar de hemel op te slaan en in de benauwdheid harer ziel kan zij slechts uitroepen: "O God, wees mij (arme) zondaar genadig." - Lukas 18 : 13.

Maar haar onuitroeibare liefde tot Hem, die de Heilige Geest in haar ziel geplant heeft, drijft haar voortdurend tot Hem, al is het duizendmaal met een gebroken hart en met een verslagen geest vanwege haar zonden en zondige aard. Biddende, hopende en betrouwende op Zijn goedertierenheid en genade, dat zij nog eens bevrijd mag worden van de listen des duivels, van de betoverende macht der wereld en van haar eigen boze verdorvenheden en opgenomen mag worden in Zijn zalige gemeenschap.

En al begrijpt zij Zijn liefde niet, die Hij tot haar heeft (waarvan zij de blijken toch menigmaal heeft mogen ervaren) zij houdt nochtans in geloof en hoop vast aan Zijn toezeggingen die vanuit Zijn Woord tot haar gekomen zijn en haar ziel gevangen genomen hebben.

Daarom, als haar Beminde Zich soms eens als een vreemde voor haar houdt, omdat zij haar ogen van Hem afgewend

19 : 7c en d

heeft, schreit zij inwendig hete tranen en bezwijkt zij van verlangen met heimwee in haar hart om nog een blik van genade van haar Liefste te mogen ontvangen.

Dit is de betekenis van ons tekstgedeelte, als het zegt: *en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid*. Dit is haar *bereiding* voor de komende *bruiloft* en dit zijn haar versierselen waarmee zij zichzelf versiert, namelijk een verbroken hart en een verslagen geest vanwege haar zonden en haar zondige aard. Een betraande opslag van haar ogen en een blos van schaamte op haar wangen. Deze versierselen zijn echter zó bekoorlijk voor haar Liefste, dat Hij tot haar zegt: "Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin! Zie, gij zijt schoon; uw ogen zijn duivenogen tussen uw vlechten." - Hooglied 4 : 1a.

Met deze versierselen *bereidt zij zich* voor op die grote dag van *de bruiloft*, waarop de schaduwen zullen vlieden en haar Liefste haar zal maken als een ree of een welp der herten, springende op de bergen van Bether. - Hooglied 2 : 17. (Bergen van Bether betekent volgens de kanttekening van de St. Vert. bergen der scheiding). Bergen der scheiding, gelegen aan déze zijde van de (doods)Jordaan, bergen van zonde en schuld die volkomen en voor eeuwig weggenomen zijn, als zij de (doods)Jordaan overtrekken zal en van deze bergen Gileads der scheiding mag gaan naar Jeruzalem.

Dan zal zij in gestikte klederen met gouden borduursel met alle blijdschap en verheuging geleid worden naar des Konings Paleis - Psalm 45 : 14 t/m 16 - waar haar Koninklijke Bruidgom haar wachtende is ter *bruiloft*.

Met het oog hierop gericht kan zij reeds aan deze zijde van het graf jubelen: "Ik ben zeer vrolijk in de HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan." - Jesaja 61 : 10a.

Haar Bruidgom heeft Zich voor haar met Priesterlijk sieraad versierd, haar schuld voor God op het altaar Zijner liefde ver-

19 : 8a

zoenende.

En zij heeft zich versierd met háár gereedschap, hetwelk Hij in Zijn liefde en genade voor haar verworven en haar geschonken heeft. Dit zal blijken uit het vervolg.

8a En haar is gegeven, dat zij bekleed worde met rein en blinkend fijn lijnwaad.

Uit dit tekstgedeelte blijkt, dat zij, zolang zij in de strijdende Kerk vertoeft, slechts door het geloof kan jubelen over deze klederen des heils en over de mantel der gerechtigheid. Dit is een kennis ten dele, die tenietgedaan zal worden als het volmaakte gekomen zal zijn. - 1 Corinthe 13 : 8 t/m 10. Want hetzij profetieën, hetzij kennis, zij zullen tenietgedaan worden. Maar als de dag (der bruiloft) aankomt en de schaduwen (der tijd) weg zullen vlieden - Hooglied 2 : 17a - zal haar dit *rein en blinkend fijn lijnwaad* gegeven worden als haar bruidstooi. Dat wil zeggen, aan alle smetten der zonde en der ongerechtigheid, die haar in de tijd hebben aangekleefd, zal nimmermeer gedacht worden.

In de strijdende Kerk is zij wel door het geloof bekleed geweest met de klederen des heils en met de mantel der gerechtigheid die haar Bruidegom voor haar verworven heeft en is haar schaamte voor Zijn heilige ogen bedekt geworden, maar de smetten der zonde zijn haar blijven aankleven tot aan haar dood toe.

Daarom, zolang zij op deze aarde vertoeft, blijft zij in deze woonstede zuchten, verlangende met haar woonstede die uit de hemel is, overkleed te worden. - 2 Corinthe 5 : 2. Zo zij (voegt de apostel eraan toe) tenminste reeds in dit leven bekleed is geweest, door het geloof, met de klederen des heils en met de mantel der gerechtigheid en zo aldaar niet naakt zal gevonden worden. - 2 Corinthe 5 : 3.

Nochtans blijft zij, zolang zij in haar aardse woonstede is, zuchten, bezwaard zijnde, omdat zij niet wil ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven ver-

slonden worde - 2 Corinthe 5 : 4 - ondanks het feit dat zij weet dat haar oude, door de zonde besmette klederen voor eeuwig zullen blijven in het graf der vergetelheid.

Want haar Liefste heeft Zich in Zijn sterven in háár doodsklederen willen laten wikkelen en erin begraven willen worden. Maar in Zijn glorierijke opstanding uit de doden heeft Hij deze in het graf achtergelaten, waaruit zij nimmermeer tevoorschijn zullen komen. Ja zelfs haar doodsbenaauwdheden (gesymboliseerd in de zweetdoek die op Zijn hoofd geweest is) heeft Hij (op een andere plaats samengerold) in het graf achtergelaten.

Zijn graf is voor Hem en voor Zijn uitverkoren volk op deze wijze geworden tot een verkleedkamer om Zichzelf en Zijn bruid te verkleeden voor de bruiloft. Hij is aldaar bekleed met het blinkende, Priesterlijke sieraad. En als haar Bruidegom versierd zijnde, is Hij haar voorgegaan naar de bruiloftszaal om haar plaats te bereiden. - Johannes 14 : 2b.

Dit is het, waarom Hij in een nieuw graf gelegd is. Zo zal ook Zijn bruid in een nieuw graf gelegd worden (als in een verkleedkamer) om verkleed te worden voor de bruiloft.

De klederen des heils en de mantel der gerechtigheid, die haar Bruidegom haar in de verlovingstijd geschonken heeft om de schande van haar naaktheid te bedekken, zullen haar toegangsbewijzen zijn aan de ingang der bruiloftszaal.

Ja, uw kleding is van goud,
van 't fijnst borduursel saamgeweven,
want Ik, Ik heb u ondertrouwd
en u zo aan God gegeven.
Ja, gij zijt een Koningskind,
eeuwiglijk van God bemind.

Is de dag der bruiloft daar,
o wat zal uw kleed u sieren,
als gij met der docht'ren schaar
mede bruiloft dan gaat vieren.

Waar g' in blijdschap mede wacht,
tot de laatst' is toegebracht.

naar Psalm 45 : 14 en 15.

Of met de berijming van het antwoord op vraag 41 van de Heidelbergse Catechismus (enigszins afwijkend):

In dit graf legt Hij aan kant
de omwinds'len onzer zonden.
Tezaam gerold door eng'lenhand
is 't, waar ik mee was gebonden.
Alzo verwierf Hij 't witte kleed
dat 'k eeuwig om mijn schouders weet
door dit Zijn triomferen.
Dus komt Hem toe een eeuw'ge eer.
'k Verhef mijn stem nu meer en meer.
Nooit kan 'k 't genoeg waarden.

8b *Want dit fijn lijnwaad zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen.*

In de vert. N.B.G. staat: 'zijn de rechtvaardige daden der heiligen'.

Naar ons gevoelen is dit een verdraaiing van de Heilige Schrift. Hoe kunnen ónze rechtvaardige daden ons nu heilig en rein en blinkend doen zijn voor God? Onze beste daden zijn altoos met zonde bevlekt. "Wij allen zijn als een onreine en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed." - Jesaja 64 : 6a.

Daarom staat in de St.Vert. terecht: *rechtvaardigmakingen*, omdat zij ons door het geloof, om wille van Christus' werk, als gerechtigheid toegerekend worden. Hierdoor worden wij rechtvaardig voor God. Dít zijn onze *rechtvaardigmakingen*. Bovendien hebben de vertalers van het N.B.G. er geen acht op geslagen dat er in het vorige tekstgedeelte reeds gezegd is:

"Haar is gegeven." Hieruit blijkt, dat haar Bruidegom ze voor haar geweven, vervaardigd en verworven heeft.

Trouwens, zullen we nog veel moeite doen om de (naar onze overtuiging) onschriftuurlijke vertaling van het N.B.G. te weerleggen?

"Er is niemand die goed doet, er is niet tot één toe." - Romeinen 3 : 12.

"Er is niemand rechtvaardig, ook niet één." - Romeinen 3 : 10.
Of worden de uitverkorenen hiervan soms uitgezonderd? Neen, want ook zij "worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is." - Romeinen 3 : 24.

Want indien Abraham uit de werken gerechtvaardigd is (dat is dus uit zijn daden) zo zou hij in zichzelf hebben kunnen roemen en zou hij Christus niet nodig gehad hebben. Maar "wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God en dát is hem gerekend tot rechtvaardigheid." - Romeinen 4 : 2 en 3.

We kunnen grote delen van de Bijbel wel in het geding brengen om de dikwijls foutieve vertalingen van het N.B.G. te weerleggen.

Zij zouden evenwel terecht ons de vraag kunnen stellen: Maar wat wilt u dan onder *de rechtvaardigmakingen der heiligen* verstaan?

Wij antwoorden: Het toevluchtnemende geloof tot de Heere Jezus Christus. Zo dikwijls een zondaar die benauwd is over zijn zonden en over zijn zondige staat, de toevlucht neemt tot de Heere Jezus om door Hem verlost en gerechtvaardigd te worden voor God, zo dikwijls wordt hij of zij ook in Hem gerechtvaardigd.

De voortdurende toevluchtnemingen tot de verlossende liefde van de Heere Jezus Christus van allen van wie (door Gods ontfermingen over hen) de ogen geopend zijn voor hun jammerlijke staat waarin zij geboren zijn en van nature leven, zijn *de rechtvaardigmakingen der heiligen*.

Dan kan het zijn dat de Heere in Zijn genade in deze toevluchtneming hen soms komt vertroosten met de innerlijke

verzekering van Zijn goedgunstigheid jegens hen, zodat zij het gaan uitjubelen: "Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan." - Jesaja 61 : 10.

En als een mensenkind, in het geloof de toevlucht nemend tot Jezus, niet spoedig tot deze daadwerkelijke jubel kan komen, dan moet hij of zij die daad toch als een opgericht merkteken langs zijn of haar weg stellen, wetende uit Gods Woord dat deze gesteld zijn als handwijzers op de weg die ten leven leidt. Daarom zegt de Heilige Schrift: "Richt u merktekenen op, stel u spitse pilaren, zet uw hart op de baan, op de weg die gij gewandeld hebt." - Jeremia 31 : 21a.

Laten dan in duisternissen deze opgerichte tekenen voor u nog mogen zijn handwijzers naar de belofte van onze tekst, opdat ook gij door geloof en hoop, met heimwee in het hart moogt uitzien naar deze belofte, dat ook aan u eenmaal gegeven zal worden bekleed te worden met dit rein en blinkend *fijn lijn-waad, want dit zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen.*

De voorstanders van de vertaling van het N.B.G. zouden ons nog kunnen antwoorden: "Gij hebt het geloof en ik heb de werken." - Jakobus 2 : 18b. Wij antwoorden dat de rechtvaardige daden der heiligen hun gerékend worden tot rechtvaardigheid, omdat ze vruchten zijn van het waarachtige, zaligmakende geloof. En in deze zin wordt de mens gerechtvaardigd uit zijn werken en niet alleen uit het geloof - Jakobus 2 : 24 - omdat een waarachtig geloof niet bestaan kan zonder dat het uit de werken blijkt.

9a *En hij zeide tot mij: Schrijf, zalig zijn zij die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams.*

Wat is ook dit tekstgedeelte weer bovenmate wonderbaar en veelomvattend van inhoud. Ten eerste al vanwege zijn samenstelling. Dit blijkt al onmiddellijk uit de woorden: *En hij zeide tot mij.*

Waarom is er niet rechtstreeks gezegd: *Zalig zijn zij die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams?*

Waarom deze vernieuwde opdracht: *Schrijf?*

Iemand zou kunnen menen dat deze vragen volkomen onbelangrijk zijn en van geen enkele betekenis. Maar deze mening delen wij nu juist niet. Wij achten elk woord der Heilige Schrift van grote betekenis. Er staat niet één woord in waaraan wij gerust gedachteloos kunnen voorbijgaan. Althans voorzover vanuit de oorspronkelijke tekst onder biddend opzien en onder de leiding van de Heilige Geest op de juiste wijze in onze taal vertaald is.

Dan nog echter wijst de praktijk uit, dat velen daar anders over denken. Onze ervaring is, dat zelfs de meest begaafde en geliefde kinderen des Heeren, die de Heilige Schrift verklaard hebben, van sommige woorden of teksten of tekstgedeelten zeggen dat ze van weinig betekenis zijn, terwijl zij de samenstelling der woorden van sommige teksten stellen op rekening van de gedachten dergenen die ze teboekgesteld hebben. Wij willen geen namen noemen van deze Schrift-verklaarders, daarvoor achten wij hen veel te hoog en hebben wij teveel liefde voor hen als geliefde broeders in Christus. Maar hun mening in deze delen wij beslist niet.

Onze overtuiging is niet alleen dat de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde, ze gesproken hebben - 2 Petrus 1 : 21b - maar ook dat elk woord der Heilige Schrift zonder meer van God Zelf is, althans voorzover de mensen vanwege hun onvermogen of geestelijke blindheid niet verkeerd vertaald hebben. En, zegt Gods Woord: "Gij doet wel, als gij daarop acht geeft als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlicht en de morgenster opga in uw harten." - 2 Petrus 1 : 19. Dit betekent niet minder dan dit: Als wij daarop acht geven, zal de dag aanlichten en de morgenster opgaan in onze harten.

Wij zouden van mening kunnen zijn dat de woorden: *Schrijf, zalig zijn zij, die geroepen zijn tot het Avondmaal van de brui-*

loft des Lams, gesproken zijn door dezelfde stem die uit de Troon voortgekomen is, die gezegd heeft: "Looft onze God." Zo zouden wij echter aan de glorie en het geheimenis die ook in deze Schriftplaatsen verborgen zijn, onachtzaam voorbijgaan. Dan zou naar onze overtuiging de gehele samenstelling van het boek der Openbaring verduisterd worden.

Reeds uit het woord *schrijf* zal gaan blijken wie het is die nu tot Johannes spreekt. Wij zijn er stellig van overtuigd, dat hij die hier tot Johannes spreekt, dezelfde engel is die tot hem gesproken heeft bij de aanvang van deze openbaring, namelijk van deze openbaring des Heiligen Geestes. Een uit de zeven - 17 : 1 - die de zeven plagen hadden, die uit de tempel gekomen zijn, bekleed met rein en blinkend lijnwaad, omgord zijnde om de borst met gouden gordels. - 15 : 6.

Ten eerste vanwege de majesteit waarmee deze engel bekleed is, waardoor Johannes voor zijn voeten neervalt om hem te aanbidden. Maar anderzijds gaat er nu ook iets schemeren van de glorie der betekenis van het woord *schrijf*, dat hij tot Johannes gesproken heeft. Deze opdracht vloeit voort uit de openbaring des Heiligen Geestes.

Het is nu de derde maal dat Johannes deze opdracht om te *schrijven* ontvangt. Althans ten opzichte van de dingen die haast geschieden moeten.

De eerste maal was dit in de openbaring des Vaders. - 1 : 19.

De tweede maal in de openbaring des Zoons. - 14 : 13.

De derde maal nu in de openbaring des Heiligen Geestes. - 19 : 9.

Nog eenmaal zal hij deze opdracht om te *schrijven* ontvangen, in 21 : 5 als alles geschied zal zijn en God alles in allen zal zijn geworden, zoals 1 Corinthe 15 : 28 ons dit onderwijst.

In onze van laag niveau getuigende overleggingen zouden wij kunnen menen, dat Johannes deze opdracht om te *schrijven* bij de aanvang der openbaring eens en voor het geheel ontvangen had. Dit te meer vanwege de volkomenheid der opdracht, namelijk: "Hetgeen gij gezien hebt en hetgeen is en hetgeen

19 : 9a

geschieden zal na dezen." Dit betreft een volkomenheid die het verleden, het heden en de toekomst omspant. Dit is een volmaakte opdracht.

Om eventueel tegenspreken of misvattingen te voorkomen, tekenen wij hierbij aan dat de opdracht die hem in 1 : 19 gegeven is er de schijn van heeft dat dit een opdracht van de Zoon geweest is, Die Johannes te midden van de zeven kandelaren gezien heeft. Maar uit 1 : 1 blijkt uitdrukkelijk dat God, de Vader, hem deze openbaring gegeven heeft aangaande Jezus Christus en die Hij (de Vader) door Zijn engel gezonden, aan Zijn dienstknecht Johannes te kennen gegeven heeft.

Hoe en waarom Johannes in 14 : 13 toch andermaal deze opdracht om te *schrijven* ontvangen heeft en dat deze opdracht daar uitdrukkelijk de opdracht des Zoons is (namelijk van Jezus Christus, de verheerlijkte Heiland) hebben wij breedvoerig verklaard.

En van hieruit zeggen wij, naar aanleiding van de verklaring van 15 : 1, dat onze tekst - 19 : 9 - als een echo is en als een aansluitend antwoord op 14 : 13. Want daarin is geschreven: "Zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nú aan (en hierop heeft de Geest reeds geantwoord): opdat zij rusten mogen van hun arbeid en hun werken volgen met hen."

En in aansluiting hierop vervolgt de Geest nu in onze tekst door Zijn engel (één uit de zeven - 17 : 1): *Schrijf, zalig zijn zij die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams.*

Dit is het waarom deze woorden: *En hij zeide tot mij: Schrijf...* zo buitengewoon betekenisvol en vol van verborgenheden zijn. Hoeveel te meer zal dit zijn, als door Hem Die op de Troon zit, andermaal dit bevel om te *schrijven* gegeven zal worden, als Hij gezegd zal hebben: "Ziet, Ik maak alle dingen nieuw." - 21 : 5a. Daarna staat er geschreven: "En Hij zeide tot mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw." - 21 : 5b.

Nu wij dit andermaal zo gesteld hebben betreffende de inde-

ling van het boek der Openbaring, moet toch ieder mens die over een gezond oordeel beschikt, zien dat de zekerheid hiervan onaanvechtbaar is. Niemand kan dit weerleggen.

Noch in de kanttekeningen der St.Vert., noch in enige verklaring van hen die dit Boek of gedeelten ervan ooit verklaard hebben, noch in enige prediking over gedeelten van dit Boek hebben wij echter ooit iets bemerkt van deze indeling.

Wij zijn ervan overtuigd, dat juist hierin en hierdoor de heerlijkheid, de majesteit, de onbegrijpelijke glorie van dit Boek straalt. Ja wij zijn zelfs van mening, dat allen die door Gods genade uit de duisternis van hun natuurlijke bestaan getrokken zijn en overgezet zijn in het Koninkrijk van Gods liefde en dientengevolge Gods Woord boven alles verheffen, toch wel in sprakeloze verbazing gebracht worden over deze glorie.

Dit neemt echter de majesteit, de glorie niet weg die verborgen is in alle andere woorden van God in de overige Bijbelboeken. Wanneer we die niet zien of wanneer we zelfs menen dat er veel in staat dat niet veel of niets te betekenen heeft, vloeit dit alleen maar voort uit onze blindheid.

Al zouden wij honderdmaal onze nu negentig levensjaren de gelegenheid krijgen om deze glorie aan te wijzen, dan zouden wij nog niet verder komen dan de alleruiterste grenzen van haar majesteit. Maar dat behoeft ook niet, want, o zaligheid! "het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid en dit is het Woord dat onder u verkondigd is." - 1 Petrus 1 : 25.

Het is waar: God is een Geest en als zodanig voor onze vleselijke ogen onzichtbaar, maar wanneer het Hem behaagt ons verstand te verlichten en het door Zijn Heilige Geest te vernieuwen, kunnen wij Hem met het oog des Geestes in beginsel reeds hier en nu zien in de glorie van Zijn getuigenissen. Hoeveel tmeer zal dit zijn, als de eerste dingen weggegaan zullen zijn.

Naar aanleiding van ons tekstgedeelte: *Schrijf*, willen wij toch

19 : 9a

nog enige aandacht schenken aan de bijzondere opdrachten die Johannes ontvangen heeft om aan de zeven Gemeenten van Klein-Azië elk afzonderlijk te schrijven.

Ten eerste willen wij opmerken, hetgeen wij ter plaatse reeds enigszins verklaard hebben, dat in déze zevenvoudige opdracht om te schrijven in beginsel reeds alles begrepen was wat aan de dienstknechten des Heeren getoond moest worden. Te weten: van hetgeen hij gezien heeft, van hetgeen is en van hetgeen geschieden zal na dezen.

Daarom zijn ook deze zeven brieven als een verkorte samenvatting van deze drie verborgenheden, van de openbaring des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes. Daarom heeft Johannes daarna de regenboog rondom de Troon gezien - 4 : 3 - de steen Smaragd gelijk, want de Gemeente van Christus is als de regenboog rondom de Troon van God, de trouw van God uitbeeldende in Zijn genadeverbond met Zijn uitverkorenen in Jezus Christus.

Al bevatten deze zeven brieven slechts vage verborgenheden van de strijd die de Gemeente tot aan het einde der tijden te strijden zal hebben, zo zijn er nochtans de vier hoofdopdrachten om te *schrijven*, namelijk in 1 : 19; in 14 : 13; in 19 : 9 en in 21 : 5 in verweven.

Zijn eerste opdracht om te schrijven bestaat uit drie delen, namelijk:

- A. Hetgeen hij gezien heeft.
- B. Hetgeen is.
- C. Hetgeen geschieden zal na dezen.

Het onder A genoemde is vervat in het eerste vers van elk dezer zeven brieven.

Het onder B genoemde is vervat in de inhoud der brieven als zodanig.

Het onder C genoemde is alleen te horen door hen die oren hebben om te horen wat de Geest tot de Gemeenten gezegd heeft. Vandaar dit besluit aan het einde van elke brief.

19 : 9a

De vier hoofdopdrachten om te *schrijven*, gegeven in 1 : 19; in 14 : 13; in 19 : 9 en in 21 : 5 zijn als volgt te onderscheiden:

De opdracht des Vaders in 1 : 19 is om te schrijven hetgeen hij gezien heeft, hetgeen is en hetgeen geschieden zal na dezen.

De opdracht des Zoons, gegeven in 14 : 13, is om te schrijven de zalige rust die de Heere Jezus in Zijn lijden en sterven voor Zijn volk verworven heeft.

De opdracht des Heiligen Geestes in 19 : 9 is om te *schrijven* waarin die zalige rust bestaan zal, die de Heere voor Zijn volk verworven heeft, namelijk dat zij zullen aanzitten aan *het Avondmaal van de bruiloft des Lams*.

En tenslotte is de opdracht van God, alles in allen zijnde, in 21 : 5, om te schrijven dat al deze woorden waarachtig en getrouw zijn.

Hoe ongelooflijk vol van majesteit zijn al deze dingen voor ons die in zonden ontvangen en geboren zijn, van nature dood in de zonden en in de misdaden, voortdurend in het stof en in de stoffelijke dingen dezer aarde wroetende.

Dit temeer vanwege het onvoorstelbare dat God alle dingen nieuw zal maken. En daarbij hebben wij vooral de regenboog op het oog, want hoe zal God déze nieuw maken, wanneer er geen wolken meer zullen zijn aan de hemel?

Wij hebben reeds eerder verklaard, dat er vóór de zondeval ook geen wolken geweest zijn aan de hemel, dus ook geen regenboog, want "de Heere God had het niet doen regenen op de aarde." - Genesis 2 : 5b. "Maar een damp was opgegaan uit de aarde en bevochtigde de ganse aardbodem." - Genesis 2 : 6. Zo zal het ongetwijfeld ook zijn in de nieuwe hemel en op de nieuwe aarde. Er zullen geen wolken en geen regenboog zijn. En toch zullen ze er zijn, maar nieuw, namelijk de wolken der getuigen van Jezus, waarop de Zon der gerechtigheid zal stralen, Die de nieuwe regenboog rondom de Troon zal veroorzaken. - 4 : 3b.

Daarom heeft Johannes deze nieuwe regenboog ook gezien

19 : 9a

boven het hoofd van de van de hemel afgedaalde Engel. - 10 : 1.

De schitterende kleuren van deze boog zijn vanouds reeds gezien in de wolk der getuigen zoals deze in Hebrëeën 11 voor de aandacht gesteld is. Maar hij zal in zijn volle glorie verschijnen als ook op de Nieuwtestamentische Gemeente de Zon der gerechtigheid haar stralen zal uitgieten. Iets van deze schoonheid is in beginsel reeds geopenbaard in de zeven brieven die de verheerlijkte Heiland heeft doen schrijven aan de zeven Gemeenten van Klein-Azië.

Zijn kleuren en zijn schoonheid zullen zich weerspiegelen:

- a. Als de Heere de overwinnaars te eten zal geven van de Boom des Levens Die in het midden van het Paradijs Gods is. - 2 : 7.
- b. Als zij van de tweede dood niet beschadigd zullen worden. - 2 : 11.
- c. Als hun te eten gegeven zal worden van het manna dat verborgen is en zij een witte keursteen ontvangen zullen met een nieuwe naam daarop geschreven, welke niemand kent dan die hem ontvangt. - 2 : 17.
- d. Als zij macht zullen ontvangen over de heidenen en hun de morgenster gegeven zal worden. - 2 : 26b en 28.
- e. Als zij bekleed zullen worden met witte klederen. - 3 : 5a.
- f. Als zij tot pilaren zullen zijn in de Tempel Gods. - 3 : 12.
- g Als hun gegeven zal worden te zitten in Zijn Troon. - 3 : 21b.

Wanneer Johannes schrijft: "*En hij zeide tot mij*", is het alsof hij uit een onwezenlijke droom opgewekt moet worden. Dit kan blijken uit het besluit der tekst.

Het is alsof de engel tot hem wilde zeggen: Gij hebt deze dingen niet gedroomd, het is ook geen fata morgana, maar al die dingen die gij gehoord en gezien hebt, de Halleluja's, de stem uit de Troon en de zware donderslagen, moet gij *schrijven* aan de lijdende en strijdende Gemeente des Heeren, opdat zij in hun ellenden, in hun lijden en strijd met de satan,

met de wereld en met hun eigen verdorvenheden vertroost mogen worden door deze dingen.

Want, vervolgt ons tekstgedeelte: *Zalig zijn zij die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams.*

Wij staan weer verbaasd over de misleidende vertaling van het N.B.G. Het ergste is, dat zij vertaald hebben: 'Zalig zijn zij die genódigd zijn.' Maar ten tweede hebben zij de woorden *tot het Avondmaal* niet in deze tekst opgenomen.

Het eerste is voor ons absoluut onverklaarbaar. Wat het tweede betreft, wij weten niet of het ontbreken van de woorden *tot het Avondmaal* taalkundig verantwoord is, maar déze overtuiging staat bij ons onwankelbaar vast, dat er tot in alle eeuwigheid bij alle gezaligden gedachtenis zal zijn aan de dood des Heeren en aan het gedachtenismaal dat de Heere op de laatste avond van Zijn leven op de aarde ingesteld heeft.

In feite heeft de Heere Jezus dit Zelf ook gezegd bij de instelling van het Heilig Avondmaal, toen Hij sprak tot de discipelen: "Voorwaar Ik zeg u, dat Ik niet meer zal drinken van de vrucht des wijnstoks, tot op die dag, wanneer Ik met u dezelve nieuw zal drinken in het Koninkrijk Gods, Mijns Vaders." - Mattheüs 26 : 29; Markus 14 : 25.

Dit is het Koninkrijk dat de Heere, de almachtige God, uit de hand Zijns Zoons heeft willen aanvaarden. Daarom noemt de Heere Jezus het ook het Koninkrijk Zijns Vaders.

Om deze aanvaarding hebben de grote scharen in de hemel gejubeld met een stem als van vele wateren en als van zware donderslagen, zeggende: "Halleluja....laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, want *de bruiloft des Lams* is gekomen."

Hierop heeft de Heere Jezus ongetwijfeld gezien, toen Hij gezegd heeft deze wijn nieuw met hen te zullen drinken in het Koninkrijk Zijns Vaders. En hieruit vloeit onlosmakelijk voort de verbintenis tussen het Heilig Avondmaal des Heeren en *de bruiloft des Lams.*

Wij achten ook dat de gedachtenis aan het lijden en sterven van de Heere Jezus, waartoe ook het Avondmaal des Lams

door de Heere is ingesteld, tot in alle eeuwigheid bij het door Hem verlorene volk levendig zal blijven. Ja zelfs, dat dit de hoogste oorzaak der vreugde in de hemel zal zijn, omdat zij door Zijn dood en opstanding tot deze gelukzalige staat gekomen zijn. Ja naar onze overtuiging zal er niet één verlorene in de hemel zijn die deze heilige gedachtenis aan het dierbare lijden van zijn of haar geliefde Heere tot in der eeuwigheid zal willen missen, want dit is de oorzaak hunner zaligheid. Daarom zegt Johannes in een zijner brieven: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad." - 1 Johannes 4 : 19. Het is voor ons gevoel of de vertalers van het N.B.G. door hun overzetting het zalige, verzoenende lijden en sterven van de Heere Jezus losscheuren van de vreugde des hemels en van *de bruiloft des Lams*.

Bovendien vertalen zij: 'Zalig zijn zij die genodigd zijn.'

Wij willen niet ontkennen, dat het een groot voorrecht en een zegen van God is, wanneer wij geboren of gekomen zijn onder de nodiging van het Evangelie, maar deze nodiging als zodanig brengt nog geen zalig worden voor de genodigden mee.

Wanneer het waar zou zijn, dat alle genodigden tot *de bruiloft des Lams* zalig waren, dan zouden de meest gruwelijke godslasteraars, zoals de Schriftgeleerden en de Farizeeën die door de Heere Jezus slangen en adderengebroedsels worden genoemd of ook Judas, Ananias en Saffira en ontelbaar vele anderen als Kaïn, Ezau, Korach, Dathan en Abiram, Achan, ja zelfs Nebukadnézar en alle genodigde verworpenen, ook zalig zijn. Want die allen zijn uitdrukkelijk genodigd tot *de bruiloft des Lams*.

De vertalers van het N.B.G. kunnen zich er niet vanaf maken door te zeggen: Wij bedoelen hen die met een hemelse nodiging genodigd zijn. Dit is in de Heilige Schrift een onbekende nodiging. De Schrift spreekt wel van een hemelse róeping, maar niet van een hemelse nodiging. Trouwens zij hebben zelf Hebréeën 3 : 1 vertaald met: 'Heilige broeders, deelgenoten der hemelse roeping.' Dit is inconsequent, dan

hadden ze daar moeten vertalen: Deelgenoten der hemelse nodiging.

De Heere Jezus leert uitdrukkelijk in de gelijkenis van het Koninklijke bruiloftsmaal (en daar gaat het over in onze tekst) dat de Koning Zijn dienstknechten uitzond om de genodigden te roepen tot de bruiloft. Maar juist de genodigden wilden niet komen, want de Koning liet zeggen: "Zegt de genodigden: Alle dingen zijn gereed, komt tot de bruiloft."

Maar de Koning zei tot Zijn dienstknechten: "De bruiloft is wel bereid, doch de genodigden waren het niet waardig, Daarom gaat op de uitgangen der wegen en zovelen als gij er zult vinden, roept ze tot de bruiloft." - Mattheüs 22 : 1 t/m 9. Hoe zijn de genodigden dan *zalig*?

Uit de gelijkenis blijkt, dat juist de genodigden het zwaarst geoordeeld zullen worden, omdat zij het voorrecht hadden van genodigd te zijn, maar niet wilden komen.

Het is in de gelijkenis bovendien opmerkelijk, dat zij geroepen worden die zich op de uitgangen der wegen bevinden. Dat betekent dus op de kruispunten. In de grondtekst staat volgens deskundigen eigenlijk wegscheidingen.

Dat betekent dus, dat zij geroepen worden die zich op de kruispunten van hun leven bevinden, die bekommerd zijn over hun staat en zich angstig afvragen welke weg zij nu moeten inslaan om zalig te kunnen worden. En van dezen zegt de Heere Zelf, dat velen geroepen zijn, maar weinigen uitverkoren.

Men moet hier wel opletten, dat de Heere niet zegt dat er maar weinig uitverkorenen zijn, maar wel dat er maar weinig zijn als men let op de grote massa die op de een of andere wijze met het Evangelie in aanraking is gekomen.

Dat zijn niet alleen kerkgangers, maar praktisch allen die wel eens over een Kerk of over een Bijbel hebben horen spreken. Dat het desondanks een grote schare uitverkorenen zal zijn die niemand tellen kan, blijkt uit 7 : 9.

Zelfs in de allerdonkerste tijden van het tienstammenrijk van Israël had de Heere er nog zeventuizend overgelaten die hun

knieën niet voor Baäl gebogen hadden. - 1 Koningen 19 : 18. Wij hebben deze misleidende vertaling van het N.B.G. zo uitvoerig behandeld, omdat het zo ontzettend gevaarlijk is als we in de mening gaan verkeren dat we al gelukkig zijn als we maar genodigd worden tot *de bruiloft des Lams*.

Neen, laten we ons dan aan de oude, beproefde Statenvertaling houden: *Zalig zijn zij die geroepen zijn*, al brengen ook zij hier de hemelse roeping niet in het geding.

Hoevele malen worden in onze uitermate donkere tijden de heerlijkheid en de majesteit van Gods Woord niet wegvertaald! Vele malen zelfs op godslasterlijke wijze.

Onze tekst vervolgt met de woorden:

9b *En hij zeide tot mij: Deze zijn de waarachtige woorden Gods.*

Er moet toch bepaald wel een klemmende reden voor zijn dat Johannes weer zegt: *En hij zeide tot mij*.

Het wekt de indruk, dat hij de dienstknechten van de Heere Jezus, aan wie hij deze dingen (schrijven) tonen moet, er uitdrukkelijk bij wil bepalen dat al deze dingen en in het bijzonder die dingen die hij vanaf 19 : 1 gehoord heeft en die hij hun nu bekendmaakt, niet uit zijn fantasie voortgekomen zijn. Ja het heeft er de schijn van dat het zelfs voor hemzelf noodzakelijk was dat *de engel tot hem zeide: Deze zijn de waarachtige woorden Gods*.

We weten maar al te zeer hoe moeilijk zelfs Gods kinderen bij de *waarachtigheid* van deze dingen bepaald kunnen worden. En hoe de wereld der goddelozen hen bespot en hen belachelijk maakt met hun toekomstverwachtingen.

De praktijk van de overleggingen der goddelozen is: Beter één vogel in de hand dan tien in de lucht. Of, zoals de Heilige Schrift hun leven tekent: "Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij." - 1 Corinthe 15 : 32.

Vooraf in onze tijden wordt het geloof in Gods eeuwig oordeel of in Zijn belofte van eeuwige gelukzaligheid door de grote

massa volkomen uitgeblust of op z'n minst in twijfel getrokken.

Velen zijn nog wel ongerust, omdat hun geweten nog niet helemaal dichtgeschroeid is, maar in feite geloven zij toch niet in de vreselijke gestrengheid van Gods oordelen. Nog minder geloven zij in de onvoorstelbare gelukzaligheid die God bereid heeft voor degenen die Hem vrezen. Ja wat dit laatste betreft, uit deze woorden van de engel die tot Johannes andermaal spreekt, blijkt dat zelfs Gods uitverkorenen hieraan nog mank gaan. Want al is het dat God in beginsel hun de ogen geopend heeft voor hun rampzalige toestand van te leven buiten Zijn gemeenschap en zij enig begrip gekregen hebben van Zijn toorn die over de zonden geopenbaard zal worden, zo kunnen zij toch maar moeilijk tot de zekerheid des geloofs komen dat God hen genadig zal zijn; nog minder dat God zo'n grote zaligheid voor hen bereid heeft, zoals in deze eerste negen verzen van dit hoofdstuk door Johannes vermeld is.

Hoeveel te minder de beloften van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde en van het nieuwe Jeruzalem. - 21 : 1 en 2. Daarom zal God Die op de Troon zit, Zelf de zekerheid van deze zaligheid bevestigen met dezelfde woorden: "Deze woorden zijn waarachtig en getrouw." - 21 : 5b.

Trouwens hoe menigmaal blijken deze twijfel en deze vreze aanwezig te zijn in de harten der gelovigen in de Heilige Schrift? Niet alleen ten opzichte van het feit om tot de zekerheid des geloofs te komen, maar ook ten opzichte van de *waarachtigheid* van deze *woorden Gods*.

Daarom bevestigt de engel deze *woorden Gods* als met een eed, als hij zegt: *Deze zijn de waarachtige woorden Gods*.

Hij wil zeggen: De Heere bedriegt en misleidt u niet, al komt het u nog zo ongelooflijk voor.

Het is ook de engel die tot Johannes spreekt, blijkbaar wel bekend hoe de strijdende Kerk op deze geopenbaarde heerlijkheid zal reageren. Hij weet immers dat zij er zich niet de minste voorstelling van kan maken, omdat zij al deze dingen

nog ziet als door een spiegel in een duistere rede. - 1 Corinthe 13 : 12a.

Daarom herhaalt Johannes (op bevel van de Heilige Geest) ten behoeve van de strijdende Kerk aan wie hij deze dingen schrijven moet, nog eens: *En hij zeide tot mij.*

Nu kan een scherpzinnige lezer echter de vraag nog stellen: Op welke *woorden* doelt de engel? Ziet hij alleen op de woorden: "Zalig zijn zij die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams" of ziet hij op meerdere woorden?

Wij zijn van mening dat hij ziet op alle *woorden* die door Johannes gehoord zijn, sinds hij in vers één gezegd heeft: "Na dezen hoorde ik."

Het kan echter ook zijn, dat de engel in het bijzonder ziet op de woorden der grote schare in de hemel, die met een stem als van vele wateren en als een stem van sterke donderslagen het Halleluja uitgejubeld heeft, zeggende: "De Heere, de almachtige God, heeft het Koningschap over ons aanvaard." Over ons, in zonden ontvangen en geboren haters van God, over ons, ellendige en rampzalige zondaren.

Want dit is wel het meest onvoorstelbare en ongelooflijke voor een verlost uit het rijk der duisternis, dat God over zulke verdoemelijke en hatelijke zondaren wederom het Koningschap heeft willen aanvaarden. En dat zij bovendien (zoals een bruid aan haar man) in ondertrouw zijn gegeven aan Christus en gekleed zijn geworden als een bruid met rein, blinkend fijn lijnwaad en als Zijn vrouw mogen aanzitten aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams, dat de Vader voor Zijn Zoon bereid heeft.

Dit is misschien wel de hoofdoorzaak waarom Johannes tot tweemaal toe gezegd heeft: *En hij zeide tot mij.* De eerste maal vanwege de ongelooflijke zaligheid die God bereid heeft voor Zijn uitverkorenen, dat zij in een huwelijksrouw zijn verbonden met het Lam, de tweede maal omdat dit onvoorstelbare door de engel bevestigd wordt met een eed, zeggende: *Deze zijn de waarachtige woorden Gods.*

19 : 10a

Wij moeten erop letten, dat de engel Johannes geboden heeft: "Schrijf."

Aan wie? Aan de dienstknechten en dienstmaagden van de Heere Jezus, die nog in de strijdende Kerk vertoeven, die, zolang zij nog aan deze zijde van het graf zijn, voortdurend moeten ervaren dat zij vleselijk zijn en verkocht onder de zonde. - Romeinen 7 : 14b. En dat zij steeds te strijden hebben tegen de wet huns gemoeds, die hen gevangen neemt onder de wet der zonde. - Romeinen 7 : 23.

Zij horen wel (evenals David) dit lied der Duive op deze verre terebinten - Psalm 56 : 1 - maar hun geloof in hun verlossing is menigmaal nog zo zwak en de hemel voor hun geestelijk oog veeltijds nog zo duister en als met wolken bedekt, dat er geen gebed doordringen kan. Met de heilige Psalm dichters en veel anderen treuren en klagen zij meer over hun zondige aard en de duisternis van hun hart, dan dat zij zich zouden verblijden over deze zaligheid die hun hier voorgesteld wordt, te mogen aanzitten aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams.

Wanneer het nu nog over een hemel van hun verbeelding gegaan was, zoals zij die zich voorstellen, dan zouden zij zich misschien nog kunnen verheugen op de toekomstige zaligheid. Maar deze profetieën zijn voor hen als komende uit de derde hemel, waar onuitsprekelijke woorden gesproken worden, die het een mens niet geoorloofd is te spreken. - 2 Corinthe 12 : 4. Het is voor de strijdende Kerk als door een spiegel zien in een duistere rede. - 1 Corinthe 13 : 12a.

Dit is het waarom de engel tot Johannes gezegd heeft: *Deze zijn de waarachtige woorden Gods.*

Uit de samenstelling der teksten 6 t/m 9 blijkt naar ons gevoelen, dat de engel dit als een bijzondere afgezant van de Heilige Geest betuigd heeft, omdat dit gedeelte nog steeds de openbaring des Heiligen Geestes is.

10a *En ik viel neder voor zijn voeten om hem te aanbidden.*

19 : 10a

Voordat wij dit tiende vers in z'n geheel gaan verklaren, achten wij het noodzakelijk het enige tijd (hoe vreemd dit ook misschien schijnen moge) geheel terzijde te stellen, omdat het als een schakel is tussen de verzen 9 en 11.

Dat betekent een schakel tussen de roeping tot de bruiloft en de daadwerkelijke viering ervan. De daadwerkelijke viering der bruiloft zal geopenbaard worden in hoofdstuk 22 : 1 t/m 5. Al hetgeen er ligt tussen 19 : 9 en 22 : 1 is in feite voor- en voorbereiding tot de daadwerkelijke viering van het Avondmaal van de bruiloft des Lams.

In de strijdende Kerk heeft de roeping tot de bruiloft reeds plaatsgevonden vanaf het ogenblik dat God het Vrouwenzaad beloofd heeft Dat satans kop zal vermorzelen. - Genesis 3 : 15. Deze roeping is verzegeld geworden in de overwinning van de Heere Jezus aan het kruis en in Zijn opstanding uit de doden. Want in Hem zijn Gods waarachtige en rechtvaardige oordelen geopenbaard. En bij Zijn hemelvaart zijn in beginsel (blijkens 14 : 2) reeds de juichtonen gehoord dergenen die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams. Vanaf die tijd hebben in de strijdende Kerk de voorbereidingen tot de daadwerkelijke viering van de bruiloft plaatsgevonden. En onder de schaduwdienst van het oude Verbondsvolk zijn deze reeds uitgebeeld.

Daarom zijn ook de tijden die liggen tussen de eerste en de tweede komst van de Heere Jezus, op geheel enige wijze in deze gedeelten vanaf 19 : 9 tot 22 : 1 in beeld gebracht. Het duidelijkst zal dit blijken uit hoofdstuk 20, in het bijzonder uit de verzen 1 en 2, die geheel in overeenstemming zijn met Johannes 12 : 31b.

Nu wij dit op deze wijze voor de aandacht gesteld hebben, achten wij het noodzakelijk vooraf een algemeen overzicht en zo mogelijk enig inzicht te geven in de dingen die geschied zijn of nog geschieden zullen sinds de roeping tot de bruiloft en de daadwerkelijke viering ervan, zoals deze vermeld worden vanaf 19 : 9 tot 22 : 1, in verband gebracht met de din-

gen die geschied zijn of nog geschieden zullen vanaf de hemelvaart van de Heere Jezus tot Zijn wederkomen ten oordeel.

Het is wel opmerkelijk, dat vooraf de bruilofsstoet voor de aandacht gesteld wordt. Met aan de spits de Bruidegom, de Ruiter op het witte paard en Hem volgende naar de bruilofszaal Zijn bruid, ook gezeten op witte paarden.

Hieruit blijkt, dat de aardse bruiloften en huwelijken een uiterst zwakke afschaduwing zijn van dit Enige en Waarachtige Huwelijk. "Deze verborgenheid is groot", zegt Paulus in Efeze 5 : 32. En hij zei dit, ziende op Christus en Zijn Gemeente.

Wanneer er op de aarde een bruiloft gevierd wordt, slaan velen de bruilofsstoet gade, vooral als het een koninklijke bruiloft betreft. En zij die er op bijzondere wijze bij betrokken zijn, volgen de stoet naar de plaats waar het huwelijk voltrokken en ingezegend zal worden. Zij bewonderen ook de bruilofszaal waar de bruiloft gevierd zal worden.

Maar tot deze bruiloft worden alle Sionskinderen genodigd om te komen zien. Misschien worden dan hun ogen geopend voor hun ellendige en rampzalige trouwverbond dat zij met de vorst der duisternis, ja met de dood zelf, gesloten hebben. Dit blijkt uit Hooglied 3 : 11, waar geschreven staat: "Gaat uit en aanschouwt, gij dochteren van Sion, de koning Salomo met de kroon waarmee hem zijn moeder kroonde op de dag zijner bruiloft en op de dag der vreugde zijns harten."

Zoals aan dezen, zo wordt ook aan de Nieuwtestamentische dochteren Sions die zich nog in de strijdende Kerk bevinden, de bruilofsstoet van de meerdere Salomo getoond. Ook aan hen wier ogen geopend zijn om te zien, zal de Kroon getoond worden, waarmee Zijn Moeder (namelijk Jeruzalem dat boven is, ons aller Moeder - Galaten 4 : 26) Hem gekroond heeft op deze geheel enige bruiloft en de dag der vreugde Zijns harten. Hun ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid. - Jesaja 33 : 17a.

Een scherp zwaard zal uit Zijn mond uitgaan, opdat Hij daarmee de heidenen slaan zou, hen hoedende met een ijzeren roede, tredende de wijnpersbak van de wijn des toorns en der gramschap des almachtigen Gods, omdat zij van den beginne getracht hebben Hem Zijn bruid te ontroven.

Velen van Zijn kinderen hebben hierom tranen gestort, wanneer door foltering en met vuur en vlam getracht werd hen van hun geliefde Bruidegom te scheiden. Maar zij zijn op bijzondere wijze bekleed geworden met de klederen des heils en met de mantel der gerechtigheid en zijn alzo versierd geworden als een bruid met haar gereedschap. - Jesaja 61 : 10. Dit is voor velen van Zijn kinderen hun voorbereiding tot het vieren van de bruiloft.

Toen hun Bruidegom ten hemel gevaren was om hun deze plaats te bereiden, werd er te dien dage een grote vervolging tegen de Gemeente die te Jeruzalem was. - Handelingen 8 : 1. Daarom heeft de engel die in het midden des hemels vloog om het eeuwig Evangelie te verkondigen op de aarde, reeds in hoofdstuk 14 gezegd (dat is ten tijde dat de glorie Zijner hemelvaart geopenbaard is) dat de ure Zijns oordeels gekomen is - 14 : 6 en 7 - en dat Hij in beginsel de roede Zijns toorns zal openbaren over de grote stad Babylon.

Dit oordeel is in beginsel geopenbaard in de verwoesting van Jeruzalem. Daarom hebben wij van deze verwoesting reeds eerder gezegd, dat zij een schaduwbeeld is van het oordeel dat ten jongsten dage geopenbaard zal worden. Dit is op verschillende manieren in ons teksthoofdstuk en in hoofdstuk 20 vermeld.

Het blijkt echter niet alleen uit 14 : 7 dat de ure Zijns oordeels in beginsel reeds gekomen is in de verwoesting van Jeruzalem. Het blijkt ook uit de eerste zendbrief van de apostel Petrus, waarin hij in hoofdstuk 4 : 17 (als de apostel der besnijdenis - Galaten 2 : 7) schrijft aan de Joden die in de verstrooiing als vreemdelingen verkeren in Pontus, Galatië, Kappadocië, Azië en Bithynië: "Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van

het Huis Gods en indien het eerst van óns begint, welk zal het einde zijn dergenen die het Evangelie Gods ongehoorzaam zijn?"

Als hij zegt dat het oordeel begint van het Huis Gods, slaat dit naar ons gevoelen niet uitsluitend op het volk der Joden, maar ook op de verwoesting van de tempel. Want slechts één dag of enige dagén voor Zijn lijden en sterven heeft de Heere Jezus niet alleen gezegd dat de overste dezer wereld buitengeworpen zal worden, maar zeer beslist ook: "Nu is het oordeel dezer wereld." - Johannes 12 : 31a.

Daarom heeft 14 : 20 (nadat het eindoordeel geopenbaard is) in tegenstelling tot 19 : 15: "En de wijnpersbak werd buiten de stad getreden en er is bloed uit de wijnpersbak gekomen, tot aan de tomen der paarden, duizendzeshonderd stadiën ver."

In de verklaring van 14 : 20 hebben wij uitsluitend gewezen op haar geestelijke betekenis, betreffende de vertreding der Egyptenaren in de Rode Zee. Maar nu zijn zij zelf tot Sodom en Egypte geworden, omdat zij de Heere gekruisigd hebben blijkens 11 : 8 en zal dit oordeel aan hen zelf voltrokken worden. En daarom is in 14 : 20 de stad (Jeruzalem) in het geding gebracht.

En hieruit trekken wij de conclusie, dat de apostel Petrus deze eerste zendbrief geschreven heeft aan de Joden in de verstrooiing ten tijde van of zeer kort na de verwoesting van Jeruzalem. Dit kan blijken uit de genoemde tekst 1 Petrus 4 : 17, als hij zegt: "Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het Huis Gods." En daarom vervolgt hij: "En indien het eerst van ons begint (namelijk van het volk der Joden dat alleen bij de Wet en de ceremoniën grootgebracht is) wat zal het einde zijn dergenen die het Evangelie Gods ongehoorzaam zijn?"

Het is ons uiteraard bekend, dat de Statenvertalers en Calvijn en misschien wel alle theologen dit oordeel over het Huis Gods, zoals Petrus dit hier aanwijst, betrekken op de kastijdingen der gelovigen in het algemeen, maar hun mening in deze

delen wij beslist niet.

Ja de Statenvertalers komen zelfs met hun eigen verklaringen van deze tekst in conflict, daar zij voor hun verklaring verwijzen naar Lukas 23 : 31. En die tekst is in het geheel niet in overeenstemming met hun verklaring dat hier kastijdingen der gelovigen bedoeld worden. Want in Lukas 23 : 31 staat: "Want indien zij dit aan het groene hout doen, wat zal aan het dorre geschieden?" Hiermee bedoelt de Heere Jezus ongetwijfeld de Joden die Hem tot de kruisdood veroordeeld hebben.

Nu, hetgeen aan dit dorre hout geschied is, daarop ziet I Petrus 4 : 17. Wat aan dit dorre hout geschied is tijdens de belegering en de verwoesting van Jeruzalem, is zeer breedvoerig beschreven in de werken van Flavius Josephus door de geschiedschrijver Egesippus in zijn vijfde boek over de Joodse oorlogen, dat in het bijzonder handelt over de verwoesting van Jeruzalem.

Zij die deze beschrijving lezen, moeten wel tot de conclusie komen dat dit oordeel dat over Jeruzalem gekomen is, een afschaduwing geweest is van het oordeel dat aan het eind der tijden geopenbaard zal worden.

Wanneer Egesippus de jammer beschrijft die de Joden overkomen is ten tijde der belegering en tenslotte bij de verwoesting van de stad Jeruzalem, rijzen ons al lezende de haren te berge en zeggen wij: Dit is met geen pen te beschrijven.

Behalve de dodelijke honger en de dagelijkse moorden onder elkaar vanwege die honger, werden er alle dagen ongeveer 500 Joden gekruisigd. (Boek 5, hoofdstuk 19, pagina 70).

Er zijn volgens Egesippus te dien tijde meer dan 1.000.000 Joden te Jeruzalem vermoord of op andere wijze omgekomen. Van invloed op dit grote getal was, zegt hij, dat vele Joden uit de omgeving te dien tijde naar Jeruzalem gekomen waren om het Paasfeest te vieren.

Bovendien verhaalt hij in hoofdstuk 44, pagina 83, dat er tijdens de verwoesting van de tempel zeven bijzondere wondertekens plaatsgevonden hebben.

Hoe dit ook zij (de waarheid ervan laten wij in het midden)

één ding staat ongetwijfeld vast, dat het een uitzonderlijk zwaar oordeel geweest is dat over het volk der Joden en over de tempel en de stad gegaan is.

Opmerkelijk hierbij is hetgeen in 14 : 20 staat, dat de wijnpersbak buiten de stad getreden is en al ziet dit in de eerste plaats op het feit dat de Heere Jezus buiten de poort geleden heeft, toch is het opmerkelijk hetgeen Egesippus schrijft in zijn vijfde boek, hoofdstuk 19, dat er in de stad Jeruzalem geen plaats genoeg was om er elke dag 500 kruisen op te richten.

Als het oordeel over Jeruzalem al zo vreselijk geweest is, hoe zal het dan in het eindoordeel zijn? Ja hoe zal het zelfs zijn, als straks (binnen afzienbare tijd) de vier engelen ontbonden zullen worden, welke bereid zijn tegen de ure en dag en maand en jaar, opdat zij het derde deel der mensen zullen doden? - 9 : 15. Namelijk in de laatste en grootste wereldoorlog, als alle mogendheden met hun nucleaire bewapening in actie zullen komen?

Al werden wij maar eenmaal gedwongen om langs 500 van die gekruisigden te lopen en te aanschouwen hoe zij schreeuwen van onduidbare pijnen en in doodsbenauwdheid verkeren, zonder dat zij enig medelijden of enige vertroosting onder vinden, wat zou dat al vreselijk zijn. En dan daaraan voor eeuwig te moeten hangen zonder te kunnen sterven.

Nochtans zegt Petrus: Indien het eerst van ons begint, wat zal het einde zijn dergenen die het Evangelie Gods ongehoorzaam zijn? Alsof hij zeggen wil, daar schrijf ik liever niet over.

En hoe gemakkelijk zijn wij en alle mensen het Evangelie Gods ongehoorzaam?

En toch, zo wij gewillig zondigen, nadat wij de kennis der Waarheid ontvangen hebben, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden, maar een verschrikkelijke verwachting des oordeels en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden.

Om dit alles te ontgaan, is er maar één uitweg. Geloof in de verlossende liefde van de Heere Jezus Christus en vlucht tot de barmhartigheid Gods in Hem en gij zult zalig worden, want: "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve." - Ezechiël 33 : 11.

Wij hebben getracht, al is het uitermate gebrekkig, een weinig inzicht te geven in het vervolg van de hoofdstukken 19 en 20, zoals dit, ten opzichte van de oordelen die daarin geopenbaard zijn, betrekking heeft op het Nieuwtestamentische tijdperk. Voorts willen wij trachten al deze dingen te verklaren.

Wanneer Johannes in ons tekstgedeelte zegt: *En ik viel neder voor zijn voeten om hem te aanbidden*, dan blijkt daaruit, hoezeer hij in beroering is gekomen door de openbaring van deze wonderlijke dingen.

Men moet erop letten, dat hij niet zegt: En ik knielde neder. Of zoals de vertaling van het N.B.G. (naar ons gevoel en opnieuw fout) luidt: En ik wierp mij neder.

Wanneer iemand neerknielt of zich neerwerpt, verricht hij een bewuste daad, maar als men *neervalt*, dan wordt men ergens door getroffen. Hierom willen wij ons aan de Statenvertaling houden, die zegt dat hij *nedergevallen* is.

Toen hij dit gehoord had, is de spanning zo groot geweest, dat hij volkomen buiten zichzelf geraakt is. Hij wist blijkbaar op dat ogenblik niet goed meer wat hij deed.

Zoiets is ook Petrus overkomen op de berg der verheerlijking van Jezus. - Markus 9 : 6. Toen reeds zijn Johannes, Petrus en Jakobus op hun aangezichten ter aarde gevallen en dat slechts bij het verschijnen van een luchtige wolk, waaruit een stem voortkwam: "Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb, hoort Hem." - Mattheüs 17 : 5 en 6.

Hoeveel temeer reden is er dan nu voor zijn ontroering! Het is zelfs mogelijk dat hij niet eens geweten heeft of het de Heere

19 : 10a

Zelf was Die tot hem gesproken had of een engel. Dit kan blijken uit het antwoord van de engel.

Evenwel, als de glorie der openbaring zich op het allerhoogst zal verheffen, zál hij inderdaad *nedervallen voor de voeten van de engel* die hem al deze dingen getoond heeft. - 22 : 8.

Tot nu toe zijn hem (in deze openbaring des Heiligen Geestes) vanaf 15 : 1 wel vele wonderlijke dingen getoond, inzonderheid in deze laatste negen verzen, maar toch zijn deze alle slechts voorbereidingen geweest voor de daadwerkelijke openbaring van de bruiloft des Lams. Hoewel in feite alle openbaringen die hij ontvangen heeft vanaf het ogenblik dat hij in geestvervoering gebracht is op de dag des Heeren op het eiland Patmos tot nu toe, voorbereidingen geweest zijn voor de openbaring van het eeuwig oordeel over de goddelozen en voor de openbaring van de bruiloft des Lams.

Ja wij kunnen dit naar onze mening nog verder uitstrekken. In feite is de ganse Heilige Schrift op dit doel gericht, want : "De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil, ja ook de goddeloze tot de dag des kwaads." - Spreuken 16 : 4.

Toch kunnen wij de vraag stellen: Welke betekenis heeft deze hoge ontroering van Johannes, dat *nedervallen voor de engel* die hem deze dingen toonde, voor de strijdende Kerk? Wanneer deze gehele tekst er niet gestaan had, zou niemand der heiligen hem ooit gemist hebben. Ja dit hoofdstuk zou zelfs veel vlotter te lezen geweest zijn, als deze tekst er niet tussen had gestaan.

Naar onze overtuiging dient hij in de eerste plaats om Johannes te versterken, maar ook de strijdende Kerk van alle tijden, vanwege de wonderlijke dingen die nu voorts nog openbaard zullen worden. Deze zullen zó wonderbaar zijn, dat hij en de ganse strijdende Kerk er sprakeloos van zullen staan, als wezenloos. Wij kunnen niet bevatten wat ze te betekenen hebben.

Johannes wordt blijkbaar opgericht en vertroost door de woor-

19 : 10b en c

den van de engel.

10b *En hij zeide tot mij: Zie, dat gij dat niet doet, ik ben uw mededienstknecht en uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben; aanbid God.*

10c *Want de getuigenis van Jezus is de Geest der profetie.*

Dit is de derde maal dat Johannes in de teksten 9 en 10 zegt: *En hij zeide tot mij*. Het heeft veel weg van een liefelijke worsteling tussen deze dienstknecht des Heeren en Johannes. Ten eerste om bij hem wederom aan te dringen om te schrijven. Ten tweede om hem van de waarachtigheid van hetgeen hij gehoord heeft te overtuigen. Ten derde om hem voor te bereiden op de dingen die hem vervolgens geopenbaard zullen worden, namelijk:

De glorievolle bruiloftsstoet met de Bruidegom aan de spits en de bruiloftsgasten, de heirlegers der gezaligden in de hemel, die de Bruidegom volgen op witte paarden.

Vervolgens (in dit 19^e hoofdstuk) het tonen van de glorie Zijner majesteit in het verdelgen van Zijn en hun vijanden.

En daarna (in hoofdstuk 20) het tonen van de wonderbare en geheimenissvolle weg waarlangs Hij Zijn volk geleid heeft om te komen tot de bruiloftszaal, waarvan de glorie in hoofdstuk 21 geopenbaard zal worden.

Hieruit blijkt, dat het niet overbodig is dat er reeds in vers 9 gezegd is: "Deze zijn de waarachtige woorden Gods." Het is allemaal zo verheven alsof het een droomgezicht betreft.

De samenstelling van onze tekst, vooral van deze laatste twee gedeelten, is ook weer wonderbaar. Hieruit blijkt ten eerste, dat de Heilige Geest door deze dienstknecht de Heere Jezus verheerlijkt. Hij getuigt van de strijdende Kerk, dat zij *de getuigenis van Jezus* heeft.

Bovendien zegt hij dat deze *getuigenis van Jezus de Geest der profetie is*.

Deze *Geest der profetie* zal in het bijzonder in de laatste

hoofdstukken over Johannes uitgestort worden.

Tot zevenmaal toe zal hij getuigenis geven van hetgeen hij in deze wondere profetieën gezien heeft.

De Heere Jezus heeft hiervan getuigd, zeggende: "Hij (de Geest Die Ik u zenden zal van Mijn Vader) zal u in al de Waarheid leiden, want Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken én de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen." - Johannes 16 : 13 en 14.

Het is opmerkelijk dat deze dienstknecht des Heeren, kennelijk in verband met het komende profeteren van Johannes, gezegd heeft dat *de getuigenis van Jezus de Geest der profetie is*. Daarmee als het ware de woorden van de Heere Jezus overnemende, Die van de Heilige Geest gezegd heeft: "Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het u verkondigen." De Vader en de Zoon en de Heilige Geest hem voor de aandacht stellende, wijzende hem op:

De aanbedding van God.

De getuigenis van Jezus.

De Geest der profetie.

Er is nog een andere opmerkelijkheid in deze tekst, namelijk deze: Alleen de Nieuwtestamentische gelovigen worden in het geding gebracht. Dit in tegenstelling tot 22 : 9, waar de ganse strijdende Kerk voor de aandacht van Johannes gesteld wordt. Ook is het opmerkelijk dat Johannes zegt: "En ik viel neder voor zijn voeten." Hieruit kan de gevolgtrekking gemaakt worden dat Johannes er voor zichzelf nog niet zo van overtuigd geweest is dat hij met de engel te doen gehad heeft, die nu een- en andermaal tot hem gesproken heeft.

Nu hij echter tot hem gezegd heeft: *Ik ben uw mededienstknecht en uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben*, is naar ons gevoelen bevestigd dat hij een afgezant is van de Heilige Geest, op Wiens bevel hij de Heere Jezus verheerlijkt heeft in het tonen van Zijn bruid bekleed met het

19 : 10b en c

reine, fijne, blinkende lijnwaad.

Omdat de volle glorie van de bruiloft des Lams nog niet geopenbaard is, zegt hij, dat zij *de getuigenis van Jezus hebben* en dat dit *de Geest der profetie is*.

Wanneer echter de volle glorie van de bruiloft des Lams aan Johannes geopenbaard zal worden, namelijk "een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de Troon Gods en des Lams" - 22 : 1 - dan maakt de engel die hem deze dingen toont zich op een andere wijze aan Johannes bekend. Dan zegt hij niet (zoals in onze tekst): *Ik ben uw mededienstknecht en uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben* (alleen de Nieuwtestamentische Gemeente in het geding brengende) maar dan zegt hij: "Ik ben uw mededienstknecht én uwer broederen, der profeten, en dergenen die de woorden dezes Boeks bewaren." - 22 : 9. Met deze woorden stelt hij hem alsdan het ganse geslacht der uitverkorenen voor de aandacht.

Uit het feit dat Johannes in onze tekst niet gezegd heeft: En ik viel neder voor de voeten van de éngel, zouden ook wij de gevolgtrekking kunnen maken, dat het nog niet zo zeker is dat het een engel is die nu een- en andermaal tot hem gesproken heeft. We hebben er echter wél op te letten dat hij die tot hem spreekt, niet zegt: Ik ben uw medebroeder, maar: *Ik ben uw mededienstknecht en uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben*.

Omdat Johannes de naam engel nu niet noemt, zou men ook van mening kunnen zijn, dat het dezelfde stem is die vanuit de Troon gesproken heeft: "Looft onze God."

Ook zou iemand kunnen zeggen: Wat heeft het voor zin te weten wie het is die tot Johannes gesproken heeft? Het komt er maar op aan wát hij gesproken heeft. En daarin is niets verborgens. Dit kan door een ieder begrepen worden. Doch deze mening delen wij niet. Op deze wijze zouden we Gods Woord op één lijn stellen met een mensenwoord en menen dat we het met ons natuurlijk verstand best begrijpen kunnen.

Maar wij zijn voorzeker zeer veel minder dan Agur, de zoon van Jake, die van zichzelf gezegd heeft: "Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand en ik heb geen mensenverstand en ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend." - Spreuken 30 : 1 t/m 3.

De glorie van Gods Woord ligt oneindig veel hoger dan welk mensenwoord ook. Wij zijn er volslagen geestelijk blind voor. Van nature menen wij vele dingen wél te kunnen verstaan. Wanneer b.v. de dichter van Psalm 49 in vers 5b zegt: "Ik zal mijn verborgen rede openen op de harp" en ook Asaf in Psalm 78 : 2b zegt: "Ik zal verborgenheden overvloedig uitstorten van oudsher" dan brengen ze beiden (naar de mening van ons verdorven verstand) in 't geheel geen verborgen dingen voort, maar alleen dingen die we allang wisten.

Hoe meer echter een gekende van God door de Heilige Geest in de Heilige Schrift wordt ingeleid, hoe blinder hij in zichzelf wordt.

Gods Woord blijft altijd gelijk aan een akker waarin schatten verborgen zijn - Mattheüs 13 : 44 - die alleen door opgraven verkregen en gevonden kunnen worden. Er is naar ons gevoelen niet één woord in de ganse Heilige Schrift, dat door ons op de rechte wijze verstaan kan worden zonder de verlichting des Heiligen Geestes.

Want al de Schrift is van God ingegeven en is nuttig tot lering, tot wederlegging (namelijk van de dwaalleraars), tot verbetering (namelijk van ons verdorven bestaan) en tot onderwijzing, opdat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden zouden verzaken om matig, rechtvaardig en godzalig te leven in deze tegenwoordige wereld. - Titus 2 : 12; 2 Timotheüs 3 : 16. "Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust." - 2 Timotheüs 3 : 17.

Daarom zeggen wij: Alle woorden van God, vervat in de ganse Heilige Schrift, behoren tot die keurcollectie van woorden die verzameld zijn in het van eeuwigheid verzegelde Boek dat van oorsprong verzegeld is met zeven zegelen.

19 : 10b en c

God heeft die echter bekend willen maken tot Zijn eer en tot zaligheid dergenen die Hij van eeuwigheid heeft uitverkoren tot zaligheid. Het zijn woorden der wijsheid en der kracht Gods. - Johannes 1 : 1; 1 Corinthe 1 : 24b.

Daarom heeft de Prediker gezegd: "De woorden der wijzen zijn gelijk prikkelen en gelijk nagelen, diep ingeslagen door de meesters der verzamelingen, die gegeven zijn van de enige Herder." - Prediker 12 : 11.

Voorts moeten we erop letten, dat in vers 10b niet staat: die van Jezus getuigd hebben, maar: *die de getuigenis van Jezus hebben*. Dit is een beslissend verschil, want getuigen van Jezus doen zeer veel mensen, maar niet altijd uit een levend geloof. Maar *de getuigenis van Jezus is de Geest der profetie*. En dat is *de Geest* Die alleen zij ontvangen, die Hem door een levend geloof ingelijfd zijn.

Op deze wijze ligt ook in deze tekst de verheerlijking van de Heere Jezus door de Heilige Geest, want het is de Heilige Geest Die van Jezus getuigt in de harten Zijner uitverkorenen. De Heere Jezus heeft dit ook gezegd: "Wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Dien Ik u zenden zal van de Vader, namelijk de Geest der Waarheid, Die van de Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen en gij zult ook getuigen, want gij zijt van den beginne met Mij geweest." - Johannes 15 : 26 en 27.

Vandaar dat dit spreken van deze dienstknecht des Heeren tot Johannes een sprake des Heiligen Geestes is. Dit temeer omdat dit gedeelte der Openbaring de openbaring des Heiligen Geestes is.

Voorts is het zeer belangrijk, dat het op deze wijze gezegd is, want uit deze samenstelling van woorden blijkt dat zij van Goddelijke oorsprong zijn. Daarom heeft de *mededienstknecht* ook gezegd: *Aanbid God*. Want dat kunnen alleen zij (althans in waarheid en oprechtheid) *die de getuigenis van Jezus* in hun hart *hebben*. Alleen in Hem is er verhoring mogelijk.

En zij *die de getuigenis van Jezus* in hun hart *hebben*, hebben

ook in meerdere of mindere mate *de Geest der profetie*, zegt onze tekst.

Daarom zal Johannes na dit onderricht van deze dienstknecht des Heeren (in aansluiting op hetgeen hij gehoord heeft van de heerlijkheid van de bruiloft des Lams) ook gaan profeteren van de dingen die hij gezien heeft, die aan de daadwerkelijke vreugde van de bruiloft des Lams vooraf zullen gaan. Daarom zal hij nu en vervolgens tot negenmaal toe zeggen : "En ik zag." Te weten in 19 : 11, 17 en 19. In 20 : 1, 4, 11 en 12. In 21 : 1 en 2. Hierin profeteert hij van de dingen die hij gezien of gehoord heeft of die hem getoond zijn.

Het vervolg van onze tekst is dan ook:

11a En ik zag de hemel geopend.

Ook in deze woorden is naar de mening van ons verdorven en verblind verstand geen enkel geheimenis verborgen. Johannes heeft al zo vele malen hemelse gezichten gezien en dit zal het laatste nog niet zijn, zou de natuurlijke mens kunnen zeggen. Daarin is geen enkel geheimenis verborgen.

Wanneer wij echter zo denken of spreken, geven wij juist hierdoor onze volslagen blindheid te kennen. Want er zijn geen woorden of zinsneden in de Bijbel, die geen geheimenis bevatten. Zo ook deze woorden van ons tekstgedeelte niet. Wij willen trachten dit aan te tonen. We willen daartoe op de volgorde der openbaring letten.

Wanneer het de Heere behaagt onze ogen te openen en ons verstand te verlichten, zullen we de glorie der geheimenissen zien die (in verband met ons tekstgedeelte) in de volgorde der openbaringen verborgen is. Dan zal gaan blijken dat elke openbaring en elk gezicht, door Johannes ontvangen, telkens van hogere orde is, maar bovendien dat de openbaring haar hoogste glorie en rustpunt bereiken zal, als God, alles en in allen zijnde, geopenbaard zal worden.

Reeds in de verklaring van 4 : 1 hebben wij gezegd: Deze

openbaring die nu gaat volgen, is van hogere orde dan de vorige.

Vóór deze was aan Johannes de wandeling van de Zoon des mensen tussen de gouden kandelaren getoond. Die gouden kandelaren waren het symbool van Zijn Kerk op de aarde. Dat was de directe openbaring van de Heere Jezus, wandelende in Zijn strijdende Kerk. Maar de openbaring die in hoofdstuk 4 een aanvang neemt, is van hogere orde.

Hoewel in de openbaring van de Zoon des mensen in Zijn wandeling op de aarde (tussen de gouden kandelaren) de diepste geheimenissen van het Heilige Wezen des Allerhoogsten geopenbaard zijn, zo zijn nochtans de verborgenheden van Gods eeuwige Vrederaad voor de mens (tot dan toe) een verzegeld Boek gebleven.

Dit is het, waarom aan Johannes met de aanvang van hoofdstuk 4 (in de openbaring des Vaders) een geopende deur gegeven is, opdat hij door die geopende deur een blik zou kunnen slaan in die verborgenheden van Gods eeuwige Vrederaad.

Toen is hem getoond op welke wijze dat verzegelde Boek geopend is. Opdat in deze hogere openbaring aan hem en door hem aan de strijdende Kerk (die hij tevoren met de Zoon des mensen doorwandeld heeft) getoond zal worden hetgeen na dezen geschieden moet.

En van hieruit is hem wederom een openbaring van hogere orde gegeven, die aangevangen is in hoofdstuk 8. Namelijk de openbaring des Zoons, heengaande naar het altaar waarop Hij geofferd zal worden ter verzoening van de zonden van Gods uitverkoren volk.

In het blazen der bazuinen des alarmgeklanks is deze strijd voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld.

En in hoofdstuk 14 heeft hij wederom een openbaring van hogere orde ontvangen, namelijk het Lam, aanvankelijk door hem gezien als een Lam, staande als geslacht, in het midden van de Troon en van de vier dieren en in het midden der ouderlingen - 5 : 6 - maar nu als de gekroonde Overwinnaar,

19 : 11a

staande op de berg Sion en met Hem Zijn 144000 gekochten van de aarde. - 14 : 3.

In de openbaring van hoofdstuk 15 heeft hij wederom een openbaring van hogere orde ontvangen, namelijk: in de openbaring des Heiligen Geestes werd de tempel van de tabernakel der getuigenis in de hemel geopend. - 15 : 5 - opdat hem de grote en wonderlijke werken des Heeren, des almachtigen Gods, door de Heilige Geest getoond zullen worden. - 15 : 3b. Niet alleen in de openbaring Zijner oordelen, maar bovenal in het Avondmaal van de bruiloft des Lams, hetwelk voor het Lam en voor Gods uitverkorenen bereid is.

En in een nog hoger stijgende orde der openbaring zegt Johannes in ons tekstgedeelte: *En ik zag de hemel geopend.*

Nu geen blik door een geopende deur, geen gezicht op de berg Sion, niet slechts de tempel van de tabernakel der getuigenis geopend in de hemel, maar *de hemel geopend* en daarin de triomferende Ruiters op het witte paard in Zijn volle overwinningsglorie, omstuwd door de heirlegers in de hemel om met Hem Zijn glorievolle overwinning te gaan vieren.

En nog is het einde van deze glorie niet volkomen, want de openbaring des Drieënigen Gods zal wederom van hogere orde zijn. Alsdan zal hem de volle majesteit des Drieënigen Gods getoond worden. Hij, gezeten op een grote, witte Troon, om Zijn majesteit voor aller schepselen oog te openbaren.

En nog is dit het einde niet, want als de majesteit van God, alles en in allen zijnde, geopenbaard zal worden, zal deze openbaring wederom van hogere orde zijn.

Dan zal hem niet alleen de heilige Stad getoond worden, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit de hemel, toebereid als een bruid die voor haar man versierd is - 21 : 2 - maar bovendien zal hem alsdan getoond worden die zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de Troon Gods en des Lams. En in het midden van haar straat de Boom des Levens. - 22 : 1 en 2a.

De geheimenissen en de glorie van onze tekst zijn groot.

19 : 11b

Evenwel de glorie en de geheimenissen van het volgende tekstgedeelte zullen zo mogelijk nog groter zijn.

11b *En ziet, een wit paard.*

Vooraf de woorden *en ziet* zijn in dit tekstgedeelte van grote betekenis. Het is een uitroep van verbazing.

Hij is al eerder in verbazing gebracht bij het zien van dit *witte paard*. Dat was in de ontsluiting van het eerste zegel van het verzegelde Boek. Reeds daar heeft hij als in vervoering uitgeroepen: "En ik zag en ziet, een wit paard." - 6 : 2.

Maar nu hij in de geopende hemel dit *witte paard* ziet, heeft het er de schijn van dat hij volkomen vergeten is dat hij dit *witte paard* reeds eerder gezien heeft. Het is alsof het geheel uit zijn gedachtensfeer en uit zijn gezichtsveld verdwenen is.

Wat zouden wij nu bij dit *zien* verwacht hebben?

Namelijk dit, dat hij in heilig enthousiasme en vol verbazing uitgeroepen zou hebben: 'En ziet ..... hét witte paard.' Want dat heeft hij sinds de aanvang van de heilige oorlog in het geheel niet meer gezien. Ja er is zelfs niet met één woord meer sprake van geweest. En nu wordt het door hem (in de geopende hemel) plotseling weer gezien.

Dat hij zijn verbazing over dit *witte paard* niet met meer enthousiasme te kennen geeft, is niet omdat hij geen parallel weet te trekken tussen dit *paard* en het *paard* dat hij in de ontsluiting van het eerste zegel gezien heeft, want dat ziet hij wel aan de Ruiters Die erop zit. Deze had in de aanvang een boog ten teken dat Hij ten strijde ging trekken. En nu Hij als Overwinnaar uit de strijd teruggekeerd is, nu ziet Johannes dat Zijn kleed met bloed geverfd is. - 19 : 13.

En toch is zijn reactie nu: *En ziet, een wit paard*. Alsof hij het nooit eerder had gezien.

En juist in deze reactie van Johannes is de glorie der samenstelling van dit tekstgedeelte verborgen.

In de woorden *en ziet* geeft hij zijn verbazing niet te kennen

over het *witte paard* als zodanig, maar over het aanschouwen van de Ruiters Die erop zit, gekroond met vele Koninklijke hoeden en de overige tekenen van Zijn Koninklijke waardigheid die Hij in Zijn glorievolle overwinning over de ruiters op het rode paard met zijn gevolg behaald heeft.

Het is het teken van onze aardsgezindheid en van onze onvolwassenheid in de kennis van onze Heere Jezus Christus, dat wij veel meer aandacht geschonken zouden hebben aan het zien van het *witte paard* dan aan de glorievolle Ruiters Die erop gezeten is. Wij zouden ongetwijfeld in verbazing uitgeroepen hebben: 'Ziet, hét witte paard.'

Uit dit schijnbaar onbetekenende verschil tussen 'het' of 'een' blijkt wederom de onbegrijpelijke glorie van de samenstelling van Gods Woord. Dit temeer, omdat desondanks hét *witte paard* toch in het geding gebracht wordt.

Wanneer Johannes in verbazing uitroept: *En ziet, een wit paard*, blijkt toch zijn verbazing wel enigszins betrekking te hebben op hét *witte paard*, maar om zo te spreken slechts zijdelings, als in het voorbijgaan. Zijn oog is onmiddellijk gericht op Hem Die erop gezeten is.

Toch, als het zien van dit *witte paard* van geen enkel belang geweest zou zijn, noch voor Johannes noch voor de strijdende Kerk, zou dit tekstgedeelte ongetwijfeld op een andere wijze samengesteld zijn. Dan zouden de woorden *en ziet* pas later in het tekstgedeelte gevolgd zijn, namelijk op deze wijze: 'En ik zag de hemel geopend en ik zag een wit paard.' En dan pas: 'En ziet, Die daarop zat ....'

Uit deze samenstelling van woorden blijkt, dat het *witte paard* tijdens de gehele, heilige oorlogsvoering van de Ruiters Die erop gezeten is, voor het oog van Johannes, ja voor het oog van de strijdende Kerk, verborgen is gebleven. Dat betekent dat de wezenlijke strijd van de Ruiters op het *witte paard* met de vorst der duisternis die gezeten is op het rode paard, voor de mens verborgen is gebleven.

Wij zullen Zijn strijd nimmer, nimmer, nimmer kunnen peilen

19 : 11b

of doorgronden. Zelfs Zijn discipelen die Zijn lijden van zo nabij hebben meegemaakt, hebben het niet begrepen.

Twee van hen zeiden in hun verblindheid tot Hem: "Wij hoopten dat Hij was Degene Die Israël verlossen zou." - Lukas 24 : 21a. Alsof zij wilden zeggen: Maar daar is niets van terechtgekomen.

Zij geloofden wel in Hem en hun hoop was wel op Hem gevestigd, maar Zijn lijden is een diep mysterie voor hen gebleven.

En zo zal het de ganse strijdende Kerk vergaan, totdat het volmaakte gekomen zal zijn. Dan zullen zij Hem kennen gelijkkerwijs zij ook van Hem gekend zijn. - 1 Corinthe 13 : 12.

Het had er voor de discipelen (ja het heeft er voor de ganse strijdende Kerk van alle tijden) de schijn van dat de satan regeerend vorst en triomfator is. Waar is voor hen de glorie van de Ruiters op het *witte paard* gebleven in Zijn lijden en sterven?

De satan heeft als een adderslang op de weg het pad van deze Ruiters gadegeslagen en het *paard* in de verzenen gebeten, zodat zijn Berijder achterovergevallen is. - Genesis 49 : 17.

De Prediker heeft reeds gezegd, dat hij knechten te paard heeft gezien en vorsten, gaande als knechten op de aarde. - Prediker 10 : 7.

Deze Vorst was tijdens Zijn vernedering veracht en de onwaardigste onder de mensen. - Jesaja 53 : 3a. God heeft Hem (opdat Hij onze ongerechtigheden verzoenen zou) niet staande gehouden in de strijd en Zijn Troon ter aarde nedergestoten - Psalm 89 : 44 en 45 - zodat Hij in het graf weggezonden is.

Voor het oog der wereld is Hij niet Jeruzalem binnengereden, gezeten op het *witte paard*, maar op een geleend ezeltje. Maar deze vernedering is reeds een triomftocht voor Hem geworden, waaraan de satan zich ten dode toe geërgerd moet hebben. - Mattheüs 21 : 1 t/m 17. Bevreesd geworden, heeft hij bij monde van de Farizeeërs gezegd: "Ziet, de gehele wereld gaat Hem na." - Johannes 12 : 19.

Vanwege satans grondige kennis van de Heilige Schrift moet

hij het aangevoeld hebben, dat al is het dat hij het *paard* in de verzenen gebeten heeft, zodat zijn Berijder achterovergevallen is en Zijn ondergang nu te verwachten is, deze vernedering, nu op een armelijk ezeltje Jeruzalem te moeten binnenrijden, voor Hem geworden is tot een triomftocht die Hem kon versterken en voorbereiden voor de laatste beslissende slag die nu gestreden staat te worden.

Satan wist dat er geschreven staat: "Verheug u zeer, gij dochter Sions! Juich, gij dochter Jeruzalems! Ziet, uw Koning zal tot u komen, rechtvaardig en Hij is een Heiland; arm en rijdende op een ezel en op een veulen, een jong der ezelingen." - Zacharia 9 : 9.

En Hij zal de paarden (het rode, het zwarte en het vale paard) waarop Zijn tegenstanders vertrouwd hebben, met hun krijgswapenen uitroeien uit Efraïm en Jeruzalem en de heidenen van vrede spreken en Zijn heerschappij zal zijn van zee tot aan zee en van de rivier (de Eufraat) tot aan de einden der aarde. - Zacharia 9 : 10.

En mede daarom roept Johannes als in verbazing uit: *En ziet, een wit paard*. Nu geen armelijk ezeltje, maar een *wit paard*. Het symbool van Zijn Koninklijke waardigheid. Een glorie die van eeuwigheid verborgen is gebleven in het met zeven zegelen verzegelde Boek, maar die geopenbaard is in de tijd, reeds in de ontsluiting van het eerste zegel.

Nochtans heeft het er in de tijd de schijn van gehad dat deze glorie en deze Koninklijke waardigheid van de Ruiter op het *witte paard* ten ondergegaan waren in een ongelijke strijd, omdat de Ruiter op het *witte paard* (Zichzelf vernietigd hebbende, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, de mensen gelijk geworden zijnde - Filippensen 2 : 7) Zich in geloofsvertrouwen op de hulp Zijns Vaders in deze strijd geworpen heeft, want het heeft de Vader behaagd de vastigheid van Zijn Troon niet te vestigen op Zijn almacht van eeuwigheid, maar op gerechtigheid en gericht. - Psalm 89 : 15a en Psalm 97 : 2.

19 : 11c

Nochtans: "Het begin Uws Woords is waarheid en in der eeuwigheid is al het recht Uwer gerechtigheid." - Psalm 119 : 160.

En zo ziet Johannes in de geopende hemel de herstelde Koninklijke waardigheid van de Knecht des Heeren gesymboliseerd in het *witte paard*.

Iets van deze verhoging van de Ruiters op het *witte paard* is reeds afgeschaduwd in de geschiedenissen van Mordechaï, toen hij bekleed is geworden met het kleed hetwelk de koning placht aan te trekken en op het paard gezet is waarop de koning placht te rijden en wien de koninklijke kroon op het hoofd gezet werd. - Esther 6 : 8. En vanwege deze koninklijke waardigheid die hem is gegeven, is de tijd voor hem gekomen om zijn vijanden en de vijanden zijns volks te verderven. - Esther 8 : 5 t/m 7.

Alzo zal de glorie van deze meerdere Mordechaï nu openbaar worden in het vervolg van dit hoofdstuk, want in vers 11c staat:

11c *En Die op hetzelfde zat, was genaamd: Getrouw en Waarachtig.*

Getrouw is Hij van den beginne geweest in het beschermen en bewaren van Gods uitverkorenen tegen de listen des duivels. En tot in der eeuwigheid zal Hij *getrouw* blijven aan Zijn genadeverbond met hen.

Maar Zijn *waarachtigheid* zal Hij betonen in Zijn oordelen over het beest en over de koningen der aarde en over de valse profeten die gedurig oorlog tegen Hem en tegen Zijn gunstgenoten gevoerd hebben.

Als *waarachtig* Mens is Hij *getrouw* geweest in Zijn gehoorzaamheid aan God, Zijn Vader en *waarachtig* in Zijn getuigen tegen allen die Hem tegenstonden.

Het is evenwel wonderlijk dat Hij nu pas met deze gloriename genoemd wordt. En toch blijkt hier weer de glorie der sa-

menstelling van Gods Woord. Want toen deze zelfde Ruiters op het witte paard door Johannes gezien is in de ontsluiting van het eerste zegel van het verzegelde Boek, is Hij met deze namen niet bekendgemaakt aan de strijdende Kerk, hoewel Hij toch van eeuwigheid, als Eenswezens zijnde met de Vader, *Getrouw en Waarachtig* genoemd is.

Maar in Zijn vernedering heeft Hij Zichzelf vernietigd en heeft Hij deze glorievolle titels in Zijn waarachtig menselijke natuur, als waarachtig Mens zijnde, verworven, Zijn uitverkorenen een voorbeeld nalatende, opdat zij in Zijn voetstappen zouden wandelen.

Daarom heeft Hij de diep gezonken Gemeente van Laodicéa gewezen op Zijn *getrouwheid en waarachtigheid*, omdat zij zozeer van deze heerlijke deugden waren afgeweken. - 3 : 14. In Zijn vernederde staat heeft Hij inzonderheid aan Zijn discipelen getoond wat *getrouwheid en waarachtigheid* in de ogen Zijns Vaders te betekenen hebben, namelijk *getrouwheid* aan God tot in de dood en *waarachtig* zijnde in al Zijn woorden.

Zijn *getrouwheid* heeft Hij betoond in het verlossen van Gods uitverkorenen uit de macht des duivels en Zijn *waarachtigheid* in het vervullen van al Zijn beloften en toezeggingen aan allen die zich aan Hem als hun enige Zaligmaker toevertrouwd hebben.

Welk een onuitsprekelijke vertroosting is er voor al Gods volk in deze namen van hun Heiland verborgen. Als de duivel hen wijst op hun oneindige schuld voor God en hij hen hierom benauwt en beangstigt, mogen zij in een waarachtig geloven en hopen hun vertrouwen op Hem stellen, wetende dat Hij *Getrouw en Waarachtig* is, dat Hij ons de zonden vergeeft en ons reinigt van alle ongerechtigheid. - 1 Johannes 1 : 9.

11d *En Hij oordeelt en voert krijg in gerechtigheid.*

Dit vloeit dus voort uit Zijn *getrouwheid* en uit Zijn *waarachtigheid*, want Hij is *getrouw* en *waarachtig* in Zijn be-

loften aan Zijn uitverkorenen, maar Hij is ook getrouw en waarachtig in het uitvoeren van Zijn oordelen over allen die niet gewild hebben dat Hij Koning over hen zou zijn, die Hém bespot en gehoond hebben en Zijn uitverkoren volk verdrukt en vervolgd hebben.

In dit hoofdstuk en in de drie volgende zal dit op het allerluis-terriekst geopenbaard worden.

Evenwel hebben we hierbij een duidelijk onderscheid te maken tussen Zijn strijd die Hij als waarachtig Mens op de aarde met de machten der duisternis gestreden heeft en deze in ons tekstgedeelte aangekondigde *krijg* nu Hij verheerlijkt is. Want (en nu komt weer de glorie der samenstelling van Gods Woord aan het licht) die aanvankelijke strijd die Hij met de machten der duisternis gestreden heeft en ook Zijn triomfen die Hij hierin behaald heeft, zijn alle vermeld in de openbaring des Zoons in de hoofdstukken 8 t/m 14.

Noch Zijn *oordelen* waarmee Hij de Farizeeën en alle onbekeerlijke goddelozen vervloekt heeft tijdens Zijn omwandeling op de aarde in Zijn vernederde staat, noch Zijn *gerechtigheid* waarmee Hij in de Joodse Raad en in het rechthuis van Pilatus *krijg gevoerd* heeft, noch Zijn *gerechtigheid* die Hij, hangende aan het kruis geopenbaard heeft, zullen nu en in de volgende hoofdstukken in het geding gebracht worden.

Ten eerste niet omdat er in 16 : 17 gezegd is: "Het is geschied." Ten andere niet omdat dit de openbaring des Heiligen Geestes is.

Onze tekst zegt niet: Die oordeelt en krijg voert, maar: *En Hij oordeelt en voert krijg.*

Alzo getuigt de Heilige Geest van Christus en gaat Hem wederom verheerlijken in deze openbaring. Hierom, al is er ook gezegd "het is geschied", deze openbaringen zullen toch behoren tot het tonen van de dingen die haast geschieden moeten. Maar zo, dat de Heilige Geest de woorden "het is ge-

schied” betreft op het volbrachte werk van de Heere Jezus op het kruis, omdat aldaar in beginsel het blazen der zevende of laatste bazuin heeft plaatsgevonden.

Daarom, wanneer ons tekstgedeelte zegt: *En Hij oordeelt en voert krijg in gerechtigheid*, zal dit betrekking hebben op het ganse Nieuwtestamentische tijdperk vanaf het ogenblik dat Hij ten hemel gevaren en verheerlijkt is aan de rechterhand Zijns Vaders, totdat Hij wederkomen zal op de wolken des hemels om te *oordelen* de levenden en de doden.

Vandaar is het dat Johannes Hem (in deze openbaring des Heiligen Geestes) al onmiddellijk na Zijn hemelvaart in de geopende hemel ziet als de glorievolle Overwinnaar, zittende op een wit paard, ten teken dat Hij Zijn oorspronkelijke heerlijkheid wederom verkregen heeft - Johannes 17 : 5 - om nu voorts Zijn *oordelen* te gaan openbaren *en krijg te gaan voeren in gerechtigheid*.

Het is de Heilige Geest Die in de Nieuwtestamentische tijdsperiode deze glorie van de Overwinnaar aan de strijdende Kerk zal gaan openbaren. Daarom zijn deze *oordelen* en deze *krijg* direct na Zijn hemelvaart geopenbaard.

Het krachtigste bewijs hiervan is geopenbaard in de verwoesting van Jeruzalem en in de verstrooiing van Israël onder de heidenen.

En deze Zijn *oordelen* en Zijn *krijg* zet Hij (als afschaduwing van Zijn beslissende *oordeel* ten jongsten dage) voort tot aan het einde der wereld.

Dit is bij het blazen der vijfde en zesde bazuin in hoofdstuk 9 ook geopenbaard. Zij behoren tot het Kroningsfeest van de Heere Jezus en zijn tot verheerlijking van Zijn glorievolle overwinning op het rijk der duisternis. Dit blijkt beslissend uit hoofdstuk 14, want als aldaar deze glorie en Zijn verheerlijking op de berg Sion aan Johannes en door hem aan de strijdende Kerk getoond worden, zegt de engel (die in het midden des hemels vliegt om het eeuwig Evangelie te verkon-

19 : 11d

digen aan allen die op de aarde wonen) met een luide stem roepende: "Vreest God en geeft Hem heerlijkheid, want de ure Zijns *oordeels* is gekomen." - 14 : 7 en 8.

Hij zegt niet: 'zál komen', maar: "is gekomen", namelijk direct nadat aan Johannes Zijn verheerlijking op de berg Sion geopenbaard is en de engel nog in het midden des hemels vliegt om het Evangelie te verkondigen degenen die op de aarde wonen, aan alle natie en geslacht en taal en volk.

En dientengevolge wordt ook in dit 14^e hoofdstuk vervolgens dezelfde volgorde des *oordeels* en der openbaring van Zijn *gerechtigheid* geopenbaard als in hoofdstuk 19. Met aan het einde van beide hoofdstukken de openbaring van het laatste *oordeel* hetwelk in het bijzonder de openbaring van Zijn *gerechtigheid* zal zijn, als Hij komen zal op de wolken des hemels om te *oordelen* de levenden en de doden. - 14 : 14 t/m 20 en 19 : 17 t/m 21.

Buitengewoon schoon en in overeenstemming met deze verklaring heeft de Heidelbergse Catechismus dit onder woorden gebracht in vr. en antw. 51.

Zij vraagt aldaar: Wat nuttigheid brengt ons deze heerlijkheid van ons Hoofd Christus? (Zij ziet dus op de heerlijkheid van Zijn hemelvaart).

En dan antwoordt zij: Eerstelijk dat Hij door Zijn Heilige Geest in ons, Zijn lidmaten, de hemelse gaven uitgiet. Daarna dat Hij ons met Zijn macht tegen alle vijanden beschut en bewaart.

En op welke wijze beschut en bewaart Hij dan de Zijnen?

En dan zeggen wij: Lees ons tekstgedeelte. Door *te oordelen en krijg te voeren in gerechtigheid*, namelijk tegen Zijn en al onze vijanden.

Daarom zijn de woorden van ons tekstgedeelte in feite een openbaring van de zegepraal van de Heere Jezus, die zich uitstrekt en zich voorts zal uitstrekken over Zijn ganse Nieuwtestamentische Gemeente. En omdat de Heilige Geest in dit

hoofdstuk de Heere Jezus verheerlijkt, wordt hierin vervuld hetgeen de Heere Jezus gezegd heeft: "De Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon gegeven, opdat zij allen de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren." - Johannes 5 : 22 en 23.

Dit alles is de glorie en de wonderlijke betekenis van ons tekstgedeelte. En hieruit vloeit het wonderlijke vervolg van ons teksthoofdstuk voort. Ja in dit tekstgedeelte zijn zelfs de grondslagen verborgen voor de verklaring van hoofdstuk 20. Want daarin zal de glorie der overwinning van de Heere Jezus geopenbaard worden tot verheerlijking van de Drieënige God. In de strijdende Kerk (namelijk in Zijn Nieuwtestamentische Gemeente) zal de Heere *oordelen en krijg voeren in gerechtigheid* tegen allen die de zuiverheid van Zijn leer veracht, bedorven of tegengestaan hebben, o.a. zoals dit aangewezen is in 2 Thessalonicensen 2 : 4 of in de tweede periode (in de laatste dagen) zoals dit aangewezen is in 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 5. Namelijk als de Kerk alsdan een gedaante van godzaligheid zal hebben, maar de kracht ervan verloochend zal hebben.

Vandaar de verschrikkelijke dreigingen in 14 : 10; 19 : 20; en 20 : 14, dag en nacht in alle eeuwigheid gepijnigd te worden in een poel die van vuur en sulfer brandt. Dit is hetgeen Paulus gezegd heeft: "Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof." - 2 Corinthhe 5 : 11.

Niet tevergeefs is het vervolg:

12a *En Zijn ogen waren als een vlam vuurs.*

Wij zouden nog lang over dit vreselijke oordeel kunnen schrijven en wijzen op de lichtzinnigheid en dartelheid der mensen, op de velen die zonder enig nadenken dit oordeel tegemoet hollen zonder acht te slaan op Gods barmhartigheden en op Zijn ontfermingen, zonder acht te slaan op zijn liefelijke nodiging om tot Zijn Christus de toevlucht te nemen, opdat Hij hun genade bewijze en hun vergeving van al hun zonden ge-

19 : 12a

schonken worde.

Uit het Woord van God weten wij, dat niemand beangst behoeft te wezen voor dit eeuwige vuur, want "indien wij onze zonden belijden, God is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid." - 1 Johannes 1 : 9. Wanneer wij ernaar zoeken, kunnen wij in deze leer op duizenderlei wijze onderwezen worden.

Het is echter méér onze bedoeling om de woorden van dit Boek te verklaren, om hierdoor enigszins de oneindige glorie van Gods Woord en van Zijn majesteit aan te wijzen.

Daarom willen wij terugkeren tot ons tekstgedeelte:

En Zijn ogen waren als een vlam vuurs.

Er is wel enige overeenkomst in het aanschouwen van de verheerlijkte Heiland hier in dit 19^e hoofdstuk en zoals Hij ons getekend wordt in hoofdstuk 1, maar lang niet in alle opzichten.

De overeenkomst bestaat in feite alleen hierin, dat in 1 : 14 gezegd is: "En Zijn ogen gelijk een vlam vuurs", terwijl ons tekstgedeelte zegt: *En Zijn ogen wáren als een vlam vuurs.*" Wanneer wij deze twee verschijningsvormen nauwlettend gadeslaan, kunnen we ook hierin weer de steeds hoger stijgende openbaringsvorm ontdekken, zoals dit voor het gehele boek der Openbaring geldt. Onmiskenbaar blijkt dit uit 19 : 11 t/m 16.

Het is nu reeds de derde maal dat de verheerlijkte Heiland door Johannes gezien wordt.

De eerste maal was dit in hoofdstuk 1 : 13 t/m 18. In die openbaring nog enigszins vaag, namelijk als Eén, de Zoon des mensen gelijk zijnde.

De tweede maal was dat in 14 : 1 t/m 5, het Lam, staande op de berg Sion, met Zijn 144000 gekochten van de aarde.

De derde maal is dit nu in 19 : 11 t/m 16 in de geopende hemel de glorievolle Overwinnaar zittende op een wit paard.

Er is ook een gradueel verschil in deze openbaringen.

In hoofdstuk 1 was het meer een profetische openbaring, betrekking hebbende op de strijdende Kerk.

In hoofdstuk 14 was het meer een openbaring der verheerlijking van Jezus, betrekking hebbende op de zaligheid der verheerlijkte Kerk.

Maar in ons hoofdstuk is het een en al openbaring der verheerlijking van de triomferende Overwinnaar.

Wij willen hier om des uitgebreidheidswil niet álle verschillen in deze drie openbaringsvormen van de verheerlijkte Heiland trachten te verklaren, want dat zou een zeer lang hoofdstuk apart gaan vormen. Maar voor één verschil willen wij een uitzondering maken. Namelijk dit: In 1 : 15 is gezegd: "En Zijn voeten waren blinkend koper gelijk en gloeiden als in een oven." Of zoals Johannes Hem als een sterke Engel van de hemel heeft zien afkomen, Wiens voeten waren als pilaren van vuur. - 10 : 1. Maar noch in hoofdstuk 14 noch in ons teksthoofdstuk is hiervan sprake.

In de verklaringen van 1 : 15 en van 10 : 1 hebben wij gezegd dat deze voeten van de verheerlijkte Heiland of van deze sterke Engel het verborgen lichaam van Christus uitbeelden. Namelijk van Zijn nog in lijden en strijd verkerende Gemeente op de aarde.

De Heere Jezus is aldaar Zelf wel in heerlijkheid gezien door Johannes, maar Hij stond om zo te spreken met Zijn voeten nog in de strijdende Kerk. Hij stond in bepaalde zin nog met Zijn volk vóór de dingen die hun overkomen zullen, nog vóór de dingen die haast geschieden moeten betreffende hun strijd en hun lijden die zij te verduren zullen krijgen van allen die hun Heere en Heiland tegen zullen staan, Hem en hen ten dode toe bestrijdende. Welke tegenstanders (nu het geschied is) met name genoemd zullen worden in 19 : 18 t/m 20 en verdaan zullen worden ter verheerlijking des groten Gods, zegt 19 : 17. De verheerlijking van de Heere Jezus, die Hem op Zijn Kroningsfeest ten deel is gevallen, is hieraan voorafgegaan.

Maar nu is het de openbaring der glorie van de Heere Jezus als

de Triomfator over het rijk der duisternis. Aan de strijd en het lijden van Zijn strijdende Kerk wordt nu geen enkele aandacht geschonken, omdat het een openbaring der vervulling is.

Men mocht tegenwerpen dat zijn Kerk op de aarde evenwel nog in de strijd verkeert.

Dan zeggen wij: Ja, maar het is een openbaring der vervulling, die buiten het begrip 'tijd' valt.

Al is het dat de verheerlijkte Heiland door Johannes gezien is wandelende tussen de gouden kandelaars, zo is Hij, verheerlijkt zijnde aan de rechterhand Zijns Vaders, oneindig ver boven het begrip 'tijd' verheven. Want de Vader heeft Hem verheerlijkt bij Zichzelve met de heerlijkheid die Hij bij Hem had, eer de wereld was. - Johannes 17 : 5.

Bovendien heeft de Heere Jezus aan het kruis gezegd: "Het is volbracht."

Als nu geopenbaard zal worden dat zij die Gods kinderen verdrukt hebben, door de vogelen des hemels gegeten zullen worden en dat het beest en de valse profeet in de poel des vuurs, die met sulfer brandt, geworpen zullen worden en de overigen gedood zullen worden met het zwaard Desgenen Die op het paard zat, hetwelk uit Zijn mond ging, dan zijn dit openbaringen die buiten het begrip 'tijd' vallen, hoewel zij (in beginsel) in de tijd geopenbaard zullen worden.

Hierom hebben wij steeds gezegd, dat bij het sterven van de Heere Jezus in beginsel de zevende bazuin reeds geblazen is. Daarom zijn er rondom het sterven van de Heere Jezus dezelfde dingen geschied die er geschieden zullen ten jongsten dage, als ook voor de strijdende Kerk háár ure gekomen zal zijn, dat zij uit deze wereld weggenomen zal worden.

Ook dan zal er zijn zonsverduistering, aardbeving, het geopend worden van de graven der heiligen die ontslapen zijn, evenals dit geschied is ten tijde van het sterven van de Heere Jezus - Mattheüs 27 : 52 - en zoals dit door Paulus voorzeggd is in 1 Corinthe 15 : 22 t/m 24.

In de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek zijn aan het Lam, staande als geslacht, reeds al deze dingen getoond die haast geschieden moeten. Daarom zijn in hoofdstuk 1 deze *vlammende ogen* van de nu verheerlijkte Heiland erop gericht geweest om de vijanden der Kerk te verschrikken, maar in ons hoofdstuk hebben deze zelfde *vlammende ogen* ten doel Zijn nog in strijd en lijden verkerende Kerk te vertroosten en te bemoedigen vanwege Zijn heilige wrake die Hij over Zijn en hun vijanden openbaren zal.

De tekenen Zijner majesteit en gerechtigheid zullen nu voorts geopenbaard worden, namelijk:

12b *En op Zijn hoofd waren vele Koninklijke hoeden.*

'Kronen' luidt de vert. van het N.B.G.

Het is opmerkelijk dat deze *kronen op het hoofd* van de verheerlijkte Heiland in de aanvang niet door Johannes zijn gezien.

Dit betekent dat ze in de strijdende Kerk ook niet te zien zijn. Veel meer heeft het er de schijn van dat de duivel op de aarde gekroond wordt.

Dit is hetgeen de Hebreënbrieffschrijver zegt in Hebreëen 2 : 8 en 9: "Nu zien wij nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn", maar met het oog des geestes zien wij wel dat Hij met heerlijkheid en eer gekroond is.

Uit ons tekstgedeelte blijkt dat de glorie der ere en der heerlijkheid van de Heere Jezus alle voorstellingen dergenen die het eeuwige leven zullen beërven, verre zal gaan overtreffen.

Ook dit behoort tot hetgeen Paulus gezegd heeft: "Hetgeen het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord en in het hart des mensen niet is opgeklommen, heeft God bereid voor dien die Hem liefhebben." - 1 Corinthe 2 : 9.

De *kronen op het hoofd* van de Heere Jezus zullen ontelbaar zijn. Ja wij zijn van mening, dat elke zonde die Hij aan elkeen Zijner uitverkorenen vergeven heeft om hun schuld voor God

te verzoenen, ja dat al Zijn goedertierenheden, al Zijn barmhartigheden, al Zijn ontfermingen en genade waarmee Hij de Zijnen steeds omringd heeft, als evenzovele *kronen* zullen zijn die *Zijn hoofd* sieren zullen.

Letten wij op de schare die niemand tellen kan, die zalig zal worden, die allen Hem hulde zullen brengen, die Hem in aanbidding zullen eren, dan zal het *een kroon* zijn die door geen bloot schepsel te dragen is.

Ons tekstgedeelte is erg sober en zegt alleen *vele*, maar de geheimenissen die erachter zijn verborgen, zijn onvoorstelbaar. De Spreukendichter heeft reeds gezegd: "In de menigte des volks is des Konings heerlijkheid." - Spreuken 14 : 28a.

12c *En Hij had een Naam geschreven, die niemand wist dan Hijzelf.*

Dit zal blijken de hartader te zijn van alles. Niet alleen van het eeuwig Evangelie, maar van alles, van het zijn aller zichtbare en onzichtbare dingen. Van al hetgeen God geschapen heeft tot Zijn eer.

Bovendien, achter dit tekstgedeelte gaat de allerhoogste gelukzaligheid schuil van al Gods uitverkorenen.

Men zou kunnen vragen: Hoe kan dit zo zijn? Waarop is dit gegrond?

Dan antwoorden wij: Dit kan blijken uit de gelijknamige geboorteakte van de bruid van de Heere Jezus Christus. Zij is geboren waar de troon des satans is. In het geestelijke Pergamus, daar waar de getrouwe getuigen van Jezus vermoord worden. Daar, waar de valse leringen van Bileam en Nicolaï verkondigd worden.

Uit deze verwilderingen en duisternissen heeft Hij Zijn bruid getrokken en haar levend gemaakt en haar te eten gegeven van het Manna dat verborgen is. Namelijk het genieten der zaligheid van Zijn genade. Het genieten van de innerlijke en verborgen gemeenschap met Hem. "Want gelijk een jongeling een jonkvrouw trouwt, alzo zullen Uw kinderen U trouwen.

Gelijk de bruidegom vrolijk is over zijn bruid, also zal uw God over u vrolijk zijn.” - Jesaja 62 : 5.

”En zij zal met een nieuwe naam genoemd worden, welke des HEEREN mond uitdrukkelijk noemen zal.” - Jesaja 62 : 2b.

Ja haar zal gegeven worden een witte keursteen en op die keursteen een nieuwe naam geschreven, welke niemand kent dan die hem ontvangt. - Openbaring 2 : 12 : t/m 17.

Dit is de verborgen gemeenschap van Christus, de Bruidegom, met Zijn bruid. *Hij heeft een Naam geschreven die niemand kent* en zij een witte keursteen met daarop een naam geschreven die niemand kent.

Dit is de hartader van het eeuwig Evangelie en de hartader van het doel der schepping aller dingen. Namelijk de openbaring der liefde, der genade en der gerechtigheid Gods in Zijn Christus.

In bloed en tranen en in lijden heeft Christus Zijn bruid verworven. En *Zijn Naam die niemand weet dan Hijzelf*, is verborgen en verankerd in Zijn ondoorgroendelijke liefde tot Zijn bruid.

En háár nieuwe naam die niemand weet dan zijzelf, is verborgen en verankerd in háár ondoorgroendelijke liefde tot haar Bruidegom. Want nimmer zal er één schepsel gevonden worden, noch in de hemel noch op de aarde, die de liefde van Christus tot Zijn bruid en de liefde van de bruid tot haar Christus zal kunnen peilen of doorgronden.

Paulus zegt hiervan: ”Deze verborgenheid is groot, doch ik zeg dit, ziende op Christus en op de Gemeente.” - Efeze 5 : 32.

In het huwelijk verbindt de bruidegom zijn naam met die van zijn bruid en de bruid verkrijgt de naam van haar bruidegom. Hieraan verbinden wij deze opmerking ten behoeve van de praktijk van ieders leven: Het gelukkigste huwelijk is daar, waar de Heere twee van Zijn kinderen als man en vrouw in een heilige huwelijksgemeenschap met elkaar verbindt in een door Hemzelf verwekte liefde tot elkaar die zij biddende van de Heere ontvangen hebben, zoals Izak en Rebekka elkaar van

19 : 13a

de Heere ontvangen hebben. Hun innigste geheimenissen blijven alleen bij henzelf bekend, want zij liggen verankerd in de liefde.

Hier raken wij aan de grens der woorden die door Paulus gehoord zijn, toen hij tot in de derde hemel opgetrokken is geweest. - 2 Corinthhe 12 : 2 t/m 4.

13a *En Hij was bekleed met een kleet dat met bloed geverfd was.*

Wij willen eerst even aandacht schenken aan de schrille tegenstellingen in deze bruiloftsstoet.

De Getrouwe Waarachtige aan de spits, gekleed in *een bloedrood kleet*, gezeten op een wit paard, met vele Koninklijke Kronen op Zijn hoofd en daarentegen de heirlegers die Hem volgden op witte paarden, gekleed met wit en rein fijn lijnwaad.

En hoewel deze schrille tegenstellingen er daadwerkelijk zijn, moeten we toch steeds voor ogen houden, dat al deze woorden en openbaringen geest en leven zijn, waarop wij niet al te zeer met ons zintuiglijk waarnemingsvermogen moeten blijven staren. Al deze dingen hebben een geestelijke betekenis en een geestelijke achtergrond, evenals dit het geval is met de woorden die de Heere Jezus tot Zijn discipelen gesproken heeft, toen Hij hun bekendmaakte dat er voor niemand zaligheid te verkrijgen is, tenzij hij het vlees eet en het bloed drinkt van de Zoon des mensen. - Johannes 6 : 53 t/m 63.

Ons tekstgedeelte is op het allernauwst verweven met het voorgaande tekstgedeelte betreffende de verborgenheid van de nieuwe Naam van de Bruidegom, die verborgen is in de nimmer te doorgronden liefde van de Bruidegom.

Zoals deze verborgenheid de innerlijke, allerhoogste gelukzaligheid uitbeeldt tussen de Bruidegom en Zijn bruid, zo wijst dit *met bloed geverfde kleet* op de uiterlijke, allerhoogste gelukzaligheid tussen de Bruidegom en Zijn bruid.

Wanneer een verlost en geredde zondaar gaat letten op de vuile klederen waarmee hij van nature bekleed is geweest, en gaat letten op de klederen waarmee Zijn Heiland van nature bekleed is geweest, zoals de Heere dit in Zijn Woord geopenbaard heeft, dan moet dit *met bloed geverfde kleet* dat nu door Hem gedragen wordt, hem wel tot de allerhoogste gelukzaligheid brengen. In dit teken ziet de zondaar de liefde die zijn Heiland hem betoond heeft.

Toen Hij (in de eeuwigheid) nog was aan de boezem Zijns Vaders, te aller tijd spelende voor Zijn aangezicht - Spreuken 8 : 30 - was Hij bekleed met majesteit en heerlijkheid - Psalm 104 : 1 - te aller tijd Zich verheugende voor Gods aangezicht, spelende in de wereld Zijns aardrijks, Zich verheugende in de mensenkinderen.

Maar toen Hij zag dat zij in de zonde gevallen waren en dat de Waarheid ontbrak onder de mensenkinderen en dat er geen recht was, was dit kwaad in Zijn ogen. En toen Hij zag dat er niemand was die tussenbeide kon treden en er geen voorbidder was, toen ontzette Hij Zich. Daarom bracht Hem Zijn arm heil aan en Zijn gerechtigheid ondersteunde Hem. - Jesaja 59 : 15 t/m 17.

Hij legde de sierlijke en heerlijke klederen Zijner majesteit, waarmee Hij bekleed was, van Zich, trok gerechtigheid aan als een pantser, zette de helm des heils op Zijn hoofd, trok de klederen der wraak aan tot Zijn kleding en deed de ijver aan als een mantel. - Jesaja 59 : 17.

In de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof achtende Gode evangelijk te zijn, vernietigde Hij Zichzelf, nemende de gestaltenis van een dienstknecht aan en is de mensen gelijk geworden; en in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja tot de dood des kruises. - Filippensen 2 : 6 t/m 8.

Met het pantser der gerechtigheid heeft Hij Zich beschermd tegen het geweld van de machten der duisternis en de gerechtigheid Zijns Vaders gehandhaafd. En met de helm des heils

heeft Hij Zijn uitverkorenen uit het geweld des duivels bevrijd, ijverende voor de eer Zijns vaders.

In dit *met bloed geverfde kleet* is Hij uit de strijd teruggekeerd, opdat Hij in dit *kleet* de gerechtigheid en de genade van God, Zijn Vader, aan de heilige engelen en aan Zijn verlorene mensenkinderen, ja aan de duivelen en verworpen zondaren bekend zou maken.

In een nog onvolwassen liefde hebben enigen Zijner uitverkorenen een kleet voor Hem gegeven, van bovenaf geheel gegeven zonder naad. Hun liefde was uit God geboren, want er staat geschreven: "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid." - Jeremia 31 : 3b. Hun liefde beantwoordde Zijn liefde. Een liefde die nochtans gelouterd, geheiligd en gereinigd moest worden door het bloed en de tranen en het lijden van hun Heiland.

Dit is gebleken, want allen die Jezus niet recht kennen en Hem niet waarlijk toebehoren, willen dit kleet van menselijke liefde in stand houden, zeggende tot elkaar: Laat ons dát niet scheuren, maar laat ons daarover loten, wiens dat zijn zal. Ook zij wisten niet wat zij deden.

Evenwel, de Heere kon in dit kleet van menselijke liefde geen verzoening voor hen teweegbrengen bij God. Hierom heeft Hij Zich van tevoren reeds met het spotkleed van ongerechtigheden (van ónze ongerechtigheden) laten bekleden en Zich dit prachtige kleet der liefde, zonder naad gegeven, van Zijn heilige schouders laten nemen.

Want toen zij Hem bespot hadden, deden zij Hem de (spot)mantel weer af en deden Hem Zijn eigen klederen weer aan en leidden Hem heen om Hem te kruisigen. - Mattheüs 27 : 31.

Zo is ook het kleet onzer liefde *met bloed geverfd* geworden, aanvankelijk al in Gethsémané en daarna op de Via Dolorosa door het bloed der geselslagen en der doornen die zij in Zijn heilig hoofd geslagen hebben.

Nochtans heeft Hij in deze klederen, vol eretekenen van Zijn heilige strijd, niet kunnen gaan om de machtige reus Goliath te

bestrijden. Hij heeft ze van Zich gelegd en gezegd: "Ik kan in deze niet gaan." - 1 Samuël 17 : 39.

Hij heeft, wel in het bijzonder aan het kruis, gerechtigheid aangetrokken als een pantser om vanwege Zijn liefde van eeuwigheid tot Zijn uitverkorenen voor hén een kleed te verwerven, van bovenaf geheel geweven zonder naad. Daarom volgen zij Hem in de hemel op witte paarden, gekleed met wit en rein fijn lijnwaad en draagt Hijzelf de mantel der liefde, *met bloed geverfd*, ten teken van Zijn liefde tot hén.

Wanneer zij Hem in dit *met bloed geverfde kleed* op het witte paard zien zitten, gaande aan de spits der legerscharen in de hemel, zullen zij als de koningin van Scheba buiten zichzelf zijn van verwondering en tot de Koning zeggen: "Zie, de helft is mij niet aangezegd. Gij hebt met wijsheid en goed overtroffen het gerucht dat ik gehoord heb." - 1 Koningen 10 : 7.

Aan dit *met bloed geverfde kleed* zullen zij hun Koning en Bruidegom tot in alle eeuwigheid kunnen herkennen en gedachtig zijn aan Zijn verborgen Naam en hún verborgen naam die hun innerlijke en innige liefde tot elkaar uitbeelden.

Maar Zijn Naam waarmee Hij voor ieder bekend is, luidt:

13b *En Zijn Naam wordt genoemd: Het Woord Gods.*

Dit is de derde Naam van de Ruiters op het witte paard, die (in dit gezicht) door Johannes aan de strijdende Kerk bekend-gemaakt wordt.

Zijn eerste Naam was: Getrouw en Waarachtig. - 19 : 11.

Zijn tweede Naam weet niemand dan Hijzelf. - 19 : 12.

Zijn derde Naam wordt genoemd: Het Woord Gods. - 19 : 13.

En voorts is er op Zijn kleed en op Zijn dij nog een Naam geschreven, namelijk: Koning der koningen en Heere der heren.

Dit zijn evenwel niet al Zijn Namen of eretitels die Hij heeft, want Hij wordt ook genoemd: "Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst." - Jesaja 9 : 5.

Met nog meer andere namen wordt Hij genoemd, maar het moet ons wel onmiddellijk opvallen dat deze vier Namen (behoudens de uitzondering in vers 12) aan de strijdende Kerk bekendgemaakt worden nadat de Heere, de almachtige God, het Koningschap over Zijn door Hem verkoren bruid heeft willen aanvaarden.

Het is een bruid die van haar eigen natuur zodanig door zonden mismaakt is, dat haar gedaante verduisterd is van zwartheid. Men kent haar niet meer op de straten. Haar huid kleeft aan haar gebeente, zij is verdord, zij is geworden als een hout. - Klaagliederen van Jeremia 4 : 8.

Nochtans zegt haar Bruidegom tot haar: "Gij hebt Mijn hart genomen, Mijn zuster, o bruid! gij hebt Mij het hart genomen met één van uw ogen, met een keten van uw hals." - Hooglied 4 : 9. En in deze Zijn liefde is Hij Getrouw en Waarachtig.

Zij is lieflijk geworden, doordat zij gezuiverd is van haar vuilheid door de Geest en het bloed van Christus. Zij heeft (toen haar Heiland in ontferming Zijn hand tot haar verlossing uitgestrekt had) Hem gebeden, zeggende: "Ziet mij niet aan dat ik zwartachtig ben, omdat de zon (Uwer gerechtigheid) mij heeft beschenen." - Hooglied 1 : 6a.

Haar droefheid en haar tranen die zij hierbij geschreid heeft, zijn haar Heiland zo zoet, dat dit het is waarom Hij tot haar gezegd heeft: "Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid (dit nog eens herhalende) gij hebt Mij het hart genomen met één van uw (betrappende) ogen, met een keten van uw hals." - Hooglied 4 : 9. Hieruit zijn de liefdesnamen geboren die niemand kent dan Hijzelf.

Als Zijn Naam genoemd wordt: Het Woord Gods, vindt zij alleen hierin haar enige en allerhoogste gelukzaligheid, want daarin heeft zij ontdekt, dat Hij is de Koning der koningen en de Heere der heren.

De verheerlijking van de Ruiters op het witte paard in deze vier Namen die Hem hier gegeven worden, brengt ons in de hoog-

ste verbazing over de samenstelling van Gods Woord, want zij houden verband met het viervoudige Halleluja dat geboren is uit de verheerlijking des Vaders, zoals die in de aanvang (in 19 : 1) geopenbaard is en vervolgens in 19 : 3, 4 en 6.

Het eerste Halleluja heeft de grote schare in de hemel uitgejubeld naar aanleiding van de Getrouwheid en de Waarachtigheid van God, omdat Zijn oordelen waarachtig en rechtvaardig zijn.

En nu blijkt uit 19 : 11, dat hoewel de Getrouwheid en Waarachtigheid Eigennamen des Zoons van eeuwigheid zijn, omdat Hij van nature Eenswezens met de Vader is, Hij met deze Namen ook genoemd is als de Bruidegom van Zijn uitverkoren Gemeente. Waarom? Omdat Hij in Getrouwheid en Waarachtigheid de zaligheid voor hen verworven heeft.

Daarom is in 19 : 11 ook van Hem gezegd: "En Hij oordeelt en voert krijg in gerechtigheid", zoals dit van de Vader gezegd is in vers 2.

Het opmerkelijke is: De reden van het tweede Halleluja is voor de strijdende Kerk verborgen gebleven, omdat de Ruiter op het witte paard in eenzaamheid uitgegaan is, overwinnende en om te overwinnen. Want er staat geschreven: "Ik heb de pers alleen getreden en daar was niemand van de volken met Mij." - Jesaja 63 : 3.

Noch deze onpeilbare oceaan van zondaarsliefde, noch de onpeilbare diepte van Godverlatenheid kan iemand doorgronden. Hierin heeft Hij die Naam verworven die niemand kent dan Hijzelf. Hierin heeft Hij ook de naam verworven voor Zijn bruid, die niemand kent dan die hem ontvangt. - 2 : 17.

Het derde Halleluja is uitgejubeld door de vierentwintig ouderlingen en de vier dieren, God aanbeddende Die op de Troon zat, zeggende: "Amen, Halleluja."

In de verklaring van dit derde Halleluja hebben wij gezegd: Het tweede Halleluja had betrekking op het oordeel des Zoons als waarachtig God, maar dit derde Halleluja heeft betrekking

19 : 13b

op de verheerlijking des Zoons als waarachtig Mens. Vandaar het Amen Halleluja der ganse schepping, namelijk der vierentwintig ouderlingen en der vier dieren.

En van Zijn waarachtige Mensheid zegt de Heilige Schrift: "Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond." - Johannes 1 : 14a. Dit is het waarom ons tekstgedeelte van Hem zegt, namelijk van Hem Die op het witte paard zat, Die krijg gevoerd heeft in gerechtigheid en Wiens kleed in die krijg met bloed geverfd is, in overeenstemming met Johannes 1 : 14: *En Zijn Naam wordt genoemd het Woord Gods.*

Het vierde Halleluja is door de verheerlijkte Kerk met een stem als van zware donderslagen uitgejubeld. En waarom? Omdat de Heere, de almachtige God, het (door de Ruiter op het witte paard verworven) nieuwe Koningschap over hen heeft willen aanvaarden. Daarom zal in 19 : 16 blijken, dat er op Zijn met bloed geverfde kleed en op Zijn dij deze Naam geschreven staat: "Koning der koningen en Heere der heren."

Uit deze verborgen overeenkomst tussen de vier Halleluja's en de vier Namen die de Ruiter op het witte paard draagt, blijkt opnieuw de onvoorstelbare glorie der samenstelling van Gods Woord. In deze vier Namen die de Ruiter op het witte paard heeft, blijkt bovendien de ganse glorie der majesteit van het eeuwig, onvolprezen en volzalig Opperwezen verborgen te zijn.

De heerlijkheid, de majesteit, des Vaders straalt eruit, omdat Hij genoemd is: Getrouw en Waarachtig.

De heerlijkheid, de majesteit, des Zoons als waarachtig God straalt eruit, omdat Hij een Naam geschreven heeft die niemand wist dan Hijzelf.

De heerlijkheid, de majesteit, des Zoons als waarachtig Mens straalt eruit, omdat *Zijn Naam genoemd wordt het Woord Gods.*

En de heerlijkheid, de majesteit, des Heiligen Geestes straalt eruit, omdat Hij genoemd wordt: "Koning der koningen en

Heere der heren.”

Er is nog een andere heerlijkheid in deze vier Namen verborgen, namelijk deze:

Met Zijn Naam Getrouw en Waarachtig is Hij genaamd, omdat Hij vanwege Zijn geboorte van eeuwigheid Eenswezens is met de Vader.

Zijn verborgen Naam heeft Hij verwórven, namelijk in de heilige oorlog die Hij gevoerd heeft met de ruiter op het rode paard en zijn gevolg. Deze Naam heeft Hij verworven als waarachtig Mens in Zelfovergave tot in de dood om Zijn geliefde bruid uit het geweld des duivels te verlossen. Dát is de Naam die niemand weet dan Hijzelf.

Maar Zijn Naam, *het Woord Gods*, draagt Hij omdat Hij in Zijn waarachtig menselijke natuur het uitgedrukte beeld is van Gods zelfstandigheid, het afschijnsel van Gods eeuwige, onbegrijpelijke natuur - Hebreeën 1 : 3a - bovendien een afschaduwing, een weerspiegeling van de levenwekkende majesteit des Heiligen Geestes. Want *het Woord Gods* en de levenwekkende majesteit des Heiligen Geestes worden tezamen gevoegd, namelijk op deze wijze: Door *het Woord Gods* zijn de hemelen gemaakt en door de Geest Zijns monds al hun heir.

In Zijn Naam Koning der koningen en Heere der heren ligt de majesteit der heilige Drievuldigheid besloten.

We willen ons nu echter weer bepalen bij ons tekstgedeelte, dat *Zijn Naam genoemd wordt het Woord Gods*. Hieruit volgt de majesteit van het Woord van God.

Al zeer vele malen hebben wij verbaasd gestaan vanwege zijn samenstelling. Hieruit blijkt dat het tot in eeuwigheid niet doorgrond zal kunnen worden. Hoeveel te minder door het verdorven menselijk verstand in de tijd.

Alleen en uitsluitend door de openbaring des Heiligen Geestes zal er aan deze zijde van het graf een weinig van verstaan kunnen worden. Dit betekent echter ook, dat er geen schepsel

noch in de hemel noch op de aarde is, dat iets van de heerlijkheid en de majesteit van Gods volzalig Opperwezen zal kunnen kennen dan door en in Zijn Christus. "Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk." - Kolossensen 2 : 9. Bovendien is Hij de Kracht Gods en de Wijsheid Gods. - 1 Corinthe 1 : 24b.

Dit is het waarom ook de heiligen der oudheid dit *Woord Gods* op zo velerlei wijze en in zovele toonaarden zo spontaan verheerlijkt hebben.

De dichter van Psalm 119 kon bijna geen einde vinden in het verheffen van *het Woord Gods*. Hij zegt in het vuur van zijn verheffing: "Aan alles, hoe volkomen ook, heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd." - Psalm 119 : 96.

En wij, wat zullen wij zeggen? Wij die de vleeswording van *het Woord* (in de Heere Jezus Christus) met het oog des Geestes van verre aanschouwd hebben?

Nog afgezien van de onbegrensde geheimenissen die erin verborgen zijn, zeggen wij: Het is onze enige betrouwbare Handwijzer en Leidsman naar onze eeuwige gelukzaligheid. En dat *Woord* alleen wijst ons de enige weg aan om aan de verschrikkingen van het eeuwige, helse vuur te ontkomen, waaraan wij buiten de verlossende liefde van de Heere Jezus Christus, *het Woord Gods*, onherroepelijk onderworpen zijn.

En wat zullen wij dan zeggen van de tijd waarin wij leven, deze verschrikkelijke ure der verzoeking die nu over de gehele wereld gekomen is - 3 : 10 - om te verzoeken degenen die op de aarde wonen?

Deze tijd, waarin het uit de afgrond opgekomen beest de mensen zo gruwelijk verleidt door de tekenen die hetzelfde te doen zijn gegeven - 13 : 14 - ook de tijden en de Wet, namelijk *het Woord Gods*, veranderende - Daniël 7 : 25 - hetgeen in zijn hand overgegeven zal worden. Het zal hem gelukken om de Waarheid ter aarde te werpen. - Daniël 8 : 12.

Het verstand der rede (de moderne wetenschap) viert hoogtij

in onze dagen. Het richt zich regelrecht met zijn theorieën over de oudheid der aarde tegen *het Woord Gods*. Dat is dus tegen de gekroonde Koning Die op het witte paard gezeten is, *Wiens Naam genoemd wordt het Woord Gods*.

Volgens dit gruwelijke beest (regerende in de moderne wetenschap) is er geen zinnig mens met een redelijk verstand, die iets tegen die theorieën kan inbrengen om ze omver te werpen. Vooral het redelijke verstand der eenvoudigen kan er niets tegen inbrengen. Maar zij die een geheiligd en gereinigd verstand ontvangen hebben door de levendmakende werking van de Heilige Geest, wedergeboren uit het onvergankelijke Zaad van het levende en eeuwigblijvende *Woord van God*, weten door genade dat de god dezer eeuw het er voortdurend op toelegt de zinnen der ongelovigen te verblinden, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, namelijk *het Woord Gods*.

Maar God Die gezegd heeft dat het Licht in de duisternis zou schijnen, is Dezelfde Die in onze harten geschenen heeft om ons te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus, *Wiens Naam genoemd wordt het Woord Gods*.

Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, want ze zijn hem dwaasheid, hij kan ze niet verstaan omdat ze geestelijk onderscheiden worden.

Echter niet alleen het scheppingsverhaal is voor de wijzen dezer wereld dwaasheid, maar in feite elk woord van God. Zo ook voor de eenvoudigen die nog onbekeerd en niet wederom geboren zijn.

Al zijn er ook honderden teksten in de Bijbel, die hun zogenaamd lief en dierbaar zijn, zo haten zij toch God, omdat zij vele andere teksten in de Bijbel, die hun niet aanstaan, niet verdragen kunnen. Ja zelfs de wedergeborenen, soms Gods liefste kinderen, hebben met deze aanvechtingen des satans te kampen. Ook zij zullen hiermee moeten blijven worstelen tot aan de dood.

Ziet dit aan de discipelen van Jezus - Johannes 6 : 61 t/m 69 - "Jezus, wetende bij Zichzelf dat Zijn discipelen daarover murmureerden (namelijk over Zijn onderwijs) zeide tot hen: Ergert ulieden dit?" En dit betrof nog slechts woorden die zij met hun vleselijke verstand niet overeen konden brengen.

Maar wanneer God zegt dat Hij Zich ontfermt over wien Hij wil en verhardt wien Hij wil, dan komt van nature alles wat in ons is hiertegen in opstand en vinden wij het onrechtvaardig dat een net mens naar de hel gaat en een hoer naar de hemel.

Als deze en dergelijke dingen in onze natuurlijke staat reeds moeilijkheden veroorzaken, hoeveel temeer zal dit zo kunnen zijn als de allerhoogste God vanuit Zijn ondoorgrondelijke wijsheid tot ons gaat spreken.

Als de Heere b.v. zegt dat bij Hem 1000 jaren zijn als één dag en één dag als 1000 jaren, is dat een Godssprake die voor ons, mensen van de tijd, volkomen onverstaanbaar is.

Daarom is het beter voor de mens blindelings het Woord van God te gehoorzamen, dan met open ogen acht te geven op de ingevingen van ons boze hart en op de ingevingen van de duivel.

Wanneer het God behaagt onze geestelijk verblinde ogen te verlichten, kan Hij ons de geheimenissen en de glorie van het Woord van God doen aanschouwen, maar als we blijven bij de ingevingen van ons boze hart, gewekt door de ingevingen des duivels, dan zal Hij het Woord van God voor ons maken tot een doolhof en tot een woestijn der wildernis om ons zo in het eeuwige verderf te storten.

Dit alles ligt besloten in ons tekstgedeelte als het zegt: *En Zijn Naam wordt genoemd het Woord Gods.*

14 En de heirlegers in de hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed met wit en rein, sijn lijnwaad.

Wij zouden in onze onwetendheid menen hier dezelfde vraag te kunnen stellen die een der ouderlingen aan Johannes ge-

steld heeft in 7 : 13, namelijk: "Dezen, die bekleed zijn met de lange, witte klederen, wie zijn zij?" Zijn het de heilige engelen of zijn het de verlostte mensen?

De Statenvertalers zijn van mening dat het de heilige engelen zijn. (noot 36 in hun kanttekening).

Wij zijn van mening dat het zowel de heilige engelen als de verlostte mensen zijn. Want hetgeen erop volgt, wekt de indruk dat het een mobilisatie is van *de heirlegers in de hemel* om de vijanden van de Ruiters op het witte paard en van Zijn uitverkoren volk te gaan verdelgen.

Ten opzichte van de heilige engelen heeft Daniël aldus geprofeteerd: "Duizend maal duizenden dienden Hem en tienduizend maal tienduizenden stonden voor Hem; (én) het gericht zette zich." - Daniël 7 : 10b.

En ook de Heere Jezus Zelf heeft gezegd: "De Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders met Zijn engelen en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen." - Mattheüs 16 : 27.

Maar anderzijds heeft de Heere Jezus ten opzichte van de mensen gezegd: "Alsdan zal in de hemel verschijnen het teken van de Zoon des mensen en dan zullen alle geslachten der aarde wenen en zullen de Zoon des mensen zien, komende op de wolken des hemels met grote kracht en heerlijkheid." - Mattheüs 24 : 30.

Omdat onze tekst zonder meer zegt: *De heirlegers in de hemel volgden Hem*, zijn wij van mening dat hieronder zowel de heilige engelen als de verlostte Gemeente verstaan moeten worden. Dit temeer omdat aan de bruid gegeven is, dat zij bekleed is geworden met dit *wit en rein, fijn lijnwaad* - 19 : 8 - terwijl dit zo niet van de heilige engelen gezegd wordt.

Van de engel die de steen van het graf van Jezus afgewenteld heeft, wordt gezegd: "En zijn gedaante was gelijk een bliksem en zijn kleding wit gelijk sneeuw." - Mattheüs 28 : 3. Of: "Ziet, twee mannen stonden bij hen in witte kleding." - Handelingen 1 : 10b.

Hoe het ook zijn moge, het blijft voor de strijdende Kerk toch een verborgenheid hoe het zijn zal op de jongste dag. Dat is voor ons in het vlees niet te verstaan.

Wanneer we letten op de woorden "want dit fijn lijnwaad zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen" - 19 : 8b - dan blijkt dat al deze woorden Geest en leven zijn, waaraan wij in de strijdende Kerk niet al te zeer lichamelijke of vleselijke overleggingen moeten verbinden.

Wat wél vaststaat is dat in dit gehele hoofdstuk de overwinningsglorie van de Ruiter op het witte paard in beeld gebracht wordt. Wij hebben Hem zo (namelijk als de Ruiter op het witte paard) niet meer ontmoet sinds wij Hem voor het eerst als zodanig ontmoet hebben in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek. - 6 : 2.

Tussen deze twee ontmoetingen ligt een onmetelijke afstand. Er is ook een hemelsbreed verschil.

Aldaar is Hij gezien, nog staande vóór de aanvang van de strijd, maar hier wordt Hij gezien als de triomferende Overwinnaar, gezeten zijnde op het witte paard.

Omdat wij Hem sindsdien niet meer gezien hebben, is het alsof Hij uit de dood verzezen is. Evenwel, in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek is Hem deze glorie die nu geopenbaard wordt, voorgesteld - 7 : 9 t/m 17 - hoewel Zijn Gemeente toen nog was onder de macht en onder het geweld van de ruiters op het rode, zwarte en vale paard.

Nochtans was de Kroon (hier gezien als vele koninklijke Kronen op Zijn hoofd) Hem niet slechts in het vooruitzicht gesteld, maar Hem reeds vóór de aanvang van de strijd gegeven. - 6 : 2b.

Hiermee hebben wij slechts een weinig van de glorie van de triomferende Ruiter op het witte paard, Die het middelpunt is der verering van *de heirlegers in de hemel*, aangewezen.

Toch worden wij ook bepaald bij *de heirlegers in de hemel*, gezeten zijnde *op witte paarden en gekleed in wit en rein, fijn*

lijnwaad.

Er is wel een onvoorstelbare tegenstelling tussen hen en Hem Die aan de spits der stoet rijdt. Hij, gekleed in een bloedrood kleed en zij in het smetteloos wit. Hij, de Triomfator en de Redder hunner zielen en zij, de verlost, door Hem gered uit de macht des satans.

Wat zal er in de harten van die allen omgaan, als zij aldus verheerlijkt zullen worden?

Het is, dat God zegt dat Hij van hun ogen afwissen zal alle tranen die zij in hun tijdelijke leven op de aarde geschreid hebben over hun zonden, over hun rouw en over alle smarten die zij geleden hebben, maar anders zouden zij allen zonder uitzondering zelfs nu nog tranen storten dat zij tijdens hun leven op de aarde de ruiter op het rode paard gediend hebben en hem nagevolgd zijn.

Ja hoevelen van hen die *Hem navolgen op witte paarden*, hebben Hem weleer gelasterd en vervolgd.

Sommigen van hen hebben ongetwijfeld met de grote massa geroepen: Kruis Hem, kruis Hem, weg met Hem. - Lukas 23 : 23; Johannes 19 : 15. Ook over hen heeft Hij Zich ontfermd, want een grote schare der priesteren is den gelove gehoorzaam geworden. - Handelingen 6 : 7.

En de heilige apostel Paulus heeft vlak achter de Ruiters op het witte paard het valse paard des doods bereden om Hem en een aantal van de menigte *die Hem nu volgt in de hemel*, uit te roeien en te vermoorden.

En koning Manasse die ook meerijdt in de stoet, heeft bijna zijn hele leven getracht om de duivel op de troon te zetten in de tempel te Jeruzalem en de Ruiters op het witte paard eruit te verdrijven. En nochtans is Hij hem nagegaan tot in de diepste diepte der hel om ook hem te redden uit de klauwen van de duivel.

Er rijden er ongetwijfeld ook mee in de stoet met wie Hij een trouwverbond gesloten had en die Hem nochtans bespoot hebben en tot elkaar gezegd hebben: Ziet, daar komt die mees-

19 : 14

terdromer aan! Nu, komt dan en laat ons Hem doodslaan. - Genesis 37 : 19 en 20a. Terwijl hun Vader Hem nota bene uitgezonden had om naar hun welstand te vragen en naar de welstand der kudde. - Genesis 37 : 14. Nochtans is Hij Zijn broeders nagegaan tot aan de plaats waar zij (naar menselijke berekening) niet meer te vinden waren. Maar Hij heeft hen gevonden te Dothan. - Genesis 37 : 17.

En hoe zal zich die woesteling gevoeld hebben die reeds tot de kruisdood veroordeeld was en die, terwijl hij op de rand van de hel lag, toch daar vandaan getrokken is. - Mattheüs 27 : 44; Lukas 23 : 42 en 43.

En Maria Magdalena, van wie Hij zeven duivelen uitgeworpen had?

En al die ontelbaren die er weet van hebben dat zij niet uitnemender zijn dan allen die God lange tijd volhardend verworpen hebben - Romeinen 3 : 9a - wetende dat ook zij van nature leugenachtig waren, diep verdorven door al de gruwelen die God in Zijn Woord hun aangewezen heeft? - Romeinen 3 : 13 t/m 18.

En al rijden er misschien ook velen in deze stoet mee die evenals Johannes de Doper reeds voor hun geboorte van vreugde opgesprongen zijn in de Heere, al is het niet in vol bewustzijn geweest - Lukas 1 : 41 - of evenals Daniël, van wie niet één zonde of overtreding vermeld wordt, maar van wie daarentegen de engel getuigt dat hij een zeer gewenst man was - Daniël 10 : 19 - zo zullen ook zij toch alleen van Zijn liefde en genade hebben kunnen leven, niet minder dan de zwartste der zondaren. Juist zij weten wat het betekent in zonden ontvangen en geboren te zijn. Juist zij weten dat hun hart van nature vijandig gezind is tegen God en de naaste.

Welk een onvoorstelbare glorie wordt er zo in deze tekst voor de Ruiters op het witte paard geopenbaard.

Hieruit kan enigszins blijken, welk een hulde, welk een dankbaarheid en welk een liefde Hem toegebracht zullen worden voor de verlossing die hun ten deel gevallen is.

Hoevelen zijn er niet onder hen die nu *op witte paarden rijden*, die, toen zij nog gebonden waren in de macht des satans en onder de betoverende macht van de verderfelijke wereld en van hun vuile, zondige vlees, zich vermaakt hebben in walgelijke hoererij en zich omgewenteld hebben in de zwartste modder der zonden.

En dan nu uit vrije ontferming niet alleen verlost van de toorn Gods en des Lams over deze gruwelen, maar ook verlost van de poel des vuurs en des sulfers die voor eeuwig branden zal voor de goddelozen die zich niet van deze gruwelen bekeren. En dan bovendien een eeuwige zaligheid te mogen genieten die alle voorstellingen der mensen in dit leven te boven gaat. Hieruit kan ieder onderwezen worden, wat het betekenen zal geen acht geslagen te hebben op de vermaning om afstand te doen van alle ongerechtigheid, geen acht geslagen te hebben op de liefelijke nodiging van de Heere Jezus om alleen bij Hem geluk en zaligheid te zoeken.

Hoewel al deze beelden Geest en leven zijn, het zijn nochtans de waarachtige woorden Gods, waarmee elk mens vroeger of later voor eeuwig te doen zal krijgen, hetzij ter verheerlijking van de Ruiters op het witte paard hetzij om door Hem vertreden te worden in de wijnpersbak van de wijn des toorns en der gramschap des almachtigen Gods.

Er is niemand van het ganse, menselijke geslacht, al is hij of zij in de moederschoot reeds gestorven, die niet met één van deze beide staten tot in alle eeuwigheid te maken zal krijgen.

Deze *heirlegers in de hemel* zijn als gemobiliseerd om met hun Leidsman, de machtige Ruiters op het witte paard, de goddelozen te gaan oordelen. - 1 Corinthe 6 : 2a. Want Hij is "Getrouw en Waarachtig en Hij oordeelt en voert krijg in gerechtigheid." - 19 : 11.

Bovendien, in de verdelging van Zijn en hun vijanden zal voor Zijn uitverkorenen de weg vrijgemaakt worden naar de bruiloftsmaal, waar Hij en zij voor eeuwig hun bruiloft zullen vier-

19 : 15a, b en c

ren, want het gaat op de hoofdstukken 21 en 22 aan.

Dit is hetgeen de Heidelbergse Catechismus zo uitnemend schoon gezegd heeft in zondag 19, vraag en antwoord 52, namelijk:

'Wat troost u de wederkomst van Christus om te oordelen de levenden en de doden?'

En het antwoord van de christen is:

'Dat ik in alle droefenis en vervolging met opgericht hoofd, Hem Die Zich tevoren om mijnentwil voor Gods gericht gesteld heeft en al de vloek van mij weggenomen heeft, tot een Rechter uit de hemel verwachte, Die al Zijn en mijn vijanden in de eeuwige verdoemenis werpen, maar mij en alle uitverkorenen tot Zich in de hemelse blijdschap nemen zal.'

Daarom is er tevoren van de Ruiter op het witte paard gezegd, dat Zijn ogen zijn als een vuurvlam. - 19 : 12a.

En hierop zal vers 15 in zijn geheel volkomen aansluiten, want daar staat:

15a *En uit Zijn mond ging een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de heidenen slaan zou.*

15b *En Hij zal hen hoeden met een ijzeren roede.*

15c *En Hij treedt de wijnpersbak van de wijn des toorns en der gramschap des almachtigen Gods.*

Deze tekst hebben wij met opzet, met een bepaald doel, in haar drie afzonderlijke delen onder elkaar gezet.

Enerzijds zijn zij onverbrekkelijk met elkaar verbonden, maar anderzijds zijn zij scherp van elkaar te onderscheiden.

Veronderstel eens dat er nu gezegd was: En van Hem gingen bliksemen en donderslagen uit, opdat Hij de heidenen verdelen zou.

Vanwege Zijn majesteit van eeuwigheid had dit zo kunnen zijn. Dit temeer, omdat Hem (na Zijn victorie) alle macht gegeven is in de hemel en op de aarde. - Matthëus 28 : 18b. De Heere had op deze wijze al Zijn en Zijns volks vijanden in één ogenblik kunnen verderven hen werpende in de buitenste dui-

19 : 15a, b en c

ternis, in de poel die van vuur en sulfer brandt. Maar Hij heeft dit niet alzo gedaan.

Van hieruit bezien is er in deze driedelige tekst een wonderbaar geheimenis verborgen, waarin wederom de glorie en de wonderbare samenstelling van Gods Woord geopenbaard zullen worden.

Deze samenstelling van onze tekst is het gevolg van en houdt verband met het feit dat het God niet behaagd heeft Zijn Troon te vestigen op Zijn almacht van eeuwigheid (hoewel Hij deze wél geopenbaard heeft in Zijn schepping van alle dingen en in de onderhouding van al het geschapene tot op deze dag), maar dat het Hem behaagd heeft Zijn Troon te vestigen op gerechtigheid en gericht. En dat Hij déze gesteld heeft tot de vastigheid Zijns Troons. Dit blijkt uit Psalm 89 : 15 en Psalm 97 : 2.

Hierdoor kan tot openbaring komen dat God door liefde en trouw de misdaad Zijner uitverkorenen verzoend heeft. Daarom heeft de Heere Jezus, toen Zijn haters Hem gevangen genomen hebben, ook geen beroep gedaan op de almacht Zijns Vaders.

Toen Zijn vurige discipel Petrus Hem met zijn zwaard tegen Zijn vijanden wilde beschermen, zei Hij: "Keer uw zwaard weder in zijn plaats, want allen die het zwaard nemen, zullen door het zwaard vergaan. Of meent gij, dat Ik Mijn Vader nu niet kan bidden en Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen engelen bijzetten?" - Mattheüs 26 : 52 en 53. En hierop sluit onze tekst aan.

Doch dit is niet het enige geheimenis dat in deze tekst verborgen is.

Haar glorie wordt bovendien hierin geopenbaard, dat in haar en in het oordeel dat zij aanwijst, niet alleen de overwinnende Ruiters op het witte paard verheerlijkt wordt, maar ook de Heilige Geest en ook de Vader van onze Heere Jezus Christus. Dit vloeit hier reeds voort uit het feit dat straks in hoofd-

19 : 15a

stuk 20 de glorie des Drieënigen Gods in haar volle majesteit voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld zal worden.

In onze tekst worden God de Zoon, God de Heilige Geest en God de Vader in het oordeel betrokken. Dit wordt in vers 16 bevestigd in de Naam die op het kleed en de dij van de Ruiter op het witte paard geschreven staat.

Maar om de drievuldige glorie in deze tekst te kunnen zien, moeten wij er acht op geven dat hier (op verborgen wijze) dezelfde majesteit straalt als die waarvan in elk der openbaringen, zowel in die des Vaders als in die des Zoons, als in die des Heiligen Geestes, getuigd wordt, namelijk de openbaring der stemmen, der donderslagen en der bliksemen, zoals deze voorkomen in 4 : 5; 8 : 5; 11 : 19 en 16 : 18.

Vanuit dit gezichtsveld willen wij dan ook trachten dit 15^e vers enigszins te verklaren.

15a *En uit Zijn mond ging een scherp zwaard,
opdat Hij daarmee de heidenen slaan zou.*

Het is al direct opmerkelijk, in verband met het woord *slaan*, dat er toch gezegd wordt: *Uit Zijn mónd ging een scherp zwaard*. Wij, met onze aardse overleggingen, zouden het veel meer aanvaardbaar hebben gevonden, wanneer er gezegd was: En Hij had in Zijn rechterhánd een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de heidenen slaan zou.

In dit opzicht zijn wij als Petrus. Die sloeg ook met een scherp zwaard en hieuw meteen maar des hogepriesters dienstknecht het rechteroor af. - Mattheüs 26 : 51.

De wegen des Heeren zijn echter hoger dan onze wegen, want Hij, *uit Wiens mond dit scherpe zwaard voortkomt*, is genoemd "het Woord Gods."

En hierin ligt de glorie verborgen der stemmen die uit het Woord Gods uitgaan. Deze zijn krachtig genoeg om een steenrots te vermorzelen.

Dit is de eerste uitstraling der majesteit van deze tekst.

Maar er is nog een andere verborgenheid in dit tekstgedeelte. In tegenstelling tot hoofdstuk 1 : 16 wordt hier niet gezegd: En uit Zijn mond ging een tweesnijdend scherp zwaard. Dit is temeer verwonderlijk, omdat van Hem, *uit Wiens mond* dit *zwaard* voortkomt, gezegd is dat Zijn Naam genoemd wordt: "het Woord Gods." En van dit Woord staat geschreven: "Het is levend en krachtig en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard." - Hebreëen 4 : 12. En het is te allen tijde en overal gebleken dat dit inderdaad zo is.

Ook ten tijde van het blazen der zeven bazuinen is dit gebleken. Aldaar werden steeds genade en gericht geopenbaard.

En toch zegt ons tekstgedeelte zonder meer: *En uit Zijn mond ging een scherp zwaard.*

Hieruit blijkt ten eerste, dat hier reeds in beginsel het eindoordeel geopenbaard wordt. Ten tweede, dat het niet de Heere Jezus Zelf is Die hier spreekt, maar de Heilige Geest. Deze is het Die in dit aanvankelijke oordeel de Heere Jezus gaat verheerlijken.

Dit blijkt, want er wordt in deze openbaring geen enkele maal gezegd: 'Ik ben' of 'Ik heb' zoals b.v. in hoofdstuk 1. Maar steeds: "En Zijn" of "Hij was" of *uit Zijn mond ging*.

Wat betreft dit *scherpe zwaard*: Toen de Heere in Zijn menselijke natuur op de aarde vertoefde, is Hij door de Heilige Geest geleid in de woestijn om verzocht te worden van de duivel. - Mattheüs 4 : 1. Hij heeft aldaar met hetzelfde *zwaard dat uit Zijn mond ging*, de satan (al was het nog slechts in beginsel) verslagen. En dáár was ook geen sprake van een tweesnijdend scherp zwaard. En waarom niet? Omdat er voor de duivel geen bekeringsmogelijkheden zijn, zoals deze er wel zijn voor de mens, als hij door de andere zijde van het scherpe zwaard getroffen wordt tot bekering.

Vandaar is het dat de Heilige Geest (nu het geschied is - 16 : 17 - en de volle glorie van de triomferende Ruiters op het witte

19 : 15b

paard staat geopenbaard te worden zoals uit 19 : 20 en 21 blijken zal) Hem hierin gaat verheerlijken dat Hij met Zijn heirlegers die Hem volgen op de witte paarden, alzo komen zal ten oordeel *om de heidenen te slaan*.

En omdat in dit oordeel (in beginsel) het eindoordeel wordt ingeluid, waarin geen bekeringsmogelijkheden meer zijn, wordt hier zonder meer *het scherpe zwaard* en niet het tweesnijdende scherpe zwaard in het geding gebracht.

Dit is de eerste oorzaak waarom het hier geen tweesnijdend scherp zwaard is dat *uit Zijn mond uitgaat* en waarom Hij het niet in Zijn rechterhand heeft.

De tweede oorzaak is, dat Hijzelf door de veroordelende zijde van *het scherpe zwaard* getroffen is en voor allen die Hem nu volgen op de witte paarden het leven en de gerechtigheid verworven heeft, zodat voor hen in dit oordeel de wederbarende zijde van *het scherpe zwaard* niet meer nodig zal zijn.

Hieruit blijkt dat het Woord van God niet alleen een tweesnijdend scherp zwaard is, maar ook dat het voor degenen die in Christus zijn een reuk des levens is. - 2 Corinthhe 2 : 15 en 16. Nu staat er in het volgende tekstgedeelte een bijna onverklaarbare tegenstelling ten opzichte van hetgeen in vers 15a gezegd is, want het zegt:

15b *En Hij zal hen hoeden met een ijzeren roede.*

De verborgenheid die in dit tweede tekstgedeelte schuil gaat, is gelegen in het woord *hoeden*.

Het vorige tekstgedeelte had "slaan." En slaan betekent volgens Psalm 2 : 9 verpletteren.

Dit is in scherpe tegenstelling tot het woord *hoeden*, want dit brengt al spoedig het zachtzinnige hoeden van een kudde schapen in de gedachten.

Maar omdat het nog steeds over de heidenen gaat, wordt er van hen gezegd dat zij *gehoed zullen worden met een ijzeren roede*.

In elk geval geeft het woord *hoeden* toch een langdurige bezigheid aan.

Het verschil tussen "slaan" en *hoeden* is ook groot. Het "slaan" geschiedt met het scherpe zwaard, maar het *hoeden met een ijzeren roede*.

Dit is het waarom wij van het woord "slaan" verklaard hebben, dat dit ziet op het beslissende oordeel zoals dit in de verzen 20 en 21 geopenbaard zal worden.

Maar het woord *hoeden* ziet op de tijdsperiode die ligt tussen het oordeel dat over de Ruiters op het witte paard Zelf gegaan is en het oordeel dat over de heidenen ten jongsten dage geopenbaard zal worden.

Wij hebben er al vele malen de aandacht op gevestigd, dat het wezenlijke oordeel over de wereld in feite (al is het in beginsel) geopenbaard is in het oordeel dat over de Heere Jezus gegaan is. Trouwens de Heere Jezus heeft dit Zelf gezegd toen Hij sprak: "Nú is het oordeel dezer wereld, nú zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden." - Johannes 12 : 31.

De overste dezer wereld is ook onmiddellijk buiten geworpen. Dat zal gaan blijken uit 20 : 1. Maar dat de wereld zelf niet onmiddellijk vergaan en verbrand is, had twee oorzaken.

De eerste is, omdat God in Zijn Woord gezegd heeft: "Het is te gering, dat Gij Mij een knecht zoudt zijn om op te richten de stammen van Jakob en om weder te brengen de bewaarden in Israël, Ik heb U ook gegeven tot een Licht der heidenen om Mijn Heil te zijn tot aan het einde der aarde." - Jesaja 49 : 6. Uit het Oudtestamentische Israël waren er reeds 144000 verzegeld uit alle geslachten der kinderen Israëls - 7 : 4 - maar op de berg Sion is Hij gezien en zal Hij ook gezien worden met de 144000 gekochten van de aarde, verzameld uit het Nieuwtestamentische Israël. - 14 : 1 t/m 3.

De tweede reden waarom de wereld op diezelfde dag niet onmiddellijk in vlammen is opgegaan, is omdat de Heere, toen

19 : 15b

zij aanvingen om Hem te kruisigen, ook onmiddellijk voor haar behoud gebeden heeft, zeggende: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen." - Lukas 23 : 34a.

Velen menen dat de Heere Jezus voor die paar mensen gebeden heeft die de spijkers door Zijn heilige handen en voeten geslagen hebben, maar uit het vervolg van dezelfde tekst blijkt wel anders, want zij begonnen meteen de klederen van Jezus te verdelen en over het mooiste gedeelte het lot te werpen, wat eveneens behoorde tot het oordeel dat Hij dragen moest, gelijk blijkt uit Psalm 22 : 7 t/m 23, inzonderheid vers 19.

"Want in der waarheid zijn (en waren) vergaderd tegen Uw heilig Kind Jezus, Welke Gij gezalft hebt, beiden Herodes en Pontius Pilatus, met de heidenen en de volken Israëls." - Handelingen 4 : 27.

Dit is het, als de Heilige Geest (wanneer Hij Jezus verheerlijkt in onze tekst) zegt, dat de Ruiters op het witte paard de *heidene*n slaan zal met het scherpe zwaard dat uit Zijn mond uitgaat. Maar omdat God de wereld nog enige tijd sparen zal, zegt Hij vervolgens dat *Hij de heidenen nochtans hoeden zal met een ijzeren roede*.

Dit is ook al zeer spoedig geopenbaard en gebleken in en tijdens de verwoesting van Jeruzalem.

Deze *ijzeren roede* zal steeds gezien kunnen worden in de velerlei rampen en verwoestingen waarmee *de heidenen* gekastijd zullen worden.

Daarom zijn wij van mening dat in dit tweede tekstgedeelte de glorie der bliksemen verborgen is, omdat hierin Gods toorn geopenbaard wordt over allen die het Evangelie van Jezus Christus ongehoorzaam zullen zijn.

Vandaar de vraag van Petrus: Indien het oordeel begonnen is van het huis Gods, wat zal het einde zijn dergenen die het Evangelie Gods ongehoorzaam zijn? - 1 Petrus 4 : 17.

De woorden van ons tekstgedeelte: *En Hij zal hen hoeden met een ijzeren roede* zijn in feite de donderslagen die uit het

Woord Gods voortkomen en als zodanig de tweede uitstraling der majesteit van ons tekstgedeelte.

Het derde gedeelte van onze tekst is ten opzichte van deze openbaringen der stemmen, der donderslagen en der bliksemen niet minder wonderbaar als het zegt:

15c *En Hij treedt de wijnpersbak van de wijn des toorns en der gramschap des almachtigen Gods.*

Het is alsof in de vertreding der druiventrossen de bliksemen gezien worden die uit de Troon des almachtigen Gods voortkomen.

Voor de feitelijke verklaring van dit tekstgedeelte verwijzen wij naar de verklaring van 14 : 19 en 20, al is het dat dit oordeel aldaar slechts als in vogelvlucht voor de aandacht gesteld is. Hoeveel te meer zal de majesteit van dit oordeel van de *vertreding* der goddelozen in de *wijnpersbak van Gods toorn* nu in de vervulling geopenbaard worden.

Uit de verzen 17 en 18 zal echter blijken dat hierin slechts de beginselen der smarten van het eeuwig oordeel geopenbaard zullen worden. Het beslissende oordeel zal in de verzen 20 en 21 geopenbaard worden.

Voorts willen wij er nog even de aandacht op vestigen dat, al is het dat ook dit hoofdstuk nog steeds behoort tot de openbaring des Heiligen Geestes, uit ons tekstvers blijkt, dat de Heilige Geest de Ruiter op het witte paard aanwijst als Degene Die het oordeel zal uitvoeren. Opdat vervuld worden de woorden van de Heere Jezus: "Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon gegeven, opdat zij allen de Zoon eren gelijk zij de Vader eren." - Johannes 5 : 22 en 23a.

Ook blijkt uit de woorden die de Heere Jezus tot Zijn discipelen gesproken heeft tot hun vertroosting wanneer Hij van hen weggenomen zal zijn (namelijk: "Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het u ver-

19 : 16

kondigen” - Johannes 16 : 14) dat het de Heilige Geest is Die de Heere Jezus verheerlijken zal in de oordelen zoals deze in de verzen 17 en 18 van ons teksthoofdstuk geopenbaard zullen worden.

Nochtans blijkt uit het tot driemaal toe gebruikte voegwoordje *en* in onze tekst, dat ook de glorie des Vaders in dit oordeel geopenbaard zal worden. Dit is al een vooruitgeworpen schaduw van de openbaring van het oordeel des Drieënigen Gods, zoals dit in 20 : 10 t/m 13 geopenbaard zal worden. Daarom zien wij het vervolg op onze tekst als een openbaring van de glorie des Drieënigen Gods, als er staat:

16 En Hij heeft op Zijn kleet en op Zijn dij deze Naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren.

Toch is deze tekst voor ons verduisterd verstand een onverwacht, ja zelfs een enigszins vreemd vervolg.

Wat zou er nu meer voor de hand gelegen hebben dan dat deze tekst gevolgd was op vers 13. Wanneer wij deze twee teksten met elkaar verbinden, dan blijkt dit onmiddellijk. Dan hadden de teksten 14 en 15 (althans naar de mening van ons verdorven verstand) beter daarna kunnen volgen.

Bovendien hadden die twee verzen beter aangesloten op de verzen 17 en 18 dan dat dit nu het geval is met dit 16^e vers. Daarom moet er in deze volgorde der teksten ongetwijfeld een verborgenheid schuil gaan. Dit temeer omdat het er nu de schijn van heeft dat er een bepaald besluit verborgen is in vers 16.

Ten eerste een besluit van de openbaring der heerlijkheid van de Ruiters op het witte paard en ten andere zelfs een besluit van het geheel van het boek Openbaring. Dit temeer omdat er reeds in 16 : 17 gezegd is: "Het is geschied." En nadien is het oordeel over het grote Babylon geopenbaard en de glorie van de Overwinnaar, Zijn verheerlijking aan de bruiloft des Lams.

19 : 16

Als de triomferende Ruiters op het witte paard gaat Hij hen nu in triomf voor in de bruiloftsstoet om allereerst Zijn en hun vijanden te verdelgen en daarna hen te leiden naar de bruiloftszaal.

Bovendien heeft het er in vers 19a de schijn van dat er met een geheel nieuwe openbaring een aanvang gemaakt zal worden.

Vanwaar dan deze volgorde der teksten en deze glorievolle Namen, vermeld op deze plaats?

Wij kunnen hier slechts dit antwoord op geven: Omdat (naar onze mening) op deze wonderbare wijze de glorie der volkomenheid, niet alleen van het zalige Wezen des Drieënigen Gods maar ook van God, alles en in allen zijnde, hier reeds wordt ingeleid en geopenbaard.

Daar is reden voor, want dit is reeds de vierde Naam die van de triomferende Ruiters op het witte paard bekendgemaakt wordt. Wij willen ze even in volgorde herhalen, dan kan daaruit beter de glorie van onze tekst gezien en verstaan worden.

De eerste Naam waarmee Hij is genoemd, was: "Getrouw en Waarachtig." - 19 : 11.

Vervolgens "had Hij een Naam geschreven die niemand wist dan Hijzelf." - 19 : 12.

Zijn derde Naam waarmee Hij genoemd is, luidt: "Het Woord Gods." - 19 : 13.

Dan worden er twee teksten tussengevoegd en daarna wordt Zijn vierde Naam bekendgemaakt, namelijk: *Koning der koningen en Heere der heren.*

In deze vier Namen en in de volgorde waarin zij geopenbaard worden kunnen we de volgende glorie ontdekken:

In de eerste drie Namen is de majesteit des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes verborgen.

Als Hij met Zijn eerste Naam genoemd wordt "Getrouw en Waarachtig", is deze onlosmakelijk verbonden met de majesteit des Vaders.

Wanneer "Hij een Naam heeft die niemand weet dan Hijzelf",

is deze onlosmakelijk verbonden met het mysterie van Zijn waarachtig God en Mens zijn.

Als Hij met Zijn derde Naam genoemd wordt "Het woord Gods", is deze onlosmakelijk verbonden met de majesteit des Heiligen Geestes, want de heilige mensen Gods, door de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben het Woord Gods gesproken. - 2 Petrus 1 : 21b.

Wanneer Hij met Zijn vierde Naam genoemd wordt: *Koning der koningen en Heere der heren*, is deze Naam onlosmakelijk verbonden met de majesteit des Drieënigen Gods. Dit blijkt o.a. uit 1 Timotheüs 6 : 13 t/m 16, waarvan wij alleen deze woorden vermelden: "Welke te Zijner tijd vertonen zal de zalige en alleen machtige Heere, de *Koning der koningen en Heere der heren*, Die alleen onsterfelijkheid heeft en een ontoegankelijk licht bewoont, Dewelke geen mens gezien heeft, noch zien kan, Welke zij eer en eeuwige kracht. Amen."

Nu wij onze tekst, betreffende Zijn daarin vermelde Naam, aldus verklaard hebben, moet het voor ieder onbevooroordeeld mens duidelijk zijn, dat hierin de majesteit en de heerlijkheid des Drieënigen Gods verborgen is.

Want al is het dat al het oordeel (hetwelk in de volgende teksten van dit hoofdstuk staat geopenbaard te worden) de Zoon gegeven is, zo zal uit hoofdstuk 20 : 11 t/m 15 gaan blijken waarom Hij in deze tekst genaamd is *Koning der koningen en Heere der heren*.

Daarom is deze Naam van de verheerlijkte Heiland, de triomferende Ruiters op het witte paard, voor Zijn door Hem verlore volk (voor de bruiloftsstoet die Hem volgt op witte paarden) als een toegangspoort en een toegangsbewijs tot de nieuwe hemel en de nieuwe aarde en tot het verloren paradijs, die staan geopenbaard te worden in de hoofdstukken 21 en 22.

Doch het is niet de enige glorie van deze *Naam die op Zijn kleed en op Zijn dij geschreven staat*, dat Hij te Zijner tijd vertonen zal de zalige en alleen machtige Heere. Dat is dat die

19 : 16

Naam een heenwijzing is naar het volkomen herstel der heerlijkheid en der majesteit van de Drieënige God, van welke Drieëenheid de Zoon (ter redding en verlossing van Gods uitverkorenen uit de macht des satans) Zich een weinig tijds losgemaakt had, Zichzelf vernietigd hebbende, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende - Filippensen 2 : 7 - zelfs een weinig tijds minder geworden zijnde dan de engelen. - Hebreëen 2 : 7 t/m 9.

Een andere heerlijkheid die in deze *Naam* is verborgen, is dat van deze ene *Naam* de twee delen toch scherp van elkaar onderscheiden behoren te worden. Althans hier ten opzichte van de openbaring der heerlijkheid en der majesteit des Zoons. Namelijk zo, dat *de Naam Koning der koningen op Zijn* met bloed geverfde *kleet* Zijn Koninklijke triomfen over het rijk des duivels aanwijst en dat *de op Zijn dij geschreven Naam Heere der heren* Zijn overwinning over de wereld aanwijst, zoals blijkt uit het besluit van Johannes 16 : 33.

Bovendien wordt met *Zijn Naam Koning der koningen* Zijn overwinningsglorie bekendgemaakt over de tien koningen die tegen het Lam krijg gevoerd hebben, die getracht hebben Zijn Kerk van de aarde weg te vagen, toen zij hun kracht en hun macht aan het beest overgegeven hebben.

Dit is gebleken uit 17 : 12 t/m 14. En dit zal ten opzichte van *Zijn Naam Heere der heren* gaan blijken in 19 : 19, als de oversten over duizend en de sterken en degenen die op paarden rijden en alle vrijen en dienstknechten en kleinen en groten gedood zullen worden met het zwaard dat uit Zijn mond gaat. - 19 : 21.

Hierom is het vervolg op onze tekst wonderbaar en verrassend, gelijk het Woord van onze God altijd wonderbaar en verrassend is.

Wat zouden wij in onze lage staat verwacht hebben?

Nog afgezien van de wonderbaarlijke inhoud van 19 : 17 en 18 als zodanig, althans dit, dat deze *Koning der koningen en*

Heere der heren nu Zelf met een grote stem roepen zou tot alle vogelen die in het midden des hemels vliegen, om zich te vergaderen tot het avondmaal des groten Gods.

Maar dit blijkt niet zo te zijn, want het volgende vers zegt:

17a *En ik zag een engel, staande in de zon.*

Wij willen even aandacht schenken aan de woorden: *En ik zag*. Op meerdere plaatsen, maar ook in 18 : 1, heeft Johannes gezegd: "En...na dezen...zag ik."

In de verklaring van dit verschil hebben wij gezegd: Als Johannes zegt: "Na dezen zag ik", dan betekent dit dat hem een nieuwe of vernieuwde openbaring gegeven zal worden. Maar als hij, zoals hier, zonder meer zegt: *En ik zag*, betekent dit dat hetgeen hem nu voorts getoond zal worden, voortvloeit uit, verband houdt met en het gevolg is van hetgeen hem in het voorgaande geopenbaard is.

Nochtans, als Johannes nu zegt: *En ik zag een engel, staande in de zon*, is het verband van deze woorden met het voorgaande niet zonder meer met een paar woorden aan te wijzen. Zoals de Statenvertalers het in hun kanttekening op dit vers verklaren, lijkt ons al te simpel. Zij zeggen: 'Dit is, opdat zijn geroep door de gehele lucht gehoord zal kunnen worden.' Bovendien blijkt er met deze verklaring geen enkel geheimenis in deze woorden verborgen te zijn. Dit kunnen wij ons echter niet voorstellen.

Wanneer dit de betekenis was, had er duidelijker of althans evengoed hetzelfde kunnen staan als in 14 : 6 en 7, namelijk: En ik zag een engel, vliegende in het midden des hemels, roepende met een grote stem.

Bovendien zou dit voor de strijdende Kerk beter te verstaan zijn geweest. Want van een engel, vliegende in het midden des hemels, menen wij ons nog wel enigszins een voorstelling te kunnen maken. Maar *een engel, staande in de zon*, klinkt zo onwezenlijk, dat wij van mening zijn dat hierin een groter ge-

heimenis verborgen is. Namelijk een geheimenis dat verband houdt met de samenstelling en de strekking van het gehele boek der Openbaring.

Hieruit vloeit dan voort, dat wij naar aanleiding van dit tekstgedeelte hebben te letten op hetgeen er in de ganse geschiedenis der openbaring omtrent *de zon* geopenbaard is en onder welke omstandigheden zij een afschaduwing geweest is van het geopenbaarde heilswerk van de Heere Jezus Christus Die in Maleachi 4 : 2 "de Zon der gerechtigheid" genoemd wordt. In elk deel der openbaring van dit Boek, zoals wij deze in de aanvang voor de aandacht gesteld hebben, wordt in mindere of meerdere mate *de zon* in het geding gebracht om door middel hiervan aan de strijdende Kerk de onbegrijpelijke glorie van het verlossingswerk van de Heere Jezus te tonen.

Wanneer wij dit voor ogen houden, zal er misschien iets verstaan kunnen worden van het geheimenis dat reeds in dit tekstgedeelte verborgen is. Ja, dan zou het kunnen zijn dat ook dit tekstgedeelte de heerlijkheid en de majesteit van het verlossingswerk van de Heere Jezus gaat uitstralen.

Reeds in de aanvang van dit Boek heeft Johannes gezegd: "En Zijn aangezicht was, gelijk de zon schijnt in haar kracht." - 1 : 16c.

En in de ontsluiting van het zesde zegel van het verzegelde Boek: "En de zon werd zwart als een haren zak en de maan werd als bloed." - 6 : 12.

Voor de Zon der gerechtigheid is dit letterlijk en figuurlijk geschied op Golgotha, omdat voor Hem aldaar de grote dag van de toorn des Heeren reeds was aangebroken. Voor de wereld zal dit geopenbaard worden ten jongsten dage op de grote dag des oordeels. Maar Zijn Kerk op de aarde, die evenals de maan haar licht van de zon ontvangt, aanvankelijk door de macht van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest in bloed gekleurd, zal in een drie-urige duisternis, die ook haar overkomen zal, gehuld worden in het laatste der da-

19 : 17a

gen. - Mattheüs 27 : 45a e.a.

Zij (de Kerk) zal in het laatste der dagen, voordat zij weggenomen zal worden van de aarde, óók worden als een haren zak, omdat "zij geworden is een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte." - 18 : 2. In die tijden zijn de sterren des hemels op de aarde gevallen, gelijk een vijgenboom zijn onrijpe vijgen afwerpt - 6 : 13 - namelijk de leraars der Gemeenten, want zij zijn als sterren in de rechterhand van Christus. - 1 : 20.

Doch niet alleen in dit opzicht is de zon in de ontsluiting van het zesde zegel in het geding gebracht, maar ook in haar opgaande glorie is zij uitgebeeld, namelijk als Johannes zegt in 7 : 2: "En ik zag een andere engel opkomen van de opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods", opdat Gods uitverkorenen verzegeld (afgezonderd en beschermd) zouden worden tegen de grote dag Zijns toorns die geopenbaard zal worden. - 6 : 17. Want de hitte des toorns van de Zon der gerechtigheid, die in de dag Zijns toorns geopenbaard zal worden, zal op hén niet vallen, noch enige hitte.

Ja, daarentegen zal Hij (voor hen zijnde het Lam Dat in het midden des Troons is) hén weiden en hún een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren en God zal alle tranen van hun ogen afwissen. - 7 : 17.

Ook bij het blazen der bazuinen des alarmgeklanks zijn al deze dingen in beeld gebracht.

Bij het blazen der vierde bazuin wordt vermeld, dat het derde deel der Zon geslagen wordt en van de maan en de sterren desgelijks. - 8 : 12.

En bij het blazen der vijfde bazuin wordt de put des afgronds geopend en er is rook opgegaan uit deze put als de rook eens groten ovens, zodat de zon en de lucht verduisterd zijn geworden van de rook des puts.

Hierdoor is de strijdende Kerk onderwezen, wat dit voor haar

te betekenen zal hebben, als de Zon der gerechtigheid (Zich openbarende in het Woord der Waarheid) zodanig in haar leer en onderwijs verduisterd zal worden door deze rook des puts, dat het licht der Waarheid niet meer gezien zal kunnen worden.

Uit al deze beelden zijn de teksten 17 en 18 van ons teksthoofdstuk voortgekomen. Hierom heeft Johannes de glorievolle Overwinnaar zien afkomen van de hemel, bekleed met een wolk, namelijk de wolk der verheerlijkte Nieuwtestamentische getuigen van Jezus (zoals in Hebreëën 12 : 1 de wolk der Oudtestamentische getuigen geopenbaard is) met een regenboog boven Zijn hoofd (het symbool van Gods Trouwverbond met Zijn volk) en Zijn weleer verduisterde aangezicht nu stralende als de zon.

Zijn voeten werden evenwel nog door Johannes gezien als pilaren van vuur, uitbeeldende Zijn nog in strijd en lijden verkerende Gemeente die nog onder het geweld en de macht der verschrikkelijke beesten verkeert.

Johannes heeft Hem als een Engel met Zijn aangezicht als de zon, zien afkomen van de hemel, nu gereed staande om Zich te wreken aan allen die Hem en Zijn volk vijandig geweest zijn en die Hem en hen tot de dood toe vervolgd hebben, gelijk blijkt uit 10 : 3.

En hoewel door het spreken der zeven donderslagen - 10 : 4 - de beslissende wraak uitgesteld is - 10 : 4 - totdat de zevende bazuin geblazen zal worden - 10 : 7 - zo zullen nochtans aan dit beslissende oordeel, zoals dit in ons hoofdstuk geopenbaard wordt in de verzen 20 en 21, voorafgaan de tijdelijke oordelen zoals deze hier in de verzen 17 en 18 geopenbaard zijn.

Hierom heeft Hij (in hoofdstuk 12) Zijn Kerk vertroost met het beeld van de vrouw, bekleed met de zon en de maan onder haar voeten en een kroon van twaalf sterren op haar hoofd, als een vooruitgeworpen lichtstraal van de heerlijkheid der triomferende Kerk, wanneer de fiolen van Gods toorn over haar vijanden uitgegoten zullen worden in de wrake Gods des Heiligen Geestes over de goddelzen, ter verheerlijking van de

19 : 17b

Heere Jezus.

Daarom, wanneer de vierde engel zijn fiool op de Zon uitgegoten zal hebben, zal de Zon der gerechtigheid wederom pralen in haar oorspronkelijke glorie en haar vijanden verhitten met grote hitte. - 16 : 9. Deze verhitting is in beginsel geopenbaard in de verwoesting van Jeruzalem en in de vertreding van het oude Verbondsvolk onder de heidenen. En van hieruit zullen de vijfde en de zesde engel hun fiolen uitgieten op de troon van het beest en op de rivier de Eufraat.

Wanneer ons tekstgedeelte zegt: *En ik zag een engel, staande in de zon*, brengt dat de kracht en de majesteit van de grote Overwinnaar, de Ruiter op het witte paard, in beeld om het resultaat bekend te maken van het uitgieten der fiolen van de vijfde en de zesde engel.

Als zij hun fiolen uitgegoten zullen hebben, zullen de geesten der duivelen tekenen doen en uitgaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld, om die te vergaderen tot de krijg van de grote dag des almachtigen Gods. - 16 : 14.

Of met andere woorden: Als al de vogelen die in het midden des hemels vliegen, zich vergaderd zullen hebben aan het avondmaal des groten Gods - 19 : 17 - zullen de koningen der aarde en hun heirlegers zich vergaderen om krijg te voeren tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger. - 19 : 19.

En: "Zij hebben zich vergaderd in de plaats welke in het Hebreuws genaamd wordt Armageddon." - 16 : 16.

En: "Zij zijn opgekomen op de breedte der aarde en omringden de legerplaats der heiligen en de geliefde stad." - 20 : 9.

Door dit alles kan reeds enigszins de betekenis gezien worden van deze wonderlijke teksten 17 en 18.

Deze triomferende, *in de zon staande engel*:

17b *riep met een grote stem.*

19 : 17c en d

Naar onze mening is dit dezelfde engel die opgekomen is van de opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods, om de dienstknechten Gods te verzegelen aan hun voorhoofden - 7 : 2 en 3 - opdat zij niet om zullen komen in de gerichten Gods die over de aarde gebracht zullen worden.

Ja, daarentegen wordt hij hier door Johannes gezien, staande in de kracht en in de majesteit van de Zonne der gerechtigheid, wederom *roepende met luide stem,*

17c *zeggende tot al de vogels die in het midden des hemels vlogen:*

17d *Komt herwaarts en vergadert u tot het avondmaal des groten Gods.*

Voordat wij deze tekstgedeelten woordelijk trachten te verklaren, achten wij het van belang er nog even de aandacht op te vestigen dat het laatste gedeelte van dit hoofdstuk (vanaf vers 17 t/m vers 21) als een voorspel is van de glorie der openbaring des Drieënigen Gods. Die glorie zal in hoofdstuk 20 in volle majesteit en luister geopenbaard worden.

Aanvankelijk is deze luister geopenbaard in het roepen der geheiligden in Christus Jezus tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams. - 19 : 8 en 9. Maar hieraan zal blijken vooraf te gaan *het avondmaal des groten Gods.*

Of met andere woorden: De verheerlijking van de Drieënige God in Zijn oordelen.

Wanneer ons tekstgedeelte zegt: *des groten Gods*, ziet dit ongetwijfeld op de majesteit van God Drieëinig.

Mede hierom zullen de woorden van 17c, namelijk: *tot al de vogelen die in het midden des hemels vlogen*, wederom de on-eindige glorie der samenstelling van Gods Woord aanwijzen.

Om deze des te beter te laten stralen, stellen wij voorop, dat dit 19^e hoofdstuk het besluit is van de openbaring des Heiligen Geestes in de verheerlijking van de Heere Jezus.

Dit blijkt mede hieruit, dat de Heere Jezus in dit hoofdstuk

19 : 17 c en d

verheerlijkt wordt als: De triomferende Ruiters op het witte paard. Als zodanig is Hij sinds de ontsluiting van het eerste zegel van het verzegelde Boek niet meer gezien.

Daarom wordt in dit besluit der verheerlijking van de Heere Jezus door de Heilige Geest een bijzondere volgorde geopenbaard.

Namelijk:

- A. Het zegelied der verlost en in de hemel over de val van het grote Babylon dat door Zijn overwinning gevallen is. - 19 : 1 t/m 4.
- B. De zaligheid der bevrijden uit Babylon aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams. - 19 : 5 t/m 10.
- C. De verheerlijking van de Overwinnaar als de Ruiters op het witte paard.
Ten eerste in het slaan der heidenen.
Ten tweede in het treden van de wijnpersbak des toorns en der gramschap des almachtigen Gods, namelijk des Vaders. - 19 : 11 t/m 15.
- D. De uitnemende Naam die Hij geërfd heeft, een Naam welke boven alle naam is. (vers 16) - Hebr. 1 : 4b.
- E. Maar de hoogste openbaring der verheerlijking van de Ruiters op het witte paard is gelegen in het besluit van dit hoofdstuk. - 19 : 17 t/m 21.
Niet uitsluitend in de oordelen die daarin geopenbaard worden, maar in de openbaring der glorie Zijner majesteit, als zijnde de Ruiters op het witte paard. In Zijn oordelen Eenswezens zijnde met God (God Drieënig).
Daarom zal deze majesteit in de openbaring dezer oordelen in hoofdstuk 20 in steeds hoger stijgende glorie geopenbaard worden.

Er is echter nog een andere glorie in de samenstelling van dit hoofdstuk verborgen. Deze ligt voornamelijk besloten in de samenstelling van de verzen 15 en 16.

In vers 15 wordt aanvankelijk de glorie der overwinning geopenbaard van de Ruiters op het witte paard in het slaan der

heidene en het hoeden van hen met een ijzeren roede. Wat dit voor de strijdende Kerk te betekenen heeft, zal in de verzen 17 en 18 geopenbaard worden.

Maar in hetzelfde 15^e vers wordt ook het resultaat Zijner overwinning aangewezen in deze heilige oorlog, namelijk dat Hij de wijnpersbak van de wijn des toorns en der gramschap des almachtigen Gods treden zal.

En in vers 16 wordt bovendien vermeld, dat Hij vanwege Zijn overwinning de Naam geërfd heeft welke boven alle naam is.

Met deze twee verzen is in feite een einde gekomen aan de openbaring van de heilige oorlog die de Ruiter op het witte paard gevoerd heeft.

Maar, evenals dit in een wereldse oorlog het geval is na een behaalde overwinning, op het slagveld liggen nog de vele verslagenen in deze heilige oorlog, zij die getroffen zijn door het scherpe zwaard dat uit de mond van de machtige Ruiter op het witte paard gegaan is.

Maar ook zijn er nog velen te vinden die Hij gehoed heeft met een ijzeren roede.

Daarom zijn de gedeelten a en b van vers 15 tezamen met de verzen 17 en 18 van ons hoofdstuk in bepaalde zin in overeenstemming met of ook een vervolg op en een nadere verklaring van hetgeen vermeld is in 10 : 1 t/m 3a.

Van 10 : 1 hebben wij verklaard, dat de glorierijke Overwinnaar van de hemel is afgedaald:

Ten eerste om (op symbolische wijze) Zijn rechtmatig eigendom (dat de vijand geroofd had) na Zijn glorievolle overwinning wederom in bezit te gaan nemen door Zijn rechtervoet op de zee en Zijn linkervoet op de aarde te zetten.

Maar ten tweede om aan Zijn strijdende Kerk, aan hen die onder Zijn vaandel gestreden hebben en op het slagveld achtergebleven zijn, het geopende Boekje dat Hij voor hen van de hemel afgebracht heeft, als hun Krijgsbanier ter hand te stellen, wetende hoeveel zij nog te strijden zullen hebben met de overblijfselen van de door Hem op het kruis verslagen vij-

19 : 17c en d

anden.

Al is ook de overste hunner vijanden in de afgrond geworpen en met een grote keten aldaar gebonden - 20 : 1 t/m 3; Johannes 12 : 31 - zij hebben toch nog te strijden tegen de beesten, namelijk tegen het uit de zee en het uit de afgrond opgekomen beest. Maar zij hebben hem (de duivel) overwonnen door het bloed des Lams én door het woord hunner getuigenis en ook zij hebben hun leven niet liefgehad tot de dood toe. - 12 : 11. "En zo iemand hen wil beschadigen, een vuur zal uit hun mond uitgaan en zal hun vijanden verslinden." - 11 : 5a.

Dit is de heilige ironie van 19 : 17d: *Komt herwaarts en vergadert u tot het avondmaal des groten Gods.*

Op de bede van de Heere Jezus: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen", is het eindoordeel weliswaar uitgesteld. Ook hierom zijn de stemmen des oordeels, die de zeven donderslagen gesproken hebben, verzegeld geworden. - 10 : 4. Maar de Overwinnaar heeft met een dure eed gezworen, dat er van dit uitstel geen afstel zal komen. "Want in de dagen der stem des zevenden engels, wanneer hij zal bazuinen, zal de (deze) verborgenheid Gods vervuld worden, gelijk Hij Zijn dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft." - 10 : 6 en 7. Al is het eindoordeel uitgesteld, nochtans heeft de Overwinnaar Zijn getuigen macht gegeven om de heidenen die zich in de voorhof van de tempel bevinden, te verslinden en de aarde te slaan met allerlei plaag, zo menigmaal zij zullen willen. - 11 : 2 t/m 7.

Hun overste Leidsman is hen Zelf hierin voorgegaan. Hij heeft met het zwaard dat uit Zijn mond gegaan is, beiden, Herodes en Pontius Pilatus, met de heidenen en de volken Israëls verslagen, die zich tegen Hem vergaderd hadden. - Handelingen 4 : 27. Hij heeft hen gehoed met een ijzeren roede.

En van hieruit worden *alle vogelen die in het midden des hemels vliegen* (in navolging van Hem) genodigd zich te *verzamelen tot dit avondmaal des groten Gods*. Want waar het

19 : 17c en d

dode lichaam is, zullen (deze) arenden vergaderd worden - Mattheüs 24 : 28 - heeft de Heere Jezus met het oog op de oordelen over de heidenen gezegd.

Alle vogelen des hemels worden opgeroepen het vlees te eten van de koningen en van allen die oorlog tegen Hem gevoerd hebben.

En onder al deze *vogelen* heeft de Heere Jezus de arenden in het middelpunt gesteld, omdat zij het zijn die hoog vliegen en grote kracht hebben om te verslinden.

Ongetwijfeld ziet Hij op mannen als Jakobus en Cefas en Johannes, die geacht werden pilaren te zijn - Galaten 2 : 9 - in het midden der Gemeenten.

Ook mannen als Paulus en Barnabas en in latere tijden mannen als Luther, Calvijn en zoveel anderen die de heidenen geslagen hebben met het scherpe zwaard dat ook uit hún monden uitgegaan is en die hen gehoed hebben met een ijzeren roede. Zij allen hebben (in geestelijke zin) het vlees der koningen gegeten en het vlees van allen die het zuivere Evangelie van Christus tegengestaan hebben.

Zij zijn het, die voor Gods uitverkoren volk het hemelse Kanaän verspied hebben. En in de geest en de kracht van Jozua en Kaleb uitgegaan zijnde, hebben zij (wedergekeerd zijnde) tot des Heeren volk gezegd: "Zij zijn ons brood, (zij zijn ons tot spijze - vert. N.B.G.), hun schaduw is van hen geweken en de HEERE is met ons, vreest hen niet." - Numeri 14 : 9.

Dat met *alle vogelen des hemels* de Nieuwtestamentische gelovigen bedoeld worden, blijkt beslissend uit 17 : 14, de laatste zinsnede: "En die met Hem zijn, de geroepenen en uitverkorenen en gelovigen."

Maar de vogelen dezer wereld (de overigen) die blijkens 19 : 21 ook verzadigd zullen worden van het vlees hunner vijanden, worden aangewezen in 17 : 16: "En de tien hoornen die gij gezien hebt op het beest, die zullen de hoer haten en zullen haar woest maken en naakt; en zij zullen haar vlees eten

19 : 17c en d

en zullen haar met vuur verbranden.”

Voorts worden in 17 : 10 t/m 17 degenen aangewezen welker vlees gegeten zal worden.

In de eerste plaats het vlees der koningen, maar ook het vlees van alle overige vijanden die tegen het Lam krijg gevoerd hebben.

In 17 : 14 staat: ”Het Lam zal hen overwinnen, want Het is een Heere der heren en een Koning der koningen.” (Dit is dezelfde Naam die op Zijn kleed en op Zijn dij geschreven staat. - 19 : 16).

En hierna volgt in 17 : 14 het beslissende bewijs dat *al de vogelen die in het midden des hemels vliegen* de Nieuwtestamentische gelovigen zijn, want, luidt die tekst in haar geheel: ”Dezen (dat zijn dan allen die in de vier voorafgaande teksten genoemd zijn) zullen tegen het Lam krijgen en het Lam zal hen overwinnen (want Het is een Heere der heren en een Koning der koningen) én die met Hem zijn, de geroepenen en uitverkorenen en gelovigen.”

En na het bekend worden van deze glorievolle Naam in 19 : 16 roept de in de zon staande engel met luide stem tot degenen die met Hem zijn, namelijk tot de geroepenen en uitverkorenen en gelovigen (hen vergelijkende met *alle vogelen die in het midden des hemels vlogen*): *Komt herwaarts en vergadert u tot het avondmaal des groten Gods.*

Dit *alle vogelen* stemt overeen met 17 : 14b, want het zijn niet alleen de hemelse arenden, de met bijzondere genadegaven toegeruste leraars in de Kerk, de op bijzondere wijze geroepenen en uitverkorenen, zoals 17 : 14b ze aanwijst, maar ook de gelovigen, *alle vogelen die in het midden des hemels vliegen, worden geroepen tot dit avondmaal des groten Gods.* Dit *avondmaal des groten Gods* blijkt dus volgens 17 : 14 en de daaraan voorafgaande vier verzen een oorlog voeren te zijn, onder het vaandel van het Lam, van alle uitverkorenen tegen: Ten eerste de grote hoer van Babylon.

Maar ook tegen het uit de afgrond opgekomen beest.

En tegen het beest dat was en niet is, die ook de achtste koning is.

En tegen de tien koningen die hun kracht en macht aan dit beest overgegeven hebben. - 17 : 10 t/m 13.

Zij zullen in dit *avondmaal* hun vijanden slaan met het scherpe zwaard van Gods Woord en hen hoeden met een ijzeren roede, hun valse leringen verpletterende met de onvervalste Waarheid van Gods getuigenissen, als zij zich (hun vlees etende) door hun Godzalige wandel afscheiden van de gruwelen der verleidingen van het uit de afgrond opgekomen beest. Een ieder van hen op de hun aangewezen plaats.

De bijzonder geroepenen en uitverkorenen in het hanteren van het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord. De eenvoudige gelovigen door zich af te scheiden van hun gruwelen, God verheerlijkende in een Godzalige levenswandel.

De oorzaak voor het bereiden van dit *avondmaal des groten Gods* voor alle Nieuwtestamentische gelovigen is, dat het stilzwijgen van omtrent een half uur, hetwelk in de hemel gekomen was door het heengaan van de Heere Jezus naar de aarde - 8 : 1 - nu voorbijgegaan is.

Hij is nu wederom geplaatst aan de rechterhand Zijns Vaders, vanwaar Hij komen zal, blijkens 17 : 14 en 19 : 17 en 18 (in beginsel reeds gekomen is) om te oordelen de levenden en de doden.

Zijn bede: "En nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelven met de heerlijkheid die Ik bij U had, eer de wereld was" - Johannes 17 : 5 - is nu in vervulling gegaan.

De majesteitelijke Drieëenheid Gods, die omtrent een half uur een weinig verduisterd is geworden toen het derde deel der Zon geslagen is in de vrijwillige overgave van de Zoon Gods, in de ontlediging van Zijn majesteit tot behoudenis van Gods uitverkorenen onder de mensen, is wederom in haar volle glorie hersteld in de verheerlijking van Zijn Christus aan Gods rechterhand.

19 : 17c en d

De glorie van Zijn verheerlijking is voor de uitverkoren engelen en mensen in de hemel aanvankelijk geopenbaard in 14 : 1, 2 en 3. En vervolgens in de donderende Halleluja's van alle uitverkorenen in hun roeping tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams.

Hierom zal ook de strijdende Kerk (in beginsel) al is het veelal onder tranen en geweend, mogen delen in de vreugde des hemels over de glorie van de triomferende Ruiter op het witte paard.

Voor de strijdende Kerk is dit alles wel in het vooruitzicht gesteld als de dingen die haast geschieden moeten, maar is het nu nog niet het donderende Halleluja aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams, maar een zich verheugen en verblijden over de victorie van de Ruiter op het witte paard in *het avondmaal des groten Gods*, hetwelk Hij voor hen bereid heeft.

Ook voor de strijdende Kerk is de herstelde majesteit van de heerlijkheid des Drieënigen Gods in haar grotere glorie geopenbaard.

Want haar is in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek de liefde des Vaders geopenbaard.

In het blazen der bazuinen des alarmgeklanks: de genade van de Heere Jezus Christus.

In het uitgieten van de fiolen van Gods gramschap: de gemeenschap des Heiligen Geestes (in hun lijden en strijd).

Zoals de grote dag van Gods toorn over de zonden der wereld in beginsel geopenbaard is op Golgotha's heuveltop en in feite vervuld is in de Heere Jezus Christus, zo wordt (ook in beginsel) in de laatste ure - 1 Johannes 2 : 18a - het oordeel Gods over de goddelozen der wereld geopenbaard in *het avondmaal des groten Gods*, zoals in 19 : 17 en 18 blijkt. Daarom zal de volkomenheid van het oordeel geopenbaard worden in 19 : 20 en 21.

Vanwege de ergernis der goddelozen, omdat zij voortdurend door deze *vogelen des hemels* geslagen worden met het scher-

19 : 18

pe zwaard van Gods Woord en omdat zij voortdurend als door hen gehoed worden met een ijzeren roede vanwege hun Godzalige wandel, zal hun toorn des te meer opgewekt worden, zodat zij allen met hun heirlegers zich zullen vergaderen om oorlog te voeren tegen Hem Die op het paard zit en tegen Zijn heirleger, gelijk blijkt uit 19 : 19 en 20 : 8.

Waarom worden de heiligen der laatste dagen *vogelen des hemels* genoemd?

Dit is het gevolg van de feiten vermeld in 13 : 16 en 17.

Het leven op de aarde is hun onmogelijk gemaakt. Er is voor hen ook geen rustplaats meer op de aarde. En in het beloofde Land zijn zij nog niet aangekomen. In de geest *vliegen* zij tussen de hemel en de aarde.

De Kerk, waarin zij voorheen een rustplaats hadden, is geworden tot een woonstede der duivelen en een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte - 18 : 2 - zodat de Heere tot hen gezegd heeft: "Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat gij van haar plagen niet ontvangt." - 18 : 4b.

In deze zin heeft 11 : 8 gezegd: "En hun dode lichamen zullen liggen op de straat der grote stad, die geestelijk genoemd wordt Sodom en Egypte, alwaar óók onze Heere gekruisigd is."

En nu de uitwendige Kerk veroverd is door de duivelen en door de onreine geesten, zijn zij verblijd en, zegt 11 : 10, zullen zij vreugde bedrijven en elkander geschenken zenden, omdat zij nu niet meer door die huichelaars gepijnigd worden.

Dit is hetgeen onze tekst zegt, dat zij *in het midden des hemels vliegen* en dat zij vandaar *vergaderd worden tot het avondmaal des groten Gods*.

18 *Opdat gij eet het vlees der koningen en het vlees der oversten over duizend en het vlees der sterken en het vlees der paarden en dergenen die daarop zitten; en*

19 : 18

het vlees van alle vrijen en dienstknechten en kleinen en groten.

Voordat wij de woordelijke betekenis van deze tekst gaan verklaren, willen wij eerst de aandacht vestigen op de wonderlijke volgorde der teksten aan het eind van dit hoofdstuk.

Naar de mening van ons verduisterd verstand zou dit gedeelte vanaf vers 17 veel gemakkelijker te verstaan zijn geweest als eerst na vers 16, vers 19 en vers 20 (gedeeltelijk) gevolgd waren en pas daarna de verzen 17 en 18.

Want als de koningen der aarde en hun heirlegers en het beest en de valse profeet gegrepen zijn om verdeldg te worden en pas daarna de engel, staande in de zon, de vogelen des hemels opgeroepen had om zich te verzamelen tot het avondmaal des groten Gods, dan was het nog enigszins te begrijpen geweest. Maar zoals de volgorde der teksten nu is, zou het een ieder twijfelmoedig kunnen maken er iets van te zullen verstaan.

En deze volgorde is ook niet te verstaan als men de twee Nieuwtestamentische tijdsperioden uit het oog verliest, zoals wij deze herhaaldelijk voor de aandacht gesteld hebben. Zelfs in onze tekst, vers 18, zijn ze te herkennen.

Wij willen ze ter herkenning en ter verduidelijking nog eens voor de aandacht stellen:

In hoofdstuk 9:

Het blazen der vijfde bazuin is geschied in de eerste Nieuwtestamentische tijdsperiode.

Het blazen der zesde bazuin in de tweede periode.

In hoofdstuk 11:

De getuigen profeteren in de eerste periode.

Maar het afgrondsbeest komt op in de tweede periode.

In hoofdstuk 13:

Het beest uit de zee komt op in de eerste periode.

Het beest uit de afgrond komt op in de tweede periode.

In hoofdstuk 16:

19 : 18

De vijfde engel giet zijn fiool op de troon van het uit de zee opgekomen beest in de eerste periode.

De zesde engel giet zijn fiool uit op de rivier de Eufraat in de tweede periode.

In hoofdstuk 20:

De duivel wordt duizend jaar gebonden in de eerste periode.

De duivel wordt ontbonden in de tweede periode.

Wanneer wij deze twee perioden voor ogen houden, betekent dit evenwel niet dat ze hier in onze tekst op dezelfde wijze in het geding gebracht worden. Hier vloeien zij tot op een bepaald punt in elkaar, totdat in het laatste der tweede periode de koningen der aarde en hun heirlegers zich vergaderen zullen om krijg te voeren tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger. - 19 : 19. Of "de Gog en de Magog." - 20 : 8.

Uit deze wonderlijke volgorde der teksten en uit de wonderlijke samenstelling van onze tekst zal gaan blijken dat de ganse Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis in het geding gebracht zal worden, hoewel onderscheiden in haar twee tijdsperioden. Toch met uitzondering van hetgeen er in 19 : 19 vermeld wordt of van het hiermee overeenstemmende in 20 : 8 en 9.

Overigens is hier nog op te merken, dat de duivel zijn geestelijke krijgsmacht georganiseerd heeft zoals de wereldse machthebbers dit op vleselijke wijze doen.

Zijn leger bestaat uit: *koningen, oversten over duizend, sterken, paarden met degenen die daarop zitten en een menigte van vrijen en dienstknechten (voetvolk) kleinen en groten.*

Of de mensen hun oorlogsstrategie van de duivel geleerd hebben of dat de duivel de zijne van de mensen geleerd heeft, laten wij in het midden. Van meer belang is het om op de betekenis van onze tekst te gaan letten.

Haar aanvang is:

19 : 18a

18a *Opdat gij eet het vlees der koningen.*

Vanzelf komt de vraag op: Welke koningen worden hier bedoeld?

Er hebben zoveel koningen, keizers en kerkelijke leiders als koningen in deze langdurige tijdgeschiedenis geregeerd en er blijken er volgens vers 19 nog meerderen na hen te volgen. Zij kunnen het beslist niet allen zijn, want er zijn ongetwijfeld ook vele godvrezende koningen onder die allen geweest.

En toch wordt er in ons tekstgedeelte geen uitzondering gemaakt. Daarom hebben wij erop te letten, dat alleen het heirleger des satans in het geding gebracht wordt. En hij heeft (toen hij op de aarde geworpen is - 12 : 9) zeven koningen in het veld gebracht die in zijn naam met hun vele oversten getracht hebben de wereld te regeren en te besturen. Vijf van hen zijn gevallen. In de verklaring van 17 : 10 hebben wij hun namen genoemd.

Maar de één, zijn zesde koning, die met al zijn satellieten onder zijn vanen zijn scepter op de aarde en in het bijzonder in de Kerk gezwaaid heeft, is nog, heeft 10 : 17 gezegd. Dat zijn zij die in de eerste Nieuwtestamentische periode door Johannes gezien zijn als een uit de (volkeren)zee opgekomen beest.

Maar zijn opvolger, satans zevende koning, die, gekomen zijnde, is maar een weinig tijds gebleven. Wij hebben in de verklaring van 17 : 10 gezegd: ongeveer 240 of 260 jaar. Nochtans heeft deze zevende koning van satan in die korte tijdperiode tien *koningen* in het veld weten te brengen die tegelijkertijd met hem (vanaf het ogenblik dat hij uit de afgrond opgekomen is - 11 : 7 - en 13 : 11 - vanaf het ogenblik dat hij uit zijn duizendjarige gevangenis ontbonden is - 20 : 7) macht ontvangen hebben om met hem als *koningen* te heersen. - 17 : 12 en 13.

Deze *koningen* die wij in de verklaring van deze teksten als met uitgestrekte hand aangewezen hebben, worden in onze tekst in het geding gebracht.

Zelf heeft hij (als de achtste koning) toen ook deze laatste twee *koningen* van hem met al hun satellieten gevallen waren (zij zijn in het avondmaal des groten Gods verslonden geworden) de koningen der aarde vergaderd met hun heirlegers om krijg te voeren tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirlegers. Zij worden in 19 : 19 aangewezen. In 20 : 8 blijken zij te zijn de Gog en de Magog. Maar deze laatsten zullen op andere wijze verslonden worden, namelijk door vuur dat God van de hemel zal doen nederdalen. - 20 : 9.

Vandaar dat de vogelen des hemels van den beginne (sinds de Heilige Geest over de Gemeente des Heeren uitgestort is) *het vlees* dezer *koningen* met het zwaard *gegeten* hebben. Zij hebben hen geslagen met het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord, dat ook uit hun mond is uitgegaan.

En in latere tijden hebben zij deze zesde *koning* met al zijn satellieten (die op de berg der zeven heuvelen in zijn naam de scepter in de Kerk gezwaaid hebben) gehoed met een ijzeren roede door hun in de kracht des zuiveren Evangelies ten tijde van de Reformatie der Kerk een dodelijke wonde toe te brengen.

Zij hebben hen door het zwaard des Geestes als *gegeten* en verdaan. Zodanig dat de zuivere verkondiging des Evangelies uit hún midden vervallen is.

Maar *het vlees* van de zevende *koning* is op een geheel andere wijze door de vogelen des hemels *gegeten* en verslonden. Want God heeft tot hun vertroosting (tijdens het blazen der zesde bazuin) het water van de rivier de Eufraat doen uitdrogen, opdat bereid zou worden de weg der koningen die van de opgang der zon komen zullen, die in de vreselijkste oorlog aller tijden, waarin het derde deel der mensen gedood zal worden, hun wrake uitvoeren zullen. - 9 : 15.

Het is verbazingwekkend, hoe nauwkeurig onze tekst de volgorde aanwijst van de vijanden van Gods volk, als zij in het tweede gedeelte zegt:

18b *en (opdat gij eet) het vlees der oversten over duizend.*

Gelet op deze volgorde schijnt het ons niet moeilijk deze *oversten over duizend* als met uitgestrekte hand aan te wijzen. Vooral wanneer wij hierbij bedenken dat het *oversten over duizend* zijn die dienstbaar geweest zijn aan de zesde koning in het heirleger des satans.

Satan heeft hen gezamenlijk, namelijk zijn zesde koning met zijn *oversten over duizend*, als voortbrengselen van het afschuwelijke, uit de zee opgekomen beest voortgebracht. Namelijk de pausen van de Roomse Kerk, die elk voor zich als *oversten over duizend* de zuivere leer des Evangelies verduisterd hebben. En die vooral ten tijde van de Reformatie der Kerk de strijd tegen de ware kinderen Gods aangebonden hebben, hen werpende in de gevangenissen - 13 : 10 - of hen brengende op het schavot of op de brandstapel, hen martelende en ter dood brengende.

Ook hun *vlees* zal door de vogelen des hemels *gegeten worden*, in deze zin, dat het Protestantisme voor hen bij voortdurend een dodelijke ergernis zal zijn en een gruwelijke aanklacht tegen hun leer en leven.

Deze *oversten over duizend* zijn het in het bijzonder die met elkaar onder het bestuur en de leiding van de duivel en satanas de gehele wereld verleid hebben.

Niet dat de satan Oudtestamentisch de gehele wereld niet verleid heeft. Dat is beslissend gebleken uit 12 : 9. Maar onder de leiding van zijn zesde koning zijn dezen met hem uit de (volkeren)zee opgekomen en hebben hun macht uitgeoefend op de berg der zeven heuvelen, van waaruit zij hun scepter over bijna de gehele wereld gezwaaid hebben.

Zij zijn (gezamenlijk) genaamd geworden: Verborgenschap, het grote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde, die dronken geworden is van het bloed der heiligen en van het bloed der getuigen van Jezus. - 17 : 5 en 6.

Het verbazingwekkende in de volgorde van deze tekst blijkt wederom als zij zegt:

18c *En het vlees der sterken.*

Wie zijn deze *sterken*?

Sommigen zullen ongetwijfeld zeggen: Wat voor zin heeft het om telkens deze vragen te stellen: Wie zijn de koningen, wie zijn de oversten over duizend, wie zijn *de sterken* enz.? De tekst reikt ons overvloedige wetenschap aan om te begrijpen wat er bedoeld wordt.

Wij antwoorden: Als het mensenwoorden waren, ja. Maar als het 't Woord van God betreft, hebben wij op elk woord nauwkeurig acht te geven en dan nog in diepe afhankelijkheid van het onderwijs des Heeren, anders ontgaat ons de glorie ervan ten enenmale.

Er is ook in deze weinige woorden een buitengewone glorie verborgen.

Om te weten wie er met deze *sterken* bedoeld worden, hebben wij wederom te letten op de samenstelling der strijdkrachten van de vorst der duisternis. Deze is (zeer verkort) aangegeven in 17 : 10 en 11.

En dan blijkt uit 17 : 12 wie deze *sterken* zijn, namelijk de tien hoornen die Johannes gezien heeft op de kop van het beest, die als koningen macht ontvangen hebben op één uur met het beest, namelijk met het uit de afgrond opgekomen beest, satans zevende koning die maar een weinig tijds blijven zal. Deze tien *sterken* hebben hun macht en hun kracht aan het uit de afgrond opgekomen beest overgegeven om gezamenlijk tegen het Lam te krijgen.

Hun *sterk* zijn ligt in de kracht der hoornen op de kop van het beest. - 17 : 12 en 13.

In de verklaring van deze tekst hebben wij de ontwikkeling der oecumene aangewezen en hoe uit deze goddeloosheid de grote wereldcatastrofe is voortgekomen die in het blazen der zesde bazuin aangewezen is als een oordeel van God over alle goddeloosheden die in de wereld geopenbaard zijn sinds het uit de

afgrond opgekomen beest de wereld is gaan verleiden door de tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven. - 13 : 14.

Ook deze grote wereldcatastrofe behoort tot het avondmaal des groten Gods, hetwelk Hij bereid heeft voor deze vogelen des hemels. Alsdan zal *het vlees dezer sterken* door hen gegeten en verslonden worden.

Al is het dat zij ook vanwege deze catastrofe door vele verdrukkingen zullen moeten ingaan in het Koninkrijk der hemelen, zo zullen zij toch in bepaalde zin hierover vreugde bedrijven.

Ten eerste omdat de Heere tot Zijn discipelen gezegd heeft: "Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zo ziet (gij) omhoog en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is." - Lukas 21 : 28.

Ten andere omdat het er al zovele jaren de schijn van gehad heeft dat er geen God in de hemel bestond Die over al die gruwelen van de moderne tijd bezoeking zou doen.

Trouwens, God Zelf heeft hen opgeroepen om vreugde te bedrijven over deze catastrofe (nadat Hij hun deze breedvoerig voor de aandacht gesteld had) zeggende: "Bedrijft vreugde over haar, gij hemel (gij vliegende vogelen in het midden des hemels) en gij heilige apostelen en gij profeten, want God heeft uw oordeel aan haar geoordeeld." Want aldus is de grote stad Babylon met geweld geworpen geworden. - 18 : 20 en 21b.

Wij hebben van de wereldcatastrofe verklaard dat zij als een schaduwbeeld van het eindoordeel over de wereld gebracht zal worden. Ja dat het eindoordeel hiermee als ingeluid zal worden.

En van hieruit (vanwege deze derde, grote wereldoorlog) is het voor zichzelf sprekende vervolg in onze tekst:

18d *En het vlees der paarden en dergenen die daarop zitten en het vlees van alle vrijen en dienstknechten en kleinen en groten.*

Zoals oudtijds vele paarden in de strijdkrachten een afschrikwekkende macht vormden, zo zullen dit in de laatste, grote wereldoorlog de vliegtuigen zijn.

Deze zijn in 9 : 17 aldus voor de aandacht gesteld:

”En ik zag alzo *de paarden* in dit gezicht *en die daarop zaten*, hebbende vurige en hemelsblauwe en sulfervervige borstwapenen.

Deze *paarden* (deze vliegtuigen) zullen zodanig door de vogelen des hemels gegeten en verslonden worden, dat er niet één overblijven zal.

De Heere zal onder die grote volken richten en die machtige heidenen bestraffen, zodat het gevolg zal zijn: ”En zij zullen de krijg niet meer leren.” - Micha 4 : 3a en c.

Niet alleen is op het zuchten van het volk des Heeren over de gruwelen van de moderne tijd deze catastrofe over het grote Babylon dezer wereld gebracht, maar daarenboven is hierdoor ook het oordeel der valse rust over haar gebracht. Want na die oorlog zullen alle volken elk voor zich wandelen in de naam huns gods, namelijk in de naam van het beest dat was en niet is, die ook de achtste koning is in het wereldbestuur van de vorst der duisternis.

Want vijf zijner koningen waren reeds gevallen onder de Oudtestamentische tijdsbedeling. - 17 : 10.

De zesde is gevallen door de kracht der Evangelieverkondiging.

Zijn zevende koning die maar korte tijd geregeerd heeft, is omgekomen in die grote wereldcatastrofe en daarom zal het uit de afgrond opgekomen beest nu voorts zelf uitgaan als de achtste koning om de koningen der aarde met hun heirlegers te vergaderen om krijg te voeren tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger, blijkens 19 : 19 en 20 : 8, in de beslissende slag op de breedte der aarde, de Gog en de Magog vergaderende tot de krijg, welker getal is als het zand der zee. Maar het overblijfsel van het uitverkoren volk des Heeren zegt: ”Wij zullen wandelen in de Naam des HEEREN ónzes

Gods eeuwiglijk en altoos." - Micha 4 : 5.

Het besluit van onze tekst luidt: *Het vlees van alle vrijen en dienstknechten en kleinen en groten.*

Dit is een duidelijk gevolg van het feit dat in deze catastrofe het derde deel der mensen gedood zal worden. Het zal een verdrukking zijn zoals er nog nooit een geweest is en er nadien ook niet meer zijn zal, heeft de Heere Jezus gezegd. - Mattheüs 24 : 21.

Met deze oorlog zal het eindoordeel als ingeluid worden.

Hoe verschrikkelijk het besluit van dit avondmaal des groten Gods voor de vogelen die in het midden des hemels vliegen, ook moge zijn wanneer het derde deel der mensen gedood zal worden door het vuur en de rook (namelijk door radioactiviteit die in deze oorlog vrij zal komen) en door het sulfer dat uit de bekken van deze verschrikkelijke paarden zal uitgaan, zij moeten hun hoofden opwaarts heffen, omdat hún verlossing aanstaande is. - Lukas 21 : 28.

Deze oorlog zou nooit zo gruwelijk en afgrijselijk kunnen zijn, als zij niet een beginsel en een afschaduwing zou zijn van het eindoordeel dat in vuur en sulfer van de hemel geopenbaard zal worden ten jongsten dage.

Nochtans is geopenbaard en zal ook nu en in hoofdstuk 20 gaan blijken, dat het geloof der uitverkorenen na die laatste wereldoorlog op nóg grotere proef gesteld zal worden. Het zal er nadien de schijn van hebben dat de mens met zijn ongelooftheorieën toch nog gelijk zal hebben, wanneer de satan de mensen in een dodelijke rust en voorspoed gebracht zal hebben, zoals er ook nooit eerder geweest is, zodat ze zullen zitten een ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom en er niemand zal zijn die hen verschrikt. - Micha 4 : 4a. Dan zullen zij zeggen: "Het is vrede en zonder gevaar" - 1 Thessalonicensen 5 : 3a - en de mensen zullen gaan spotten met de beloften van de wederkomst van de Heere. - 2 Petrus 3 : 4a.

19 : 19

In deze dingen zal het uit de afgrond opgekomen beest dat nu zelf als de achtste koning orde op zaken zal gaan stellen, de beslissende slag voorbereiden, die evenwel plotseling door het van de hemel nederdalende vuur en sulfer ten einde gebracht zal worden.

Dit zal mede gaan blijken uit het besluit van ons teksthoofdstuk, want reeds zegt vers 19:

19 En ik zag het beest en de koningen der aarde en hun heirlegers vergaderd om krijg te voeren tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger.

Voordat wij aan de woordelijke betekenis van deze tekst aandacht schenken, achten wij het noodzakelijk (mede in verband met de ook in deze tekst verborgen lange duur der tijdgeschiedenis die na het einde van deze wereldoorlog nog volgen zal) een uitgebreide inleiding te houden, niet alleen op deze tekst maar op het besluit van dit hoofdstuk.

Wij zullen er niet geheel en al van buiten kunnen om ten opzichte van bepaalde zaken soms in enige herhalingen te treden.

Allereerst willen wij er de aandacht op vestigen dat het besluit van dit 19^e hoofdstuk aansluit op vele gedeelten van het boek der Openbaring, op veel wat reeds geopenbaard is of nog geopenbaard zal worden.

Wij willen wijzen op het besluit van hoofdstuk 9 : 20 en 21. Ook op hoofdstuk 13 : 14b t/m 17. Voorts op hoofdstuk 16 : 14 t/m 16. Ook op hoofdstuk 17 : 17 en tenslotte op hoofdstuk 20 : 8 t/m 10.

In al deze teksten wordt dezelfde waarachtige tijdgeschiedenis beschreven. In elk dezer plaatsen wordt in feite (vanuit verschillende gezichtsvelden) het eindoordeel over de wereld geopenbaard, zoals dat komen zal in de laatste eeuwen als de gevolgen van de laatste, grote wereldoorlog uitgewist zullen zijn, waarmee nochtans het beginsel van het eindoordeel aan-

19 : 19

gevangen is. Maar de volstrekteid van het eindoordeel zal geopenbaard worden op de jongste dag.

Voorts wijzen wij erop dat in tegenstelling tot andere plaatsen, in ónze tekst voorbijgegaan wordt aan de verleidingen van het uit de afgrond opgekomen beest.

In de aanvang heeft het in de natuurlijke zin de volken verleid door de tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven. - 13 : 14.

In latere tijden echter heeft het boven deze tekenen in geestelijke zin de volken verleid door de onreine geesten die het verwekt heeft. "Geesten der duivelen, die tekenen doen, welke uitgaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld om die te vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods." - 16 : 14. Deze tekst is volkomen in overeenstemming met onze tekst 19 : 19 en 20 : 8. Wel worden in het besluit van ons teksthofdstuk deze verleidingen mede in het geding gebracht als de oorzaak waarom zij levend geworpen zijn in de poel die van vuur en sulfer brandt. Maar aan zijn verleidingen als zodanig wordt in ons gehele teksthofdstuk geen aandacht geschonken.

Het voornaamste van dit gedeelte der Heilige Schrift (vanaf vers 17) blijkt te zijn: de tegenstelling aan te wijzen tussen het beleid der zeven koningen die hij in het strijdperk heeft gebracht om God en Zijn Kerk te bestrijden en zijn persoonlijke macht die hijzelf als de achtste koning ontplooiën zal in het laatste der dagen, als ook zijn zevende koning gevallen zal zijn.

Vanaf vers 17 heeft ons hoofdstuk gehandeld over die tijdsperioden waarin het beest door middel van zijn zesde en zijn zevende koning de Kerk des Heeren bestreden heeft. Te weten het uit de (volkeren)zee opgekomen beest dat in vele leiders op de berg der zeven heuvelen zijn scepter gezwaaid heeft - 17 : 9 - én het uit de afgrond opgekomen beest dat in de kracht zijner tien hoornen, die tien koningen zijn - 17 : 12 - getracht

heeft de Kerk beslissend in de oecumene te verdelen.

Maar nu deze twee, evenals zijn eerste vijf koningen, ook gevallen zijn - 17 : 10 - zegt Johannes: *En ik zag het beest en de koningen der aarde en hun heirlegers vergaderd om krijg te voeren tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger.*

Lamech, Nimrod, de Farao's, Nebukadnézar en de zijnen, de keizers die over het Romeinse rijk geregeerd hebben, voorts allen die op de berg der zeven heuvelen hun scepter gezwaaid hebben, de tien koningen die getracht hebben de oecumene tot stand te brengen, zij zijn allen gevallen, verslagen zijnde door het zwaard dat uit de mond gegaan is van de machtige Ruiters op het witte paard.

Deze allen die een schrik gegeven hebben in het land der levenden - Ezechiël 32 : 23b - dragen nu hun schande met degenen die in de kuil zijn nedergedaald. - Ezechiël 32 : 24b. En hun overgeblevenen heeft Hij gehoed of zal Hij nu voorts hoeden met een ijzeren roede.

Daarom is *het beest* nu zelf - 17 : 11 - als de achtste koning uitgegaan om *de koningen der aarde en hun heirlegers te vergaderen om krijg te voeren tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger.*

Of zoals 20 : 8 zegt: "En hij zal uitgaan om de volken te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn, de Gog en de Magog, om hen te vergaderen tot de krijg, welke getal is als het zand aan de zee."

Vandaar de scherpe tegenstelling tussen vers 18 en vers 19 van ons teksthoofdstuk.

En hoewel dit nu in deze twee teksten niet blijkt, deze scherpe tegenstelling zal ook hierin geopenbaard worden dat *de krijg van het beest*, als de achtste koning, met zijn legerscharen (de Gog en de Magog) geheel anders van aard zal zijn dan de krijg die al zijn koningen (inzonderheid zijn zesde en zijn zevende koning) gevoerd hebben.

Deze laatste twee zijn ten oorlog opgetrokken tegen de Ge-

meente van de Heere Jezus, die Hij uit het heidendom verkregen heeft.

Maar uit hoofdstuk 20 : 8 en 9 zal blijken dat *het beest* met zijn heirlegers zal optrekken tegen het alsdan bekeerde Israël. De profeet Ezechiël heeft hiervan aldus geprofeteerd: "Na vele dagen zult gij bezocht worden (o Gog); in het laatste der jaren zult gij komen in het land dat wedergebracht is van het zwaard, dat vergaderd is uit vele volken op de bergen Israëls, die steeds tot verwoesting geweest zijn; als dat land uit de volken zal uitgevoerd zijn en zij altemaal zeker zullen wonen (evenals in Micha 4 : 4 geschreven staat dat zij zullen zitten een ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom en er niemand zal zijn die hen verschrikt), dan zult gij optrekken, gij zult aankomen als een onstuimige verwoesting, gij zult zijn als een wolk om het land te bedekken; gij en al uw benden en vele volken met u." - Ezechiël 38 : 8 en 9.

De Gemeente die de Heere Zich uit de heidenen verzameld had, is door de zevende koning van satan (de tien hoornenkoningen van *het beest*) in de oecumene zodanig bedorven, dat zij geworden is tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte - 18 : 2a - zodat aan het volk des Heeren bevel gegeven is van haar uit te gaan. - 18 : 4a.

Dit is ongetwijfeld de volheid der heidenen waarvan Paulus geprofeteerd heeft - Romeinen 11 : 22 - zeggende tot de heidenen die geënt waren in de goede olijfbroom: Indien gij in deze goedertierenheid blijft, zult gij erin bevestigd worden, anderszins zult ook gij afgehouden worden. Uit 18 : 2 is gebleken, dat zij (de heidenen) niet in de goedertierenheid gebleven zijn en dientengevolge afgehouden zijn van de goede olijfbroom waarin zij tegen nature geënt waren. Daarentegen, zegt Paulus, zal het oude Verbondsvolk, indien zij in het ongeloof niet blijven, als natuurlijke takken wederom geënt worden in hun eigen olijfbroom. - Romeinen 11 : 23 en 24.

Uit Romeinen 11 : 26 blijkt dan ook dat in het laatste der dagen het overblijfsel der uitverkorenen uit de heidenen als Kerk vermengd zal worden met het tot bekering gebrachte Israël. En alzo zal geheel Israël zalig worden.

Vandaar is het dat in 20 : 9, in aansluiting op onze tekst, gezegd zal worden: "En zij zijn opgekomen op de breedte der aarde en omringden de legerplaats der heiligen en de geliefde stad", namelijk Jeruzalem.

Nu kunnen wij enigszins gaan begrijpen welke geheimenissen er in onze tekst verborgen zijn. Bovendien blijkt uit dit alles welke onvoorstelbare veranderingen er in de eerstvolgende drie à vier eeuwen op alle terreinen van het leven te verwachten zijn.

Als wij deze veranderingen die wij in de loop van onze verklaringen al enigszins aangewezen hebben, in grove trekken voor de aandacht stellen, komen zij er als volgt uit te zien:

Allereerst het massale en wereldomvattende uitbreken van de atoomoorlog, de derde, grootste en laatste wereldoorlog. Grote delen, vooral van Europa maar ook van Azië, Afrika en Amerika zullen zodanig worden verwoest en ontvolkt en voor lange tijd onvruchtbaar zijn, dat er naar menselijke berekening geen herstel meer mogelijk zal zijn.

Het zal een beginsel en een zwakke afschaduwing zijn van de grote dag des oordeels ten jongsten dage.

Deze oorlog is geopenbaard in hoofdstuk 9 bij het blazen der zesde bazuin, waarin gezegd is dat het derde deel der mensen in deze oorlog gedood zal worden. Dit zal ongetwijfeld ook hongersnoden en pestilentiën tot gevolg hebben. Het zal er op sommige plaatsen de schijn van hebben dat het eindoordeel reeds gekomen is.

De Heere Jezus heeft deze tijden aldus verklaard: "Want alsdan zal er grote verdrukking wezen, hoedanige niet geweest is van het begin der wereld tot nu toe en ook niet zijn zal. En zo die dagen niet verkort werden, geen vlees zou behouden

worden, maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden.” - Mattheüs 24 : 21 en 22.

Uit deze profetieën van de Heere Jezus blijkt evenwel dat dit nog niet het einde der wereld is, want de Heere gaat nog voort met Zijn voorzeggingen. Het blijkt ook uit 9 : 20 en 21. Al is er dan nadien geen publieke oorlog meer, uit die twee teksten blijkt dat de mensen er niet beter op geworden zijn.

Als de wereld zich na vele, vele tientallen jaren enigszins hersteld zal hebben van de verwoestingen die over haar gekomen zijn in die atoomoorlog, zal het uit de afgrond opgekomen *beest* zich wederom krachtig doen gelden, zeggende tot degenen die op de aarde wonen, dat zij het beest dat de wonde des zwaards had en weer leefde, een beeld zouden maken. - 13 : 14. Een monumentaal teken ter nagedachtenis aan het ten ondergegangene Rome, dat zal worden opgericht te Jeruzalem!!!

Vanaf die tijd de centrale plaats der Godsverering, met een gedaante van godzaligheid. - 2 Timotheüs 3 : 5a. Namelijk alzo, dat vele heidenen zullen zeggen: ”Komt, laat ons opgaan tot de berg des Heeren, ten huize van de God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen en wij in Zijn paden wandelen; want uit Sion zal de Wet uitgaan en des HEEREN Woord uit Jeruzalem.” - Micha 4 : 2.

Maar uit vers 3 blijkt dat het een richterlijke handeling van God zal zijn onder die grote volken en die machtige heidenen en dat vanuit dit centrum de valse rust geboren zal worden, dat een ieder (ook de Joodse natie) zal zitten onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom en dat er niemand zal zijn die hen verschrikt.

Nochtans zal van daaruit (omstreeks de jaren 2360 tot 2380 - Daniël 8 : 14) de massale bekering der Joden geboren worden. Hún ogen zullen alsdan geopend worden, zodat zij zullen zien dat alle volken zullen wandelen (dit nog vanwege het oecumenisch 'reveil') elk in de naam hún gods.

19 : 19

En dit zal de oorzaak worden, waarom zij zullen zeggen: "Maar wij zullen wandelen in de Naam des Heeren ónzes Gods, eeuwiglijk en altoos." - Micha 4 : 5. "Want de genade-giften en de roeping Gods zijn onberouwelijk." - Romeinen 11 : 29.

En omdat deze rust van vrede en geen gevaar wederom honderden jaren duren zal - 1 Thessalonicensen 5 : 3a - (zoals wij dit ook uit Daniël 12 : 12 verklaard hebben) zullen er in het laatste der dagen spotters komen die naar hun eigen begeerlijkheden zullen wandelen en zeggen: "Waar is de belofte van Zijn toekomst, want van die dag dat de vaders ontslapen zijn, blijven alle dingen alzo gelijk van het begin der schepping." - 2 Petrus 3 : 3 en 4.

Dit alles is slechts een zeer verkorte samenvatting, een kort overzicht, van de dingen die volgens onze verklaringen in het einde der tijden geschieden zullen.

Hierbij merken wij op, dat er geen enkele persoonlijke voorzegging bij is, het zijn alleen verklaringen van teksten die wij hiervoor verzameld hebben.

Het is mogelijk dat sommigen andere verklaringen van alle aangehaalde teksten geven, maar dan zullen zij die toch met andere getuigenissen uit het Woord van God moeten bevestigen.

Wij willen nu trachten de woordelijke betekenis van vers 19 te verklaren, als het zegt:

En ik zag het beest en de koningen der aarde en hun heirlegers vergaderd om krijg te voeren tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger.

Deze tekst en de volgende twee teksten zijn het besluit in deze openbaring des Heiligen Geestes.

Dát het een besluit is, blijkt uitdrukkelijk uit 19 : 20 en 21 en uit het nieuwe begin in 20 : 1.

Deze gehele openbaring vanaf hoofdstuk 15 heeft het kenmerk

gedragen van de verheerlijking van de Heere Jezus door de Heilige Geest.

In 19 : 11 t/m 21 heeft Johannes in het besluit van deze verheerlijking nu tot driemaal toe gezegd: *En ik zag*.

De eerste maal was dat in vers 11, alwaar hem de Ruiters op het witte paard getoond is in Zijn overwinning.

De tweede maal was dit in vers 17, waar hem getoond is wat deze victorie voor het door Hem verlorene volk te betekenen heeft.

De derde maal was dit in onze tekst, vers 19, als hem de majesteit van Zijn oordelen over Zijn en over Zijns volks vijanden getoond zal worden in de verzen 20 en 21.

Uit de samenstelling van onze tekst blijkt evenwel, dat *de oorlog die het beest en de koningen der aarde en hun heirlegers zullen gaan voeren*, een geestelijke oorlog zal zijn. Tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger is geen vleeselijke oorlog te voeren. Dit zal ook blijken uit vers 21, want *het heirleger van het beest* is gedood met het zwaard *Desgenen Die op het paard zat*, hetwelk uit Zijn mond ging. Dit stemt dan ook overeen met de verklaring van Micha 4 : 3, dat er in het laatste der dagen geen oorlogen meer gevoerd zullen worden in de zin zoals deze in hoofdstuk 9 vermeld zijn.

De oorlog van dit beest en de koningen der aarde met hun heirlegers is het resultaat van en is ontstaan uit de werking van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest.

Toen dit beest nog (in bepaalde zin) de alleenheerschappij over de Kerk uitoefende, zetelende op de berg der zeven heuvelen (op zijn majesteitelijke troon te Rome) waren deze *koningen der aarde* (in bepaald opzicht) nog neutraal tegenover de Kerk. Over het algemeen werd dit beest hoe en waar het zich openbaarde, veelal stilzwijgend geduld. Maar dit zal volgens onze tekst niet altijd zo blijven.

Het uit de afgrond opgekomen *beest* zal hieraan op listige wijze een einde maken.

Reeds in zijn zevende koning, in de kracht van zijn tien hoornen (als zijnde tien koningen) is hij hiervoor in het strijdperk getreden. Na aanvankelijk de Kerk des Heeren in duizend stukken gescheurd te hebben, heeft hijzelf met de kracht van zijn twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, de oecumenische beweging op gang gebracht en de wereldraad van kerken gesticht. Zijn tien koningen, leiders van alle mogelijke godsdienstige stromingen, hiervoor in het veld brengende.

Zij allen hebben hun kracht en macht aan het beest overgegeven - 17 : 13 - zonder zich ervan bewust te zijn, dat zij zo de grondleggers geworden zijn van het beeld dat voor het uit de zee opgekomen beest opgericht zal worden te Jeruzalem. - 13 : 14. Want vanuit dit opgerichte teken zullen *het beest en de koningen der aarde met hun heirlegers zich verzamelen tot de krijg tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger.*

In de aanvang der Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis werd de strijd tegen Gods Kerk gevoerd door het uit de (volkeren)-zee opgekomen beest. Het woord 'opkomen' wijst op een langzame ontwikkeling, maar op een toenemende machtsontplooiing van het beest, zo, dat tijdens de Reformatie der Kerk zeer velen om des geloofswille door het beest omgebracht zijn.

Zo is het ook in latere tijden (op geestelijke wijze) met het uit de afgrond opgekomen *beest* gegaan.

Aanvankelijk heeft dit *beest* (hebbende twee hoornen, des Lams hoornen gelijk) met een schijn van godzaligheid de Kerk in duizend stukken gescheurd en met dezelfde schijn van godzaligheid de oecumene en de wereldraad van kerken gesticht.

Maar als dit *beest* eenmaal vaste voet zal hebben in het voor hem opgerichte teken te Jeruzalem, zal het maken dat allen die *het beest* niet zouden aanbidden, gedood zullen worden. - 13 : 15b. Alsdan zal aan allen, zonder uitzondering, kleinen en groten, rijken en armen, vrijen en dienstknechten, een merkte-

ken gegeven worden aan hun rechterhand of aan hun voorhoofden, opdat niemand zal kunnen kopen of verkopen, tenzij hij dit merkteken van *het beest* heeft - 13 : 16 en 17 - of op z'n minst de naam van *het beest* draagt.

Of men alsdan met geen godsdienst te maken wil hebben of soms nog Hindoe, Boeddhist of Mohammedaan zal zijn of zelfs nog dweept met de vroegere Christelijke religie, een ieder zal op straffe des doods gedwongen worden zich aan te sluiten bij de oecumene en neer te knielen voor dit opgerichte beeld.

Dit zullen de zware tijden zijn, die ontstaan zullen in het laatste der dagen, waarop Paulus gewezen heeft in 2 Timotheüs 3.

Dit alles ligt naar onze mening opgesloten in de woorden *vergaderen tot de krijg* in onze tekst.

Het zal de laatste krachtmeting zijn van de draak met God en Zijn Kerk sinds hij met zijn engelen op de aarde geworpen is. - 12 : 9. In zijn zeven koningen heeft hij op ontstellende wijze in toenemende grimmigheid deze strijd gevoerd, wetende dat hij een kleine tijd heeft. - 12 : 12.

Laat niemand zich hierover verwonderen, want het ontstellende voor ons mensen is, dat wij medestrijders van hem geworden zijn tegen God en Zijn Christus. Van nature lopen wij, evenals hij, met een stijve hals en met hoog verheven schilden tegen God aan, ja velen stormen met hem tegen God aan om Hem van Zijn Troon te stoten. Ja onze rampzaligheid is zo groot, dat wij, zolang wij in deze natuurlijke staat zijn, niet anders kunnen dan tegen God strijden.

Alleen als het God behaagt Zich over een mens te ontfermen, opent Hij zijn ogen voor zijn jammerlijke staat. En vanwege Zijn innerlijke barmhartigheid heeft Hij in Zijn vrije genade een weg ontsloten in Zijn Christus om ons van onze heilloze weg af te brengen en ons weer op de rechte paden der gerechtigheid te doen wandelen.

Als God ons de ogen opent voor onze rampzalige staat waarin

wij geboren zijn, gaan we gruwen van onszelf en knielen we met een verbroken en verslagen hart voor God in het stof, Hem biddende om genade en vergeving van onze zonden.

Voor de draak en zijn mede-gevallen engelen is geen genade bereid. Het moet voor hem een vreselijke gewaarwording geweest zijn de strijd tegen Michaël en zijn engelen te moeten verliezen. Dit temeer omdat hij een zo onvoorstelbaar hogere plaats bekleedde dan Michaël. Dit kan blijken uit Jesaja 14 : 13 en uit Ezechiël 28 : 13. Het blijkt ook uit Judas : 9. Zelfs na zijn val durfde Michaël die toch zelf ook een grote Vorst genoemd wordt - Daniël 12 : 1 - nog niet eens een smadelijk oordeel tegen hem in te brengen, maar zei, toen hij met de duivel in een twistgesprek was: "De Heere bestraffe u." - Judas : 9.

Hoe vernederend moet het dan voor de draak zijn (want dat hij het is die *de koningen der aarde vergadert en hun heirlegers* blijkt uit 16 : 13 en 14) dat hij in deze laatste, beslissende slag de strijd tegen God zal moeten voeren met zo'n armzalig hoopje uitgerangeerde zondaren en niet met zijn machtige *heirleger* van boze geesten waarmee hij tegen Michaël gestreden heeft.

Maar omdat aan hem een bepaalde macht gegeven is blijktens 13 : 15, heeft hij ongetwijfeld, evenals Goliath met zijn Filistijnse leger achter zich, deze meerdere David, namelijk Hem Die op het paard zat *en Zijn heirleger*, veracht in zijn hart en gezegd: "Kom tot mij, zo zal ik uw vlees de vogelen des hemels en de dieren des velds te eten geven."

Maar David antwoordde: "Ik zal u slaan en ik zal uw hoofd van u wegnemen en ik zal de dode lichamen van der Filistijnen leger deze dag aan de vogelen des hemels en de beesten des velds geven." - 1 Samuel 17 : 46b.

Vandaar het besluit van dit hoofdstuk in vers 21.

Op deze wijze moet hij bepaald reeds Adam tegemoet zijn, getreden, hem verachtende in zijn hart omdat hij slechts vlees en bloed was. Zo zou hij alsnog gemakkelijk over God kunnen

triumferen door het sieraad van Zijn schepping ten val te brengen. Hij rekende echter niet op het Zaad der vrouw, Dat hem eenmaal de kop zou vermorzelen en dat reeds in de aanvang met een slinger en een steen.

Was hij nu nog door Gods bliksemende almacht getroffen, dan had dit beantwoord aan zijn oorspronkelijke majesteit, maar verslagen te worden door David, verslagen te worden door een verachtelijk mens van vlees en bloed en nog wel hangende aan een door God vervloekt kruis, dat gaat alle perken der vernedering voor hem te buiten.

Hierin ligt een vertroosting voor Gods uitverkorenen in het laatste der dagen, als hun alle levensvoorwaarden ontnomen zullen zijn en *het beest en de koningen der aarde* zich opmaken om hen te vernietigen, dat zij weten dat *het beest* al tweemaal verpletterend verslagen is. Aanvankelijk door David en beslissend door de Meerdere David toen Deze is opgestaan uit de doden.

Vandaar het beslissende in de volgende twee teksten.

20a *En het beest werd gegrepen.*

Het is buitengewoon merkwaardig dat in bijna de gehele openbaring de draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, niet als zodanig in het geding gebracht wordt, maar steeds als *beest*.

Noch in de inleiding der openbaring (in de eerste drie hoofdstukken), zelfs niet in de openbaring des Vaders in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek, noch in de openbaring des Zoons in het blazen der bazuinen, noch in de openbaring des Heiligen Geestes in de uitgieting der fiolen, wordt hij met zijn eigen namen genoemd.

Alleen in hoofdstuk 12, waarvan wij gezegd hebben, dit hoofdstuk is als een openbaring in de openbaringen, wordt hij in de afschuwelijke gestalte van een rode draak voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld.

Maar tenslotte wél in de openbaring van God Drieënig in

19 : 20a

hoofdstuk 20.

Het is bepaald niet zonder reden dat de Heilige Geest de grote, rode draak steeds als een *beest* voor de aandacht der Nieuwtestamentische Kerk gesteld heeft. Hier gaat een groot geheimenis achter schuil, namelijk dit: In feite is de draak reeds door Michaël en zijn engelen in de hemel verslagen, maar in en door Gods Gezalfde, de Heere Jezus Christus, is hij volkomen verpletterd en vermorzeld.

In de hemel is de draak door de engelen verslagen onder leiding van Michaël, maar op de aarde is hij door de mensen verslagen onder leiding van de Meerdere Michaël. Zij, de mensen, hebben hem overwonnen door het bloed des Lams én door het woord hunner getuigenis. - 12 : 11a. Daarom heeft de Heere Jezus kort voor Zijn sterven gezegd: "Nu is het oordeel dezer wereld, nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden." - Johannes 12 : 31.

Hierdoor zijn al zijn mede-boze engelen met hem gevangen genomen, omdat Christus over hen getriomfeerd heeft. - Kolossensen 2 : 15; Psalm 68 : 19.

De hoofdvorst, de overste dezer wereld, is buiten geworpen. De draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, is door een van de hemel afgekomen engel gegrepen, met een grote keten gebonden en in de afgrond geworpen en de engel heeft die boven hem verzegeld, opdat hij de volkeren niet meer verleiden zou. - 20 : 1 t/m 3.

Maar de geest van de draak die zich een plaats veroverd had in de harten van alle mensen, is daardoor uit hun harten niet geweken. Daarom heeft Johannes in 13 : 1 gezegd: "En ik zag uit de (volkeren)zee een *beest* opkomen." Daarin werden zijn aard, zijn gedaante en zijn natuur volkomen weerspiegeld.

Johannes heeft dit *beest* uit de zee zien opkomen onmiddellijk nadat hem de overwinningsglorie van de Heere Jezus is geopenbaard in 11 : 15 t/m 19.

Al is het dat de hemel gejubeld heeft en er grote stemmen in

19 : 20b

de hemel geschiedden, zeggende: "De koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijn Christus en Hij zal als Koning heersen in alle eeuwigheid" - 11 : 15 - zo is toch uit 12 : 17 gebleken dat de draak op grimmige wijze zijn gruwelijke boosheid heeft kunnen openbaren in de harten der mensen die hém trouw zijn gebleven. Om in en door hen krijg te gaan voeren tegen hen die de geboden Gods bewaren en het getuigenis van Jezus Christus hebben. - 12 : 17.

Daarom zegt Johannes: "En ik stond op het zand der zee en ik zag uit de zee een *beest* opkomen." - 12 : 18 en 13 : 1a. Een *beest*, hebbende de gedaante van de grote, rode draak met zijn zeven koppen en tien hoornen.

Alleen met dit verschil, oorspronkelijk had de draak zeven hoofden en tien hoornen en op zijn hoofden zeven koninklijke hoeden - 12 : 3 - maar zijn kop is verpletterd en met dezelve zijn zeven koninklijke hoeden.

Als hij echter uit de (volkeren)zee opkomt om krijg te gaan voeren tegen degenen die de geboden Gods bewaren en het getuigenis van Jezus Christus hebben, dan heeft hij zichzelf tien koninklijke hoeden verschaft op zijn tien hoornen.

De daarop volgende woorden:

20b *En met hetzelfde de valse profeet,*

zijn voor ons natuurlijk begrip een uitermate vreemd vervolg. De woorden "en het beest werd gegrepen" sluiten volkomen aan op hetgeen gezegd is in vers 19. Maar hetgeen er verder volgt in vers 20 heeft naar onze verduisterde overleggingen niets met de koningen der aarde en hun heirlegers te maken.

Wanneer wij deze twee teksten alleen verstandelijk beschouwen, gaat het in vers 19 om geheel andere dingen dan in vers 20.

Wij zouden verwacht hebben: 'En het beest werd gegrepen en met hetzelfde de koningen der aarde.'

19 : 20b

Nu brengt de Heilige Geest niet alleen hoofdstuk 13 vanaf vers 11 in het geding, maar ook 16 : 13.

Om dit vreemde vervolg enigszins te kunnen verstaan, moeten we erop letten dat dit nog steeds de openbaring des Heiligen Geestes is, Die de Heere Jezus verheerlijkt in Zijn victorie.

Vanaf 19 : 11 wordt Zijn overwinning geopenbaard in Zijn oordelen en in Zijn krijg voeren in gerechtigheid - 19 : 11 - vanaf het ogenblik dat Hij aan de strijdende Kerk getoond is als de triomferende Ruiter op het witte paard.

Of anders gezegd, de Heere Jezus wordt in dit gedeelte - 19 : 11 t/m 21 - door de Heilige Geest verheerlijkt in Zijn oordelen en krijg voeren gedurende de ganse duur der Nieuwtestamentische tijdsgeschiedenis.

Wanneer wij dit voor ogen houden, blijkt allereerst de tegenstelling tussen 19 : 19 en 20 en 19 : 17 en 18.

In de verzen 17 en 18 zijn Zijn oordelen over en Zijn krijg voeren tegen het uit de (volkeren)zee opgekomen beest geopenbaard, in aansluiting op het oordeel dat over het grote Babylon geopenbaard is. Dat wil zeggen Zijn oordelen over satans zesde koning (het uit de 'volkeren'zee opgekomen beest) en Zijn oordelen over satans zevende koning, die als tien koningen met de kracht van de tien hoornen op het beest de Kerk gemaakt hebben tot een woonstede der duivelen en tot een bewaarplaats van alle onreine geesten en tot een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte, wiens ondergang geopenbaard is in de val van het grote Babylon.

Maar de verzen 19 en 20 brengen in het geding het oordelen over en het krijg voeren in gerechtigheid van de Ruiter op het witte paard - 19 : 11 - tegen de achtste koning, zoals dit geopenbaard is in 17 : 11.

Nu ook zijn laatste en zevende koning gevallen is in het oordeel dat over het grote Babylon gekomen is en de zon (die voorheen nog stralende was in de Kerk des Heeren) terstond na de verdrukking dier dagen verduisterd geworden is en de

19 : 20b

maan (dat is de Kerk die tot een woonstede der duivelen geworden is) haar schijnsel niet meer geeft en de sterren (dat zijn de leraars der Gemeente blijkens 1 : 20) van deze hemel gevallen zijn en de krachten der hemelen bewogen geworden zijn - Mattheüs 24 : 29 - vanwege de tekenen die aan het beest te doen zijn gegeven - 13 : 13 - en er voor het beest blijkbaar aan de uitwendige bestaansvorm der Kerk niets meer te vernietigen valt, nu is de draak, als de achtste koning, tezamen met *de valse profeet* uitgegaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld om die te vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods blijkens 16 : 14, of zoals 19 : 19 het zegt: "Om krijg te voeren tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger."

Ook deze koningen der aarde met hun heirlegers zijn in het laatste der dagen (evenals de koningen der aarde ten dage van Annas, de hogepriester, en Kajafas) tezamen opgestaan en bijeenvergaderd tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde - Handelingen 4 : 6a en 26 - zeggende tot elkander: "Laat ons hun banden verscheuren en hun touwen van ons werpen." - Psalm 2 : 3.

Blijkens 17 : 2 hebben deze koningen der aarde ook gehoereerd met de grote hoer van Babylon en zijn hun heirlegers die de aarde bewonen, dronken geworden (volkomen buiten hun zinnen) van de wijn harer hoererij.

Daarom worden met de woorden: "En het beest werd gegrepen" *en met hetzelfde de valse profeet*, allen die tegen de Kerk des Heeren gewoed en strijd gevoerd hebben, als op één hoop geworpen. Dit is in feite al geopenbaard in 17 : 14 ten opzichte van al satans Nieuwtestamentische koningen, inclusief de achtste, die tegen het Lam krijg gevoerd hebben. Want 17 : 14 zegt: "Dezen zullen tegen het Lam krijgen en het Lam zal hen overwinnen, want Het is een Heere der heren en een Koning der koningen."

Dit alles is de reden waarom in 19 : 20 totaal geen aandacht meer geschonken wordt aan de koningen der aarde met hun

heirlegers, maar alleen aan het beest en *de valse profeet*.

Uit deze samenvoeging blijkt dat alle koningen der aarde met al hun heirlegers van nature niet anders kunnen dan valselijk profeteren en tegen God en tegen Zijn Gezalfde strijden, tegen Hem Die op het paard zat en tegen Zijn heirleger.

Zoals Christus één is met Zijn uitverkorenen, zo is de satan één met allen die hij onder zijn macht heeft vanaf het begin tot het einde.

Uit de samenstelling van onze tekst blijkt derhalve dat alle raderen van de onnaspeurlijke werken des Heeren volkomen met elkaar harmoniëren.

Hieruit blijkt dat én de eerste vijf koningen van satan én zijn zesde koning (het uit de 'volkeren'zee opgekomen beest) én zijn zevende koning (het uit de afgrond opgekomen beest) én satan zelf als de achtste koning met elkaar één in wezen zijn, hoewel zij zich op een verschillende wijze geopenbaard hebben.

Nochtans wordt aan elk dezer openbaringsvormen afzonderlijk in onze tekst voorbijgegaan, maar in het bijzonder worden de uitzonderlijke goddeloosheden in de eindtijd samengevat in de woorden: En het beest werd gegrepen *en met hetzelfde de valse profeet*.

Wel krijgt de gruwelijke goddeloosheid der eindtijd meer aandacht door de toevoeging:

20c die de tekenen in de tegenwoordigheid van hetzelfde gedaan had, door welke hij verleid had, die het merk-teken van het beest ontvangen hadden en die deszelfs beeld aanbaden.

Hieruit blijkt de bederfelijke invloed die het uit de afgrond opgekomen *beest* uitgeoefend heeft op de mensen.

Hieruit blijkt dat de mensen in feite *de tekenen gedaan hebben* die zij van *het beest* geleerd hebben. In 13 : 13 staat dat het uit de afgrond opgekomen *beest de tekenen gedaan heeft*.

19 : 20c

Zij die op de aarde wonen zijn *verleid door de tekenen* die aan *het beest* te doen zijn gegeven. - 13 : 14.

Maar de valse profeet *dóet* deze *tekenen in de tegenwoordigheid van het beest en verleidt allen die het merkteken van het beest ontvangen hebben en die zijn beeld aanbidden.*

Hieruit blijkt, dat al deze *tekenen* valse profetieën zijn van het waarachtige geluk.

En waarin bestaan deze *tekenen*? Zij hebben alle tezamen één uitgangspunt, namelijk: "Vuur uit de hemel, afkomende op de aarde - 13 : 13 - voor de mensen", wordt eraan toegevoegd. Dat betekent dus dat de mensen er gemak van zullen hebben en ervan profiteren kunnen. Alle gemakken van onze moderne tijd zijn gebonden aan .... de elektriciteit!

Wanneer dit vuur (de elektriciteit) er niet was, zouden alle uitvindingen van onze tijd van weinig of geen betekenis zijn. Hierdoor kan zelfs aan *het beeld van het beest* een geest gegeven worden, dat *het beeld van het beest* ook spreken kan. Radio en televisie zijn hiervan de meest sprekende bewijzen.

Met deze dingen, zegt onze tekst, heeft de valse profeet *in de tegenwoordigheid van het beest allen verleid die het merkteken van het beest ontvangen hadden en die zijn beeld aanbaden.*

Hier bemerken wij onmiddellijk dat de klemtoon der *verleiding* valt op *de aanbedding van het beeld van het beest.*

Wat wil dit voor een ieder van ons persoonlijk zeggen?

Hoe worden wij *erdoor verleid*?

Hoe *ontvangen* wij *zijn merkteken*?

Hoe *aanbidden* wij *het beeld van het beest*?

We worden *erdoor verleid*, als deze dingen een belemmering voor ons worden in het zoeken van de dingen die boven zijn, waar Christus is.

Want *erdoor verleid* worden degenen die op de aarde wonen - 13 : 14a - dat wil dus zeggen, alle mensen.

Maar zij die God vrezen, hebben ervoor te waken dat zij niet *verleid* worden tot *aanbidding van het beeld van het beest*.

En hoe wordt *het merkteken van het beest ontvangen*?

God merkt Zijn uitverkorenen ook met een merkteken, namelijk met het merkteken des geloofs en der Doop. - Markus 16 : 16. En hierdoor worden zij verzegeld ten eeuwig en levend. Maar *het merkteken van het beest* ontvangt een ieder die zich door *het beest*, de wereld en zijn eigen verdorven vlees laat leiden en regeren.

Dit *merkteken* hebben zij aan hun rechterhand, dat wil zeggen: Het is in al hun handelingen te zien dat zij het eigendom des duivels zijn. Of zij hebben het ook aan hun voorhoofden, dat wil zeggen dat het voor een ieder zichtbaar is dat zij *het beest* toebehoren.

En hoe *aanbidden wij het beeld van het beest*?

Als wij met hart en ziel de oecumene zijn toegedaan.

In feite *aanbidden* allen die op de aarde wonen *het beest en zijn beeld* behalve zij wier namen geschreven zijn in het Boek des Levens des Lams Dat geslacht is van de grondlegging der wereld. - 13 : 8.

Zij *aanbidden* het hierin, dat zij door al *de tekenen* die aan *het beest* te doen zijn gegeven, zodanig *verleid* en eraan verslaafd zijn geworden, dat zij erdoor als betoverd worden en al het conservatisme van vorige generaties bespotten alsof zij door hun wijsheid de tijden en de Wet hebben kunnen veranderen.

Het is opmerkelijk dat er op deze plaats, namelijk in onze tekst, zoveel aandacht besteed wordt aan de valse profeet en zijn werkingen. Dit blijkt dan ook wel beslissend te zijn voor het kenmerk van de goddeloosheden der eindtijd.

Het eerste doel van het uit de afgrond opgekomen *beest* was om de Kerk der Reformatie omver te werpen en te maken dat de aarde en die daarin wonen het eerste beest weer aanbidden zouden dat zich in de tempel Gods had gezet, zichzelf verto-

19 : 20d

nende dat hij God was. - 2 Thessalonicensen 2 : 4. Ongetwijfeld heeft *het beest* dit gedaan door middel van de mensen; blijkens onze tekst en blijkens 16 : 13 gezamenlijk genoemd: de valse profeet.

Door hen heeft hij de oecumene opgericht waarin het eentonige geluid (de vorsen gelijk) gehoord wordt - 16 : 13 - om langs deze weg door middel van *de tekenen* die aan *het beest* te doen zijn gegeven de mensen te bewegen dat zij een *beeld* zouden maken voor het eerste beest dat de wonde des zwaards had en weder leefde - 13 : 14 - en om hen hierdoor tot *aanbidding van dit beeld* te brengen.

Onze tekst spreekt uitdrukkelijk van de gevaren der *verleiding*, die verborgen zijn in *de tekenen* die *het beest* te doen zijn gegeven.

Hieruit blijkt hoe angstvallig zorgvuldig en nauwgezet Gods kinderen de wacht hebben te houden bij deze *tekenen*, opdat zij niet beïnvloed of besmet worden door hetgeen via radio en televisie in de huiskamer gebracht wordt. Ja misschien is het wel beter er in het geheel geen aandacht aan te schenken, als wij letten op het woord *verleiding* in onze tekst. In elk geval kunnen wij onze uiterst kostbare tijd beter besteden aan het onderzoeken van Gods Woord.

Wij zien in ons tekstgedeelte het resultaat van deze *verleiding*, namelijk *het aanbidden van het beeld van het beest*.

Allervreselijkst is het oordeel dat over deze gruwelen uitgesproken wordt, namelijk:

20d *Deze twee zijn levend geworpen in de poel des vuurs,
die met sulfer brandt.*

Wat kunnen wij in feite van dit tekstgedeelte verklaren?

Wanneer er van Korach en de zijnen vermeld wordt dat zij levend ter helle zijn gevaren, hebben wij er nog een bepaalde voorstelling van. Maar wat dit *levend geworpen zijn* hier te betekenen heeft, daarvan kunnen wij ons geen voorstelling

19 : 20d

maken. We gevoelen alleen dat deze twee woorden *levend en sulfer* een verschrikkelijke betekenis hebben. Dit temeer omdat de weldaad van dood te kunnen gaan eruit weggenomen schijnt te zijn.

In het boek Daniël is het een ogenblik voor ogen gesteld, toen Nebukadnézar Sadrach, Mesach en Abéd-nego in de oven des brandenden vuurs heeft laten werpen, die zeven maal heter gestookt was dan men die placht heet te maken. - Daniël 3 : 19 t/m 21. Maar daarin openbaarde zich slechts de toorn des satans, d.w.z. alleen lichaamspijnen, maar niet de benauwdheden der Godverlatenheid.

Het is opmerkelijk, dat satan, maar ook de mensen onder elkaar zich veroorloven op de allergruwelijkste wijze te pijnigen. Vooral wanneer Gods kinderen hen met het Evangelie te na komen, brengen zij hen sadistisch op de brandstapel en hun onbarmhartigheid blijkt hieruit, dat zij er een vermaak in hebben.

Maar als God hén en alle goddelozen voor Zijn rechterstoel brengt en hen evenzo wil straffen, dan beschuldigen zij God van onbarmhartigheid, dat Hij zo'n vreselijk oordeel over de mensen brengt om hen dag en nacht en tot in alle eeuwigheid te pijnigen met *vuur en sulfer* en met de benauwdheid om van God en alle mensen verlaten te zijn.

Dan zorgt de satan ervoor dat de mensen God gaan lasteren in hun harten of soms wel openlijk met woorden en daden.

Maar wij zeggen: Laat het haar uws vleses maar gerust ten berge rijzen van verschrikking en vrezen en beven voor Gods oordelen, zoals de dichter van Psalm 119 dit ervaren heeft (vers 120). Want voor degenen die voor Zijn Woord beven heeft God een toevlucht ter ontkoming bereid in Zijn Christus. "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden, gij en uw huis." - Handelingen 16 : 31.

Satan wil het oordeel in onze tekst tot zwijgen brengen, opdat alle mensen gerust op de brede weg naar het verderf zul-

19 : 20d

len wandelen. Maar hij wil ook bovenal de barmhartigheid en de genade van God voor ons verbergen en ons geloof in Christus ons ontnemen of verdacht maken.

Maar zo gij Hem zoekt, Hij zál van u gevonden worden en die in Hem gelooft, zál niet beschaamd worden. - 1 Kronieken 28 : 9c; Spreuken 16 : 20; Romeinen 9 : 33b e.a.

Satan tracht vooral te voorkomen dat ons tekstgedeelte en andere die hieraan gelijk zijn in de Kerkdiensten verkondigd worden. Dan zou het immers kunnen zijn, dat er velen vanwege de schrik des Heeren tot geloof in de Heere Jezus Christus gebracht werden. - 2 Corinthe 5 : 11.

En bovendien zouden zij die reeds tot geloof gekomen zijn iets gaan beseffen van de onvoorstelbare genade en barmhartigheid Gods, dat Hij Zijn lieve Zoon niet gespaard heeft om zulke ellendige en rampzalige zondaren van dit vreselijke oordeel te verlossen.

Wanneer we de ernst van dit tekstgedeelte goed tot ons laten doordringen, gaan we pas zien welk een schuilplaats er bij de Heere Jezus is.

Bovendien weet de satan, dat als we in de benauwdheid van dit helse *vuur* gebracht worden, we dan niet meer vragen: Zou God ons wel genadig willen zijn? Maar dat we ons dan onvoorwaardelijk in onze radeloze angst werpen in de genadige en liefdevolle armen van de Heere Jezus Christus Die gezegd heeft: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt (namelijk door uw zonden en zondige leven) en Ik zal u rust geven." - Mattheüs 11 : 28.

Dan zoeken we geen kentekenen van genade in eigen deugden of werken, maar vertrouwen we volkomen op de genade die ons toegebracht wordt in Christus Jezus en pleiten alleen op de goedertierenheden en barmhartigheden des Heeren Die geen lust heeft in het verderf des goddelozen maar daarin dat hij zich bekere en leve.

Deze angst voor het helse *vuur* heeft ook de dichter van Psalm 116 gekend. Hij zei: "De banden des doods hadden mij om-

vangen en de angsten der hel hadden mij getroffen, ik vond benauwdheid en droefenis. Maar ik riep de Naam des HEEREN aan, zeggende: Och HEERE, bevrijd mijn ziel." Dan zullen we met de dichter ongetwijfeld dezelfde ervaring opdoen en zeggen: "De HEERE is genadig en rechtvaardig en onze God is ontfermende." - Psalm 116 : 3 t/m 5.

Als onze ziel tot rust gekomen is door al deze toezeggingen van Gods barmhartigheid en genade, zal het mogelijk zijn ook van dit tekstgedeelte iets te verklaren, waardoor de glorie van Gods genade en recht verheerlijkt zal worden.

Bovendien blijkt ook hier weer de glorie der samenstelling van Gods Woord. Dit blijkt al direct als we letten op de plaats waar ons tekstgedeelte voorkomt.

In de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek (in de openbaring des Vaders) is de schrik voor dit vreselijke oordeel al gebleken in de ontsluiting van het zesde zegel, waar in 6 : 15 dezelfde koningen der aarde en de groten en de rijken en de oversten over duizend en de machtigen en alle dienstknechten en alle vrijen in het geding gebracht worden (zich verbergende in de spelonken en in de steenrotsen der bergen) die ook zo uitdrukkelijk in 19 : 18 en 19 genoemd zijn.

Ook aan het einde van de openbaring des Zoons is bijna met dezelfde woorden van onze tekst dit vreselijke oordeel geopenbaard, namelijk in 14 : 9 t/m 11: "Indien iemand het beest aanbidt en zijn beeld en ontvangt het merkteken aan zijn voorhoofd of aan zijn hand, die zal ook drinken uit de wijn des toorns Gods, die ongemengd ingeschonken is in de drinkbeker Zijns toorns; en hij zal gepijnigd worden met *vuur en sulfer* voor de heilige geesten en voor het Lam. En de rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid en zij hebben geen rust dag en nacht, die het beest aanbidden en zijn beeld en zo iemand het merkteken zijns naams ontvangt."

Deze beide openbaringen stemmen overeen met dit besluit van de openbaring des Heiligen Geestes in ons teksthoofdstuk.

19 : 20d

Ook in de openbaring des Drieënigen Gods (in hoofdstuk 20) wordt dit vreselijke oordeel geopenbaard, namelijk aldus: "En de duivel die hen verleidde, werd geworpen in *de poel des vuurs en des sulfers*, waar het beest en de valse profeet zijn en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid." - 20 : 10.

En om de glorie der samenstelling van Gods Woord te vervolmaken, wordt in de aanvang van de openbaring van 'God alles en in allen zijnde' (de laatste twee hoofdstukken) aldus geopenbaard: "Maar de vreesachtigen en ongelovigen en gruwelijken en doodslagers en hoereerders en tovenaars en afgodendienaars en al de leugenaars is hun deel in *de poel die daar brandt van vuur en sulfer*; hetwelk is de tweede dood." - 21 : 8.

Ook uit deze genoemde plaatsen met hun overeenstemmingen blijkt weer uitdrukkelijk de juistheid van onze zienswijze betreffende de indeling en de samenstelling van het boek der Openbaring.

Vanwege de zeer ernstige en hoge belangrijkheid der zaak willen wij voorts nog in het bijzonder aandacht schenken aan de woorden *deze twee* aan het begin van ons tekstgedeelte.

Het heeft er in dit tekstgedeelte (ja steeds als er van het beest of van de beesten sprake is geweest) de schijn van gehad dat met deze beesten rechtstreeks de duivel wordt bedoeld. Maar uit 20 : 10 blijkt uitdrukkelijk dat het beest van de duivel onderscheiden wordt.

In ons tekstgedeelte is de duivel persoonlijk dan ook niet in het geding. Dus doet zich vanzelf de vraag voor: Wie moeten er onder het beest en de valse profeet verstaan worden?

Naar onze overtuiging beide beesten. Zowel het uit de (volkeren)zee opgekomen beest als het uit de afgrond opgekomen beest.

Het uit de zee opgekomen beest vertegenwoordigt allen die de

Nieuwtestamentische Kerk des Heeren bestreden en vervolgd hebben, maar inzonderheid hen die zich tegengesteld en verheven hebben boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt, alzo dat zij in de tempel Gods zijn gaan zitten, zichzelf vertonende dat zij God zijn. Zoals dit door Paulus voorzegd is in 2 Thessalonicensen 2 : 4.

Het uit de afgrond opgekomen beest vertegenwoordigt (aanvankelijk) de leiders der wereldrevolutietheorieën: 'Geen God en geen meester boven ons'. Of: 'Vrijheid, gelijkheid en broederschap'.

En in latere tijden vertegenwoordigt het hen die de (wereld)-oecumene tot stand trachten te brengen. Uitgebeeld door de tien hoornen op het beest, die als tien koningen macht ontvangen hebben op één ure met het beest. - 17 : 12. Dit zover het 't beest betreft.

Onder de valse profeet worden naar onze mening verstaan allen die als gewillige werktuigen van al deze gruwelijke mensen een valse leer verspreid hebben die rechtstreeks gericht is tegen de leer die naar de Godzaligheid is. Hiervoor heeft Paulus zo ernstig en nadrukkelijk gewaarschuwd in zijn brieven aan Timotheüs.

Daarom kan er juist van al dezen gezegd worden, dat zij *levend geworpen zijn in de poel des vuurs*, omdat zij evenals Korach en zijn aanhang rechtstreeks tegen alle ordinantiën van God opgestormd zijn.

Het is daarom opmerkelijk dat in het gelijkkluidende oordeel des Drieënigen Gods in hoofdstuk 20 deze woorden *levend geworpen* niet voorkomen. Daar wordt gezegd: "Alwaar het beest en de valse profeet zijn." - 20 : 10.

Dat betekent dus, dat het beest, namelijk satans zesde en zevende koning, in en door wie hij gedurende lange tijd in de Nieuwtestamentische tijdsperiode zijn scepter over de Kerk en de wereld gezwaaid heeft, successievelijk in de loop der eeuwen *levend geworpen zijn in de poel des vuurs die met sulfer brandt*, namelijk van stonde af aan dat de koningen der

aarde tezamen met de oversten zich bijeenvergaderd hebben tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde. - Handelingen 4 : 26. Namelijk beiden Herodes en Pontius Pilatus, met de heidenen en de volken Israëls. - Handelingen 4 : 27.

Dit wordt ook bevestigd door de woorden die de Heere Jezus gesproken heeft: "Nu is het oordeel dezer wereld." - Johannes 12 : 31.

Dit betekent dat het oordeel der wereld in feite aangevangen is ten tijde van de verwerping van de Heere Jezus en dat elke dagelijkse verwerping van Hem, door wie dan ook onder de mensen gedurende de ganse Nieuwtestamentische tijdsbedeling, onder dit oordeel valt.

Dit is ongetwijfeld hetgeen Petrus gezegd heeft: "Want het is de tijd dat het oordeel beginne van het huis Gods; en indien het eerst van ons begint, welk zal het einde zijn dergenen die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn?" - 1 Petrus 4 : 17. Dit betekent dat een ieder die onder de verkondiging van het Evangelie leeft en zich niet bekeert, maar dit tot aan zijn dood toe veracht en versmaadt, met de wereld veroordeeld zal worden en *in de poel des vuurs geworpen zal worden* - 20 : 15 - maar dat inzonderheid het beest en de valse profeet *geworpen zullen worden in de poel des vuurs die met sulfer brandt*.

Hieruit blijkt dat het beslissende eindoordeel pas geopenbaard zal worden in het oordeel des Drieënigen Gods in hoofdstuk 20.

Maar uit onze tekst, in het bijzonder uit ons tekstgedeelte, blijkt dat aan de mensen in het algemeen nog een tijd van leven geschonken wordt, waarin hun gelegenheid gegeven wordt om zich van hun heilloze weg tot God te bekeren. Niet omdat wij het waardig zijn of omdat wij beter zijn dan de duivelen, maar alleen omdat het Gode behaagd heeft om al Zijn heerlijke deugden van liefde, genade, barmhartigheid, rechtvaardigheid, goedertierenheid, ontferming, lankmoedigheid in Zijn Christus in ons te verheerlijken. Dit blijkt uit vele

teksten, o.a. uit Exodus 34 : 5 t/m 7.

Omdat Gods natuur barmhartig en genadig is, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid, bewijst Hij die weldadigheid aan vele duizenden en vergeeft Hij hun hun ongerechtigheid en overtredingen, ja al hun zonden.

Maar de mens die zich nochtans (ondanks Zijn genade en goedheid) niet bekeren wil, maar volhardt in zijn ongerechtigheid, houdt Hij geenszins onschuldig. Hij zal hun zonden en hun overtredingen bezoeken tot in hun nageslachten.

Daarom wordt van het beest en de valse profeet gezegd dat zij *levend geworpen zijn in de poel des vuurs die met sulfer brandt*, want zij zijn tezamen de grote leiders van het volk geweest.

Tijdens het uit de (volkeren)zee opgekomen beest hebben zij reeds in de aanvang geen acht geslagen op de waarschuwingen der heilige apostelen des Heeren, noch op die der oudvaders en in latere tijden niet op de waarschuwingen der reformatoren en dergenen die in hun voetstappen gewandeld hebben.

Ten tijde van het uit de afgrond opgekomen beest dat op zeer bijzondere wijze als de valse profeet wordt aangemerkt, hebben de grote leiders van het volk zich laten verleiden door dit beest, vanwege de grote tekenen die aan hetzelfde te doen zijn gegeven en door de tien koningen die enerlei mening met het beest gehad hebben en hun kracht en hun macht aan dit beest overgegeven hebben - 17 : 13 - en die in een wereldomvattende oecumene Christus hebben willen verenigen met Belial.

Dit *levend geworpen zijn van deze twee* (het beest en de valse profeet) betekent dan ook naar onze mening, dat zij tot in alle eeuwigheid een onsterfelijke, knagende worm in hun geweten zullen hebben die hen overtuigen zal, dat zij geheel vrijwillig en moedwillig hun eigen overleggingen nagevolgd zijn, meer een koninkrijk voor zichzelf oprichtende dan voor de Heere.

Een veroordelende stem in hun geweten die hun tot in alle

eeuwigheid in gedachtenis brengen zal de vermanende en waarschuwende stemmen die in de Naam des Heeren hun heilloze wegen veroordeeld hebben, waaraan zij steeds achteloos zijn voorbijgegaan.

Dit zal een *levend* ontwakken zijn in de hel, *in de poel die van vuur en sulfers brandt*.

Naar onze mening zijn er maar weinig mensen die aan het waarachtige bestaan van deze *poel des vuurs en des sulfers* geloof hechten. Vooral in onze levensgevaarlijke tijd wordt er door velen om gelachen, er de spot mee gedreven.

Sommigen zijn misschien nog wel benauwd voor een toekomstend oordeel, maar in de praktijk van hun leven gaan zij er toch zorgeloos aan voorbij. Zij genieten alle dagen van de televisie, de radio of de krant. Hoge lonen, veel uitgaan, veel vrije tijd, velerlei soorten van sport en vermaak en allerlei gezelligheden onder en met elkaar verhinderen het binnengaan in het Koninkrijk der hemelen.

Zelfs op kerkelijk terrein, in vele soorten van Christelijke verenigingen heerst een sfeer van vermaak en uitgaan. Men organiseert gezellige uitstapjes, houdt vakantieweken met elkaar, maar aan het acht geven op dit dreigende gevaar komt men niet zo gemakkelijk toe.

Men moet ook geen oordeel of verdoemenis preken, daar wordt een mens maar zenuwziek van. Het is van meer belang dat de genade en de liefde van de Heere Jezus gepredikt worden, zo denkt men.

Het is echter opmerkelijk dat de Bijbel zoveel aandacht schenkt aan de wrake Gods over alle ongerechtigheden der mensen.

Dit is ten eerste opdat de mensen hun leven niet in lichtzinnige ijdelheden zullen doorbrengen. En ten andere opdat zij des te beter de onbegrijpelijke genade van God, in Zijn geliefde Zoon geschonken Die hen uit zo grote nood en dood heeft willen verlossen, waarderen zullen. Want zij die hun zondige

19 : 20d

aard en hart hebben leren kennen, erkennen dat Gods oordelen gerechtigheid zijn. - Psalm 119 : 75a.

Als de Heere Zijn aangezicht voor hen verbergt, vrezen en beven zij voor Zijn oordelen - Psalm 119 : 120 - maar als de goddelozen eraan denken, blijkt veelal dat zij er niet zo zwaar aan tillen en dat zij zichzelf vleien dat het wel mee zal vallen. Daarom volharden zij in het liefhebben van de wereld en zijn begeerlijkheden.

Ook blijken er in onze goddeloze tijd velen te zijn die aan de zekerheid van Gods Woord gaan twijfelen vanwege de theorieën der valse profeten die, wijzende op de oudheid der aarde, aan willen tonen dat het scheppingsverhaal hiermee geheel in strijd is en dat de Bijbel in het geheel niet zo betrouwbaar is als men zich dat in het algemeen voorstelt. Velen blijken diep in hun hart te hopen, dat deze valse profeten gelijk hebben. In het gunstigste geval zeggen zij die niet geheel met deze theorieën mee willen gaan, dat uit die wetenschap van de oudheid der aarde toch wel blijkt dat aan het Woord van God niet zo'n letterlijke betekenis gegeven moet worden.

Maar wij antwoorden: Vanwege ons verduisterde verstand kunnen wij niet één woord der Heilige Schrift zuiver en recht en naar zijn geestelijke betekenis verstaan. - Romeinen 1 : 21; 1 Corinthe 2 : 14.

Maar daarom zullen wij toch niet te verontschuldigen zijn, want ons geweten zegt, dat God 'Is' en het waarschuwt ons voor alle boosheden die wij bedrijven. Het moge dan waar zijn dat wij de Heilige Schrift niet verstaan kunnen, maar op het punt van zonde en schuld, van zaligheid en verdoemenis spreekt zij een taal die in staat is de dode zondaarsharten levend te maken, zodat niemand die *in de poel des vuurs en des sulfers* terecht komt, tot God zal kunnen zeggen: 'Gij hebt mij bedrieglijk voorgelicht. Als ik dít had geweten, had ik wel de toevlucht tot Uw barmhartigheid genomen.'

Op de door God bestemde tijd zal het beginsel dezer smarten

19 : 21a en b

(van *de poel van vuur en sulfere*) geopenbaard worden in de derde wereldoorlog.

Eén ding staat vast: Deze *poel* wordt tot viermaal toe in het boek der Openbaring voor de aandacht gesteld. Te weten in 14 : 10; 19 : 20; 20 : 10 en 21 : 8.

Het zijn telkens slechts weinige woorden, maar welk een oneindige en onpeilbare oceaan van heilige, grimmige en vreselijke toorn van de heilige God zijn erin verborgen.

En toch neemt dit niet weg dat God oneindig is in barmhartigheden en goedertierenheden over allen die een afschuw van zichzelf gekregen hebben vanwege hun zondige aard en die de toevlucht genomen hebben tot Gods onvoorstelbare genade in Zijn Christus. Zij zullen in dit leven nooit heilig en volmaakt worden, maar zij zullen wel ervaren dat: Zo hoog de hemel is boven de aarde, Zijn goedertierenheid geweldig is over degenen die Hem vrezden en dat Hij hun overtredingen zo ver van hen weg zal doen, gelijk het oosten verwijderd is van het westen. Ja dat Hij hen kronen zal met goedertierenheden en barmhartigheden. - Psalm 103.

21a *En de overigen werden gedood met het zwaard
Desgenen Die op het paard zat, hetwelk uit Zijn
mond ging.*

21b *En al de vogelen werden verzadigd van hun vlees*

Ieder mens, ook iemand die geen enkele theologische kennis heeft, ja zelfs de allereenvoudigste, kan met één oogopslag zien, dat met deze tekst een bepaald gedeelte van het boek der Openbaring besloten wordt.

En wanneer iemand er acht op slaat, kan hij ook zien dat deze tekst een bepaalde overeenkomst heeft met het laatste vers van hoofdstuk 20.

Al zou iemand nog zoveel kritiek hebben op onze indeling van het boek der Openbaring of op onze verklaring ervan, wij achten dat zo iemand zijn innerlijke overtuigingen geweldig zou

moeten aandoen om te ontkennen dat dit vers van hoofdstuk 19 en het laatste vers van hoofdstuk 20 bepaalde besluiten zouden zijn van een samengesteld geheel.

Maar (en dit is een zeer belangrijk 'maar') ten opzichte van het verstaan der tekst (vooral van dit 21^e vers) ligt dit volkomen anders. Dan zeggen wij juist: Welke theoloog, ja wie is in staat met een natuurlijk verstand in eigen kracht of wijsheid de glorie van deze tekst in haar volle majesteit te vertolken?

Alleen al de eerste drie woorden *en de overigen* stellen ons natuurlijk verstand voor een onoplosbaar probleem. Want pas twee teksten hiervoor (19 : 17 en 18) zijn al de vogelen die in het midden des hemels vliegen, opgeroepen zich te vergaderen tot het avondmaal des groten Gods, opdat zij eten zullen:

1. Het vlees der koningen.
2. En het vlees der oversten over duizend.
3. En het vlees der sterken.
4. En het vlees der paarden en dergenen die daarop zitten.
5. En het vlees van alle vrijen en dienstknechten.
6. En kleinen en groten.

Wie zijn dan die *overigen* waarvan in onze tekst betuigd wordt, dat zij *met het zwaard gedood zullen worden dat uitgaat uit de mond Desgenen Die op het paard zit*? En wie zijn dan *al die vogelen*?

Nu niet de vogelen die in het midden des hemels vliegen, maar zonder meer *al de vogelen die verzadigd zullen worden van het vlees* der verslagenen.

Nu wij dit zó voor de aandacht gesteld hebben, blijkt toch wel dat er een bijzonder geheimenis, een Goddelijke majesteit in deze volgorde en in deze samenstelling van woorden verborgen is.

Niemand is in staat met de natuurlijke wijsheid die hem geschonken is deze dingen te verklaren. Daarvoor moet hem de wijsheid van boven geschonken zijn. "Want wie van de mensen weet hetgeen des mensen is, dan de geest des mensen

19 : 21a en b

die in hem is? Alzo weet ook niemand hetgeen Gods is dan de Geest Gods.” - 1 Corinthe 2 : 11.

Zelfs de Statenvertalers gaan deze tekst voorbij zonder haar te verklaren in hun kanttekeningen.

In zeer diepe afhankelijkheid van de Wijsheid die van boven is, willen wij trachten een weinigje van deze geheimenissen te ontsluiëren.

Het is buitengewoon opmerkelijk, dat deze *overigen* waarmee onze tekst aanvangt, nu reeds voor de derde maal in het boek der Openbaring in het geding gebracht worden.

De eerste maal was dat in 9 : 20. De tweede maal in 11 : 13.

De derde maal is dit hier in 19 : 21.

Hieruit blijkt onweerlegbaar, dat het in elk der openbaringen waarin van de *overigen* sprake is, over twee verschillende openbaringsvormen van de toorn des Lams gaat. Elk van deze met een bijzonder karakter.

In hoofdstuk 9 is vanaf vers 1 t/m 19 aangewezen op welke wijze de Ruitser op het witte paard de heidenen geslagen heeft en hoe Hij hen vervolgens gehoed heeft met een ijzeren roede.
- Zie ook 19 : 15.

Bovendien is het opmerkelijk, dat in hoofdstuk 9 tot driemaal toe 'de paarden' in het geding gebracht zijn, te weten in 9 : 7; 9 : 9 en in 9 : 17. Van welke paarden in hoofdstuk 19 getuigd wordt dat ook hun vlees door de vogelen des hemels gegeten is. - 19 : 18.

Ook dat ganse negende hoofdstuk was gewijd aan de verheerlijking van de Overwinnaar, de machtige Ruitser op het witte paard, Dezelfde Die in ons teksthoofdstuk 19 : 16 ”op Zijn kleed en op Zijn dij de Naam geschreven heeft: Koning der koningen en Heere der heren.”

En zo was ook dit negende hoofdstuk in bepaalde zin gewijd aan het avondmaal des groten Gods, dat de triomferende Overwinnaar bereid heeft voor al de vogelen die in het midden des hemels vlogen, zoals wij dit verklaard hebben van 19 : 17.

Het resultaat van het eten van dit avondmaal is voor de heiligen (namelijk voor de vogelen des hemels) geweest, dat zij door deze oordelen versterkt zijn, zoals men door het eten van spijzen versterkt wordt. Zij zijn versterkt geworden in het geloof, daar zij in deze oordelen gehoord en gezien hebben het geruis van de voetstappen van hun Heiland in het slaan der heidenen en in het hoeden van hen met een ijzeren roede. Dit dient hun tot hun vertroosting, totdat Hij komen zal op de wolken des hemels om al Zijn en hun vijanden in de eeuwige verdoemenis te werpen, maar hén en alle uitverkorenen tot Zich in de hemelse heerlijkheid te nemen, zie vraag en antwoord 52 van de Heidelbergse Catechismus.

Alsdan zal Hij de wijnpersbak des toorns en der gramschap des almachtigen Gods treden. - 19 : 15 en 14 : 9 t/m 20.

Daarom is in 14 : 12 reeds gezegd: "Hier is de lijdzaamheid der heiligen, hier zijn zij die de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus."

Als zij uiteindelijk de wrake Gods zullen aanschouwen over hun vijanden die hen te vuur en te zwaard tot de dood toe vervolgd hebben, zullen zij zich verblijden blijkens Psalm 58 : 11. Maar in Zijn tijdelijke oordelen, zoals deze in hoofdstuk 9 geopenbaard zijn of zoals het in ons tekst-hoofdstuk gezegd wordt: Het slaan der heidenen en het hoeden van hen met een ijzeren roede (vers 15) zullen de heiligen (vogelen des hemels genoemd) - 19 : 17 - met elkaar God verheerlijken over dit beginsel Zijner oordelen of het avondmaal des groten Gods met elkaar houden, waardoor zij versterkt zullen worden in het geloof.

En dan volgt na deze tijdelijke oordelen tot driemaal toe: *en de overigen*.

In hoofdstuk 9 wordt de onbekeerlijkheid aangewezen der *overige* mensen in het algemeen, die niet gedood zijn door deze tijdelijke oordelen.

In hoofdstuk 11 : 13 worden de *overigen*, te weten het overblijfsel naar de verkiezing der genade aangewezen.

19 : 21a en b

En in hoofdstuk 19 : 21 worden *de overigen* aangewezen die niet tot bekering gekomen zijn ondanks de tijdelijke oordelen. In het besluit van hoofdstuk 20 (vers 15) zal beslissend gaan blijken wie met *de overigen*, in ons tekstgedeelte genoemd, bedoeld worden.

Eén ding is nu wel duidelijk geworden, dat het oordeel Gods in Christus Jezus op tweeërlei wijze geopenbaard is en zal worden. Namelijk in beginsel gedurende de ganse Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis; het zal echter vervuld worden in het eindgericht ten jongsten dage.

Vorst kan uit hoofdstuk 11 in het algemeen maar inzonderheid uit vers 12 verklaard worden dat het Gods uitverkorenen zijn die in hoofdstuk 19 vogelen genoemd worden die in het midden des hemels vliegen.

Ondanks de gruwelen die hun vijanden tegenover hen bedreven hebben, blijken zij toch volgens 11 : 11 over hun vijanden te kunnen triomferen, zodat er grote vrees op hen gevallen is. Zodat zij met Jozua en Kaleb tot Gods volk kunnen zeggen: "Vreest niet het volk dezes lands, want zij zijn ons brood!" - Numeri 14 : 9. "Komt herwaarts en vergadert u tot het avondmaal des groten Gods." - Openbaring 19 : 17.

Op welke wijze de overigen in 11 : 13 genoemd, de God des hemels heerlijkheid zullen geven, zal in 20 : 4 geopenbaard worden.

Maar *de overigen* die zich blijkens 9 : 20 en 21 niet bekeerd hebben (dezelfde *overigen* die in onze tekst genoemd worden) *zullen gedood worden met het zwaard Desgenen Die op het paard zat, hetwelk uit Zijn mond ging.*

De woorden en *al de vogelen des hemels werden verzadigd van hun vlees*, zijn naar ons gevoelen als een heilige ironie aan de overige woorden van deze tekst toegevoegd. Ze zijn ter vernedering en ter bespotting van de vorst der duisternis en van alle goddeloze mensen.

19 : 21a en b

Uit de geschiedenis van David met de reus Goliath blijkt dat de vorst der duisternis juist deze gruwelijke vernedering voor Gods uitverkoren volk beraamd had.

Bij monde van de reus Goliath heeft satan tot David gezegd: "Kom tot mij, zo zal ik uw vlees aan de vogelen des hemels geven en aan de dieren des velds." - 1 Samuël 17 : 44.

Satan heeft blijkbaar geweten of een vermoeden gehad dat David koning over gans Israël worden zou en dat in hem al het uitverkoren volk des Heeren begrepen was.

David daarentegen zei tot de Filistijn: "Ik zal u slaan en ik zal uw hoofd van u wegnemen en ik zal de dode lichamen van der Filistijnen leger deze dag de vogelen des hemels en de beesten des velds geven; en de ganse aarde zal weten dat Israël een God heeft." - 1 Samuël 17 : 46b.

Dit is niet alleen de glorie van 19 : 17, maar ook de glorie van het besluit van onze tekst.

Maar om de majesteit en de verborgenheid van dit 19^e hoofdstuk nog nader aan te wijzen (ook voornamelijk ten opzichte van de verbinding die het heeft met het 20^e hoofdstuk) willen wij een nabeschouwing houden die tegelijkertijd een inleiding zal zijn op hoofdstuk 20.